

Knowledge. Passion. Results.

Vuosikatsaus 2008

Arvomme

Yhdessä onnistumme.

Meillä on yhteiset tavoitteet.
Jaamme tietomme ja taitomme.
Autamme toisiamme menestymään.
Panostamme huippusuorituksiin.

Toimintamme on laadukasta.

Noudatamme yhteisiä prosesseja.
Jaamme parhaat käytännöt.
Edistämme kestäviä liiketoimintakäytäntöjä.
Panostamme toimintamme jatkuvaan kehittämiseen.

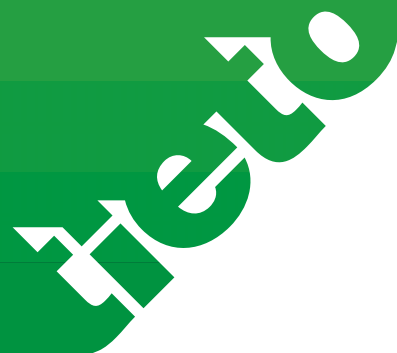
Arvostamme työntekijöitämme ja asiakkaitamme.

Yhteistyömme perustuu luottamukseen ja yksilön kunnioitukseen.
Yhdistämme osaamisemme asiakkaiden hyväksi.
Huolehdimme ympäristöstämme.
Panostamme asiakkaittemme menestykseen.

Opimme ja kehitymme.

Viihdymme työssämme.
Olemme avoimia uusille ajatuksille.
Uskomme osallistavaan johtamiseen.
Panostamme henkilökohtaiseen kasvuun.

Building leaders of the digital world – a world of better service, higher productivity and new opportunities.

Sisältö

Tieto lyhyesti	3
Toimitusjohtajan katsaus	4
Tieto vuonna 2008	6
Liiketoiminnan kuvaus	8
Strategia	16
Liiketoimintamalli	21
Palvelualueet	22
Markkinakatsaus	26
Konsernikatsaus	30
Henkilöstö	34
Yritysvastuu	36
Vihreä tietotekniikka	40
Hallinnointi	42
Riskit ja riskienhallinta	48
Hallitus	52
Johto	54
Taloudellinen kehitys	56
Tuloslaskelma	59
Tase	60
Rahoituslaskelma	61
Segmenttiedot	62
Osakkeet ja osakkeenomistajat	64
Tietoja osakkeenomistajille	68
Yhteystietoja	69

Tieto julkaisee painettuna myös Tilinpäätös-osion, joka sisältää virallisen tilinpäätöksen. Tilinpäätös 2008 on saatavilla Tiedon internetsivuilla www.tieto.com ja sen voi tilata sähköpostitse Treports@121.fi, puh. 020 72 010 tai faksi 020 72 68898 tai puh. +46 10 481 00 00 tai faksi +46 10 481 34 44.

- ✔ Tieto on palveluyhtiö, joka tarjoaa tietotekniikka-, tuotekehitys- ja konsultointipalveluja. Noin 16 000 asiantuntijaamme tekevät meistä yhden johtavista tietotekniikan palveluyrityksistä Pohjoismaissa ja tietyillä segmenteillä globaalin markkinajohtajan.
- ✔ Olemme erikoistuneet alueisiin, joilla asiakkaiden liiketoiminnan ja tarpeiden tuntemuksemme on syvintä. Vahva asiakaskeskeisyys ja pohjoismainen asiantuntemus erottavat meidät kilpailijoistamme.
- ✔ Keskitymme suuriin ja keskiin organisaatioihin päämarkkinoillamme Pohjois-Euroopassa, Saksassa ja Venäjällä. Tietoliikennealalla, metsä-, öljy- ja kaasuteollisuudessa sekä sähköisissä palveluissa palvelemme asiakkaitamme maailmanlaajuisesti. Teemme tiivistä yhteistyötä maailman johtavien yhtiöiden sekä organisaatioiden kanssa ja kasvamme yhdessä niiden kanssa.
- ✔ Tieto on uusi brändinimemme 1.12.2008 alkaen. Yhtiön virallinen nimi on TietoEnator Oyj. Yhtiön hallitus ehdottaa 2009 yhtiökokoukselle nimenmuutosta.
- ✔ Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX:ssä Helsingissä ja Tukholmassa.

Uusi Tieto on syntynyt

– matka jatkuu

Tieto on käynyt läpi valtavan muutoksen viimeisen 12 kuukauden aikana, ja tämä muutos jatkuu vuonna 2009. Meillä on uusi strategia ja rakenne, ja olemme rakentamassa ketterämpää, yhteistyötä korostavaa johtamiskulttuuria, joka pohjautuu uusiin arvoihimme.

Aloittaessani Tiedon palveluksessa helmikuussa 2008 muutoksen tarve oli ilmeinen – Tieto tarvitsi uuden, selkeän suunnan. Käynnistimme laajan strategiaprosessin, johon osallistui yli 1 000 henkilöä eri puolilta organisaatiotamme. Tuloksena syntyi uusi ja terävämmin fokusoitu strategia, jonka avulla pyrimme olemaan paikallisesti johtava tietotekniikkapalvelujen tarjoaja Pohjois-Euroopassa ja maailmanlaajuisesti johtava kumppani tietoliikenteen tuotekehityksessä. Selkeillä asiakas-, markkina- ja palveluvalinnoilla suuntaamme toimintaamme ja investointejamme näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vuosi sitten käynnistimme kannattavuuden kehittämissuunnitelman, jossa tavoitteena oli palauttaa yrityksen kannattavuus, parantaa toiminnan laatua ja tehostaa riskienhallintaa. Olemme ottaneet merkittäviä edistysaskeleita kaikilla näillä alueilla. Ohjelma loi pohjan liiketoimintamme parantumiselle vuonna 2008.

Uusi suunta

Toimialojen tuntemus, terävä osaaminen ja vahvat, pitkäaikaiset asiakassuhteet ovat aina olleet Tiedon tärkeimmät vahvuudet, ja vaalimme näitä vahvuuksia myös jatkossa. Näiden keskeisten kilpailuetujen avulla haemme kasvua kaikilla päämarkkinoillamme sekä erityisillä kasvualueillamme eli tietoliikenteessä, Ruotsissa ja Venäjällä. Tietoliikennealalla Tieto on jo nyt johtava tuotekehityspalvelujen tarjoaja Euroopassa, ja tavoitteenamme on tämän osaamisen hyödyntäminen maailmanlaajuisesti. Näemme Ruotsissa ja Venäjällä

Uusi arvoihin pohjautuva johtamiskulttuurimme on keskeisimpiä tekijöitä muutoksen aikaansaamiseksi. Yhteiset arvot yhdistävät työntekijöitämme ja sitouttavat heitä toimimaan sovittujen tavoitteiden hyväksi.

käyttämättömiä mahdollisuuksia, joita voimme hyödyntää uuden organisaatiomme avulla aiempaa paremmin. Näillä alueilla pyrimme kasvamaan uusien palvelujen ja uusien tarjoomien avulla. Olemme esimerkiksi avanneet Pietarissa uuden konsalin tukemaan kasvutavoitteitamme Venäjällä.

Osaamisen kehittämisellä on keskeinen rooli toiminnassamme, ja investoimme myös jatkossa merkittävästi henkilöstöömme. Uuden, palvelualueisiin perustuvan osaamisen ansiosta voimme nostaa palvelujemme lisäarvoa sekä kehittää ja hyödyntää osaamistamme tehokkaammin. Lisäämme henkilöstön määrää globaaleissa osaamiskeskuksissamme, ja tavoitteenamme on, että 40 % resursseistamme sijaitsee näissä osaamiskeskuksissa vuoteen 2011 mennessä.

Yrityskulttuurin muutos arvojen avulla

Uusi arvoihin pohjautuva johtamiskulttuurimme on keskeisimpiä tekijöitä muutoksen aikaansaamiseksi. Käynnistimme vuoden 2008 aikana arvoprosessin selvittääksemme, mikä on Tiedon osaamisen ydin, jonka avulla voimme olla vahvoja ja menestyä. Tämän prosessin tuloksena määrittelimme uudet arvomme, jotka keskittyvät yhteistyöhön, kestävään toimintaan, laatuun ja oppimiseen.

Yhteiset arvot yhdistävät työntekijöitämme ja sitouttavat heitä toimimaan sovittujen tavoitteiden hyväksi. Uusi, kansainvälisesti kokenut johtoryhmämme on vahvasti sitoutunut viemään läpi muutoksen yrityskulttuurissamme näiden arvojen mukaisesti.

Tuemme asiakkaita muutoksessa

Sen jälkeen, kun julkistimme uuden strategiamme kesällä 2008, maailma on muuttunut dramaattisesti. Yhdysvalloista alkanut finanssikriisi on muuttunut maailmalaajuisesti taloudelliseksi laskusuhdanteeksi, joka vaikuttaa myös tietotekniikkapalvelujen markkinoihin. Asiakkaamme suhtautuvat nyt aiempaa varovaisemmin tietotekniikkainvestointeihin.

Laskusuhdannetta voi kuitenkin pitää myös mahdollisuutena Tiedolle. Tämänhetkinen taloudellinen tilanne muistuttaa syvää talouden kriisiä, johon Suomi ja jotkin muut Pohjois-Euroopan maat ajautuivat 90-luvun alussa. Tuolloin Tieto teki läheistä yhteistyötä useiden avainasiakkaidensa kanssa tavoitteena parantaa merkittävästi niin asiakaspalvelujen kuin sisäisten toimintojen tuottavuutta.

Uskomme, että palvelutuotannon teollistuminen, uudet palveluinnovaatiot sekä uudet tavat tehdä yhteistyötä ja viestiä

ovat menestyksen avaimia myös nykyisessä toimintaympäristössä – ja näillä alueilla Tiedon edistyksellisillä tietotekniikkapalveluilla ja -ratkaisulla on jatkossakin keskeinen asema.

Asiakkaat järjeistävät toimintaansa ulkoistamalla tietotekniikkatoimintojaan parantaakseen toimintansa kannattavuutta ja lisätäkseen sen joustavuutta. Uskomme, että liiketoiminnan ulkoistaminen tarjoaa erinomaisia mahdollisuuksia Tiedolle myös jatkossa.

Toimintamme perustuu osaamiseen ja tietoon

Tiedon tavoitteena on tiedon ja osaamisen muuttaminen kestäviksi tuloksiksi – asiakkaillemme, henkilöstöllemme ja osakkeenomistajillemme. Asiakkaillemme haluamme olla osaava, arvostettu ja luotettava kumppani, jonka työ on laadukasta ja työntekijöillemme suosituin työnantaja. Osakkeenomistajillemme haluamme tarjota hyvän tuoton heidän sijoituksilleen.

Koska työntekijämme ovat sitoutuneet yhteisiin tavoitteisiimme ja toteuttaneet määrätietoisesti yhdessä sopimiimme suunnitelmia, Tieto on tänään selvästi vahvempi ja kilpailukykyisempi kuin aiemmin. Tämä näkyy myös uudessa Tietobrändissämme, joka kertoo nykyaikaisuudesta, selkeydestä ja ketterydestä.

Talouden tämänhetkinen laskusuhdanne vaikuttaa epäilemättä voimakkaasti myös Tietoon, mutta olen vakuuttunut siitä, että selviämme siitä voittajana uuden toimintatapamme avulla myös tällä kertaa. Vuoden 2009 aikana jatkamme Tiedon muutoksen läpiviemistä ja sopeutamme toimintaamme markkinaolosuhteisiin. Varmistaaksemme kilpailukykyämme myös tulevaisuudessa jatkamme investointeja osaamisen, globaalin toimitusmallimme ja tarjoomiemme kehittämiseen tulevaisuuden kasvualueilla, kuten managed services ja asiakaslähtöiset sähköiset palvelut.

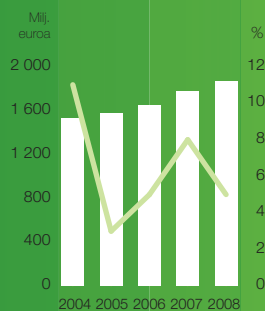
Kiitän työntekijöitämme jatkuvasta tuesta ja sitoutumisesta uuteen Tietoon, asiakkaitamme hyvästä yhteistyöstä ja osakkeenomistajiamme heidän yhtiötä kohtaan osoittamastaan luottamuksesta muutosprosessimme aikana.

Uusi Tieto on syntynyt, mutta muutos jatkuu. Odotan innolla matkan jatkumista.

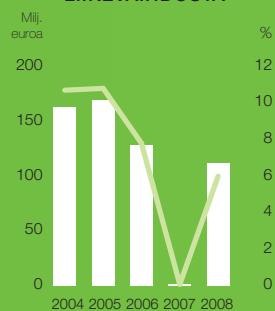
Helsingissä, helmikuussa 2009

Hannu Syrjälä
toimitusjohtaja

LIKEVAIHTO JA KASVU

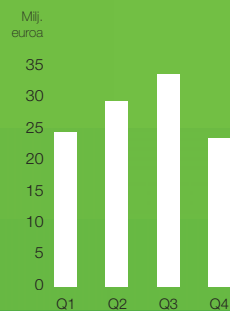
LIKEVOITTO (EBIT) JA OSUUS LIKEVAIHDOSTA

LIKEVAIHTO VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

LIKEVOITTO (EBIT) VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

Huomautus: 1.1.2009 lähtien yhtiöllä on uusi rakenne, ja tässä vuosikertomuksessa liiketoiminnot on esitetty sen mukaisesti. Luvut ja kuviot perustuvat kuitenkin yrityksen vuoden 2008 raportointimalliin. Jos erolla on merkitystä, se on tuotu esiin.

Muutos uudeksi Tiedoksi alkoi

- Markkinatilanne säilyi kohtuullisen myönteisenä vuonna 2008, mutta yleinen talouden heikentyminen lisäsi varovaisuutta tietotekniikkainvestointien suhteen vuoden loppua kohden. > **Lue lisää sivulta 26.**
- Saamiemme useiden merkittävien asiakassopimusten sekä kannattavuuden kehittämissuunnitelmamme ansiosta kannattavuus parani ja toimitusten laatu koheni merkittävästi. Myös kansainvälisen toimitusmallimme toteuttaminen eteni hyvin. > **Lue lisää sivulta 30.**
- Uuden strategiamme mukaan tavoitteemme on olla Pohjois-Euroopan johtava tietotekniikan palveluyritys vuoteen 2011 mennessä. Uusi toimintamallimme edistää asiakkaidemme saamaa lisäarvoa ja korkeaa palvelujen laatua sekä auttaa saavuttamaan hyviä tuloksia. > **Lue lisää sivulta 21.**
- Yksi näkyvä merkki muutoksesta oli yrityksen uuden Tieto-brändin julkistaminen joulukuussa. Vuoden 2009 alussa aloittanut uusi johtoryhmä luotsaa Tietoa muutoksen läpi.

TUNNUSLUVUT	2008	2007
Liikevaihto, milj. euroa	1 865,7	1 772,4
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, jotka liittyvät pääasiassa kannattavuuden kehittämissuunnitelmaan, milj. euroa	149,9	107,6
Osuus liikevaihdosta, %	8,0	6,1
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa	111,6	1,3
Osuus liikevaihdosta, %	6,0	0,1
Voitto ennen veroja, milj. euroa	82,4	-8,6
Voitto/osake, euroa	0,83	-0,44
Oma pääoma/osake, euroa	6,75	6,67
Osinko/osake, euroa	0,50	0,50
Investoinnit, milj. euroa	97,9	87,7
Oman pääoman tuotto, %	12,6	-5,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	25,2	7,8
Nettovelkaantumisaste, %	21,0	34,4
Omavaraisuusaste, %	41,1	40,2
Henkilöstö keskimäärin	16 397	15 588
Henkilöstö 31.12.	16 618	16 324

Palvelumme

Tarjoamme asiakkaillemme korkean jalostusarvon palveluja yhdistämällä osaamisemme teknologi-
oista ja sähköisestä liiketoiminnasta sekä näke-
myksemme tulevaisuuden suuntauksista. Näin
luomme kestäviä tuloksia asiakkaillemme.

Tarjoomamme painottuvat seuraaviin alueisiin

- tietotekniikkapalvelut
- tuotekehityspalvelut
- sähköisen liiketoiminnan konsultointipalvelut.

Tietotekniikkapalvelut

- projektipalvelut
- toimialaratkaisut
- sovellushallinta ja käyttöpalvelut (ASM)
- ICT-infrastruktuurin hallinta

Kenelle

Asiakkaidemme toimialojen, liiketoiminnan ja
tarpeiden syvälinen tuntemus luo perustan pitkä-
aikaisille asiakassuhteille suurten ja keskisuurten
organisaatioiden kanssa.

Uudessa liiketoimintarakenteessamme palvelem-
me asiakkaita seuraavilla toimialoilla

- Telecom & Media,
- Financial Services ja
- Industry Group.

Forest, Energy, Healthcare & Welfare,
Logistics, Manufacturing, Public ja Retail

Missä

Päämarkkinamme ovat Pohjois-Eurooppa,
Saksa ja Venäjä. Tietyillä erityisalueilla palve-
lemme kuitenkin asiakkaitamme maailman-
laajuisesti. Lisäksi meillä on toimialapohjaista
liiketoimintaa valituissa maissa.

Uudessa liiketoimintarakenteessamme
markkinat on jaoteltu seuraavasti

- Suomi
- Ruotsi ja
- muut maat (International).

- Norja
- Tanska
- Saksa
- Venäjä
- Muut

Miten

Työntekijämme ovat menestyksemme kulmakivi. Investoimme vahvasti osaamisen kehittämiseen ja tarjoamme työntekijöillemme houkuttelevia mahdollisuuksia henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kasvuun. Tietotekniikan kansainvälistyessä olemme laajentaneet maailmanlaajuisista toimintaam-
me. Tällä hetkellä noin 25 % henkilöstöstämme työskentelee kansainvälisissä osaamiskeskuksis-
sa, ja tavoitteenamme on kasvattaa tätä osuutta 40 %:iin vuoteen 2011 mennessä.

Meille kestävä kehitys merkitsee ihmisistä, liiketoiminnasta ja ympäristöstämme huolehtimista. Kestävä kehitys on aina osa tarjoomamme kehittämistä ja liiketoimintamme johtamista. Vihreän liiketoiminnan tavoitteena on tehokkuuden parantaminen ja energiankulutuksen vähentäminen. Vihreiden tietotekniikkaperiaatteidemme mukaisesti teemme asiakkaittemme tieto- ja viestintä-
tekniikasta ympäristöstävällisempää energiatehokkaitten konesaliemme avulla.

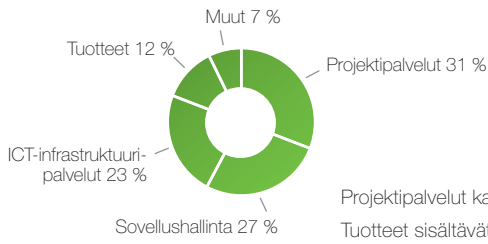
Asemamme

Olemme yksi Pohjois-Euroopan johtavista tietotekniikan palveluyrityksistä ja globaali markkina-
johtaja valituilla alueilla.

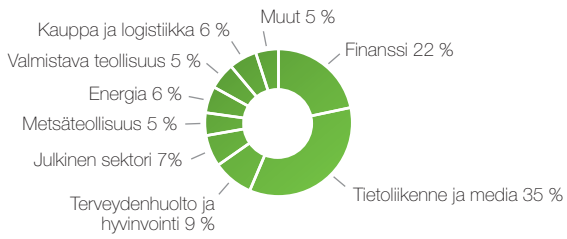
- # 1 projektipalveluissa Pohjoismaissa
- # 1 tietoliikennealan tuotekehityksessä Euroopassa
- # 1 metsäteollisuuden ratkaisuihin maailmanlaajuisesti

Tavoitteenamme on olla Pohjois-Euroopan johtava tietotekniikkapalvelujen tarjoaja vuoteen 2011
mennessä. Haluamme myös saavuttaa vahvan aseman Venäjällä ja olla maailman johtava
tuotekehityskumppani tietoliikennealalla.

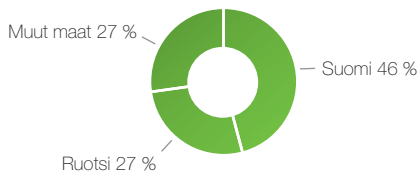
LIIKETOIMINTA VUONNA 2008

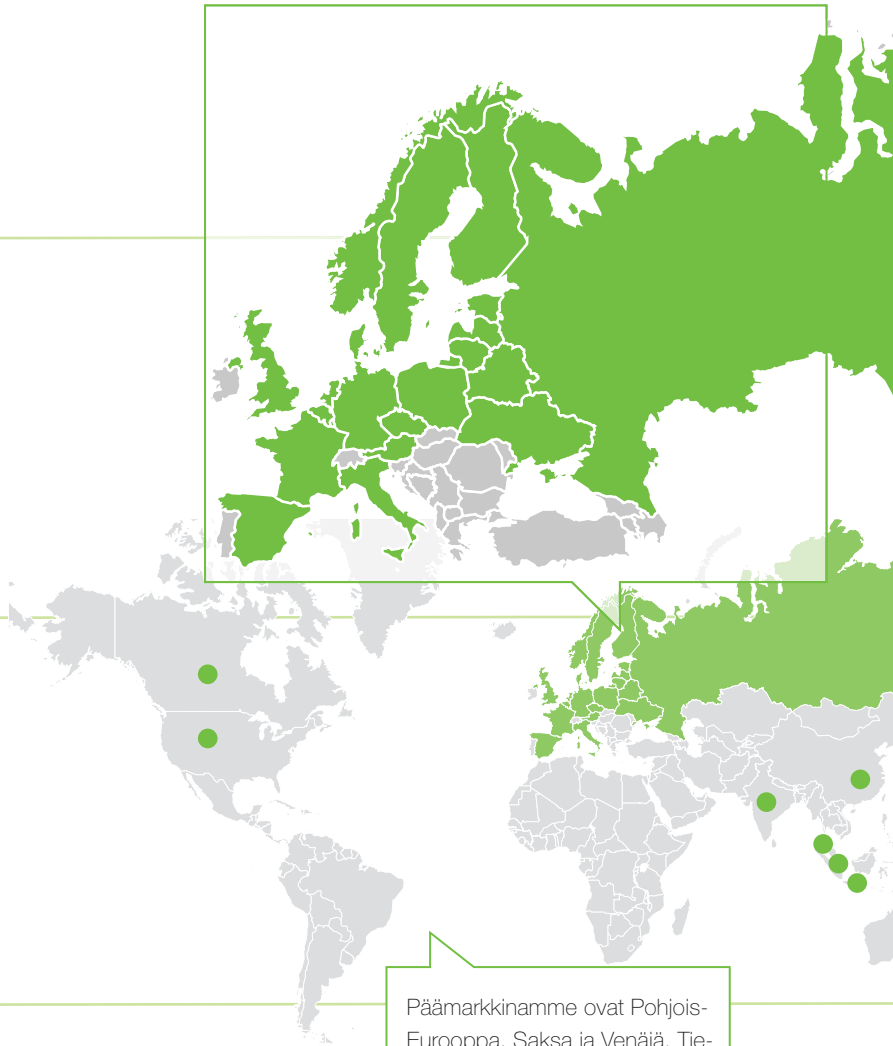
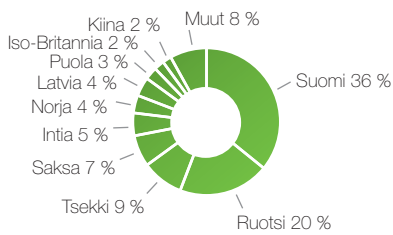
LIIKEVAIHTO ASIAKASTOIMIALOITTAIN 2008

LIIKEVAIHTO MAITTAIN 2008

HENKILÖSTÖ MAITTAIN 2008

Päämarkkinamme ovat Pohjois-Eurooppa, Saksa ja Venäjä. Tiettyillä erityisalueilla palvelemme kuitenkin asiakkaitamme maailmanlaajuisesti. Lisäksi meillä on toimialapohjaista liiketoimintaa valituissa maissa.

Tietotekniikka- palvelut

- **Projektipalvelut** kattavat palveluja aina uusien tietotekniikkaratkaisujen konsultoinnista ja suunnittelusta nykyisten ratkaisujen kehittämiseen ja integroimiseen. Ratkaisut perustuvat usein Tiedon tai kolmannen osapuolen kehittämiin tuotteisiin tai komponentteihin. Lisäksi ne sisältävät asiakaskohtaista työtä.
- **Toimialaratkaisumme** tehostavat asiakkaittemme toimintaa parantamalla liiketoimintaprosesseja ja tiedon käsittelyä.
- **Sovellushallinta- ja käyttöpalvelut (ASM)** takaavat asiakkaillemme keskeytymättömät liiketoimintaprosessit. Palvelu kattaa olemassa olevien sovellusten ylläpidon, kehittämisen ja tehostamisen pitkäaikaisten sopimusten puitteissa sekä asiakkaiden liiketoimintakriittisten sovellusten ja prosessien hoitamisen vuorokauden ympäri.
- **ICT-infrastruktuurin hallinta** varmistaa, että asiakkaitten järjestelmät toimivat taukoamatta. Monet asiakkaat haluavat ulkoistaa koko ICT-infrastruktuurinsa hallinnan. Palvelujen tarjoaminen managed services/SaaS -palvelumallin mukaisesti yleistyy nopeasti. Tässä mallissa asiakasta laskutetaan käytön perusteella.

Tuotekehitys- palvelut

Olemme Euroopan suurin tietoliikennealan tuotekehityspalvelujen tarjoaja sekä aktiivinen toimija uusilla tuotekehitysalueilla. Palvelut kattavat esimerkiksi ohjelmistojen suunnittelun, kehittämisen ja ylläpidon asiakkaittemme tuotteisiin. Tuotekehitysosaamisemme on vahvaa tietoliikenneverkkojen, mobiililaitteiden ja autoteollisuuden alueilla sekä uusilla tuotekehitysalueilla, kuten tulevaisuuden liitännä- ja viestintäpalvelut.

Palveluksessamme on yli 4 000 tuotekehitysasiantuntijaa. Luotettavana ja ketteränä kumppanina täydennämme asiakkaidemme omaa tuotekehitystoimintaa. Koska toimimme laajasti sekä Euroopassa että Aasiassa, voimme palvella asiakkaitamme joustavasti ja kustannustehokkaasti.

Sähköisen liiketoiminnan konsultointi

Noin 700 konsulttimme avulla tarjoamme sähköisiä kuluttajapalveluja konsultoinnista toteutukseen. Siirtyminen sähköisten palvelujen käyttöön vaikuttaa kaikkiin toimialoihin, ja siksi palvelujen toteutus perustuu aina monen eri osaamisalueen yhdistämiseen. Tarjoomamme avulla pyrimme lisäämään tehokkuutta ja parantamaan laatua seuraavilla alueilla: Digital Customership – monikanavaiset kuluttajapalvelut, Future Office – tietotyöntekijän tuottavuuden kasvattaminen ja Financial Value Chain – taloudellisen arvoketjun sähköistäminen.

Palvelualueet

TIETOTEKNIKKAPALVELUT

Projektipalvelut

- Toimialaratkaisut
- Järjestelmäintegraatio
- Toimialapohjainen konsultointi

Tietotekniikan ulkoistus- ja hallintapalvelut

- Sovelluspalvelujen hallinta (ASM)
- ICT-infrastruktuurin hallinta
- Managed services

TUOTEKEHITYSPALVELUT

- Projektipalvelut
- Muut tuotekehityspalvelut

SÄHKÖISET JA KONSULTOINTIPALVELUT

Tietotekniikkapalveluja tietotekniikan koko arvoketjulle

Konsultointi Suunnittelu ja arkkitehtuuri Kehittäminen Toteutus ja integrointi Käyttö ja hallinta

Projektipalvelut

ICT-infrastruktuurin hallinta

Sovellushallinta- ja käyttöpalvelut (ASM)

Suomi

Olemme tietotekniikkapalvelujen – projekti- ja ulkoistuspalvelujen – johtava toimittaja Suomessa. Tarjoamme kokonaisvaltaisia tietotekniikkapalveluja kaikille toimialoille, joilla Tiedolla on toimintaa. Työskentelemme lähellä asiakkaitamme ja asiakassuhteemme perustuvat pitkäaikaiseen yhteistyöhön.

Useat suomalaiset yritykset ja organisaatiot ovat olleet sähköisten palvelujen edelläkävijöitä monilla aloilla, kuten pankkitoiminnassa, tietoliikenteessä ja julkisella sektorilla. Koska meillä on ollut keskeinen rooli monissa näistä hankkeista, olemme saaneet laaja-alaista kokemusta siitä, miten tietotekniikasta tehdään tehokasta ja käyttäjäystävällistä.

Liikevaihto: 853 milj. euroa
46 % konsernin liikevaihdosta

Henkilöstö: noin 6 000

Muut maat

Toimimme aktiivisesti 24 maassa ja tarjoamme asiakkaillemme korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluja ja toimialapohjaisia ratkaisuja. Koska eri maiden markkinat eroavat toisistaan, toimiala- ja palveluvalikoimamme vaihtelee maasta riippuen. Tietoliikennealalla, metsä-, öljy- ja kaasuteollisuudessa sekä sähköisissä palveluissa palvelemme asiakkaitamme maailmanlaajuisesti.

Yksi kasvumarkkinoistamme on Venäjä, jossa tietotekniikka-ala on ollut laitteistopainotteista ja työvoimakustannukset matalat. Tietotekniikan palvelujen odotetaan kasvattavan osuuttaan, koska taloudellinen laskusuhdanne ja toiminnan tehostamistarve ovat kasvattaneet ulkoistuspalvelujen kysyntää. Tavoitteenamme on olla yksi merkittävimmistä palvelutarjoajista Venäjällä ja kasvattaa markkinaosuuttamme lisäarvopalvelujemme avulla, jotka painottavat sekä tehokkuutta että kasvua.

Liikevaihto: 507 milj. euroa
27 % konsernin liikevaihdosta

Henkilöstö: noin 7 300

Ruotsi

Ruotsissa tarjoamme kokonaisvaltaisia palveluja ja toimimme aktiivisesti kaikilla Tiedon toimialoilla. Näemme selkeitä uusia liiketoimintamahdollisuuksia monilla aloilla, kuten julkisella sektorilla, kaupan ja logistiikan aloilla ja valmistavassa teollisuudessa. Siksi uskomme, että voimme kasvaa uuden toimintamallimme avulla terävöittämällä markkinafokustamme ja hyödyntämällä osaamistamme yli toimialarajojen.

Ruotsin tietotekniikkamarkkinat ovat selkeästi Pohjoismaiden suurimmat, mutta toisaalta ne ovat hyvin pirstaleiset. Lähtökohtamme kasvulle ovat hyvät vahvan tarjoomamme ja asiakasläheisyytemme ansiosta. Tällä hetkellä olemme yksi kolmesta suurimmasta tietotekniikkapalvelujen tarjoajasta Ruotsissa.

Liikevaihto: 506 milj. euroa
27 % konsernin liikevaihdosta

Henkilöstö: noin 3 300

Muut maat:

Alankomaat, Espanja, Indonesia, Intia, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Kanada, Kiina, Latvia, Liettua, Malesia, Norja, Puola, Ranska, Saksa, Singapore, Tsekki, Tanska, Ukraina, USA, Valko-Venäjä, Venäjä ja Viro.

Kestäviä tuloksia toimialaosaamisen avulla

Asiakkaidemme liiketoiminnan syvällisen tuntemuksemme ansiosta voimme tarjota korkealaatuisia palveluja, jotka lisäävät asiakkaidemme tuottavuutta ja avaavat uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Näin asiakkaamme ja henkilöstömme ovat tiennäyttäneet sähköiseen, paremman palvelun maailmaan.

Telecom & Media

Telecom & Media tarjoaa kestäviä tietotekniikka- ja tuotekehityspalveluja johtaville verkko- ja kannettavien päätelaitteiden valmistajille, tietoliikenneoperaattoreille ja media-alan yrityksille. Tuotekehityspalvelut, joita ovat pääasiassa ohjelmistojen suunnittelu, kehittäminen ja ylläpito asiakkaidemme tuotteisiin, vastaavat lähes kahdesta kolmasosasta toimialan liikevaihdosta. Useat maailmanlaajuisesti toimivat asiakkaat ovat valinneet meidät toimittajakseen. Autamme heitä toteuttamaan uusia ajatuksia ja näin saavuttamaan merkittäviä tuloksia.

Financial Services

Financial Services tarjoaa korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluja ja ratkaisuja pankeille, vakuutusyhtiöille ja finanssipalvelujen tarjoajille. Tuoteperusteiset ratkaisut, jotka ovat noin 40 % toimialan liikevaihdosta, kattavat mm. peruspankkitoiminnan, maksuliikenteen, sähköisen pankkitoiminnan, korttiratkaisut, asuntorahoituksen ja varallisuuden hallinnan. Noin 30 % liikevaihdosta tulee kumppanuusliiketoiminnasta, jossa vastaamme kokonaisvaltaisesti asiakkaittemme tietotekniikasta.

Forest

Olemme globaali markkinajohtaja metsäteollisuuden ratkaisussa. Tarjoamme tietotekniikkaratkaisuja sellu-, paperi-, kartonki-, pehmopaperi-, puutuote- sekä muun metsäteollisuuden koko arvoketjuun maailmanlaajuisesti. Ratkaisut perustuvat osittain omiin tuotteisiimme, joihin liittyvän liiketoiminnan osuus on noin 30 % toimialan liikevaihdosta.

Tietoliikenteen koko arvoketjun asiantuntijana olemme Euroopan suurin tuotekehityspalvelujen toimittaja ja yksi suurimmista maailmanlaajuisesti.

6 000
työntekijää

Asiakkaitamme ovat mm. Alcatel-Lucent, Ericsson, Nokia Siemens Networks, Nokia, Siemens, Sony Ericsson, Telenor, Telecom Italia ja TeliaSonera.

Noin 70 % toimialan liikevaihdosta tulee Pohjoismaista. Lisäksi toimimme Baltian maissa, Venäjällä ja Iso-Britanniassa. Pohjoismaissa olemme alan johtava palvelutarjoaja.

2 100
työntekijää

Asiakkaitamme ovat mm. Arek, Handelsbanken, If P&C Insurance, Ilmarinen, Nordea, Royal Bank of Scotland, Swedbank ja Varma.

Meillä on vahva markkina-asema Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa ja laajennamme toimintaamme Etelä-Amerikassa, Aasiassa ja Venäjällä.

800
työntekijää

Asiakkaitamme ovat mm. Ahlstrom, International Paper, Metsäliitto-konserni, Myllykoski-ryhmä, Norske Skog, SCA, Smurfit Kappa Group, Stora Enso ja UPM-Kymmene.

Energy

Tarjoamme tietotekniikkaratkaisuja ja -palveluja energiasektorille Pohjois-Euroopassa. Lisäksi tarjoamme maailmanlaajuisesti johtavia palveluja ja tuotteita, kuten hiilivetyjen laskentajärjestelmiä, öljy- ja kaasuteollisuudelle. Olemme myös johtava asiakastieto- ja laskutusratkaisujen toimittaja pohjoismaiselle sähkötoimialalle. Omiin tuotteisiimme pohjautuvan liiketoiminnan osuus on noin 55 % toimialan liikevaihdosta.

Syvällinen toimialaosaamisemme yhdistettynä pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin johtavien energiayhtiöiden kanssa tarjoaa meille ainutlaatuisen mahdollisuuden säilyttää asemamme johtavana asiantuntijana.

Healthcare & Welfare

Healthcare & Welfare tukee asiakkaitaan sähköistämällä niiden palvelu- ja hoivaprosesseja. Tavoitteena on ihmisen koko elinkaaren kattavan hoivatyön laadun, turvallisuuden ja tehokkuuden parantaminen.

Tarjoamme laajan ratkaisuväliköimän, joka perustuu omiin tuotteisiimme, sekä räätälöityjä ratkaisuja ja tietotekniikkapalveluja. Tavoitteena on näiden ratkaisujen avulla helpottaa kansalaisten, potilaiden ja hoitohenkilökunnan arkea. Yli 40 vuoden kokemus ja läheiset asiakassuhteet luovat vahvan perustan, jonka pohjalta kehitämme edelleen terveydenhuolto- ja hyvinvointipalveluja vastaamaan niin yksilön tarpeita kuin alueellisia ja kansallisia tavoitteita.

Manufacturing

Manufacturing tarjoaa kokonaisvaltaisia tietotekniikkapalveluja ja -ratkaisuja kuten toimitusketjun hallintaan (SCM) ja toiminnanohjaukseen (ERP) liittyviä järjestelmiä valmistavan teollisuuden ydinliiketoiminnan sähköistämiseen. Näiden palvelujen avulla voimme parantaa asiakkaidemme ja niiden toimitusverkostojen kilpailukykyä. Asiakasratkaisut perustuvat omiin, alan johtaviin tuotteisiimme sekä kolmannen osapuolen tuotteisiin.

Public

Tiedon palvelut julkiselle sektorille kattavat palveluja aina strategisesta kehittämisestä ratkaisujen ja jatkuvien palvelujen tuottamiseen. Palvelumme perustuvat toimialan syvälliseen tuntemukseen sekä laajaan kumppaniverkostoon. Asiakaslähtöiset sähköiset palvelut takaavat sen, että yksityiset kansalaiset ja yritykset voivat käyttää julkisen sektorin palveluja helposti ja vaivattomasti.

Public tarjoaa erilaisia tietotekniikkapalveluja, kuten järjestelmäintegraatio- sekä sovellushallinta- ja käyttöpalveluja, ICT-infrastruktuurin hallintapalveluja ja konsultointia. Tavoitteena on luoda ja kehittää sähköisiä palveluja julkiselle sektorille eli paikallis- ja valtionhallinnolle.

Retail & Logistics

Autamme vähittäis- ja tukkukaupan, logistiikan, palvelu- sekä ympäristösektorin asiakkaitamme täyttämään omien asiakkaitensa tarpeet ja näin hyödyntämään asiakaskäyttäytymisessä ja ostotottumuksissa tapahtuvia muutoksia. Tarjoamme ratkaisuja esimerkiksi toimitusketjun tehostamiseen, asiakasprofiilien analysointiin, hankinta- ja takuujärjestelmien sähköistämiseen sekä kanta-asiakasohjelmiin.

Tarjoamme kokonaisvaltaisia tietotekniikkapalveluja ja -ratkaisuja kuten esimerkiksi toiminnanohjaus, Smart Shopping, väliköimän suunnittelu, varaston hallinta ja kuljetusten suunnittelu. Ratkaisumme perustuvat usein maailman johtavien toimittajien tuotteisiin ja moduuleihin.

Öljy- ja kaasuteollisuudessa toimimme maailmanlaajuisesti. Sähkötoimialalla meillä on johtava asema Pohjoismaissa, ja laajennamme toimintaamme Saksassa ja Venäjällä.

700
työntekijää

Asiakkaitamme ovat mm. BP Amaco, Chevron Texaco, ConocoPhillips, E.On, Exxon Mobil, Fortum, Gassco, Neste Oil, RWE, Shell, StatoilHydro ja Vattenfall.

Olemme johtava toimittaja Pohjoismaissa, ja lisäksi meillä on vahva asema Saksassa ja Alankomaissa.

Yli 1 000
työntekijää

Asiakaskuntaamme kuuluu yli 2 000 yritystä ja organisaatiota, esim. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymä, Medi-IT Oy, Skoonen ja Tukholman läänit, Helsingin, Espoon, Oslon ja Tukholman kaupungit, Sjukvårdsrådgivningen (SVR) AB, Bundesknappschaft, Keski-Norjan terveydenhuoltopiiri ja Tanskan pääkaupunkiseutualue.

Tällä toimialalla olemme markkinajohtaja Suomessa. Lisäksi tuemme asiakkaitamme niiden muissa toimintamaissa, ennen kaikkea Baltian maissa. Toimimme myös Venäjällä.

Yli 300
työntekijää

Asiakkaitamme ovat mm. Rautaruukki, ABB ja Metso.

Toimimme Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa ja Virossa.

Lähes 1 000
työntekijää

Asiakkaitamme ovat mm. oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, verohallinto ja eduskunta sekä esimerkiksi Helsingin, Espoon ja Tukholman kaupungit.

Toimimme Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Venäjällä, Latviassa sekä Liettuaissa ja olemme markkinajohtaja Baltian maissa.

800
työntekijää

Asiakkaitamme ovat mm. Alko, Apoteket, DHL, Ekokem, Finnair, Itella, Kesko, Lassila & Tikanoja, Loomis, S-ryhmä, Stockmann, Tuko Logistics ja VR-konserni.

Strategia

Haluamme rakentaa yritykseemme palvelukulttuurin, jossa asiantuntemus yhdistyneenä tavoitteellisuuteen johtaa huipputuloksiin ja kannattavaan toimintaan. Vahvuutemme on teknologioiden ja digitaalisen maailman viimeisimpien suuntausten tuntemus sekä taitomme yhdistää nämä kestäviksi tuloksiksi asiakkaillemme.

Strategia

- ❑ Tavoitteenamme on olla Pohjois-Euroopan johtava tietotekniikkapalveluiden tarjoaja ja maailman johtava tietoliikenteen tuotekehityskumppani vuoteen 2011 mennessä.
- ❑ Erityiset kasvualueemme ovat kansainvälinen tietoliikenneala sekä Ruotsin ja Venäjän markkinat.
- ❑ Tietotekniikan kansainvälistyminen lisää standardoitujen palvelujen ja tehokkaan palvelutuotannon tarvetta. Vastataksemme tähän olemme yhtenäistäneet yhtiötä ja panostaneet kansainvälisiin osaamiskeskukseen.
- ❑ Menestyksemme perustuu työntekijöihimme, ja sen vuoksi tahdomme olla haluttu työnantaja.

Johtava tietotekniikan palveluyritys Pohjois-Euroopassa vuoteen 2011 mennessä

Tieto on tietotekniikan palveluyritys, joka tarjoaa tietotekniikka-, tuotekehitys- ja konsultointipalveluja. Päämarkkinamme ovat Pohjois-Eurooppa, Saksa ja Venäjä. Palvelemme asiakkaitamme tietoliikennealalla, metsä-, öljy- ja kaasuteollisuudessa sekä sähköisissä palveluissa maailmanlaajuisesti.

Tavoitteenamme on johtava markkina-asema Pohjoismaissa ja vahva asema Venäjällä. Haluamme lisäksi olla maailman johtava tuotekehityskumppani tietoliikennealalla. Kohdistamme investointimme näille valituille kasvualueille.

Kasvava markkinaosuus Ruotsissa

Ruotsin tietotekniikkamarkkinat tarjoavat Tiedolle runsaasti kasvumahdollisuuksia. Tiedon markkinaosuus Ruotsin suurilla tietotekniikkamarkkinoilla on suhteellisen matala. Olemmekin käynnistäneet Ruotsissa kasvuhankkeita, joilla tavoittelemme yli 100 milj. euron orgaanista kasvua. Haemme kasvua aktiivisesti uusilta alueilta hyödyntämällä nykyistä ja tulevaa palvelutarjontaamme.

Vahva asema Venäjällä

Venäjän markkinat tarjoavat houkuttelevia mahdollisuuksia. Vuonna 2008 Venäjän tietotekniikkamarkkina kasvoi yli 10 %. Tiedon tavoitteena on nostaa liikevaihtoaan Venäjällä yli 100 milj. euroon palvelemalla yhtiön nykyisiä eurooppalaisia asiakkaita ja hankkimalla uusia venäläisiä asiakkaita.

Maailman johtava tietoliikenteen tuotekehityskumppani

Tiedolla on johtava asema tietoliikenteen tuotekehityspalveluissa Euroopassa. Tavoitteenamme on olla maailman johtava tietoliikenteen tuotekehityskumppani ja arvostettu asiantuntija koko sen arvoketjussa. Tällä sektorilla yhtiö pyrki kasvattamaan toimintaansa merkittävästi. Tavoitteenamme on kasvattaa liikevaihtoaamme nykyisestä 650 milj. eurosta lähes miljardiin euroon.

Arvostettu neuvonantaja sähköisen liiketoiminnan muutoksessa

Asiakkaamme toimivat kovassa kilpailuympäristössä, ja uudet innovatiiviset palvelut ovat siinä keskeinen menestystekijä. Myös tehokkuusvaatimukset ovat korkealla, ja teollinen palvelutuotanto on liiketoiminnan kannalta välttämätöntä. Pitkä kokemuksemme uusien liiketoimintamallien kehittämisestä ja tietotekniikan hyödyntämisestä useilla eri asiakastoimialoilla on yksi strategisista vahvuuksistamme. Tulevaisuudessa haemme kasvua myös uusista palveluista ja ratkaisuksista, jotka on kehitetty toimialoille ja liiketoimintaprosesseihin, joissa sähköinen liiketoiminta ei ole vielä yleistynyt.

Erotumme kilpailijoistamme asiakaskeskeisyydellä

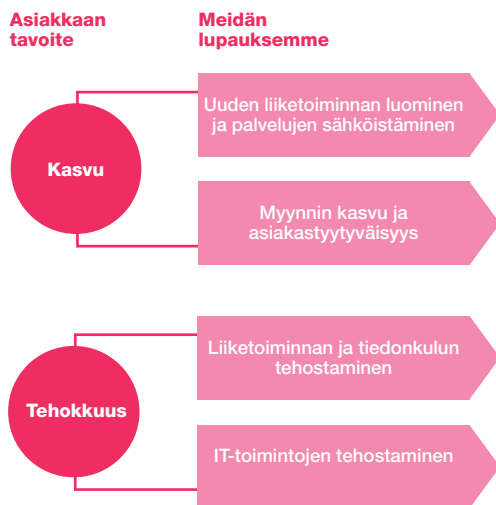
Nykyisessä kilpailuympäristössä on vaikea menestyä vain hintaan tai suoritukseen perustuvien tekijöiden avulla. Me haluamme erottautua kilpailijoistamme toimintamme asiakaskeskeisyydellä, joka perustuu asiakkaan liiketoiminnan ja tarpeiden syvälliseen tuntemukseen. Pitkät asiakassuhteet

Erotaudumme kilpailijoista asenteellamme. Parhaat tulokset syntyvät intohimosta tekemiseen.

maailmanlaajuisesti toimivien pohjoismaisten yritysten kanssa, joista monet ovat johtavia omalla alallaan, on vahvuus, jonka varaan on hyvä rakentaa.

Teemme asiakasyhteistyötä suurten ja keskisuurten organisaatioiden kanssa ja käytämme koko liiketoimintapotentiaalimme maksimoidaksemme asiakkaan saaman lisäarvon. Olemme yhdistäneet maa- ja toimialakohtaisia sekä palvelualueiden resursseja vahvistaaksemme edelleen myynti- ja asiakaspalveluorganisaatiotamme.

Lisäarvoa asiakkaille

Asiakkaamme toimivat kovassa kilpailuympäristössä, jossa menestys perustuu usein uusiin innovatiivisiin palveluihin. Näistä suuri osa pohjautuu tietotekniikkaan. Samalla myös tehokkuusvaatimukset ovat kiristyneet, ja teollinen palvelutuotanto on noussut avainasemaan.

Pyrimme vastaamaan näihin vaatimuksiin ja tukemaan asiakkaitamme liiketoiminnan muutoksessa kehittämällä tarjoomamme.

Tietotekniikan teollistuminen edellyttää horisontaalisia toimintoja

Tietotekniikka-alan kansainvälistyessä tuotteistettujen palveluiden ja tehokkaan palvelutuotannon merkitys kasvaa. Vastaamme tähän haasteeseen lisäämällä horisontaalisia toimintojamme ja vahvistamalla osaamiskeskuksiamme. Tämä edistää kasvua ja yhteistyötä yli maarajojen.

Investoimme globaalin toimitusmallimme kehittämiseen, joka perustuu yhtiölaajuiseen osaamiseen. Malli lisää kustannustehokkuutta ja tasoittaa palkkojen nousun vaikutuksia yhtiön kuluihin. Globaalin toimituskapasiteetin kasvua nopeutetaan etenkin Intiassa ja Kiinassa. Globaalin toimitusmallin rakentaminen merkitsee rakennetta, jossa on entistä vähemmän ja suurempia toimipisteitä. Tämä mahdollistaa tehokkaat toimitukset useista toimipisteistä sekä parantaa toimitusten laatua ja kustannustehokkuutta.

Lisäämme tarjoomamme tuotteistusastetta, mikä merkitsee käytännössä sellaisten palveluiden kehittämistä, joita voidaan tuottaa, markkinoida ja toimittaa yli toimiala- ja maarajojen.

Henkilöstö menestyksen takaajana

Menestyksemme perustuu henkilöstöömme sekä sen osaamiseen, luovuuteen ja motivaatioon. Siksi panostamme erityisesti haluttavuuteemme työnantajana. Meidän tulee kiinnostaa ja pitää palveluksessamme lahjakkaita henkilöitä, jotka haluavat työskennellä yhteisten tavoitteidemme hyväksi.

Uusi arvopohjainen johtamiskulttuurimme kannustaa työntekijöitämme yhteistyöhön sekä parantamaan työsuorituksiaan. Tarjoamme työntekijöillemme tukea, avointa palautetta ja ohjausta tarpeen mukaan. Avoimessa johtamis- ympäristössämme suoritusten arviointi on jatkuvaa, suoraa ja oikeudenmukaista, ja se perustuu selkeisiin mittareihin. Lisäksi uusi toimintamalli tarjoaa henkilöstöllemme houkuttelevia mahdollisuuksia ammatilliseen kehittymiseen ja kasvuun.

Tällä hetkellä noin 3 % työajasta käytetään osaamisen kehittämiseen. Nämä osaamisinvestoinnit suunnataan strategiaamme, tulevan tarjoomamme ja markkinoiden tarpeiden mukaan, ja niitä kasvatetaan liiketoiminnan mukaan. Tukeaksemme käynnissä olevaa muutosprosessia luomme ja toteutamme laajan osaamisen kehittämissuunnitelman, jonka avulla pyrimme takaamaan henkilöstömme osaamisen korkeamman lisäarvon työtehtävissä.

Suorituskyky avainasemassa

Kaikkien valintojemme tavoitteena on nopeuttaa yhtiön kasvua ja parantaa sen kannattavuutta. Strategiamme tavoitteena on orgaaninen kasvu, joka ylittää markkinoiden kasvun, ja yli 10 %:n liikevoittotaso. Keskeisiä seikkoja tavoitteiden saavuttamisen kannalta ovat seuraavat:

- Investoimme merkittävästi tarjooman, globaalien toimitusmallin ja osaamisen kehittämiseen. Tämän ansiosta voimme tuotteistaa palveluja, joista syntyy aiempaa enemmän lisäarvoa niin asiakkaille kuin yhtiölle itselleen.
- Yhtenäisempi rakenne parantaa resurssien hyödyntämistä toimiala- ja maarajojen sekä kansainvälisten osaamiskeskusten kesken.
- Panostamme erityisesti toimitusten tehokkuuteen ja laatuun.

Strategian ja muutoksen toteutus tapahtuu kolmevuotisen muutosohjelman avulla. Vuonna 2009 painopiste on uuden organisaatorakenteen toimeenpanossa ja globaalien toimitusmallin kehittämisessä. Toimitusten laadun varmistaminen on myös keskeisessä asemassa.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

- Kasvaa orgaanisesti nopeammin kuin yhtiön keskeiset markkinat. Kasvustrategiaa tuetaan yritysostoilla.
- Liikevoitto (EBIT) yli 10 % liikevaihdesta

Pääomarakenteeseen ja osingonmaksuun liittyvät tavoitteet

- Nettovelkaantumisasaste 40 %
- Osingonmaksu noin 50 % tilikauden tuloksesta mukaan lukien kertaluonteiset erät. Vuotuinen osingonmaksu riippuu kuitenkin yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja investointitarpeista.

Tie Tiedoksi

Toimintamalli

Asiakkaalle lisäarvoa osaamisen jakamisen ja yhteistyön avulla

Tietotekniikan kansainvälistyminen tuo tullessaan tuotteistettuja palveluja ja palvelutuotantoa. Tämä yhdessä yritysten kasvaneiden tehokkuusvaatimusten kanssa korostaa yhtiölaajuisen yhtenäisen toiminnan merkitystä.

Innovatiiviset palvelut ja tehokas palvelutuotanto ovat asiakkaidemme keskeisiä menestystekijöitä. Jotta voimme allokoida investoinnit oikein, eri toimialoilla vallitsevien suuntausten ymmärtäminen on tarjonnan kehittämisen kannalta keskeistä. Eri markkinoiden ja asiakkaiden tarpeiden ymmärtäminen edellyttävät tarkkaa markkinoiden seurantaa ja asiakasläheisyyttä.

Uusi liiketoimintarakenteemme ja toimintamallimme perustuvat kolmeen osa-alueeseen: maapohjainen toiminta, toimialat ja palvelualueet. Uudessa toimintamallissa myynnin, toimitusten ja kehittämisen roolit ja vastualueet on määritelty tarkasti.

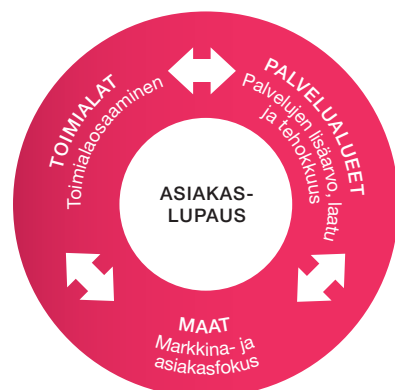
- Toimialat työskentelevät läheisessä yhteistyössä asiakkaiden kanssa vastaten myynnistä ja toimitusten hallinnasta. Ne vastaavat myös toimialakohtaisen tarjooman kehittämisestä sekä toimitusprojektien miehityksestä siten, että paikallisten ja globaalien resurssien käyttö on optimaalista. Toimialat ovat tulosvastuullisia.

- Maaorganisaatioiden tehtävänä on strategian toteuttaminen kussakin toimintamaassa tunnistamalla paikalliset mahdollisuudet, myynnin tukeminen asiakasteimeissä sekä paikallisen henkilöstön valinta toimituksiin. Maaorganisaatioilla on tulosvastuu.
- Palvelualueilla on keskeinen rooli globaalin tehokkuuden ja laadun parantamisessa, sillä ne vastaavat koko konsernin toimitusten laadusta, osaamisen kehittämisestä sekä projektien henkilöstövalinnoista globaalilla tasolla. Lisäksi palvelualueet vastaavat horisontaalisen tarjooman kehittämisestä, kuten yhdistetyt viestintä- ja työryhmäpalvelut sekä sovellushallinta- ja käyttöpalvelut.

Osaamisen jakaminen ja resurssien yhdistäminen toimiala- ja maarajojen sekä kansainvälisten osaamiskeskusten kesken varmistavat sen, että pystymme ennakoivasti tunnistamaan eri aloilla vallitsevia suuntauksia yli maiden rajojen sekä eri maissa tapahtuvia muutoksia ja asiakkaiden tarpeita.

Voidaksemme maksimoida asiakkaan saaman lisäarvon olemme perustaneet koko yrityksen kattavia päätöksentekofoorumeita sekä erillisiä asiakasteimejä, joissa kaikki toimintamallimme eri osa-alueet ovat edustettuina. Tämän lisäksi uusi malli takaa toiminnan tehokkuuden, palvelujen ja toimitusten korkean laadun sekä mahdollisuuden reagoida nopeasti tietotekniikka-alalla tapahtuviin muutoksiin.

Toimintamallimme kasvattaa asiakkaan saamaa lisäarvoa ja parantaa käyttöastetta

TOIMIALAT

- Telecom
- Financial Services
- Forest
- Energy
- Healthcare & Welfare
- Manufacturing
- Public
- Retail
- Media
- Logistics

PALVELUALUEET

- Tietotekniikkapalvelut
- Tuotekehityspalvelut
- Sähköisen liiketoiminnan konsultointi

MAAT

- Suomi
- Ruotsi
- Norja
- Tanska
- Saksa
- Venäjä
- Muut maat

Palvelualueet

- ❑ Tiedon globaalit palvelualueet ovat sitoutuneet tarjoamaan asiakkaille lisäarvoa yhtiön kaikkia resursseja hyödyntäen.
- ❑ Yhdistämme osaamisemme, tarjoomamme ja ratkaisumme eri toimialoilta ja luomme tehokkaat puitteet näiden ratkaisujen maailmalaajuiselle toimitukselle.
- ❑ Palvelualueiden tehtävänä on varmistaa Tiedon asema osaavana ja luotettavana kumppanina.

Horizontaalinen integraatio varmistaa toimitusten laadun ja yrityksen sisäisen oppimisen

Toimialayksiköt ja palvelualueiden yksiköt tekevät tiivistä yhteistyötä kaikissa maissa. Toimialayksiköiden tehtävänä on luoda kysyntää eli myydä palveluja ja tuotteita sekä kehittää asiakassuhteita. Toimialayksiköillä on myös päävastuu asiakastoimituksista. Palvelualueet ovat puolestaan vastuus-

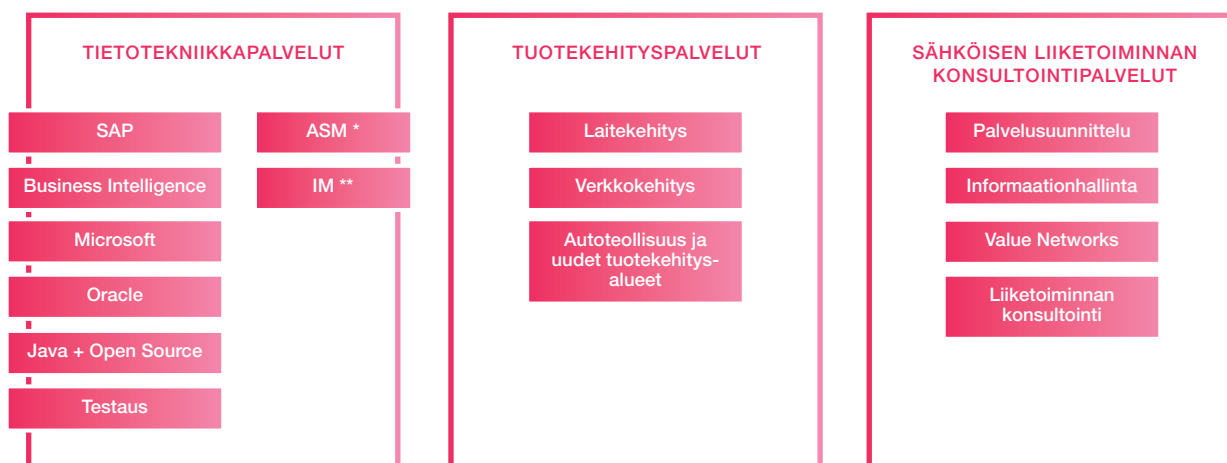
sa myynnin tuesta, toimitusten tehokkuudesta ja korkeasta laadusta sekä oppimisen varmistamisesta koko konsernissa.

Palvelualueiden päätehtävät ovat seuraavat:

- Kehittää malleja ja toimintatapoja, joiden avulla palveluja ja tuotteita voidaan toimittaa kilpailukykyisesti
- Kehittää ja ylläpitää horisontaalista tarjoomia
- Kehittää ja ylläpitää tarvittavaa osaamista maailmalaajuisesti
- Tehostaa myyntiä yhdessä eri maiden toimialayksiköiden kanssa
- Varmistaa yhtenäiset toimintatavat kaikissa toimintamaissa

Voidaksemme luoda kilpailukykyisen tarjooman ja varmistaa, että meillä on käytössämme tarvittava osaaminen, olemme määritelleet ne alueet, joihin erikoistumme ja joissa toimimme maailmalaajuisesti. Nämä erikoistumisalueet on esitetty alla olevassa kaaviossa.

Erikoistumisalueemme

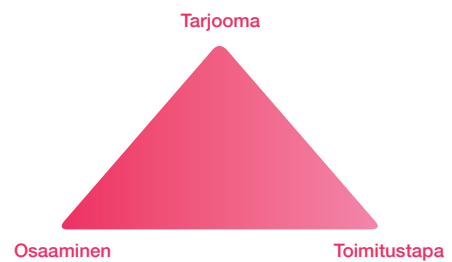
Globaalit toimituskeskukset / Prosessit & laatu / Suoritusseuranta

ASM *: Sovellushallinta- ja käyttöpalvelut IM **: ICT-infrastruktuurin hallinta

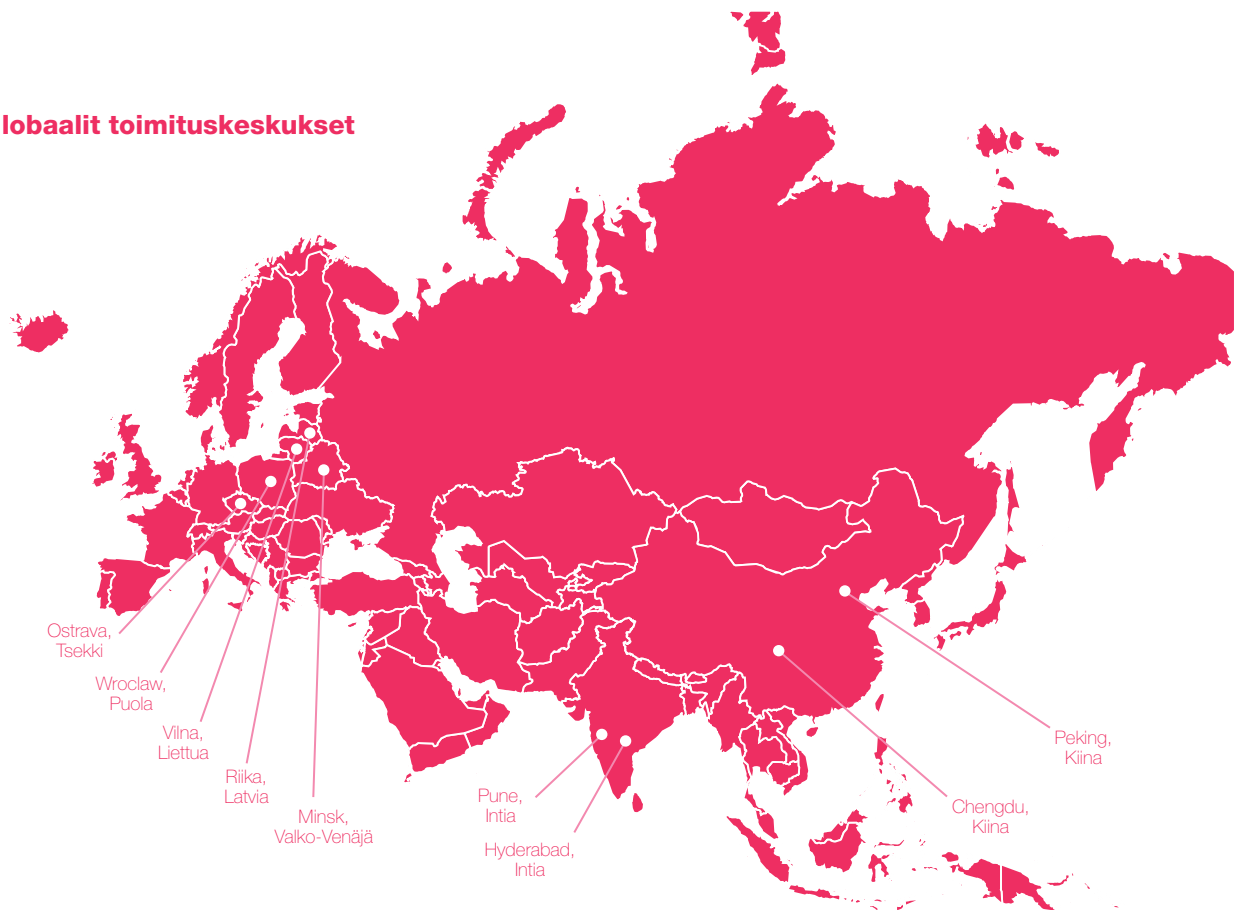
Palvelualueet hoitavat vastuullaan olevat tehtävät erikoistumisalueiden, maailmanlaajusten osaamiskeskusten, prosessi- ja laatu- sekä tuloseurantatoimintojen verkoston avulla.

Kukin erikoistumisalue kattaa useita osa-alueita ja osaamiskeskuksia. Jokainen osa-alue ja osaamiskeskus vastaa tarjoomansa, kumppanuussuhteidensa sekä maailmanlaajusten toimitusmalliensä ja osaamisensa kehittämisestä.

Erikoistumisalueiden kulmakivet

Globaalit toimituskeskukset

Liiketoimintakatsaus

Elämme digitaalisessa maailmassa, mutta vasta pieni osa sen tarjoamista mahdollisuuksista on käytetty. Tänä päivänä tietotekniikka luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia – paremmat digitaaliset palvelut kiihdyttävät kasvua ja parantavat tuottavuutta.

Markkinakatsaus

- Markkinatilanne säilyi melko myönteisenä vuoden 2008 loppupuolelle saakka. Vuoden loppua kohti mentäessä talouden laskusuhdanne lisäsi varovaisuutta tietotekniikkainvestointien suhteen.
- Yritysten investoinnit nykyisten tietojärjestelmien elinkaaren pidentämiseksi sekä kustannussäästöjen löytämiseksi toimintaa tehostamalla saattavat tasapainottaa kysynnässä tapahtuvia muutoksia.
- Tieto säilytti vahvan markkina-asemansa.
- Pitkällä aikavälillä sähköisten palvelujen rooli kasvaa. Palvelualoilla ja teollisuudessa toimivat organisaatiot haluavat tarjota asiakkailleen ja työntekijöilleen helppokäyttöisiä palveluja. Tämä on yksi pitkän tähtäimen kasvutrendi.

Asiakkaiden tietotekniikkainvestointien painopiste muuttuu

Useimpien toimialojen markkinatilanne säilyi melko myönteisenä vuonna 2008. Pierre Audoin Consultant -yhtiön (PAC) arvion mukaan pohjoismaiset tietotekniikkapalvelujen markkinat kasvoivat 5–6 %. Kasvu oli vahvinta sovelluspohjaisessa ulkoistuksessa ja liiketoimintaprosessien ulkoistuksessa.

Tuotekehityspalvelumarkkinoilla tietoliikenneverkkojen tuotekehityspalvelujen kysyntä Euroopassa heikkeni vuoden

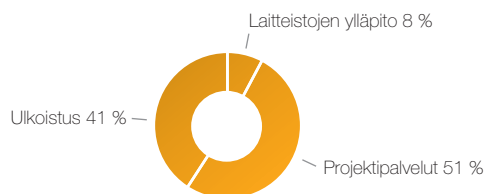
loppua kohden. Toimiala on tehnyt pitkän ja vahvan kasvusyklinsä aikana suuria investointeja uusiin teknologioihin, kuten 3G:en ja langattomiin verkkopalveluihin, mikä vaikuttaa operaattoreiden ja tietoliikenteen laitevalmistajien investointeihin vuosina 2008 ja 2009. Monet asiakkaat käynnistivät lisäksi kustannussäästöohjelmia vuoden 2008 aikana.

Talouden laskusuhdanne on lisännyt varovaisuutta uusien tietotekniikkainvestointien suhteen. Asiakkaiden odotetaan muuttavan tietotekniikkainvestointiensä painopistettä. Uusia, laajoja tietotekniikkainvestointeja saatetaan lykätä, jos ne eivät tarjoa selkeitä lyhyen aikavälin tuottavuusetuja. Konsultointialaan laskusuhdanne yleensä vaikuttaa nopeasti. Toisaalta yritysten investoinnit niiden nykyisten tietojärjestelmien elinkaaren pidentämiseksi sekä kustannussäästöjen löytämiseksi toimintaa tehostamalla saattavat avata uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja siten tasapainottaa kysynnässä tapahtuvia muutoksia.

Asiakkaiden tehostamistoimien odotetaan ylläpitävän sovellus- ja ICT-infrastruktuurihallinnan sekä ylläpidon hyvää kysyntää useimmilla sektoreilla. Nämä palvelut, jotka usein kattavat yritysten toiminnan jatkuvuuden kannalta oleellisen tietotekniikan, perustuvat monivuotisiin sopimuksiin. Yli puolet Tiedon liikevaihdosta tulee tämäntyyppisistä palveluista.

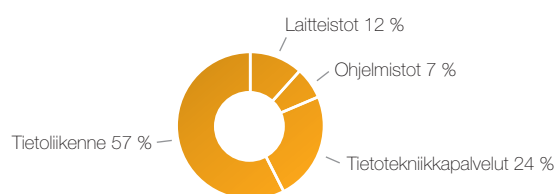
Taloudellinen laskusuhdanne vaikuttaa eri asiakastoimialojen tietotekniikkainvestointeihin eri tavoin. Rahoitussektori on ollut myllerryksen keskipisteessä, ja vaikutukset näkyvätkin selvimmin pankkitoimialalla. Toisaalta finanssikriisi on luonut uusia vaatimuksia rahoitussektorille, ja niiden aihe-

POHJOISMAISET TIETOTEKNIKKAPALVELUMARKKINAT

Lähde: PAC

GLOBAALIT TIETOTEKNIKKAMARKKINAT

Lähde: Gartner

uttama sovelluskysyntä tasapainottaa tilannetta. Koska osa tietotekniikkainvestoinneista on välttämättömiä liiketoiminnan jatkuvuuden kannalta, vaikutus valmistavaan teollisuuteen on rajallinen. Toiminnan tehostaminen on jatkunut jo pitkään esimerkiksi julkisella sektorilla, terveydenhuollossa ja hyvinvointipalveluissa, joten kysynnän odotetaan pysyvän vakaana.

Tietotekniikkapalvelujen markkinoiden ei arvioida kasvavan vuonna 2009 taloudellisen laskusuhdanteen johdosta. Pohjoismaissa ulkoistusliiketoiminnan odotetaan olevan parhaiten kehittyvä alue vuonna 2009 sovellus- ja ICT-infrastruktuurihallinnan sekä ylläpidon kysynnän pysytellessä melko hyvänä useimmilla sektoreilla.

Tieto säilytti vahvan asemansa pohjoismaisilla tietotekniikkapalvelumarkkinoilla

Tiedon kilpailijat vaihtelevat suuresti asiakastoimialasta, palvelutyyppistä ja maantieteellisestä sijainnista riippuen. Kilpailijoista erottautuminen perustuu pääasiassa neljään eri tekijään: palvelu- ja tuotejohtajuuteen, suureen toimituskapasiteettiin, kustannustehokkuuteen ja asiakaskeksyyteen. Tieto on valinnut erottautumiskeinokseen ensiluokaisen asiakaskeksyyden. Sen perusta on asiakkaiden liiketoiminnan syvässä hallinnassa, joka perustuu pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin useiden globaalisti ja paikallisesti johtavien yritysten kanssa.

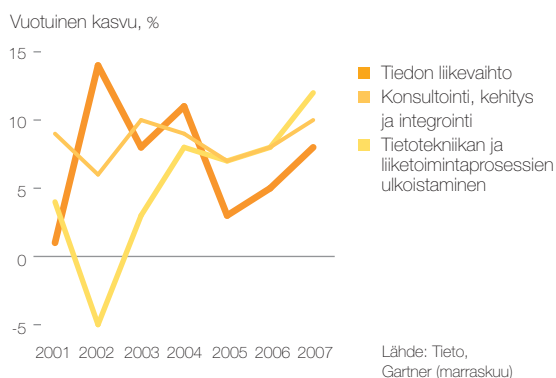
Tiedon strategia asemoi yhtiön uudelleen

Tiedon tärkeimmät kilpailijat ovat kansainvälisiä tietotekniikan palveluyrityksiä kuten Accenture, HP, IBM, Fujitsu Siemens ja Logica. Useimmat kilpailijat tarjoavat laajan valikoiman sekä projektipalveluja että jatkuvia palveluja. Uusille, nopeasti kasvaville alueille kuten SaaS (Software as a Service) on ilmaantunut uusia niihin erikoistuneita kilpailijoita.

Pohjoismaissa Tieto on yksi johtavista tietotekniikkapalveluyrityksistä. Vain IBM on suurempi kuin Tieto (PAC, 2008).

MARKKINOIDEN MAAILMANLAAJUINEN KASVU JA TIEDON LIIKEVAIHDON KEHITYS

TIETOTEKNIKKAPALVELUT POHJOISMAISSA

Projektipalvelut	Kasvu vuonna	
	Milj. euroa	2008, %
- Tietotekniikkakonsultointi	1 757	5,4
- Järjestelmäintegraatio	5 932	4,5
Ulkoistus		
- Sovellushallinta	909	9,1
- Sovellusten ulkoistaminen	362	9,6
- Liiketoimintaprosessien ulkoistaminen	724	8,7
- Tietotekniikan ulkoistaminen	1 684	5,3
- Hosting	519	7,5
- Infrastruktuurin ulkoistaminen	2 283	6,4

Lähde: PAC

Fyysisen ja sähköisen maailman yhdistäminen voi olla tietotekniikkapalvelujen avulla saumatonta. Maailmojen välisen vuorovaikutuksen tulisi olla helppoa ja tehokasta.

Projektipalveluissa Tieto on markkinajohtaja Pohjoismaissa. Projektipalvelut muodostavat yli puolet pohjoismaisista tietotekniikkapalvelujen markkinoista.

Suomessa Tieto on markkinajohtaja, ja sen markkinaosuus tietotekniikkapalveluissa on arviolta 26 % (IDC). Ruotsissa Tiedon markkinaosuus on arviolta 7 % (IDC).

Euroopan markkinajohtaja tietoliikennealan tuotekehityspalveluissa

Tietoliikenteen tuotekehityspalveluissa Tieto on Euroopan markkinajohtaja ja yksi maailman suurimmista. Tiedon kilpailijat ovat globaaleja yrityksiä kuten Aricent, CapGemini, TCS – Tata Consultancy Services ja Wipro, jotka tarjoavat matalan kustannustason palveluja yhdistettynä osaamiseen. Lisäksi kilpailijoiden joukossa on useita paikallisia yrityksiä. Tuotekehityspalveluissa Tiedon kilpailuetu perustuu pitkälti

asiakasläheisyyteen yhdistettynä osaamiseen ja globaaliin toimituskapasiteettiin. Tieto tarjoaa tuotekehityspalveluja myös muille toimialoille kuten ajoneuvo- ja puolustusteollisuudelle. Näillä markkinasegmenteillä toiminta on kuitenkin enemmän paikallista.

Tiedon markkina-asema

Tietotekniikkapalvelut, yhteensä	# 2 Pohjoismaissa
Tietotekniikkapalvelut, projektipalvelut	# 1 Pohjoismaissa
Tietoliikennealan tuotekehityspalvelut	# 1 Euroopassa, yksi johtavista kansainvälisesti
Markkinaosuus Suomessa	26 %
Markkinaosuus Ruotsissa	7 %

Lähde: PAC, IDC

Ratkaisuja

Palkkahallintaa pientyönantajille

Palkka.fi on ilmainen, verohallinnon yrityksille ja kotitalouksille tarjoama palkanhallintaohjelma. Käyttöliittymän avulla työnantajat voivat hoitaa kaikki palkanmaksuun liittyvät velvoitteensa samassa verkko-osoitteessa. Lisäksi palveluun voi turvallisesti arkistoida palkkatiedot, kirjanpidon ja työntekijärekisterin. Verottaja ja vakuutusyhtiöt saavat tarvitsemansa tiedot sähköisessä muodossa.

Kanta-asiakasohjelman tuki verkkosivuilla

Plus.fi on Keskon verkkopalvelu, joka on suunniteltu kanta-asiakasohjelman eli Plusa-pisteiden tueksi.

Tietotekniikkaa myynnin ja logistiikan tueksi

Norske Skogin tietotekniikkaratkaisu tukee yrityksen liiketoimintastrategiaa myynnin ja logistiikan alueilla. Ratkaisu perustuu SAP-teknologiaan ja Tiedon toimialapohjaisiin ratkaisumoduuleihin.

Verkkopalveluja asiakkaille

Kattavien verkkopalvelujen avulla Trondheim Energin asiakkaat pääsevät käsiksi omiin tietoihinsa yrityksen asiakastietojärjestelmässä ja voivat hoitaa lähes kaikki yleisimmät ja tärkeimmät toimenpiteet yrityksen verkkosivuilla.

Tietotekniikka auttaa vanhuksia asumaan kotona pidempään

Lähtötulevaisuudessa vanhusten hoivapalvelujen tarve kasvaa samalla kuin saatavissa oleva työvoima supistuu. Olemassa olevien julkisten palvelujen lisäksi markkinoille tulee koko ajan lisää yksityisiä ja vapaaehtoisia palveluntarjoajia. Tämä edellyttää helppokäyttöisiä tietotekniikkaratkaisuja, joiden avulla vanhusten hoivapalveluja tarjoavat tahot niin kunnallisella kuin yksityiselläkin sektorilla, kuten esimerkiksi kuljetusalan yritykset ja kotihoito, voivat olla yhteydessä.

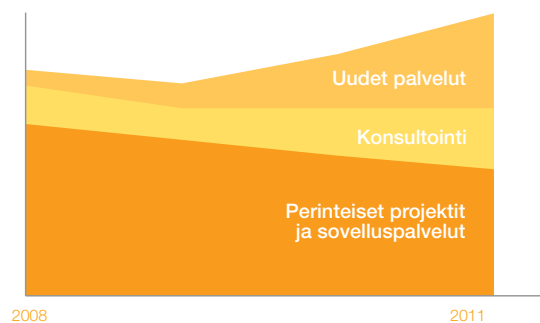
Pitkän aikavälin suuntaukset

Muutokset käyttäjäkunnassa nopeuttavat palvelutalouden laajenemista

Sukupolvi, joka on käyttänyt sähköisiä kanavia kaikkeen asiointiin lapsuudestaan lähtien, on siirtymässä työelämään. He edellyttävät sekä asiakkaina että työntekijöinä jatkuvaa, ajasta ja paikasta riippumatonta palvelua ja helppoutta. Tarpeet voivat kohdistua yritysten väliseen asiointiin tai sisäisiin prosesseihin – toimialasta riippumatta niin palvelusektorilla kuin valmistavassa teollisuudessa.

Jo nyt suuri osa tuotteista ja palveluista tuotetaan, jaetaan ja kulutetaan tietotekniikkaa hyödyntäen – ja tietotekniikan rooli kasvaa yhä. Palvelujen osuus Euroopan bruttokansantuotteesta on jo yli 65 %, ja osuus kasvaa edelleen. Sähköisten palvelujen osuus kaikkien palvelujen arvosta nousee yli puoleen jo lähivuosien aikana. Myös useiden fyysisten tuotteiden tuotantoa ja jakelua johdetaan yhä enemmän tietotekniikan avulla.

Pitkän aikavälin kasvu perustuu uusiin palveluihin

Kokonaisvaltaiset palvelut luovat myönteisiä käyttökokemuksia

Digitaalisilla palveluilla on merkittävä rooli talouden muokkajina. Nykyään niiden avulla tilataan, määritellään ja maksetaan tuotteita ja palveluita. Toimenpiteitä yksinkertaistavat ja nopeuttavat järjestelmät ovat liiketoiminnan ehdoton edellytys, ja ne tarjoavat yrityksille merkittäviä kilpailuetuja.

Tietotekniikan ja liiketoiminnan yhdistäminen synnyttää uutta liiketoimintaa

Tietotekniikasta on kasvavassa määrin tullut uuden liiketoiminnan ja kasvun edellytys sen sijaan, että se olisi vain tukitoiminto tai tehokkuuden lisääjä. Kun organisaatiot haluavat ottaa käyttöön uusia liiketoimintamalleja tai laajentaa

toimintaansa uusille alueille, niiden täytyy tehdä muutoksia myös liiketoimintaprosesseihinsa ja tietotekniikkaympäristöön. Lisäksi kova kilpailu ja globalisaatio edellyttävät jatkuvaa muutosta ja ripeää uusien ideoiden, tuotteiden ja palvelujen tuomista markkinoille. Tämä edellyttää kykyä jatkuvaan muutokseen.

Liiketoiminnan muutos vaatii muutakin kuin teknisten rakenteiden ja ratkaisujen toteuttamista. Muutos täytyy hallita tavalla, jossa otetaan huomioon prosessit, työntekijöiden uudet roolit ja tehtävät sekä heidän tarpeensa omaksua uusia taitoja. Muutosvauhti edellyttää yrityksiltä aivan uudenlaista ketteryyttä.

Tehokkuus- ja laatuvaatimukset edellyttävät uusia palvelujen toimitustapoja

Kyky muuttaa liiketoimintamallit, prosessit ja tietotekniikkainfrastruktuurit palveluiksi on jatkossa kaikkien toimialojen ja yritysten tärkein haaste. Tämän tekeminen kannattavasti edellyttää palvelujen tuotantoprosessien tuotteistamista, mikä puolestaan takaa toiminnan tehokkuuden ja ylläpitää odotusten mukaista palvelutasoa ja laatua. Lisäksi yhä useammat liiketoiminnan kannalta kriittiset prosessit ovat riippuvaisia tietotekniikasta, ja täysin sähköistetyt palvelut yleistyvät.

Nämä vaatimukset koskevat myös tietotekniikan palveluyrityksiä. Kun tietotekniikka-ala kypsyy ja globalisoituu, yritysten toiminnan kannalta on keskeistä ratkaista, miten ja missä palveluja tuotetaan. Standardoidut tuotteet ja uudet palvelupohjaiset tavat toimittavat tietotekniikkaa kuten managed services ja SaaS (Software as a Service) ovat kasvattaneet suosiotaan maailmanlaajuisesti. Tämän vuoksi tietotekniikka-yritykset kehittävät globaaleja toimitusmalleja, jotka tukevat palvelutuotannon kustannustehokkuutta ja laatua.

Kestävä tietotekniikka

Tieto- ja viestintätietotekniikan osuus maailmanlaajuisista hiilidioksidipäästöistä on noin 2 %. Osuus on suunnilleen sama kuin lentoteollisuudella. Ellei tilanteeseen puututa, toimialan hiilidioksidipäästöt ja niiden osuus maailmanlaajuisista hiilidioksidipäästöistä kasvavat, sillä tietotekniikkasovellusten sekä tieto- ja viestintätietotekniikkaan liittyvien laitteiden määrä ja käyttö lisääntyvät jatkuvasti.

Tietotekniikka voi merkittävästi vähentää muun yritystoiminnan ja muiden toimialojen hiilidioksidipäästöjä eli loppua 98 % maailmanlaajuisista päästöistä. Kaikkien tietotekniikkatoimialalla toimivien tahojen tulee edistää kestävä kehitystä tuoteinnovaatioiden, standardien, lainsäädännön ja käyttötottumusten muutosten avulla.

Konsernikatsaus

Liikevaihto

Tiedon koko vuoden liikevaihto kasvoi 5 % ja oli 1 865,7 (1 772,4) milj. euroa. Paikallisissa valuutoissa kasvu oli 7 %. Orgaaninen kasvu oli 6 %, mikä vastaa markkinoiden kasvua.

Tietotekniikkapalvelujen kysyntä hidastui vuoden loppua kohden maailmantalouden nopeasti heikkenevän tilanteen johdosta. Tilanne vaikutti kuitenkin hyvin eri tavoin eri liiketoiminta-alueisiin. Voimakkaimmin vaikutukset näkyivät Banking & Insurance ja Telecom & Media -liiketoiminta-alueilla. Telecom & Media -liiketoiminta-alueen liikevaihto laski vuonna 2008 markkinoiden heikennyttyä pitkän vahvan kehityksen jakson jälkeen. Toisaalta julkista sektoria palvelevat liiketoiminta-alueet eli Government, Manufacturing & Retail sekä Healthcare & Welfare pitivät pintansa.

Liikevaihto kasvoi Suomessa 6 % ja Ruotsissa 2 %.

Kaikki liiketoiminta-alueet kasvoivat Suomessa. Ruotsissa vaatimaton kasvu johtui lähinnä Telecom & Media -liiketoiminta-alueen ja Ruotsin kruunun heikosta kehityksestä. Tanskassa kaikki liiketoiminta-alueet kehittyivät myönteisesti ja liikevaihdon kasvu oli 85 %. Norjassa liikevaihto kasvoi 5 %, mikä johtui pitkälti Healthcare & Welfare -liiketoiminta-alueen vahvasta kehityksestä. Saksassa liikevaihto laski 4 %, mikä johtui lähinnä Banking & Insurance -liiketoiminta-alueen toiminnan lopettamisesta vuonna 2007.

Tietoliikenne- ja mediatoimialan osuus konsernin liikevaihdosta oli 35 % (37). Pankki- ja vakuutussektorin osuus liikevaihdosta oli 22 % (22), ja julkisen sektorin osuus oli 16 % (15).

Kannattavuuden kehittämisohjelma

Kannattavuuden kehittämisohjelman odotetaan tuovan 130 milj. euron vuotuiset kustannussäästöt vuoden 2009 lopusta alkaen. Suurin osa ohjelmaan liittyvistä toimenpiteistä tehtiin vuoden 2008 aikana. Ohjelman ansiosta on mm. parannettu käyttöastetta, nopeutettu tuotannon siirtämistä globaaleihin osaamiskeskukseen, kehitetty hankintasopimusten ehtoja ja parannettu toimitusten hallintaa.

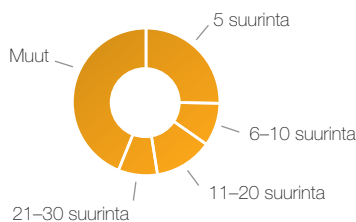
Ohjelma on edennyt alkuperäistä aikataulua nopeammin. Joulukuun loppuun mennessä toteutettujen toimenpiteiden avulla saavutetaan 120 milj. euron vuotuiset kustannussäästöt, joista lähes 43 milj. euroa on jo vaikuttanut taloudelliseen kehitykseen vuonna 2008. Nyt saavutetut säästöt vaikuttavat täysmääräisesti vuoden 2009 lopusta alkaen. Noin kaksi kolmasosaa näistä säästöistä liittyy henkilöstöön.

Näihin toimenpiteisiin liittyvät kulut ovat rasittaneet Tiedon kannattavuutta vuonna 2008 ja rasittavat sitä edelleen vuonna 2009. Ohjelmaan liittyvien uudelleenjärjestelykulujen, varausten ja arvonalentumisten arvioidaan olevan yhteensä noin 160 milj. euroa. Näistä kertaluonteisista eristä 104,7 milj. euroa kirjattiin vuonna 2007 ja 39,6 milj. euroa vuonna 2008.

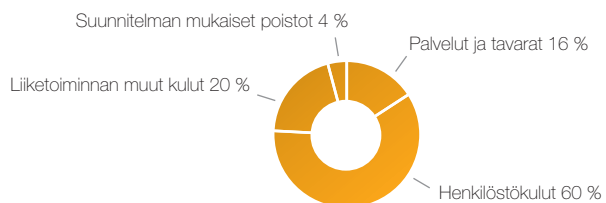
Kannattavuus

Liikevoitto ilman kertaluonteisia erä, jotka liittyvät pääasiassa kannattavuuden kehittämisohjelmaan, oli 149,9 (107,6) milj. euroa eli 8,0 % (6,1) liikevaihdosta. Kaikki liiketoiminta-alueet paransivat kannattavuuttaan. Liikevoittoprosentin paranemi-

SUURIMPIEN ASIAKKAIDEN OSUUS LIIKEVAIHDOSTA

KULURAKENNE

Kannattavuuden kehittämisohjelman arvioidaan tuovan 130 milj. euron vuotuiset kustannussäästöt. Ohjelma on edennyt alkuperäistä aikataulua nopeammin.

nen johtuu ennen kaikkea kannattavuuden kehittämisohjelmaan liittyvistä toimenpiteistä.

Tieto kirjasi koko vuoden aikana 39,6 milj. euroa kannattavuuden kehittämisohjelmaan liittyviä kertaluonteisia eriä. Henkilöstöjärjestelyjen kustannukset olivat näistä eristä 24,8 milj. euroa. Koko vuoden liikevoitto sisältäen kertaluonteiset erät oli 111,6 (1,3) milj. euroa.

Suomessa koko vuoden liikevoittoprosentti oli 14 % (14). Ruotsissa kaikki liiketoiminta-alueet paransivat kannattavuuttaan, ja liikevoittoprosentti oli 8 % (3). Liikevoittoprosentti kohosi edellisvuodesta myös kaikilla muilla päämarkkinoilla. Tämä johtui projektitappioiden vähenemisestä sekä kannattavuuden kehittämisohjelmaan liittyvistä toimenpiteistä.

Nettorahoituskustannukset olivat 29,2 (9,9) milj. euroa. Nettokorkokustannukset olivat 9,3 (7,1) milj. euroa ja kertaluonteiset valuuttakurssitappiot 21,2 (0,7) milj. euroa, joista 23,4 milj. euroa oli realisoitumattomia tappioita. Muut rahoitustuotot ja -kulut olivat 1,3 (-2,1) milj. euroa.

Koko vuoden osakekohtainen tulos oli 0,83 (-0,44) euroa. Koko vuoden liikevoittoon (EBIT) sisältyy allokoitujen aineettomien hyödykkeiden poistoja 10,0 (9,8) milj. euroa. Osakeperusteiset maksut 5,3 (2,9) milj. euroa sisältyvät työsuhte-etuuskustannuksiin.

Liukuva 12 kuukauden sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) oli 25,2 % ja oman pääoman tuotto (ROE) 12,6 %.

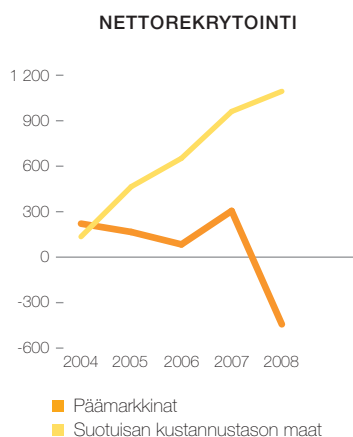
Henkilöstö

Kokopäiväisen henkilöstön määrä joulukuun lopussa oli 16 618 (16 324). Vuonna 2008 palkattiin yhteensä 2 841 (3 066) henkilöä. Poikkeuksellisen korkean henkilöstövaihtuvuuden johdosta uusia henkilöitä palkattiin runsaasti sekä yhtiön päämarkkinoilla, 1 220, että suotuisan kustannustason maissa, 1 621. Koska konsernin palveluksesta eronneiden henkilöiden määrä oli korkea, uusien henkilöiden nettomäärä ei kasvanut vastaavasti. Nettomäärä kasvoi 1 094:llä suotuisan kustannustason maissa ja laski 443:lla yhtiön päämarkkinoilla.

Joulukuun lopussa globaaleissa osaamiskeskuksissa työskentelevän henkilöstön määrä oli noussut lähes 30 % edelliseen vuoteen verrattuna ja oli yhteensä noin 4 280 (3 270) eli 25 % (19) koko konsernin henkilömäärästä. Yhtiön strategian mukaisesti globaali liiketoiminta kasvoi nopeasti etenkin Intiassa ja Kiinassa.

Liukuva 12 kuukauden henkilöstövaihtuvuus oli 12,8 % (11,2) joulukuun lopussa. Vaihtuvuus väheni kuitenkin merkittävästi vuoden 2008 loppupuolella. Koko vuoden keskimääräinen kokopäiväisen henkilöstön määrä oli 16 397 (15 588).

Palkkakustannukset vuonna 2008 olivat 793,7 (763,5) milj. euroa.

Sitoudumme vastuullisuuteen ja kestävään kehitykseen

Vastuullisuus ja kestävä kehitys tarkoittavat, että toimintamme pohjautuu kestävällä pohjalla oleviin käytäntöihin. Vastuullisuutemme ulottuu niin ympäristöstä huolehtimiseen kuin sosiaaliseen vastuuseen. Työmme tulokset ovat pitkäikäisiä.

Tavoitteena henkilökohtainen ja ammatillinen kasvu

Tiedon uusi strategia ja liiketoimintamalli painottavat asiakaskeskeistä toimintatapaa, tiivistä toimialojen ja maiden välistä yhteistyötä ja avoimuutta. Lisäksi yhtiö strategiansa mukaisesti kasvattaa toimintaansa uusilla markkinoilla. Tämä yhtiössä käynnistynyt laaja-alainen muutos tuo haasteita myös henkilöstöhallintoon ja henkilöstön kehittämiseen.

Henkilöstöyksikön tavoitteena on tukea yhtiötä strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Keskeisiä panostusalueita ovat osaamisen ja toimintatapojen kehittäminen siten, että asiakaskeskeisyys, yhteistyö ja avoimuus toteutuvat koko yhtiössä. Näin Tieto voi varmistaa asiakkailleen mahdollisimman korkean lisäarvon ja saavuttaa tehokkuus- ja kannattavuustavoitteensa. Lisäksi yhtiö jatkaa työtään saavuttaakseen alan suosituimman työnantajan aseman ja muun muassa uudistaa palkitsemisjärjestelmänsä.

Toimintaa kehitetään henkilöstötutkimuksen pohjalta

Tieto toteuttaa vuosittain henkilöstön tyytyväisyystutkimuksen. Vuoden 2008 tulosten mukaan useita vuosia jatkunut tyytyväisyyden heikentyminen on pysähtynyt ja kääntynyt hienoiseen nousuun. Yhtiö on tulosten pohjalta määritellyt vuodelle 2009 keskeiset kehityskohteet, joiden avulla varmistetaan, että hyvä suuntaus jatkuu ja että uuden strategian ja tiiviiseen yhteistyöhön pohjautuvan asiakaskeskeisen toimintamallin jalkauttaminen onnistuu. Näitä avainalueita ovat johtajuuden kehittäminen sekä avoimuuden ja uudistumisen kulttuurin juurruttaminen koko organisaatioon. Lisäksi yhtiö hyödyntää jatkossa nykyistä paremmin kehityskeskusteluja, joiden tavoit-

teenä on parantaa työntekijöiden tavoitteellisuutta ja suorituskykyä sekä kartoittaa uratoiveita ja tarjota mahdollisuuksia.

Työnantajamielikuva parani

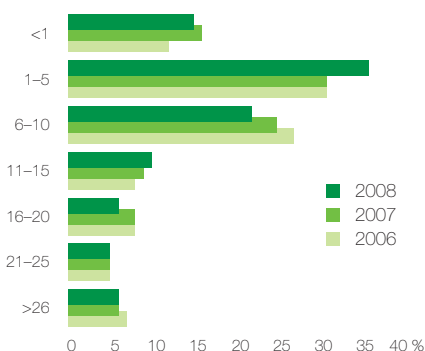
Tiedon tavoitteena on saavuttaa vahva asema haluttuna työnantajana niin kotimarkkinoillaan kuin uusilla markkinoilla, joilla yhtiön tunnettuus on vielä alhainen. Yhtiö haluaa vahvistaa mielikuvaa vastuullisena työnantajana, joka tarjoaa haasteellisia ja mielenkiintoisia työtehtäviä ja panostaa henkilöstönsä henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kasvuun. Vuonna 2008 keskityttiin tunnettuuden luomiseen sekä aseman vahvistamiseen Intiassa, Tsekissä, Liettuassa, Latviassa, Puolassa, Norjassa ja Kiinassa, sekä käynnistettiin toimenpiteet Suomessa ja Ruotsissa.

Käänne henkilöstön tyytyväisyystutkimuksen tuloksissa kertoo yhtiön onnistuneen työnantajakuvansa vahvistamisessa. Hyviä tuloksia saavutettiin esimerkiksi Intiassa ja Tsekissä. Intiassa henkilöstön vaihtuvuus on noin puolet verrattuna alan keskiarvoon ja Tieto saa kuukausittain noin 2 000 työpaikkahakemusta. Tsekissä yritys on Ostravan alueella haluttu työnantaja.

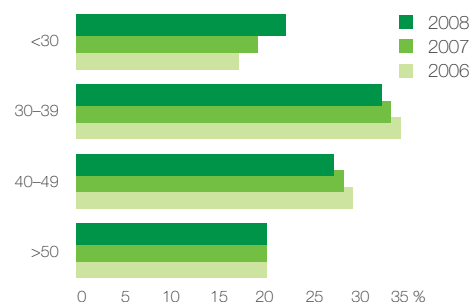
Uusi palkitsemisjärjestelmä tukee yhteisiä tavoitteita

Yhtiön palkitsemisjärjestelmän uudistamiseen tähtäävä valmistelutyö käynnistettiin vuonna 2008. Kehitteillä olevan palkitsemisjärjestelmän tarkoituksena on tukea liiketoimintatavoitteiden saavuttamista ja uuden strategian toteuttamista sitomalla palkitseminen aiempaa paremmin sekä työntekijän

HENKILÖSTÖN TYÖVUOSIJAKAUMA

HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA

henkilökohtaiseen suoritukseen että yhtiön taloudelliseen kehitykseen. Uudessa järjestelmässä keskeisinä elementteinä ovat selkeä tavoiteasetanta ja palkitsemisen kannustavuus.

Kilpailukyisellä palkitsemisella yhtiö tukee tavoitettaan olla suosituin työnantaja, varmistaa ammattitaitoisten osaajien pysymisen yhtiössä ja houkuttelee yhtiöön uusia osaajia. Järjestelmän perustana on kokonaisvaltainen palkitseminen, joka palkan lisäksi kattaa etuisuuksia sekä suorituspohjaisia kannustimia. Uudet palkitsemisperiaatteet otetaan käyttöön vaiheittain vuosien 2009 ja 2010 aikana.

Tietojärjestelmillä tehoa suunnitteluun

Tieto aloitti kuluneena vuonna henkilöstösuunnittelua koskevan tietojärjestelmänsä uudistamisen. Järjestelmä helpottaa muun muassa osaamisen hallintaa, ja sen avulla yhtiö pystyy seuraamaan, millä alueilla sillä on riittävästi osaamista ja missä puolestaan tarvitaan kehittämistä. Lisäksi järjestelmä tukee tehtävien täyttämistä, projektien miehitystä ja työntekijöiden urasuunnittelua. Järjestelmän kehittäminen nivoutuu myös palkitsemiseen liittyvään uudistukseen. Tavoitteena on muun muassa helpottaa työntekijöiden suoritusten seuranta. Uudistus käynnistyi vuoden 2008 aikana, mutta painottuu vuodelle 2009.

Investointeja osaamiseen lisätään

Tieto panostaa voimakkaasti uraohjauspalveluihin, joiden avulla lisätään henkilöstön sisäistä liikkuvuutta. Career CHOICE -palvelun tavoitteena on lisätä sellaisten henkilöiden määrää, jotka ovat sopivia johto- ja asiantuntijatehtäviin,

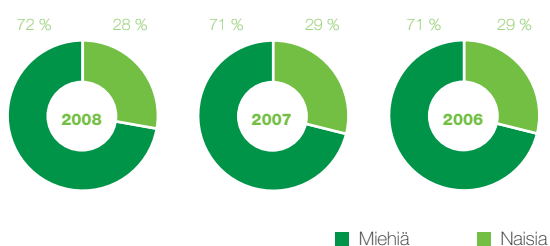
nopeuttaa projektien resursointia ja tehostaa henkilöstön käyttöastetta. Tiedolla on myös erityisiä tavoitteita kehittää suunnitelmallisesti henkilöjohtamista, jonka avulla yhtiö houkuttelee palvelukseensa parhaat asiantuntijat.

Tieto rakensi vuoden 2008 aikana maailmanlaajuisen urapolkukuvauksen, jonka avulla se pyrki entistä tehokkaammin edistämään työntekijöidensä osaamis- ja urakehitystä. Toiminnan tavoitteena on antaa työntekijöille yleiskuva uramahdollisuuksista Tiedossa. Urapolku kuvaa eri uratojen vastuualueet sekä niiden edellyttämän kokemuksen, koulutuksen ja osaamisen. Tiedon tärkeimpiä urapolkuja ovat tietotekniikan ammattilainen, projektijohtaja, linjajohtaja, myyntityön ammattilainen, liiketoimintakonsultti ja tukitoiminnan asiantuntija.

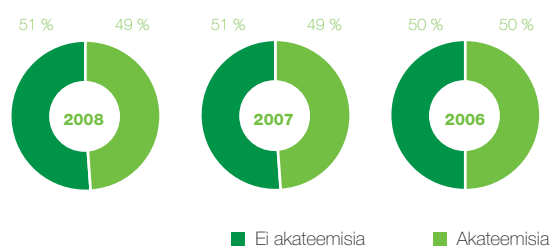
Henkilöstömäärä kasvoi

Kokopäiväisen henkilöstön määrä joulukuun lopussa oli 16 618 (16 324). Vuonna 2008 palkattiin yhteensä 2 841 (3 066) henkilöä. Poikkeuksellisen korkean henkilöstövaihtuvuuden johdosta uusia henkilöitä palkattiin runsaasti sekä yhtiön päämarkkinoilla, 1 220, että suotuisan kustannustason maissa, 1 621. Koska konsernin palveluksesta eronneiden henkilöiden määrä oli korkea, uusien henkilöiden nettomäärä ei kasvanut vastaavasti. Nettomäärä kasvoi 1 094:llä suotuisan kustannustason maissa ja laski 443:lla yhtiön päämarkkinoilla. Koko vuoden keskimääräinen kokopäiväisen henkilöstön määrä oli 16 397 (15 588). Liukuva 12 kuukauden henkilöstövaihtuvuus oli 12,8 % (11,2) joulukuun lopussa. Vaihtuvuus väheni kuitenkin merkittävästi vuoden 2008 loppupuolella.

HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMA

AKATEEMINEN KOULUTUS

Yritysvastuu on välittämistä ihmisistä ja ympäristöstä

- Tieto noudattaa toiminnassaan kestävän kehityksen periaatteita. Yhtiö on jo usean vuoden ajan tehnyt mittavia ponnistuksia vähentääkseen liiketoimintansa ympäristö-
rasitusta.
- Yhtiön tärkein panos vähemmän ympäristöä rasittavan yhteiskunnan luomisessa perustuu sen tarjoamiin palveluihin ja ratkaisuihin. Ne tähtäävät tietotekniikan soveltamiseen asiakkaiden toiminnassa siten, että yhtiöt kuormittavat ympäristöä mahdollisimman vähän.
- Tiedon arvot painottavat huolenpitoa työntekijöistä, mahdollisuutta ammatilliseen oppimiseen ja kasvuun sekä kestävään liiketoimintaan.

Tieto kestävän kehityksen indekseissä

Tieto kuuluu kolmen tutkimuslaitoksen kestävän kehityksen indekseihin: Ethibel Sustainability Index (ESI), FTSE4Good ja Kempen SNS Smaller Europe SRI Index. Näiden tutkimuslaitosten mukaan Tieto hoitaa yritysvastuuseen, erityisesti sen talouteen ja ympäristöön liittyviä osa-alueita vaatimusten mukaisesti. Sosiaalisen vastuun alueella Tiedon yhteiskunnallinen osallistuminen on kansainvälisesti verraten alhaisella

tasolla. Tämä johtuu osittain Pohjoismaiden korkealla tasolla olevasta sosiaaliturvasta.

Yritysvastuun ohjeisto ja hallinta

Yrityksen keskeiset sidosryhmät – asiakkaat, työntekijät, sijoittajat, viranomaiset ja tiedotusvälineet – painottavat yritysvastuullisuutta aiempaa enemmän. Tieto täyttää sidosryhmien sille asettamat eettiset, lailliset ja taloudelliset odotukset.

Tiedon yritysvastuun ohjeisto noudattaa YK:n Global Compact -hankkeen ja Social Accountability International, SA 8000:n periaatteita. Yhtiö on myös sitoutunut noudattamaan toiminnassaan vuoden 2009 alussa voimaan astunutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

Kuluneena vuonna Tieto nimitti yritysvastuusta vastaavan henkilön. Hän johtaa Tiedon yritysvastuun ohjausryhmää, johon kuuluu yritysvastuun eri osa-alueita edustavia johdon jäseniä. Johtoryhmä kokoontuu neljännesvuosittain, ja sen tehtävänä on koordinoita ja seurata yhtiön toimintaa yritysvastuun eri alueilla, tehdä ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi sekä ohjata yritysvastuun ohjeiston käytännön toteutusta.

Eettiset periaatteet

Tiedon kaikkia työntekijöitä koskevat, kattavat eettiset periaatteet käsittelevät yhtiön arvoja ja liiketoiminnan periaatteita. Yhtiö noudattaa kaikessa toiminnassaan paikallisia lakeja ja määräyksiä sekä edistää reilun kilpailun periaatteita paikalli-

Tiedon oma ympäristökuormitus liittyy lähinnä toimistotiloihin ja konesaleihin sekä matkustamiseen ja on näin pienempi kuin sellaisilla yrityksillä, joilla on fyysisiä tuotantolaitoksia.

sen lainsäädännön mukaisesti. Tilanteissa, joissa lainsäädäntö ei anna toimintaohjeita, yhtiö toimii omien, yhtiön arvoihin ja liiketoimintakulttuuriin perustuvien periaatteiden mukaisesti. Lisäksi yhtiö noudattaa YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta.

Kaikki uudet työntekijät allekirjoittavat eettiset periaatteet osana työsopimustaan. Tavoitteena on, että myös konsernin kaikki nykyiset työntekijät vahvistavat periaatteiden noudattamisen allekirjoituksellaan. Vuoden 2008 loppuun mennessä noin 80 % prosenttia henkilöstöstä oli allekirjoittanut periaatteet. Eettiset periaatteet sisältyvät myös Tiedon johtamiskoulutusohjelmiin.

Lisäksi yhtiö on laatinut erillisiä, yksityiskohtaisempia henkilöstö-, ympäristö- ja työsuojelupolitiikkoja. Eettiset periaatteet sekä politiikat ovat luettavissa kokonaisuudessaan yrityksen verkkosivuilta.

Ympäristö

Tieto suhtautuu ympäristöhaasteisiin ennakoivasti ja harjoittaa liiketoimintaansa vastuuntuntoisesti. Yrityksen oma ympäristökuormitus liittyy lähinnä toimistotiloihin ja konesaleihin sekä matkustamiseen ja on näin pienempi kuin sellaisilla yrityksillä, joilla on fyysisiä tuotantolaitoksia. Ympäristöindikaattoreiden seuranta on osa konsernin raportointijärjestelmää.

Toimitilat ja työskentely

Tiedon tavoitteena on tilojen mahdollisimman korkea käyttöaste. Yhtiö toimii vuokratiloissa, ja vuokrasopimusten teko perustuu arvioituun tilantarpeeseen. Vuonna 2008 toimitilojen käyttösuhde yhtiön suurimmassa toimintamaassa Suomessa oli 0,83 (0,90).

Vuonna 2008 Tieto seurasi toimitilojen käytön tehokkuutta kaikissa maissa. Tehokkuutta mitataan kustannuksilla neliometriä kohden, työtilakohtaisilla kustannuksilla sekä työtilojen käyttöasteella. Sähkön kulutusta neliometriä kohden seurataan otokseen perustuen. Vuotuisen seurannan tavoitteena on toimitilojen ja energian optimaalinen käyttö ja sen kautta ympäristökuormituksen minimointi.

Tieto käyttää toiminnassaan sähköisen liiketoiminnan tarjoamia mahdollisuuksia ja pyrkii näin pienentämään ympäristön kuormitusta sekä yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan sisäisiä prosessejaan. Yhtiö pyrkii lisäämään sähköisten prosessien käyttöä myös asiakas- ja kumppaniyhteistyössään käyttämällä esimerkiksi sähköistä dokumentaatiota ja laskutusta.

Energia

Tieto laskee toimitilojensa energiatehokkuuden koko konsernin tasolla otosten perusteella ja seuraa kehitystä yksikkö-

tasolla kuukausittain ja konsernitason vuosittain. Maantieteelliset ja kulttuuriin liittyvät tekijät sekä ilmasto-olosuhteet ja toimitilojen käyttöasteet vaikuttavat eri maiden energiankulutukseen. Suomessa keskimääräinen sähkön kulutus henkeä kohden oli 4,3 (4,4) megawattituntia.

Jätteet

Tieto kerää ja lajittelee jätteen kaikkien toimistotiloissaan ja toimittaa sen kierrätykseen. Myös mustesäiliöt ja muut tietokonejäte kierrätetään. Biologisesti hajoavaa jätettä kertyy lähinnä niissä toimitiloissa, joissa Tiedolla on henkilöstöravintoloita, ja se erotellaan muusta jätteestä. Muualla se sisältyy sekajätteeseen. Henkilöstöravintoloita on vain Suomessa.

Muissa toimintamaissaan Tieto noudattaa voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä. Tähän mennessä ei ole ollut mahdollista mitata, miten suuri osa jätteestä käytännössä kierrätetään.

Matkustaminen

Tiedon matkustusohjeen mukaan työhön liittyvän matkustamisen tulee aina perustua välttämättömyyteen ja tapahtua mahdollisimman edullisella tavalla. Yritys pyrkii vähentämään matkustuskustannuksia ja matkojen ympäristövaikutuksia. Matkustuskustannuksia ja säästötavoitteita seurataan konsernitason tasolla. Vähentääkseen matkustamisen tarvetta Tieto on

investoinut tekniikkaan, laitteisiin ja ohjelmistoihin, joiden avulla voidaan järjestää video- ja puhelinkonferensseja. Tämän myönteinen vaikutus ei kuitenkaan näy suoraan tuloksissa, kun samanaikaisesti kansainvälinen toiminta kasvaa ja sen myötä matkustus lisääntyy.

Tieto seuraa lentomatkastamista tehostetusti ja erityisenä kohteena ovat olleet Suomi ja Ruotsi. Raportti sisältää matkojen lukumäärän sekä lentokilometrit matkakohteittain. Vuonna 2008 suomalaisten työntekijöiden lentokilometriä määrää oli noin 13,7 (12,9) miljoonaa ja ruotsalaisten työntekijöiden vastaava luku oli 13,9 (13,2) miljoonaa.

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalinen sponsorointi

Sosiaalinen sponsorointi on osa Tiedon sponsorointistrategiaa. Se kattaa taloudellista tai muuta tukea hyväntekeväisyysjärjestöille ja koulutushankkeille konsernin eettisten periaatteiden mukaisesti. Tieto pyrkii huolehtimaan sosiaalisesta vastuustaan tasapainoisella ja kestäväällä tavalla ja tukee valitsemiaan kohteita pitkäaikaisesti kertaluonteisen tuen sijaan. Koska pohjoismainen sosiaaliturva on korkealla tasolla, hyväntekeväisyys ei ole Pohjoismaissa yhtä yleistä kuin esimerkiksi anglosaksisissa maissa tai Aasiassa.

Tieto tukee SOS Children's Villages -yhteisön toimintaa Puolassa ja yhteisön ylläpitämää nuorisokeskusta Liettu-

Energiantuotantoa kierrätyksen avulla

Tiedon Ruotsissa sijaitseva konesali kierrättää käyttämänsä energian. Kierrätetyllä energialla lämmitetään lähellä sijaitseva noin 31 000 neliömetrin suuruinen toimistorakennus.

80 % toimiston lämmitykseen tarvittavasta energiasta saadaan konesalin suurista jäädyttimistä. Kierrättämällä tämä energia saavutetaan yli 3 miljoonan kilowattitunnin säästöt. Tällä energiamäärällä Ruotsissa voitaisiin lämmittää noin 200 taloa vuodessa.

Hanke käynnistyi jo vuonna 1978, ja sen avulla Tiedon konesali on saavuttanut 20 %:n vuotuiset säästöt sähkötalouksissaan.

Ruotsissa on myös käynnistetty uudempi hanke, jossa Tiedon keskeyttämätön tehonsyöttöjärjestelmä (UPS) on korvattu energiatehokkaammalla ratkaisulla. Uudistuksen odotetaan pienentävän sähkönkulutusta 3-5 % vuodessa.

assa sekä Identity Foundation -hyväntekeväisyysjärjestön toimintaa Intiassa. SOS Children's Villages on hyväntekeväisyyteen pohjautuva yhteisö, jossa perheillä on keskeinen rooli tarjottaessa pitkäaikaista huolenpitoa orvoille ja hylätyille sekä lapsille, joiden perheet eivät voi heistä huolehtia. Identity Foundation puolestaan työskentelee varattomien lasten parissa ylläpitämällä linja-autoa, jossa lapsille tarjotaan koulutusta ja ajanvietettä.

Henkilöstö

Tieto tarjoaa asiantuntijapalveluita, ja sen liiketoiminta perustuu henkilöstön osaamiseen ja motivaatioon. Henkilöstön jatkuva kehittäminen, uramahdollisuuksien tarjoaminen sekä hyvinvointi ovat siten oleellisia yhtiön liiketoiminnalle. Henkilöstön tyytyväisyyttä mitataan vuosittain koko konsernin laajuisella tutkimuksella, jonka tuloksia käytetään hyväksi kehittämistyössä.

Tiedon uusi strategia ja toimintamalli tarjoavat työntekijöille uudenlaisia mahdollisuuksia henkiseen ja ammatilliseen kasvuun. Tarve osaamisen terävöittämiseen sekä kasvava toiminta Itä-Euroopassa ja Aasiassa merkitsevät uusia haasteita myös henkilöhallinnolle sekä henkilöstöön liittyvien periaatteiden noudattamiselle. Näitä sekä muita henkilöstöön liittyviä asioita käsitellään Henkilöstö-osiossa sivulla 34.

Keskeiset saavutukset vuonna 2008

Ympäristövastuu

- Useita saavutuksia ympäristörasituksen vähentämiseksi omassa toiminnassa energiankulutuksen ja palvelutarjonnan kehittämisessä (Katso artikkeli seuraavalla sivulla).
- Yhtiö asetti tavoitteekseen saavuttaa WWF:n Green Office -sertifikaatti. Sertifiointi käynnistettiin vuoden 2009 alussa Imatran toimistossa. Tavoitteena on laajentaa konsepti myöhemmin Helsingin päätoimipisteeseen sekä joihinkin yhtiön muihin toimipisteisiin.

Sosiaalinen vastuu

- Noin 80 % (74) henkilöstöstä on hyväksynyt yhtiön eettiset periaatteet.
- Yhtiö asetti tavoitteekseen sisällyttää eettisten periaatteiden hyväksyntä osaksi toimittajien kanssa solmittavia yhteistyösopimuksia. Yhtiö solmi vuoden 2008 aikana muutaman sopimuksen, jotka sisälsivät hyväksynnän.
- Yritysvastuu sisällytettiin osaksi kansainvälisiä johtajakoulutuksia Pohjoismaissa, Itä-Euroopassa ja Aasiassa.
- Henkilöstön sisäistä liikkuvuutta ja urakehitystä edistävä Career CHOICE -palvelua kehitettiin edelleen, ja kansainvälinen urapolkujärjestelmä on vakiinnuttanut asemansa.
- Yhtiön palkitsemisjärjestelmän uudistamiseen tähtäävä valmistelutyö käynnistettiin kuluneena vuonna. Uudet palkitsemisperiaatteet otetaan käyttöön vaiheittain vuosien 2009 ja 2010 aikana.
- Yhtiö valitsi SOS Children's Villages -yhteisön Puolassa ja Liettuassa uudeksi sosiaalisen sponsoroinnin kohteeksi.

Taloudellinen vastuu

- Yhtiön kannattavuus parani selvästi vuodesta 2007, mikä vahvisti yhtiön taloudellinen asemaa.
- Uusi strategia ja toimintamalli tähtäävät kaikkien sidosryhmien kannalta entistä yhdenmukaisempaan ja tehokkaampaan toimintaan.

Vihreä tietotekniikka viitoittaa tietä tulevaisuuteen

- Ympäristöllä on keskeinen rooli Tiedon toiminnassa. Tieto etsiikin uusia ratkaisuja, joilla se voi vähentää sekä oman toimintansa että asiakkaidensa kasvihuonekaasupäästöjä.
- Ympäristöveloitteita pyritään täyttämään tehokkaan ja taloudellisesti kannattavan toiminnan avulla.
- Tiedon vihreiden tietotekniikkaperiaatteiden avulla saavutetaan merkittäviä energiasäästöjä, parannetaan toiminnan tehokkuutta ja tarjotaan vastuullisia palveluja.

Vihreän tietotekniikan periaatteet ja tavoitteet

Vihreä liiketoiminta merkitsee mm. tehokkuuden parantamista ja energiankulutuksen alentamista. Tiedon vihreän liiketoiminnan lähtökohdina ovat palvelupisteet ja tietotekniikkatuki, jotka edistävät kestäviä työtapoja Tiedon sisällä. Näiden tehtävänä ovat mm. laitteiden tehokas kierrätys, käyttäjien muistuttaminen laitteiden sulkemisen merkityksestä sekä tietoisuuden lisääminen sähköisen oppimisen avulla.

Konesalien palvelimet ja jäähdytysjärjestelmät kuluttavat suurimman osan toimitilojen käyttämästä energiasta. Tieto on vähentänyt konesalien määrää yhdistämällä olemassa olevia keskuksia, minkä lisäksi virtuaalipalvelimia käytetään entistä älykkäämmällä tavalla ja tehokkaammin. Näin tuotetaan

vähemmän lämpöä, ja jäähdytykseen tarvitaan vastaavasti vähemmän energiaa.

Toiminnan ja toimipisteiden digitalisoinnin lisäksi periaatteisiin kuuluu myös etätyöskentely. Uudet välineet, kuten videokonferenssiteknologia ovat vähentäneet matkustamisen tarvetta. Yritys seuraa lämmityksen, valaistuksen ja veden kulutusta, ja sillä on kokonaisvaltainen kierrätys-, uudelleenkäyttö- ja jätehuolto-ohjelma.

Näillä toimenpiteillä Tieto on vähentänyt energiankulutusta toimipisteissään jopa 30 %. Lisäksi Tieto ottaa jatkossa käyttöön entistä kehittyneempiä toimintatapoja suorien ja epäsuorien päästöjen vähentämiseksi. Seuraavien viiden vuoden aikana Tieto investoi vihreisiin tietotekniikkahankkeisiin, jotka lisäävät merkittävästi energiatehokkuutta konesaleissa. Tämän lisäksi yhtiö ottaa käyttöön uuden hankintapolitiikan, jonka avulla teknologiasta ja palveluista tehdään entistä energiatehokkaampia.

Tieto jatkaa Future Office -ratkaisunsa toteutusta, joka lisää yhteistyömahdollisuuksia työntekijöiden, kumppaneiden ja asiakkaiden välillä luomalla edellytykset jatkuvaan tavoitettavuuteen. Sen avulla pyritään edelleen vähentämään matkustamista 25 %:lla.

Käytännön toimenpiteitä

Osana yhtiön sisäisiä vihreän tietotekniikan periaatteita Tieto on vähentänyt tiedostopalvelinten määrää merkittävästi maailmanlaajuisesti ja yhdistänyt pienempiä konesalejaan.

Lisäksi Tieto on käynnistänyt laajan virtualisointiprojektin, jonka tavoitteena on kehittää yhteisiä järjestelmällinnän

Jäljitettävyys lisää ympäristöystävällisyyttä

Jäljitettävyys merkitsee mahdollisuutta seurata hyödykkeitä koko jakeluketjun laajuisesti erä- tai sarjanumeron perusteella aina yksikkötasolle asti. Kahdella teollisuuden alalla jäljitettävyydestä on tullut normaalikäytäntö: autoteollisuudessa se mahdollistaa viallisten osien palautuspyynnöt ja elintarviketeollisuudessa se lisää elintarviketurvallisuutta.

Tiedon ja IVL:n (Ruotsin ympäristölaitoksen) osallistuminen Indisputable Key -nimiseen EU-hankkeeseen on toiminut lähtökohdina uudelle ratkaisulle, jossa metsä- ja puuteollisuusyritykset voivat jäljitettävyiden avulla vähentää toimintansa ympäristövaikutuksia.

Tieto on toteuttamassa uutta Traceability Services -ratkaisua, joka tarjoaa asiakkaille välineet toiminnan ympäristövaikutusten analysointiin. Tulokset auttavat asiakkaita saavuttamaan kilpailuetuja tuotteiden ja valmistusprosessien ympäristösertifioinnin avulla.

alustoja mukaan lukien varmuuskopiot ja arkistot. Lisäksi projekti kattaa kierrätyksen ja jätehuollon järjestämisen kone-saleissa ympäristöystävällisellä tavalla.

PC-työasemilla on merkittävä vaikutus energiakustannuksiin ja ympäristöön. Tieto korvaa työasemia kannettavilla tietokoneilla, koska ne käyttävät vähemmän energiaa. Ne myös suljetaan, kun työntekijät ottavat ne mukaansa lähtiesään toimistolta. Tähän mennessä yli 25 % työasemista on korvattu kannettavilla tietokoneilla. Kahden vuoden aikana Tieto on korvannut noin 80 % näytöistä energiaa säästävillä litteillä malleilla.

Tulostaminen on toinen vihreän tietotekniikan keskeinen osa-alue. Tieto on poistanut käytöstä vanhoja tulostimia ja siirtynyt käyttämään suurempia ja tehokkaampia laitteita, jotka kuluttavat vähemmän sähköä ja jotka ovat henkilöstön yhteiskäytössä. Lisäksi tulostinten määrää on vähennetty 2 700:sta 900:aan, ja tavoitteena on vähentää tulostimia vielä 200:lla seuraavien kahden vuoden aikana. Laitteiden määrän väheneminen alentaa myös musteen kulutusta. Tieto myös kierrättää tulostinten mustesäiliöt.

Vastuullisia vihreitä palveluja

Vihreä tietotekniikka on tärkeä osa Tiedon asiakkailleen tarjoamia keskittämisen- ja optimointipalveluja: vanhat laitteet korvataan energiatehokkailla alustoilla – virtuaalipalvelimilla, korttipalvelimilla ja yhteisillä järjestelmänhallinta-alustoilla kuten esimerkiksi varmuuskopiointi ja arkistointi.

Toinen merkittävä vihreän toiminnan osa-alue, joka noudattelee Tiedon taloudellista ja ekologista ajattelumallia (ECO), on Ruotsissa sijaitseva 350 neliömetrin konesali, jota kutsutaan ”siirtohalliksi”.

Asiakkaan laitteet kuten palvelimet ja varmistusjärjestelmät sijoitetaan halliin. Kun keskittämisen- ja optimointiprojekti on saatu päätökseen, suurin osa järjestelmistä ja sovelluksista siirretään taloudellisempiin, ekologisempiin ja energiatehokkaampiin palvelimiin ja alustoihin, jotka sijaitsevat tätä tarkoitusta varten suunnitelluissa korttipalvelinkeskuksissa. Tämä lisää asiakkaiden tehokkuutta keskitettyjen tallennuslaitteiden vähentäessä ympäristövaikutuksia ja pienentäessä energia- ja tietotekniikkakustannuksia.

Tiedon tietotekniikan keskittämismalli tarjoaa yrityksille mahdollisuuden käyttää virtuaalista teknologiaa, joka voi parantaa palvelinten hyväksikäyttöä oleellisesti. Teknologiat sisältävät mm. yhteisiä levyjärjestelmiä, matalan jännitteen

ominaisuuksia ja kokoonpanoja sekä mahdollisimman energiatehokkaita tiedontallennusjärjestelmiä. Näin voidaan vähentää sekä kustannuksia että ympäristövaikutuksia.

Tämä toimintamalli on toteutettu mm. eräässä Suomessa sijaitsevassa konesalissa, jossa toimii yli 1 000 virtuaalisyksikköä ja Windows-palvelinta noin 60 fyysisessä palvelimessa. Tämä teknologia yhdessä palvelinten matalan jännitteen ominaisuuksien kanssa tarjoaa asiakkaille merkittäviä energiasäästöjä.

Tiedon sovellukset

Tieto on sitoutunut vihreään tietotekniikkaan kehittämällä asiakkailleen ohjelmia, jotka mahdollistavat resurssien tehokkaamman käytön ja samalla vähentävät ympäristövaikutuksia.

Myös Tiedon itselleen kehittämät ympäristöä säästävät ohjelmat ovat asiakkaiden saatavissa. Nämä auttavat asiakasta saavuttamaan ympäristötavoitteensa ja samat hyödyt kuin Tieto.

Vihreän tietotekniikan viitekehys

Hallinnointi

Arvopaperimarkkinayhdistyksen uusi Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi astui voimaan lokakuussa 2008. TietoEnator Oyj (Tieto) on sitoutunut noudattamaan hyvää hallinnointitapaa ja noudattaa uutta hallinnointikoodia.

Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous on yrityksen korkein päätöksentekoelementti. Se valitsee hallituksen jäsenet ja nimittää tilintarkastajat, päättää näiden palkkioista ja myöntää yhtiön hallituksen jäsenille vastuuvapauden. Lisäksi yhtiökokous päättää optio-ohjelmista sekä valtuuttaa esimerkiksi hallituksen lunastamaan yhtiön omia osakkeita tai päättämään osakeanneista. Varsinainen yhtiökokous tekee myös lopullisen päätöksen vuotuisesta osingonjaosta hallituksen esityksen pohjalta ja voi tämän lisäksi päättää asioista, jotka muutoin kuuluvat hallituksen toimivaltaan.

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain yleensä maaliskuussa. Lisäksi vuoden aikana voidaan pitää tarpeen mukaan ylimääräisiä yhtiökokouksia jonkin tietyn asian käsittelemistä varten. Ylimääräisen yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus, tilintarkastajat tai osakkeenomistajat, joilla on vähintään 10 % osakkeista ja äänivallasta.

Vuonna 2008 varsinainen yhtiökokous oli 27.3. Tiedon toimipisteessä Espoossa. Kokouksessa oli läsnä 598 osakkeenomistajaa, jotka edustivat 24 372 782 osaketta (34,0 % kaikista liikkeeseenlasketuista osakkeista). Kaikki päätökset tehtiin yksimielisesti ilman äänestyksiä. Vuonna 2008 ei ollut ylimääräisiä yhtiökokouksia.

Hallitus

Hallitus edustaa yhtiötä ja on vastuussa sen hallinnosta ja liiketoiminnasta. Hallituksen tulee noudattaa voimassa olevaa Suomen lainsäädäntöä, ennen kaikkea osakeyhtiölain ja arvopaperimarkkinalain säädöksiä sekä niiden arvopaperipörssien sääntöjä, joissa yhtiön osake noteerataan. Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä on läsnä. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Jos äännet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee. Hallitus laatii myös itselleen vuosittain toimintasuunnitelman.

Kokoonpano ja valinta

Hallituksen palkitsemis- ja nimitysvaliokunta valmistelee ehdotuksen hallituksen kokoonpanoksi, joka esitetään yhtiön varsinaiselle yhtiökokoukselle päätettäväksi. Myös osakkeenomistajat voivat tehdä esityksiä yhtiökokoukselle hallituksen jäseniksi. Tiedon hallituksessa on vähintään kuusi ja enintään kaksitoista jäsentä, joiden toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenten tulee olla ammatillisesti päteviä, ja enemmistön hallituksen jäsenistä tulee olla riippumattomia yhtiöstä. Jäsen ei voi olla yhtiön palveluksessa eikä hänellä saa olla sellaista oleellista yhteyttä yhtiöön, joka saattaisi vaikuttaa riippumattomaan päätöksentekoon. Lisäksi vähintään kahden mainittuun enemmistöön kuuluvan jäsenen tulee olla riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Hallitukseen ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 68 vuotta.

Yhtiökokouksen valitsemien jäsenten lisäksi yhtiön henkilöstö valitsee kaksi edustajaa hallitukseen. Valinnan suorittaa Tieto-konsernin henkilöstöedustusryhmä (Personnel Representative Body). Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Yhtiökokouksen 2008 päätöksen mukaisesti hallituksen vanhoina jäseninä jatkoivat Bruno Bonati, Mariana Burenstam Linder, Bengt Halse, Kalevi Kontinen, Matti Lehti, Olli Riikkala ja Anders Ullberg. Uudeksi jäseneksi valittiin Risto Perttunen. Henkilöstöedustajina jatkoivat Anders Eriksson ja Jari Länsivuori. Toukokuussa hallituksen puheenjohtaja Matti Lehti ilmoitti eroavansa hallituksesta terveydellisistä syistä. Hallituksen varapuheenjohtaja Anders Ullberg valittiin hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi ja hallituksen jäsen Olli Riikkala varapuheenjohtajaksi 8.5.2008.

Näiden muutosten jälkeen hallituksessa on ollut puheenjohtaja ja kuusi jäsentä, joista kukaan ei kuulu yhtiön toimivaan johtoon ja jotka kaikki ovat riippumattomia yhtiöstä, sekä kaksi henkilöstöedustajaa. Hallitus ja hallituksen jäsenten omistus yhtiöstä on esitelty sivuilla 52–53.

Hallituksen työskentelyn arvioiminen

Hallituksen työskentelyä arvioidaan vuosittain. Arviossa tarkastellaan hallituksen tietämystä yhtiön toiminnasta, organi-

Hallituksen työskentelyä arvioidaan vuosittain. Arvion tulokset otetaan huomioon laadittaessa hallituksen seuraavaa vuotuista toimintasuunnitelmaa.

saatiosta ja toimintakulttuurista sekä toimialaosaamista. Myös hallitustyöskentelyn tehokkuutta arvioidaan. Arvion tulokset otetaan huomioon laadittaessa ehdotusta hallituksen kokoonpanoksi ja sen seuraavaa vuotuista toimintasuunnitelmaa. Hallituksen työskentelyä arvioidaan viimeksi ulkoinen osapuoli vuoden 2008 loppupuolella.

Hallituksen tehtävät

Hallituksen yleisenä tehtävänä on turvata yhtiön ja sen osakkeenomistajien edut. Hallituksen tulee ohjata yhtiön toimintaa tuottamaan mahdollisimman suurta omistaja-arvoa pitkällä tähtäimellä ottaen samalla huomioon osakkeenomistajien ja yhtiön eri intressiryhmien odotukset. Alla on lueteltu hallituksen tehtävät yksityiskohtaisemmin. Hallitus

- ✔ vahvistaa yrityksen arvot, strategian ja organisaatiorakenteen,
- ✔ määrittelee yrityksen osinkopolitiikan,
- ✔ hyväksyy yrityksen vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin ja valvoo niiden toteutumista,
- ✔ seuraa yrityksen toimivan johdon nimittämiseen liittyviä kysymyksiä, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan,
- ✔ päättää toimitusjohtajan palkitsemisesta, asettaa vuotuiset tavoitteet ja arvioida niiden saavuttamista,
- ✔ käy läpi suurimmat riskit ja niiden hallinnan vähintään kerran vuodessa,
- ✔ käy läpi ja hyväksyy osavuositarkastukset, vuosikertomukset ja tilinpäätökset,
- ✔ käy läpi ja hyväksyy yhtiön tärkeimmät politiikat,
- ✔ tapaa yrityksen tilintarkastajat vähintään kerran vuodessa ilman yrityksen toimivan johdon läsnäoloa,
- ✔ nimittää hallituksen valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajat ja määrittelee valiokuntien tehtävät,
- ✔ ohjaa valiokuntien toiminnan suunnittelua ja arviointia,
- ✔ arvioida omaa toimintaansa.

Hallituksen kokoukset

Hallituksen puheenjohtaja kutsuu koolle yhtiön hallituksen tarvittaessa sekä joko sen jäsenen tai yhtiön toimitusjohtajan pyynnöstä. Hallitus kokoontuu 1–2 kuukauden välein. Vuonna 2008 hallituksella oli 23 kokousta, ja keskimääräinen

osallistumisprosentti kokouksiin oli 97 %. Kokousten määrä oli poikkeuksellisen suuri vuoden aikana tehdyn julkisen ostotarjouksen johdosta. Vuoden aikana hallitus kokoontui kaksi kertaa ilman yrityksen toimivaa johtoa. Hallitus tapasi tilintarkastajat kerran, ja tapaaminen järjestettiin ilman yrityksen toimivaa johtoa.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksen valiokunnat avustavat hallitusta valmistelemalla hallituksen vastuulla olevia asioita. Hallitus määrittelee valiokuntien tehtävät ja päättää niiden kokoonpanosta. Hallitus on kuitenkin kokonaisuudessaan vastuussa valiokunnille määrättyistä tehtävistä.

Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta

- Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta koostuu vähintään kolmesta hallituksen jäsenestä, jotka eivät kuulu yrityksen toimivaan johtoon. Puheenjohtajan ja jäsenet nimittää yhtiön hallitus. Jäsenten enemmistön tulee olla riippumattomia yhtiöstä. Valiokunta kokoontuu säännöllisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa. Valiokunnan puheenjohtaja raportoi jokaisesta kokouksesta hallitukselle. Valiokunnan tärkeimmät tehtävät ovat:
- ✔ valmistella hallitukselle periaatteet, jotka koskevat yritysjohdon palkitsemisperiaatteita, toimitusjohtajan ja hänen suorien alaistensa palkitsemista sekä henkilöstön palkitsemisperiaatteet,
 - ✔ valmistella hallitukselle optio-ohjelmat ja muut osakkeisiin perustuvat kannustinohjelmat,
 - ✔ seurata palkitsemisohjelmien tavoitteiden toteutumista, palkitsemissuunnitelmien toteutumista, suoritusten arviointia ja palkkioiden määrittämistä,
 - ✔ valmistella yhtiökokoukselle esitys hallituksen kokoonpanoksi sekä sen jäsenten palkkioiksi,
 - ✔ valmistella hallitukselle esitys hallituksen puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi,
 - ✔ valmistella ehdotus hallituksen työjärjestykseksi,
 - ✔ valmistella esitys valiokuntien jäseniksi ja puheenjohtajiksi,
 - ✔ arvioida vuosittain hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten toimintaa,
 - ✔ seurata hallinnoinnin ja ohjauksen tilaa.

Johtoryhmän jäsenet ovat vastuussa oman alueensa taloudellisesta tuloksesta ja toiminnan kehittamisestä.

Hallituksen tekemän päätöksen mukaan palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan jäsenet ovat Anders Ullberg (puheenjohtaja), Bruno Bonati, Mariana Burenstam Linder ja Bengt Halse.

Vuonna 2008 valiokunta kokoontui 8 kertaa ja osallistumisprosentti kokouksiin oli 91 %. Tärkeimmät vuonna 2008 käsitellyt asiat olivat hallituksen työskentelyn arviointi, johtoryhmän kehittäminen, johtoryhmän palkitseminen sekä lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinohjelmat mukaan lukien osakepohjaiset kannustin- ja optio-ohjelmat.

Tarkastus- ja riskivaliokunta

Tarkastus- ja riskivaliokunta koostuu vähintään kolmesta hallituksen jäsenestä, jotka eivät kuulu yrityksen toimivaan johtoon ja jotka ovat riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään yhden jäsenen tulee olla riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Puheenjohtajan ja jäsenet nimittää yhtiön hallitus. Vähintään yhden jäsenen tulee olla erikoistunut taloudellisiin kysymyksiin.

Valiokunta kokoontuu säännöllisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa ja tapaa yrityksen tilintarkastajat myös ilman yrityksen johdon läsnäoloa. Valiokunnan puheenjohtaja raportoi jokaisesta kokouksesta hallitukselle. Valiokunnan tärkeimmät tehtävät ovat:

- ✓ valvoa taloudellista raportointiprosessia,
- ✓ käydä läpi tilinpäätös ja välitilinpäätökset, vuosikertomus ja osavuosikatsaukset sekä yhtiön tilinpäätösperiaatteet,
- ✓ käydä läpi merkittävät, tavanomaisesta poikkeavat liiketoimet,
- ✓ valvoa tilinpäätösten raportointiprosessia,
- ✓ arvioida, miten yrityksessä noudatetaan lainsäädäntöä, määräyksiä ja yrityksen eettisiä periaatteita,
- ✓ arvioida riskienhallintajärjestelmien, sisäisen valvontajärjestelmän ja sisäisen tarkastuksen tehokkuutta ja riittävyyttä,
- ✓ tutkia, arvioida ja hyväksyä sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelma,
- ✓ käydä läpi johdon arviot merkittävistä riskeistä,
- ✓ arvioida riskienhallinnan kattavuutta sekä sen kehittämissuunnitelmaa ja tärkeimpiä riskejä,
- ✓ arvioida ulkoinen tilintarkastussuunnitelma,
- ✓ käydä läpi taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmien pääpiirteet,

✓ käydä läpi tilintarkastuskertomukset ja keskustella tilintarkastajien kanssa seikoista, jotka tulee saattaa hallituksen tietoon,

✓ arvioida tilintarkastuksen laatuja ja kattavuutta,

✓ valmistella ehdotus yhtiökokoukselle koskien tilintarkastajia ja heidän palkkioitaan,

✓ arvioida tilintarkastajien riippumattomuutta.

Hallituksen tekemän päätöksen mukaan tarkastus- ja riskivaliokunnan jäsenet ovat Olli Riikkala (puheenjohtaja), Risto Perttunen ja Anders Ullberg.

Vuonna 2008 valiokunta kokoontui 9 kertaa ja keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 100 %. Tärkeimpiä vuonna 2008 käsiteltyjä asioita olivat riskienhallinnan kattavuuden ja merkittävempien riskien, tilintarkastuskertomusten ja taloudellisten raporttien läpikäynti.

Yrityksen johto

Konsernia johtaa emoyhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja on vastuussa konsernin johtamisesta, sisäisestä tehokkuudesta ja laadusta. Tässä tehtävässä häntä avustaa johtoryhmä.

Toimitusjohtajan lisäksi johtoryhmään kuuluvat maa- ja toimialaorganisaatioiden johtajat, palvelualueiden johtajat, talousjohtaja ja henkilöstöjohtaja. Johtoryhmän jäsenet ovat vastuussa oman alueensa taloudellisesta tuloksesta ja toiminnan kehittamisestä. Lisäksi he valvovat omaan alueeseensa kuuluvien yksikköjen toimintaa.

Hannu Syrjälä aloitti yhtiön toimitusjohtajana 15.2.2008. Hänet nimitettiin toimitusjohtajaksi joulukuussa 2007. Uusi johtoryhmä nimitettiin syyskuussa 2008, ja se aloitti toimintansa tammikuun 2009 alussa. Johtoryhmä ja sen jäsenten omistus yhtiöstä ja optio-oikeudet on esitelty sivuilla 54–55.

Konsernin operatiivinen rakenne

Konsernin operatiivinen johtamisjärjestelmä muodostuu yhtiön toimitusjohtajasta, johtoryhmästä, toimiala- ja maaorganisaatioista ja palvelualueista. Yhtiön toimintamalli pohjautuu horisontaaliseen integraatioon ja eri toimialojen, maiden ja maailmanlaajuisten osaamiskeskusten tiiviiseen yhteistyöhön. Maa- ja toimialaorganisaatioilla on tulosvastuu.

Kunkin johtamisen alueen (toimiala, maa ja palvelualue) liiketoimintayksiköt tekevät pääsääntöisesti päätökset omasta toiminnastaan ja vastaavat omien operatiivisten velvoitteitten sa suorittamisesta.

Palkitsemisperiaatteet

Yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten palkkioista hallituksen palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan tai osakkeenomistajien ehdotuksen pohjalta. Hallituksen jäsenet saavat yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti kiinteän kuukausittaisen palkkion, joka on eritelty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 6. Hallituksen jäsenten palkkioon ei sisälly yhtiön osakkeita tai osakejohdannaisia. Tiedon toimiva johto ja henkilöstöedustajat eivät saa erillistä korvausta hallitustyöskentelystä. Valiokuntien puheenjohtajat ja jäsenet saavat erillisen kuukausittaisen korvauksen valiokuntatyöskentelystä lukuun ottamatta hallituksen puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa.

Hallitus päättää toimitusjohtajan palkkiosta palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan esityksen pohjalta. Myös toimitusjohtajan palkka, bonukset ja muut etuudet on eritelty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 6. Yhtiön toimivan johdon palkkiot koostuvat kiinteästä palkasta, eduista ja vuosittaisesta bonuksesta sekä pitkän tähtäimen kannustimista kuten optio-ohjelmista tai muista osakeohjelmista ja eläkeoikeuksista. Tiedon palkitsemisjärjestelmien tavoitteena on houkuttaa osaavia henkilöitä ja pitää heidät konsernin palveluksessa, motivoida avainhenkilöitä sekä yhtenäistää yhtiön osakkeenomistajien ja avainjohdon tavoitteet yhtiön arvon kasvattamiseksi.

Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta vastaa johdon palkitsemisen suunnittelusta sekä niiden periaatteiden laatimisesta, joihin muun henkilöstön palkitseminen perustuu. Periaatteet kattavat sekä vuotuiset bonusjärjestelmät että optio- ja muita osakejohdannaisia koskevat kannustinohjelmat. Yhtiön varsinainen yhtiökokous hyväksyy optio-ohjelmien ehdot ja hallitus osakeohjelmien ehdot.

Bonusjärjestelmän tavoitteena on palkita toimintaa, joka ylittää odotukset. Tiedon bonusjärjestelmä perustuu selkeisiin, mitattaviin liikevaihtoon ja liikevoittoon perustuviin tavoitteisiin sekä indeksiin, joka mittaa onnistumista yhtiön kehittämisessä. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi työntekijöi-

den ja asiakkaiden tyytyväisyys sekä laadun parantuminen. Pitkän aikavälin kannustimet suunnataan henkilöille, joilla on avainasema konsernin strategian tulevaisuuden toteutuksessa ja joiden pitäminen konsernin palveluksessa on tärkeää.

Yhteenveto toimivan johdon palkkioista vuonna 2008 on esitetty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 6. Tiedot toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten palkitsemisesta on esitetty oheisissa taulukoissa. Osakepohjaiset kannustimet on kuvattu yhtiön verkkosivuilla www.tieto.com/Shares.

Johtoryhmän palkkiot

Hannu Syrjälä, toimitusjohtaja

Palkka ja muut etuudet	35 000 euroa/kk ja autoetu
Bonusen perusta	Enintään 100 % palkasta perustuen konsernin liikevaihtoon ja tulokseen
Palkitsemisen perustana olevien tekijöiden painotus	Yrityksen liikevoitto (EBIT) 80 % Yrityksen liikevaihto (orgaaninen ja yritysostoihin perustuva) 20 %
Optiot	2006 B optio-ohjelma: oikeus merkitä 35 000 osaketta 2006 C optio-ohjelma: oikeus merkitä 80 000 osaketta Optio-ohjelman ehdot löytyvät yhtiön verkkosivuilta
Osakepohjainen kannustinohjelma 2006–2008	Oikeus 6 000 osakkeeseen Lisätietoja osakepohjaisesta kannustinohjelmasta löytyy osiosta Osakkeet ja osakkeenomistajat.
Osakepohjainen kannustinohjelma 2009–2011	Lisätietoja osakepohjaisesta kannustinohjelmasta löytyy osiosta Osakkeet ja osakkeenomistajat.
Osakeomistusohteet	Suosittelava vähimmäissijoitus yhtiön osakkeisiin vastaa yhden vuoden bruttoperuspalkkaa.
Eläkeikä	60 vuotta
Eläke	23 % vuosittaisesta peruspalkasta
Irtisanomisaika	12 kuukautta
Irtisanomiskorvaus	12–18 kuukauden palkkaa vastaava summa

Muut johtoryhmän jäsenet

Bonusen perusta	Enintään 60 % palkasta perustuen konsernin liikevaihtoon ja tulokseen sekä onnistumiseen yhtiön kehittämisessä
Palkitsemisen perustana olevien tekijöiden painotus	Yrityksen liikevoitto (EBIT) 50 % Yrityksen liikevaihto (orgaaninen ja yritysostoin perustuva) 15 % Indeksi, jonka mittaa onnistumista yhtiön kehittämisessä 35 %
Optiot	Kunkin jäsenen optiomäärät löytyvät sivuilta 54–55. Optio-ohjelman ehdot löytyvät yhtiön verkkosivuilta.
Osakepohjainen kannustinojelma 2006–2008	Kunkin jäsenen osakemäärät löytyvät sivuilta 54–55. Lisätietoja osakepohjaisesta kannustinojelmasta löytyy osiosta Osakkeet ja osakkeenomistajat.
Osakepohjainen kannustinojelma 2009–2011	Lisätietoja osakepohjaisesta kannustinojelmasta löytyy osiosta Osakkeet ja osakkeenomistajat.
Osakeomistusohjeet	Suosittelava vähimmäissijoitus yhtiön osakkeisiin vastaa yhden vuoden bruttoperuspalkkaa.

Ohjausjärjestelmä

Konsernin liiketoiminnan ohjaus ja valvonta perustuu suunnittelu- ja raportointijärjestelmiin. Ohjausjärjestelmän perustana on ns. tuloskorttiohjaus (balanced scorecard), jossa taloudellisten tavoitteiden ja mittareiden ohella on määritelty myös asiakkaisiin, henkilöstöön ja sisäisiin prosesseihin liittyvät tavoitteet ja mittarit. Suunnittelujärjestelmä sisältää vuosittain päivitettävät strategiasuunnitelmat sekä niiden pohjalta tarkennettavat vuosittaiset toimintasuunnitelmat, jotka konsernin

hallitus vahvistaa. Raportointijärjestelmään kuuluvat kuukausittaiset toteutumaraaportit, ennusteet sekä neljännesvuosittaiset, sisäiset ja julkistettavat tuloskatsaukset.

Keskeiset taloudelliset mittarit ja investointikriteerit

Konsernin keskeiset taloudelliset mittarit ovat liikevaihto, liikevoitto (EBIT) sekä osakekohtainen tulos (EPS). Niitä käytetään ohjausjärjestelmän suunnittelu- ja seurantaraporteissa samoin kuin investointilaskelmissa. Taloudellista lisäarvoa (EVA) käytetään ennen kaikkea investointipäätösten tukena.

Henkilöstöä koskevat keskeiset mittarit ovat henkilöstötyytyväisyys ja suosituimmuus työnantajana. Asiakkaiden näkemysten kartoittamiseksi Tieto tekee projekti- ja palvelukohtaisten selvitysten lisäksi myös säännöllisiä asiakastytyväisyysmittauksia. Sisäisten prosessien kypsyyttä, tehokkuutta ja tulosta seurataan yksikkötasolla.

Sisäpiirihallinto

Tieto noudattaa Helsingin Pörssin sisäpiiriohjeita. Lisäksi Tiedolla on oma sisäpiiriohjeistus, jota päivitetään säännöllisesti ja joka on kaikkien Tiedon työntekijöiden saatavissa. Sisäpiiriin kuuluville annetaan tietoa ja ohjeita sisäpiirisäädöksistä. Tiedon julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvat hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja, tilintarkastajat, varatilintarkastajat ja johtoryhmän jäsenet. Tiedot heidän omistuksestaan yhtiöstä löytyvät sisäpiirirekisteristä, joka on julkaistu Tiedon verkkosivuilla ja joka on myös saatavissa Euroclear Finlandin palvelupisteestä.

Työntekijät tai muut henkilöt tai yritykset, jotka asemansa tai tehtäviensä perusteella saattavat saada säännöllisesti sisäpiiritietoja yhtiöstä, kuuluvat pysyvästi yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin. Tieto ylläpitää myös projektikohtaisia sisäpiirirekistereitä, kun jokin hanke tai järjestely täyttää sisäpiirisäännösten mukaiset projektin arviointikriteerit.

Yhtiö tarkistaa vähintään kerran vuodessa ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten kaupankäynnin rekisteritietojen pohjalta.

Julkiseen rekisteriin ja yrityskohtaisiin sisäpiirirekistereihin kuuluvat henkilöt saavat käydä kauppaa Tiedon osakkeilla ja muilla arvopapereilla vain osavuositarkastuksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamista seuraavasta päivästä alkaen 28 vuorokauden (neljän viikon) pituisen ajanjakson ajan. Projektikohtaisiin sisäpiirirekistereihin kuuluvat henkilöt eivät saa käydä kauppaa yhtiön osakkeilla tai muilla arvopapereilla ennen kuin projekti on saatettu päätökseen tai julkistettu.

Yhtiön edellyttää, että sen julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvat henkilöt tarkistavat yhtiölle ilmoitetut tiedot vuosittain ja tarkistaa vähintään kerran vuodessa ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten kaupankäynnin rekisteritietojen pohjalta. Yhtiö saattaa myös tarkistaa pysyvien sisäpiiriläisten tiedot. Mikäli tarpeen yhtiön tulee tapauskohtaisesti valvoa sisäpiiriin kuuluvien henkilöiden arvopapereilla käymää kauppaa yksityiskohtaisemmin, jos pysyvä sisäpiiriläinen käy kauppaa suurilla arvopaperimäärillä tai jos kaupankäynti on säännöllistä.

Tiedon lakiasianjohtaja vastaa sisäpiiriäsioiden hoidosta. Tiedon sisäpiirirekisterejä ylläpidetään Euroclear Finlandin sisäpiirirekisterijärjestelmässä. Projektikohtaisia sisäpiirirekisterejä ylläpitää Tiedon lakiasianosasto.

Tilintarkastajat

Tiedon varsinainen yhtiökokous valitsee konsernin tilintarkastajat. Vuonna 2008 varsinainen yhtiökokous valitsi uudelleen yhtiön tilintarkastajaksi PricewaterhouseCoopers Oy:n, joka on tarkastanut TietoEnator Oyj:n sekä konsernin vuoden 2008 tilinpäätöksen. PricewaterhouseCoopers Oy:n jäsentomistot ovat eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta tarkastaneet myös kaikkien konserniyhtiöiden tilinpäätökset.

Emoyhtiön tilintarkastajat vastaavat koko konsernin tilintarkastuksen suunnittelusta, koordinoinnista ja ohjauksesta. Tilintarkastussuunnitelma tarkistetaan vuosittain yhteistyössä

konsernijohdon sekä tarkastus- ja riskivaliokunnan kanssa vastaamaan muuttuneita vaatimuksia. Yhtiön tilintarkastajat raportoivat havainnoistaan hallitukselle vähintään kerran vuodessa ja tarkastus- ja riskivaliokunnalle säännöllisin väliajoin myös niin, ettei yrityksen toimiva johto ole läsnä. Tilintarkastajat antavat yhtiön osakkeenomistajille tilintarkastuskertomuksen yhtiön varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Yhtiökokous päättää tilintarkastajien palkkioista, joista tarkastus- ja riskivaliokunta tekee vuosittain arvion. Vuonna 2008 Tieto-konsernin tilintarkastajille maksettiin tilintarkastuksesta yhteensä 1,5 (1,2) milj. euroa, josta 1,3 (1,1) milj. euroa konsernin tilintarkastajalle PricewaterhouseCoopers Oy:lle, ja konsultoinnista 0,8 (0,7) milj. euroa.

Viestintä

Tiedon verkkosivujen hallinnointia ja ohjausta koskeva osio (www.tieto.com/Governance) sisältää tietoa Tiedon hallinnointi- ja ohjausperiaatteista kuten tietoa yhtiökokouksista, yhtiöjärjestyksestä, hallituksesta, johdosta ja tilintarkastajista. Sivujen sijoittajaosio (www.tieto.com/Investors) sisältää perustietoja yhtiön osakkeista, kurssikehityksestä, taloudellista tietoa sekä vuosikertomukset ja osavuositarkastukset. Lehdistösivuilta (www.tieto.com/Press) löytyvät Tiedon pörssitiedotteet vuodesta 1996.

Riskit ja riskienhallinta

Tiedossa riskienhallinta sisältyy liiketoimintaprosesseihin, ja esimiehet ovat vastuussa riskienhallinnasta ja sen käytännön toteutuksesta omissa toiminnoissaan. Riskienhallinnan merkityksen tiedostamista sekä yhteisten prosessien ja työkalujen kehittämistä painotetaan erityisesti keskeisissä prosesseissa kuten myynnissä ja toimituksissa. Riskienhallinta perustuu yhtiön hallituksen hyväksymään riskienhallintapolitiikkaan.

Riskienhallinnan tavoitteet

Riskienhallinnan tavoitteena on tukea yhtiön strategian toteutusta ja liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista sekä taata menestyksellisen liiketoiminnan jatkuvuus.

Riskienhallinnan tärkein tehtävä on tunnistaa Tiedon liiketoimintaan liittyvät keskeisimmät riskit, arvioida niiden todennäköisyyttä ja vakavuutta, valmistella toimintasuunnitelmia, joiden avulla riskejä voidaan hallita, sekä raportoida tärkeimmistä havainnosta ja riskienhallintatoimenpiteistä yhtiön johdolle, hallituksen tarkastus- ja riskivaliokunnalle ja hallitukselle. Riskienhallintatoiminto vastaa myös sisäisestä tarkastuksesta. Sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu tarkastus- ja riskivaliokunnan hyväksymään vuosittaiseen tarkastussuunnitelmaan. Riskienhallintatoiminto raportoi konsernin talousjohtajalle.

Riskienhallinnan periaatteet ja vastuut

Tiedon riskienhallintapolitiikassa määritellään riskin käsite, riskienhallinnan puitteet sekä vastuut yhtiön sisällä. Tiedossa riskienhallintaa pidetään oleellisena osana johtamista, ja se on integroitu liiketoimintaprosesseihin. Liiketoiminnasta vastaavat esimiehet ovat myös vastuussa omiin toimintoihinsa liittyvästä riskienhallinnasta ja sen toteutuksesta. Toimintaa tuetaan Tiedon W2E-liiketoimintajärjestelmässä (Way to Excellence) määritetyillä riskienhallintaprosesseilla, -periaatteilla ja -ohjeilla.

W2E-järjestelmässä kuvataan kaikki Tiedon tärkeimmät prosessit. Kunkin prosessin omistaja vastaa määriteltujen menettelytapojen jatkuvasta kehittämisestä. Liiketoiminta-

prosesseihin kuten myyntiin ja toimituksiin sisältyy erityinen riskienhallintaprosessi, joka sisältää seuraavat vaiheet:

- tunnistaminen
- analyysi
- hoito ja
- seuranta.

Esimerkiksi toimitusprojektissa projektipäällikkö on vastuussa näiden vaiheiden toteutuksesta. Projekteja seurataan ja niistä raportoidaan kuukausittain. Suurimmat riskit raportoidaan ylimmälle johdolle kuukausittain sekä tarkastus- ja riskivaliokunnalle vuosineljänneksittäin.

Riskienhallinta vuonna 2008

Vuonna 2008 Tieto julkisti uuden strategiansa ja toimintamallinsa, joissa on myös otettu huomioon yhtiön keskeisimmät riskit.

Vuoden 2008 aikana Tieto loi perustan tehokkaammalle riskienhallinnalle, ja kehittämistoimenpiteiden toteutus jatkuu vuonna 2009. Varmistaakseen nykyisiin riskiprojekteihinsa liittyvien suunnitelmien toteutumisen ja tulevien, uusien projektien riskienhallinnan yhtiön johto seuraa tiiviisti riskienhallinnan toimenpiteitä. Riskienhallinnan prosesseja ja työkaluja kehitetään jatkuvasti.

Projektien toimitusten laatuun liittyvät riskit kuuluvat Tiedon keskeisimpiin riskeihin. Vuonna 2008 Tieto jatkoi lähinnä vuoden 2007 aikana syntyneiden riskiprojektien selvittämistä, ja työ eteni suunnitelmien mukaisesti. Laadun parantaminen on myös yksi lokakuussa 2007 käynnistetyin kannattavuuden kehittämisohjelman tavoitteista. Ohjelman puitteissa on kehitetty tapoja parantaa myynnin ja toimitusten riskienhallintaa ottamalla käyttöön Sales and Delivery Portfolio Management -prosessi, jonka avulla toimituksia voidaan hallita aina myyntivaiheesta toimituksen lopulliseen hyväksymiseen. Tehostaakseen riskienhallintaa konsernitasolla Tieto on myös kehittänyt raportointia suurimmista tarjouksista ja niihin liittyvistä riskeistä sekä erityisen riskialttiista ja tavallisuudesta poikkeavista projekteista. Tämän lisäksi myyntihenkilöstöä koulutettiin ym-

Vuoden 2008 aikana Tieto loi perustan tehokkaammalle riskienhallinnalle, ja kehittämis-toimenpiteiden toteutus jatkuu vuonna 2009.

märtämän paremmin riskejä, riskienhallinnan merkitystä sekä yhteisten riskienhallinnan työkalujen käyttöä.

Riskikategoriat

Tiedon riskit voidaan jakaa strategisiin, toiminnallisiin ja taloudellisiin riskeihin. Strategiset riskit liittyvät Tiedon tavoiteasemaan sekä toimintaympäristön ja yhtiön aineettomien oikeuksien kuten strategisen osaamisen ja brändin hallinnan aiheuttamiin uhkiin.

Toiminnalliset riskit liittyvät ydinliiketoimintaan kuten tarjooman kehittämiseen, myyntiin ja toimituksiin sekä henkilöresurssien, tekijänoikeuksien, tietoturvallisuuden, ICT-infrastruktuurin toiminnan jatkuvuuden sekä asiakkaiden ja toimittajien kanssa solmittavien sopimusten ehtojen hallintaan.

Yhtiön taloudelliset riskit koostuvat luottoriskistä, valuuttariskistä, korkoriskistä ja likviditeettiriskistä. Konsernin rahoitus-toiminto vastaa keskitetysti taloudellisten riskien hallinnasta. Tavoitteena on hankkia konsernille kustannustehokasta rahoitusta kaikissa tilanteissa sekä tunnistaa taloudelliset riskit ja suojautua niitä vastaan yhtiön hallituksen antamien valtuuksien puitteissa. Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään näiden riskien hallinnan periaatteet, ja se kattaa myös rahoitukseen liittyvät riskit.

Sellaisilla toiminnoilla, joita yhtiö pitää liiketoimintansa kannalta kriittisinä kuten toiminnan jatkuvuus ja turvallisuuden liittyvät seikat, on erilliset riskienhallintasuunnitelmat ja -ohjelmat.

Merkittävimmät riskit

Tiedon merkittävimmät strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit sekä toimenpiteet niiden hallitsemiseksi on kuvattu tässä osiossa.

Globaalin talouden muutosten vaikutukset

Asiakastoimialojen yleiset markkinaolosuhteet ja maailmantalouden kehitys vaikuttavat tietotekniikkapalvelujen ja -ratkai-

sujen kysyntään. Taloudellinen laskusuhdanne voi supistaa liiketoiminnan määrää, koska asiakkaat saattavat peruuttaa tai lykätä suunniteltuja hankkeita tai suhtautua epäroivästi uusiin tietotekniikkainvestointeihin. Lisäksi kysynnän heikkeneminen usein johtaa hintapaineisiin sekä yhtiön ja sen asiakkaiden rahoitusmahdollisuuksien heikentymiseen. Toisaalta vaikeamat ajat saattavat myös luoda uusia ulkoistusmahdollisuuksia asiakkaitten karsiessa omia toimintojaan.

Markkinamuutosten vaikutuksia voidaan osin vähentää monivuotisilla sopimuksilla jatkuvista infrastruktuuripalveluista. Tieto pyrkii solmimaan pitkäaikaisia liikesuhteita ja olemaan suosituin toimittaja avainasiakkaitensa keskuudessa.

Riippuvuus harvoista markkinoista ja toimialoista

Noin 46 % Tiedon liikevaihdosta ja suurin osa sen liikevoitosta tulee Suomesta, ja noin puolet konsernin liikevaihdosta syntyy Telecom & Media ja Financial Services -toimialoilla. Nopeat muutokset näiden alueiden markkinaympäristössä, asiakaskysynnässä sekä asiakkaiden strategioissa tai kilpailutilanteessa saattavat vaikuttaa kielteisesti konsernin toimintaan ja kannattavuuteen.

Liiketoiminnan laajentaminen Suomen ulkopuolella on jatkossa yksi yhtiön tärkeimmistä tavoitteista. Ruotsin ja Venäjän markkinoille on laadittu erityiset kasvusuunnitelmat, mutta yhtiön tavoitteena on kasvaa myös muilla päämarkkinoillaan Pohjois-Euroopassa. Tieto tarjoaa palvelujaan useille eri toimialoille, ja yhtiön aseman vahvistaminen näillä toimialoilla vähentää yhdestä tai kahdesta toimialasta tai asiakkaasta riippuvuuden aiheuttamaa riskiä.

Hintakilpailu ja globaalin toimintamallin toteutus

Palvelujen globaali toimitus on ehdoton toimintaedellytys tietotekniikka-alalla. Tämä johtuu asiakkaiden kasvavista kustannustehokkuusvaatimuksista ja toiminnan kansainvälistymisestä. Myös kansainvälinen kilpailu tietotekniikka-alalla sekä kova hintakilpailu edellyttävät globaalia toimitusmallia. Menestyäkseen yhtiön on pysyttävä löytämään tasapaino

kotimarkkinoiden ja edullisen kustannustason markkinoiden resurssien välillä. Kykenemättömyys vastata näihin haasteisiin tarpeeksi nopeasti saattaa johtaa kasvun ja asiakaskysynnän heikkenemiseen.

Tiedon tavoitteena on, että 40 % sen henkilöstöstä työskentelee kansainvälisissä osaamiskeskuksissa. Varmistaakseen toimintansa mittakaavaedut ja kustannustehokkuuden Tieto aikoo keskittää toimintojaan entistä harvempiin ja suurempiin osaamiskeskuksiin lisäämällä resurssejaan erityisesti Kiinassa ja Intiassa. Myös osaamisen kehittämiseen panostetaan erityisesti, jotta asiakkaat saisivat korkeatasoisia palveluja maailmanlaajuisesti. Globaalin toimintamallin uusi palvelualueisiin pohjautuva toteutus takaa tarvittavien resurssien nopeamman ja tehokkaamman kokoamisen kansainvälisissä osaamiskeskuksissa.

Projektiriskit

Asiakasprojektit, joita ei saada päätökseen ajallaan, palvelujen epätydyttävä laatutaso tai kykenemättömyys täyttää asiakassopimukset saattavat johtaa projektien aikataulujen venymiseen, sopimussakkoihin tai asiakassopimusten irtisanomiseen, mikä puolestaan voi vaikuttaa kielteisesti yhtiön kasvuun ja kannattavuuteen. Myös yrityksen brändi saattaa kärsiä.

Laadun parantaminen on ollut yksi lokakuussa 2007 käynnistetyn kannattavuuden kehittämisohjelman tavoitteista. Erityisesti on painotettu riskienhallinnan kehittämistä myynnissä ja toimituksissa. Yhtiössä on otettu käyttöön uusi Sales and Delivery Portfolio Management -prosessi, jonka avulla voidaan paremmin hallita toimituksia aina myyntivaiheesta toimituksen lopulliseen hyväksymiseen. Tieto on myös tehostanut myyntihenkilöstönsä koulutusta. Keskittyminen asiakaslähtöisyyteen ja asiakkaan vaatimusten syvälliseen ymmärtämiseen ovat merkittäviä tekijöitä projektien ja palvelujen toimitusten laadun varmistamisessa.

Henkilöstön vaihtuvuus

Tiedon menestys perustuu sen työntekijöiden, tärkeimpien esimiesten ja ylimmän johdon osaamiseen, kokemukseen ja toimintaan. Yhtiön strategian toteuttaminen sekä myynti- ja toimituskyky saattavat heikentyä merkittävästi, jos yhtiö ei pysty pitämään palveluksessaan tarvittavia avainhenkilöitä ja palkkaamaan uutta, osaavaa henkilöstöä. Henkilöstön korkea vaihtuvuus saattaa viivästyttää asiakasprojekteja ja johtaa sopimussakkoihin tai asiakkaiden menettämiseen.

Vähentääkseen näitä riskejä Tieto tarjoaa työntekijöilleen haastavia tehtäviä, monipuolisia kehittämis- ja koulutusmahdollisuuksia sekä mielenkiintoisia urapolkuja työkierron avulla. Yhtiö tarjoaa henkilöstölle kilpailukykyisiä palkitsemispaketteja, joihin sisältyy koko konsernin kattavia bonus- ja kannustinjärjestelmiä. Osaamisen johtamisella ja kehittämisellä on myös keskeinen asema Tiedon uudessa strategiassa. Lisäksi yhtiö on käynnistänyt ns. Employer Branding -ohjelman, jonka avulla motivoidaan työntekijöitä sekä rakennetaan ja vahvistetaan Tiedon imagoa houkuttelevana työnantajana.

Luottoriskit

Yleisten markkinaolosuhteiden ja maailmantalouden muutokset saattavat lisätä taloudellisia riskejä. Luottoriskejä saattaa syntyä, jos asiakkaat tai yhteistyökumppanit eivät pysty täyttämään veloitteitaan Tietoa kohtaan.

Tiedon luottopolitiikan mukaan talousosasto yhdessä liiketoimintojen kanssa vastaa asiakkaiden luottokelpoisuuden arvioinnista. Arvioissa otetaan huomioon asiakkaan taloudellinen tilanne, aiemmat kokemukset ja muut oleelliset tekijät.

Lisätäkseen organisaation tietoisuutta luottoriskien merkityksestä Tieto järjesti vuonna 2008 tähän liittyvää koulutusta ja otti käyttöön uusia raportointimalleja. Yhtiö on myös muuttanut perintäprosessiaan ollakseen paremmin varautunut mahdollisiin luottoriskeihin.

Likviditeettiriskit

Finanssikriisi saattaa heikentää yhtiön likviditeettiä, jos pankit eivät pysty tai halua tarjota riittävää rahoitusta. Tämä riski koskee sekä Tietoa että sen asiakkaita. Oman tilanteensa suhteen Tieto analysoi jatkuvasti vaihtoehtoisia rahoituslähteitä ja niiden kustannuksia. Yhtiö on myös ryhtynyt toimenpiteisiin tehostaakseen kassan- ja käyttö pääomanhallintaa ja varmistaakseen vakaan pitkäaikaisista lainoista koostuvan lainakannan.

Tiedon taloudellisia riskejä kuvataan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Sisäinen valvonta ja tarkastus

Sisäinen valvonta sisältyy Tiedon johtamisjärjestelmään. Se on osa yhtiön W2E-liiketoimintajärjestelmässä määriteltyjä liiketoimintaprosesseja. Kussakin prosessissa on omat tarkastuspisteensä, ja liiketoiminnasta vastaavat esimiehet ovat myös vastuussa kussakin tarkastuspisteessä edellytetyistä toimenpiteistä.

Sisäisen tarkastuksen tavoitteena on arvioida sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallinnan tehokkuutta. Vuosittaisen tarkastussuunnitelman pohjalta sisäinen tarkastus kohdistetaan alueille, joista päättävät riskienhallintatoiminto, talousjohtaja sekä tarkastus- ja riskivaliokunta. Tällä hetkellä tarkastukset suorittaa ulkopuolinen kumppani, joka raportoi riskienhallintatoiminnolle. Ulkoisen tarkastajan käytön katsotaan osaltaan lisäävän sisäisen tarkastuksen luotettavuutta. Vuonna 2008 sisäinen tarkastus suunnattiin myyntiin ja perintään.

Myös Tiedon prosessien laatua arvioi ulkopuolinen taho, sillä yhtiön prosessit täyttävät CMMI-mallien vaatimukset. CMMI® (Capability Maturity Model Integration®) -mallit ovat kokoelma parhaita käytäntöjä, joiden avulla organisaatiot voivat parantaa prosessejaan. Lisäksi useat yksiköt on ISO-sertifioitu.

Yhtiön hallitus arvioi yhtiön sisäisen valvontajärjestelmän ja sisäisen tarkastuksen riittävyttä.

Taloudelliseen raportointiin liittyvä riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Yrityksen ohjausjärjestelmä perustuu tuloskorttiohjauksen (balanced scorecard) periaatteisiin. Niiden mukaisesti taloudellisten tavoitteiden ja mittarien ohella on määritelty myös asiakkaisiin, henkilöstöön ja sisäisiin prosesseihin liittyvät tavoitteet ja mittarit. Taloudellinen raportointi kattaa kuukausittaiset toteutumaraaportit, jotka sisältävät kaikki keskeiset tulosmittarit, ennusteet sekä neljännesvuosittain julkaistavat tuloskatsaukset. Yhtiön johto ja hallitus käyvät säännöllisesti läpi nämä raportit, ja seuranta perustuu toteutuneiden lukujen sekä suunnitelmien, ennusteiden ja edellisten kausien huolelliseen vertailuun. Mikäli poikkeamia esiintyy, johtoryhmän jäsenet ovat vastuussa niiden edellyttämistä toimenpiteistä. Taloudelliset raportit

- ✔ perustuvat perusteellisesti laadittuihin prosesseihin ja määritelmiin,
- ✔ liittyvät huolellisesti määriteltyihin valvontaprosesseihin organisaation kaikilla tasoilla,
- ✔ ovat tulosmittareiden ja ennakoivien mittareiden yhdistelmä,
- ✔ saavat tukea sisäiseltä tarkastukselta, joka varmistaa, että organisaatio noudattaa sisäisiä politiikkoja ja prosesseja. Katso kohtaa "Sisäinen valvonta ja tarkastus".

Liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelma ja yrityksen turvallisuus

Konsernilla on yhtenäinen, turvallisuutta koskevien häiriötilanteiden hallintaprosessi. Turvallisuusriskit on jaettu kahteen pääryhmään: tieto- ja viestintäteknologiaan (ICT) ja fyysiseen tai henkilökohtaiseen turvallisuuteen liittyviin riskeihin. Konsernitason periaatteet, säännöt ja ohjeet kattavat kummatkin osa-alueet. Tulosyksiköt seuraavat itse konsernin turvallisuusperiaatteiden noudattamista arvioimalla ja tarkastamalla omaa toimintaansa. Tarkastukset kattavat sekä tieto- ja viestintäteknologiaan että fyysiseen turvallisuuteen liittyvät seikat.

Hallitus

Anders Ullberg,

synt. 1946, Ruotsin kansalainen
Riippumaton hallituksen jäsen

Puheenjohtaja 8.5.2008 alkaen
Hallituksen jäsen vuodesta
1999, varapuheenjohtaja
2004–2008
Palkistemis- ja nimitys-
valiokunnan puheenjohtaja
25.9.2008 alkaen
Tarkastus- ja riskivaliokunnan
jäsen 25.9.2008 alkaen,
puheenjohtaja 2004–2008

MBA

Hallituksen puheenjohtaja:
Boliden, Eneqvistbolagen ja
Studsvik

Hallituksen jäsen: Atlas Copco,
Beijer Alma ja Sapa Holding
Hallituksen puheenjohtaja:
Swedish Reporting Board
Jäsen: Kollegiet för Svensk
Bolagsstyrning

Konsernijohtaja ja toimitus-
johtaja, SSAB Svenskt Stål,
2000–2006

Varatoimitusjohtaja ja talous-
johtaja, SSAB Svenskt Stål,
1984–2000

Konsernin talousjohtaja,
Swedyards (Celsius Group),
1978–1984

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 5 000

Olli Riikkala,

synt. 1951,
Suomen kansalainen
Riippumaton hallituksen jäsen

Varapuheenjohtaja
8.5.2008 alkaen
Hallituksen jäsen vuodesta 2004
Tarkastus- ja riskivaliokunnan
puheenjohtaja
25.9.2008 alkaen,
jäsen 2004–2008

Diplomi-insinööri, ekonomi,
MBA

Hallituksen puheenjohtaja:
Helvar Merca Oy AB,
Comptel Oyj, Oriola-KD Oyj ja
Palodex Group Oy

Vanhempi neuvonantaja,
GE Healthcare Information
Technologies, 2004–2006
Euroopan, Lähi-Idän ja
Afrikan konsernijohtaja,
GE Healthcare Information
Technologies, 2003–2004
Konsernijohtaja, Instrumenta-
rium, 1997–2003, hallituksen
jäsen, 1987–2003
Eri tehtäviä Instrumentariumissa
vuodesta 1979 alkaen

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 4 000

Bruno Bonati,

synt. 1949, Sveitsin kansalainen
Riippumaton hallituksen jäsen

Hallituksen jäsen vuodesta 2007
Palkistemis- ja nimitys-
valiokunnan jäsen

Kauppätieteiden maisteri

Riippumaton konsultti,
Banking ja IT
Hallituksen puheenjohtaja:
Zürcher Schauspielhaus ja
Save the Children Switzerland
Hallituksen jäsen: BestPracti-
ce, Cordys Industry Advisory,
Capco Journal Editorial Board
ja Swisscom IT Services Ltd

Hallituksen jäsen, Technology
& Operations, Credit Suisse
Financial Services; 2002–2004
Talousjohtaja, Technology
& Services; Credit Suisse,
2000–2001

Johtaja, IT & Operations,
Retailbanking, Credit Suisse,
1997–2000
Eri johtotehtäviä, myynti- ja
logistiikka, Credit Suisse Group,
1986–1996

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 0

Mariana Burenstam Linder,

synt. 1957,
Ruotsin kansalainen
Riippumaton hallituksen jäsen

Hallituksen jäsen vuodesta 2005
Nimitys- ja palkistamisvalio-
kunnan jäsen

Kauppätieteiden maisteri

Toimitusjohtaja ja taloudellinen
neuvonantaja, Burenstam &
Partners Oy
Hallituksen jäsen: Säkl Oy,
BTS Group Oy, Kontanten Oy
ja Burenstam & Partners

Toimitusjohtaja, Ainax Oy,
2004–2006
Johtaja, Private Banking ja
Executive Vice President,
SEB, 1999–2003
CIO, Tietohallintojohtaja,
Trygg-Hansa/SEB, 1995–1999
Toimitusjohtaja, ABB Financial
Consulting, 1991–1995

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 100

Bengt Halse,

synt. 1943,
Ruotsin kansalainen
Riippumaton
hallituksen jäsen

Hallituksen jäsen
vuodesta 2004
Palkitsemis- ja nimitys-
valiokunnan jäsen

Tekniikan tohtori
Linköpingin yliopiston
kunnia-tohtori

Hallituksen jäsen: Denel
(Pty) Ltd ja muita pienempiä
toimeksiantoja

Konsernijohtaja, Saab AB,
1995–2003
Eri tehtäviä Ericsson-konser-
nissa, 1974–1995

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 12 000

Kalevi Kontinen,

synt. 1941,
Suomen kansalainen
Riippumaton hallituksen jäsen

Hallituksen jäsen vuodes-
ta 1990, puheenjohtaja
2004–2005
Palkitsemis- ja nimitys-
valiokunnan puheenjohtaja
2004–24.9.2008

Tekniikan tohtori

Hallituksen jäsen: Sibelius-
Akatemian tukisäätiö
Hallituksen varajäsen:
Sibelius-Akatemia

Johtaja ja Principal Fellow,
Nokia ja Nokia Siemens
Networks 2000–2007
Varatoimitusjohtaja, konserni-
johdon jäsen, MeritaNord-
banken, 1995–2000
Hallituksen jäsen, Suomen
Yhdyspankki Oy, 1984–1995

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 2 670

Risto Perttunen,

synt. 1954,
Suomen kansalainen
Riippumaton hallituksen jäsen

Hallituksen jäsen
vuodesta 2008
Tarkastus- ja riskivaliokunnan
jäsen

Diplomi-insinööri, ekonomi,
MBA

Konsultointiyrityksen omistaja
ja riippumaton sijoittaja
FIM Group Corporation,
Toimitusjohtaja, hallituksen
jäsen 2005–2007
McKinsey & Company,
Inc. konsultti, partneri ja
vanhempi partneri
1984–2005

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 3 000

Jari Länsivuori,

synt. 1949, Suomen
kansalainen
Henkilöstön edustaja
hallituksessa vuodesta
2006

Paloturvallisuuden esimies
Kiinteistöturvallisuus-
päällikkö, TietoEnator Oy

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 0

Anders Eriksson, synt.
1963, Ruotsin kansalainen
Henkilöstön edustaja
hallituksessa vuodesta
2006

Diplomi-insinööri

Ohjelmistosuunnittelija,
Tieto Sweden R&D

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 0

Johtoryhmä

Hannu Syrjälä,

s. 1966, Suomi,
Yhtiössä vuodesta 2008
Toimitusjohtaja

Kauppätieteiden maisteri

Varatoimitusjohtaja ja pääjohtaja,
Life Support Solution Business,
GE Healthcare, Yhdysvallat
2003–2008

Toimitusjohtaja, Datex-Ohmeda-
divisioona/Instrumentarium,
Oximetry, Supplies and
Accessories -liiketoiminta-alue,
Suomi 2001–2003

Toimitusjohtaja, Datex-Ohmeda,
Australia 1998–2001

Myyntijohtaja, Datex-Ohmeda-
divisioona, Suomi 1996–1998
Konsernin varainhoitaja,
Instrumentarium Oyj,
Suomi 1993–1996

Rahoitusanalytiikko, Instrumen-
tarium Oyj, Suomi 1990–1993

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 16 300

Oikeus merkitä 115 000
osaketta.

Oikeus 16 000 osakkeeseen.

Eva Gidlöf,

s. 1957, Ruotsi,
Yhtiössä vuodesta 2008
Ruotsin majoittaja

Kauppätieteiden maisteri

Toimitusjohtaja, Bankgiro-
centralen BGC AB, 2004–2008
Johdon konsultti, Inveritas ja
oma yhtiö, 2002–2004

Ruotsin toimitusjohtaja ja
Pohjoismaiden johtaja, Cap Ge-
mini Ernst & Young, 2000–2002

Divisioonapäällikkö, Pohjois-
maiden johtaja, Global Finance
-alueriikkeen jäsen, Cap Gemini,
1998–2000
Erlaisia johtotehtäviä,
Cap Gemini, 1995–1998

Ryhmäpäällikkö/Asiakkuus-
päällikkö, Cap Programator,
1991–1994

Erlaisia johtotehtäviä, Cap
Gemini Logic, 1986–1990
IT-konsultti, Bror Andersson
AB/Cap Gemini BRA,
1980–1985

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 50
Oikeus merkitä 10 000
osaketta.

Oikeus 2 160 osakkeeseen.

Kavilesh Gupta,

s. 1968, Intia,
Yhtiössä vuodesta 2008
Palvelualueiden johtaja

Luonnontieteiden kandidaatti,
fysiikka

TATA Consultancy Services Ltd,
1995–2008

Maapäällikkö, Suomi,
2005–2008

Aluepäällikkö, Iso-Britannia,
2003–2005

Liiketoimintasuhteiden päällikkö,
Yhdysvallat, 2001–2003

Liiketoiminnan kehityspäällikkö,
1998–2001

Ulkomaankaupan johtaja,
1995–1998

Samrat Shipping Private Ltd,
markkinointijohtaja, 1994–1995
Citizen Foods, omistaja,
1990–1993

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 0

Ari Karpinen,

s. 1957, Suomi
Yhtiössä vuodesta 1987
Suomen majoittaja

Diplomi-insinööri

Johtaja, Processing & Network-
liiketoiminta-alue, 2005–2008

Johtaja, Manufacturing-yksikkö,
2004–2005

Johtaja, Logistics-yksikkö,
2001–2003

Majoittaja, Suomi, Palvelut,
2000

Johtaja, Posti-yksikkö,
1999–2000

Erlaisia johtotehtäviä,
TietoEnatorissa, 1987–1998
Projektipäällikkö, Sähköliikkeen
Oy, 1984–1986

TietoEnatorin osakkeita
(11.2.2009): 600

Oikeus merkitä 48 500
osaketta.

Oikeus 3 000 osakkeeseen.

Bengt Möller,

s. 1959, Ruotsi,
Yhtiössä vuodesta 1996
Telecom & Media -toimialan
johtaja

Diplomi-insinööri

Liiketoimintayksikön päällikkö, Telecom & Media, 2006–2008
Eri johtotehtäviä, TietoEnator, 2001–2005
Toimitusjohtaja, Enator System Design AB, 1997–2001
Konsultti, projektipäällikkö, Enator Industriteknik AB, 1996–1997
Eri johtotehtäviä, Saab Systems AB, 1992–1996
Ohjelmistosuunnittelija, Philips Elektronikindustrier AB, 1980–1987

TietoEnatorin osakkeita (11.2.2009): 0
Oikeus merkitä 12 700 osaketta.
Oikeus 1 500 osakkeeseen.

Ari Vanhanen,

s. 1961, Suomi,
Yhtiössä vuodesta 1994
Johtaja, Industry Group

Diplomi-insinööri

Johtaja, Telecom & Media -liiketoiminta-alue, 2003–2008
Toimitusjohtaja, Tietokesko Oy, 2001–2003,
Johtaja, Energy-yksikkö, 1999–2001
Eri johtotehtäviä, TietoEnator, 1994–1999

TietoEnatorin osakkeita (11.2.2009): 6 710
Oikeus merkitä 63 100 osaketta.
Oikeus 4 000 osakkeeseen.

Pekka Viljakainen,

s. 1972, Suomi,
Yhtiössä vuodesta 2000
Johtaja, International ja Customer and Market Operations (CMO)

Tekniikan ylioppilas, Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Johtaja, Strategic Customer Operations, 2005–2008
Johtaja, Digital Innovations, 2004–2008
Toimitusjohtaja, Visual Systems Oy, 1990–2004

TietoEnatorin osakkeita (11.2.2009): 649 447
Oikeus merkitä 45 000 osaketta.
Oikeus 3 000 osakkeeseen.

Seppo Haapalainen,

s. 1961, Suomi
Yhtiössä vuodesta 1990
Talousjohtaja

Kauppätieteiden maisteri

Johtaja (väliaikainen), Banking & Insurance, 2008
Suomen Banking & Insurance -yksikön johtaja, Suomen Partnership Services -yksikön johtaja, 2004–2008
Johtaja, talous, henkilöstö, hallinto ja liiketoiminnan kehittäminen, TietoEnator 1991–2003
Talouspäällikkö, Financial Software Technology Oy, 1990–1991
Talous- ja kehitysjohtaja, Apollo Life, 1988–1990
Johtaja, osakasrekisteri, Vakuutusyhtiö Sampo, 1985–1988

TietoEnatorin osakkeita (11.2.2009): 0
Oikeus merkitä 48 500 osaketta.
Oikeus 1 500 osakkeeseen.

Johanna Pyykönen-Walker,

s. 1966, Suomi,
Yhtiössä vuodesta 2008
Henkilöstöjohtaja

Kasvatustieteiden ja taloustieteiden maisteri

Business HR -yksikön johtaja, Nokia Siemens Networks, 2007–2008
Johtaja, Business Human Resources, Nokia Core Networks, 2006–2007
Eri johtotehtäviä Nokiassa, Suomi, Italia ja Kreikka, 1999–2006
Konsultti, Operations Human Resources, Nokia, Suomi, 1997–1999
Rekrytointikonsultti, projektipäällikkö, Lapin yliopiston täydennyskoulutusyksikkö, 1995–1997

TietoEnatorin osakkeita (11.2.2009): 0
Oikeus merkitä 5 000 osaketta.
Oikeus 1 500 osakkeeseen.

Taloudellinen informaatio & Osakkeet ja osakkeen- omistajat

Tieto käynnisti kannattavuuden kehittämissohjelman vuoden 2008 alussa. Ohjelman ansiosta on parannettu käyttöastetta, nopeutettu tuotannon siirtämistä globaaleihin toimituskeskuksiin, kehitetty hankintasopimusten ehtoja ja parannettu toimitusten hallintaa. Kaikki liiketoiminta-alueet paransivat kannattavuuttaan kuluvana vuonna.

Taloudellinen kehitys

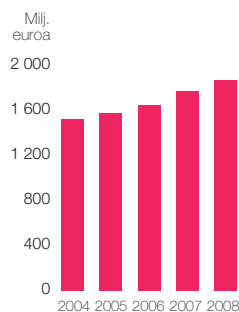
VIIDEN VUODEN LUVUT	2008	2007	2006 ⁽¹⁾	2005	2004
Liikevaihto, milj. euroa	1 865,7	1 772,4	1 646,5	1 570,4 ⁽¹⁾	1 525,1
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa	111,6	1,3	127,7	169,1 ⁽¹⁾	162,7
Liikevoitto, % liikevaihdosta	6,0	0,1	7,8	10,8 ⁽¹⁾	10,7
Voitto ennen veroja, milj. euroa	82,4	-8,6	124,5	171,2 ⁽¹⁾	158,1
Voitto ennen veroja, % liikevaihdosta	4,4	-0,5	7,6	10,9 ⁽¹⁾	10,4
Taseen loppusumma, milj. euroa	1 254,5	1 282,7	1 374,7	1 312,0	1 087,7
Oman pääoman tuotto, %	12,6	-5,7	15,5	27,3	45,9 ⁽²⁾
Sijoitetun pääoman tuotto, %	25,2	7,8	18,7	29,7	32,6 ⁽²⁾
Omavaraisuusaste, %	41,1	40,2	48,4	39,8	48,8
Nettovelkaantumisaste, %	21,0	34,4	14,9	39,1	6,1
Investoinnit, milj. euroa	97,9	87,7	77,9	267,3 ⁽¹⁾	166,4
% liikevaihdosta	5,2	5,0	4,7	17,0 ⁽¹⁾	10,9
Henkilöstö keskimäärin	16 397	15 588	14 414	13 213	12 527

¹⁾ Jatkuvat toiminnot.

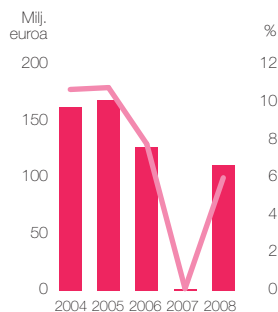
²⁾ Vuoden 2004 oman pääoman tuoton ja sijoitetun pääoman tuoton laskennassa käytetyssä 12 kuukauden keskimääräisessä nimittäjässä olevat tase-erät, jotka koskevat vuotta 2003, ovat FAS:n mukaisia ja niitä ei ole mukautettu IFRS:n mukaisiksi.

Osakekohtaiset luvut 2004–2008 ovat sivulla 66.

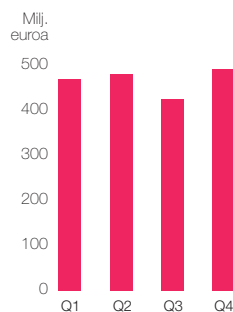
LIIVEVAIHTO

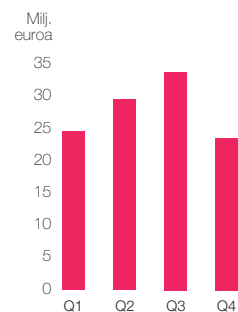
LIIVEVOITTO (EBIT) JA MARGINAALI

LIIVEVAIHTO VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

LIIVEVOITTO (EBIT) VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

Tuloslaskelma (IFRS)

Miij. euroa	1.1.–31.12.2008	1.1.– 31.12.2007
Liikevaihto	1 865,7	1 772,4
Liiketoiminnan muut tuotot	10,8	13,3
Palvelut ja tavarat	292,7	276,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	1 056,0	1 021,3
Poistot	66,1	77,0
Liikearvojen arvonalentumiset	-	40,0
Liiketoiminnan muut kulut	350,1	369,5
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	0,0	0,1
Liikevoitto	111,6	1,3
Nettokorkokulut	-9,3	-7,1
Nettokurssitappiot	-21,2	-0,7
Muut rahoitustuotot ja -kulut	1,3	-2,1
Voitto ennen veroja	82,4	-8,6
Tuloverot	-21,9	-22,6
Tilikauden voitto	60,5	-31,2
Tilikauden voitto jakautuu		
Emoyhtiön omistajille	59,9	-32,3
Vähemmistölle	0,6	1,1
	60,5	-31,2
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos (euroa)		
Laimentamaton	0,83	-0,44
Laimennusvaikutuksella oikaistu	0,83	-0,44
Osakkeiden määrä keskimäärin (1 000 osaketta)		
Laimentamaton	71 662	72 941
Laimennusvaikutuksella oikaistu	71 739	72 941

Tase (IFRS)

Milj. euroa

31.12.2008

31.12.2007

VASTAAVAA

Pitkäaikaiset varat

Liikearvot	389,3	415,7
Aineettomat hyödykkeet	53,1	66,4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	100,5	76,8
Laskennalliset verosaamiset	67,8	66,4
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,0	1,6
Muut pitkäaikaiset varat	1,5	1,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä	612,2	628,4

Lyhytaikaiset varat

Myyntisaamiset ja muut saamiset	498,5	560,2
Verosaamiset	13,9	9,9
Korolliset	9,7	11,3
Rahavarat	120,2	72,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä	642,3	654,3

Varat yhteensä

1 254,5

1 282,7

OMAT PÄÄOMAT JA VELAT

Oma pääoma

Osakepääoma	75,8	75,8
Ylikurssirahasto ja muut rahastot	33,2	39,6
Kertyneet voittovarot	373,0	358,2
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	482,0	473,6
Vähemmistöosuus	1,6	4,0
Oma pääoma yhteensä	483,6	477,6

Pitkäaikaiset velat

Rahoitusleasingsopimukset	14,5	1,4
Muut korolliset velat	150,0	150,5
Laskennalliset verovelat	29,2	23,4
Eläkeveloitteet	17,2	22,0
Varaukset	28,6	35,9
Muut pitkäaikaiset velat	1,6	1,7
Pitkäaikaiset velat yhteensä	241,1	234,9

Lyhytaikaiset velat

Ostovelat ja muut velat	447,5	461,7
Verovelat	15,6	11,6
Korolliset velat	66,7	96,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	529,8	570,2

Oma pääoma ja velat yhteensä

1 254,5

1 282,7

Kassavirtalaskelma (IFRS)

1.1.–31.12.2008

1.1.–31.12.2007

Liiketoiminnan rahavirta

Tilikauden voitto	60,5	-31,2
Oikaisut		
Poistot ja arvonalentumiset	66,1	117,0
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	0,0	-0,1
Osakeperusteiset maksut	4,1	2,3
Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0,2	0,0
Muut oikaisut	-1,3	1,3
Rahoituskulut, netto	29,2	9,9
Tuloverot	21,9	22,6
Nettokäyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	63,8	-49,5
Varastojen muutos	0,1	0,3
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	-33,6	57,5
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	211,0	130,2
Saadut leasing-sopimuksiin liittyvät korkotuotot	0,7	0,7
Saadut korot	2,5	6,5
Maksetut korot	-12,6	-13,9
Muut rahoitustuotot	40,9	46,4
Muut rahoituskulut	-37,5	-41,0
Maksetut välittömät verot	-14,0	-9,9
Liiketoiminnan rahavirta	191,0	119,0

Investointien rahavirta

Konserniyritysten ja liiketoimintojen hankinnasta johtuva nettorahavirta	-8,0	-28,3
Muut käyttöomaisuusinvestoinnit	-68,5	-48,6
Liiketoimintojen ja osakkuusyhtiöiden myynnit	0,0	4,6
Lainasaamisten muutos	-1,4	-1,2
Käyttöomaisuusmyynnit	3,0	8,0
Investointien rahavirta	-74,9	-65,5

Rahoituksen rahavirta

Maksetut osingot	-36,0	-88,5
Omien osakkeiden hankinta	-	-32,1
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-2,6	-12,1
Lyhytaikaisten lainojen nostot	522,0	603,0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-549,1	-583,0
Pitkäaikaisten lainojen nostot	57,1	-
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-57,5	-2,9
Muun rahoituksen rahavirta	0,0	0,5
Rahoituksen rahavirta	-66,1	-115,1

Rahavarojen muutos

Rahavarat kauden alussa	-72,9	-138,9
Kurssierojen vaikutukset rahavaroihin	2,7	4,4
Rahavarat kauden lopussa	120,2	72,9
	50,0	-61,6

Lainasaamisten (IFRIC 4) muutos on siirretty rahoituksen rahavirrasta investointien rahavirtaan.

Rahavarojen kurssierojen vaikutukset on uudelleenryhmitelty nettokäyttöpääoman muutos -erästä.

Vastaavat korjaukset on tehty vuoden 2007 lukuihin.

Segmenttitiedot

Liikevaihto liiketoiminta-alueittain, milj. euroa (ensisijainen segmentti)	2008 1-12	2007 1-12	Muutos %
Banking & Insurance	293	293	0
Telecom & Media	677	664	2
Government, Manufacturing & Retail	198	184	7
Healthcare & Welfare	167	141	19
Forest & Energy	180	177	2
Processing & Network	458	409	12
Konsernin sisäiset eliminoinnit sis. muut	-107	-96	12
Konserni yhteensä	1 866	1 772	5

Sisäinen myynti liiketoiminta-alueittain, milj. euroa	2008 1-12	2007 1-12	Muutos %
Banking & Insurance	12	9	37
Telecom & Media	19	12	63
Government, Manufacturing & Retail	14	12	16
Healthcare & Welfare	12	10	22
Forest & Energy	6	5	19
Processing & Network	59	56	6
Konsernin sisäiset eliminoinnit sis. muut	-15	-7	110
Konserni yhteensä	107	96	12

Liikevaihto maittain, milj. euroa (toissijainen segmentti)	2008 1-12	Muutos %	Osuus %	2007 1-12	Muutos %	Osuus %
Suomi	853	6	46	802	7	45
Ruotsi	506	2	27	495	9	28
Saksa	146	-4	8	152	23	9
Norja	92	5	5	88	8	5
Tanska	48	85	3	26	-49	1
Iso-Britannia	42	-24	2	55	15	3
Italia	34	10	2	31	84	2
Ranska	28	15	1	24	32	1
Alankomaat	23	-3	1	23	-7	1
Muut	95	22	5	78	1	4
Konserni yhteensä	1 866	5	100	1 772	8	100

Liikevaihto toimialoittain, milj. euroa	2008 1-12	Muutos %	Osuus %	2007 1-12	Muutos %	Osuus %
Finanssi	402	3	22	390	4	22
Julkinen sektori	303	11	16	273	-7	15
Tietoliikenne ja media	648	0	35	650	26	37
Metsäteollisuus	91	7	5	84	-4	5
Energia	110	10	6	100	27	6
Valmistava teollisuus	105	7	6	99	11	6
Kauppa ja logistiikka	121	36	6	89	1	5
Muut	86	-2	5	87	-29	5
Konserni yhteensä	1 866	5	100	1 772	8	100

	2008	2007	Muutos
Liikevoitto (EBIT) milj. euroa	1-12	1-12	%
Banking & Insurance	27,1	-53,3	Pos
Telecom & Media	51,9	53,2	-2,5
Government, Manufacturing & Retail	15,5	-6,1	Pos
Healthcare & Welfare	14,2	-5,2	Pos
Forest & Energy	12,0	8,5	40,9
Processing & Network	45,5	32,8	38,9
Liiketoiminta-alueet	166,2	29,9	456,6
Konsernitoiminnot sis. muut	-54,6	-31,5	-73,6
Kertaluoneiset myyntivoitot	0,0	2,9	-99,9
Liikevoitto (EBIT)	111,6	1,3	8 314,4

Liikevoitto (EBIT), milj. euroa ilman myyntivoittoja ja -tappioita, arvonalentumisia, badwill-arvoja ja kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja	2008	2007	Muutos
	1-12	1-12	%
Banking & Insurance	29,9	1,7	1 686,4
Telecom & Media	61,5	58,9	4,3
Government, Manufacturing & Retail	19,3	11,2	72,5
Healthcare & Welfare	15,3	3,2	383,0
Forest & Energy	13,4	13,2	1,8
Processing & Network	50,2	38,8	29,6
Liiketoiminta-alueet	189,7	126,9	49,5
Konsernitoiminnot sis. muut	- 39,8	-19,3	-106,4

Liikevoitto (EBIT) ilman myyntivoittoja ja -tappioita, arvonalentumisia, badwill-arvoja ja kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja	2008	2007	Muutos
	149,9	107,6	39,3

Liikevoitto (EBIT), %	2008	2007	Muutos
	1-12	1-12	%
Banking & Insurance	9,2	-18,2	27,4
Telecom & Media	7,7	8,0	-0,3
Government, Manufacturing & Retail	7,9	-3,3	11,2
Healthcare & Welfare	8,5	-3,7	12,2
Forest & Energy	6,6	4,8	1,9
Processing & Network	9,9	8,0	1,9
Liiketoiminta-alueet	8,9	1,7	7,2
Liikevoitto (EBIT)	6,0	0,1	5,9

Liikevoitto (EBIT),% ilman myyntivoittoja ja -tappioita, arvonalentumisia, badwill-arvoja ja kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja	2008	2007	Muutos
	1-12	1-12	%
Banking & Insurance	10,2	0,6	9,6
Telecom & Media	9,1	8,9	0,2
Government, Manufacturing & Retail	9,8	6,1	3,7
Healthcare & Welfare	9,2	2,3	6,9
Forest & Energy	7,5	7,4	0,0
Processing & Network	11,0	9,5	1,5
Liiketoiminta-alueet	10,2	7,2	3,0

Liikevoitto (EBIT), ilman myyntivoittoja ja -tappioita, arvonalentumisia, badwill-arvoja ja kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja	2008	2007	Muutos
	8,0	6,1	2,0

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma ja osakkeet

TietoEnator Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2008 oli 75 841 523 euroa ja osakkeiden määrä 72 023 173.

Elo- ja syyskuussa 2007 hankittujen 1 935 000 oman osakkeen mitätöinti rekisteröitiin 9.1.2008. Yhtiön hallitus päätti näiden osakkeiden mitätöinnistä joulukuussa 2007. Mitätöinti ei vaikuttanut yhtiön osakepääomaan. Rekisteröinnin jälkeen yhtiö omistaa yhteensä 361 650 omaa osaketta eli 0,5 % osakkeista ja äänivallasta. Nämä osakkeet hankittiin osakepohjaiseen kannustinohjelmaan 2006–2008. Liikkeeselaskettujen osakkeiden lukumäärä pois lukien yhtiön omistamat omat osakkeet oli siten 71 661 523 vuoden 2008 lopussa.

TietoEnatorin osakkeilla ei ole nimellisarvoa, ja niiden kirjanpidollinen vasta-arvo on yksi euro. TietoEnatorin osakkeet noteerataan NASDAQ OMX:ssä Helsingissä ja Tukholmassa. Yhtiöllä on yksi osakesarja, ja jokainen osake oikeuttaa yhtä suureen osinkoon ja yhteen ääneen. TietoEnatorin yhtiöjärjestys sisältää yhtiökokousta koskevan äänestysrajoituksen, jonka mukaan kukaan ei ole oikeutettu äänestämään enemmällä kuin yhdellä viidesosalla yhtiökokouksessa edustettuina olevista äänistä. Yhtiöjärjestys löytyy yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.tieto.com.

Optiotodistukset, optio-ohjelmat ja osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

TietoEnatorilla on neljä optiotodistussarjaa, jotka on suunnattu yhtiön avainhenkilöstölle. Kukin optiotodistus oikeuttaa sen haltijan merkitemään yhden osakkeen (1:1). 31.12.2008 liikkeellä olevien optiotodistusten ja optio-ohjelmien perusteella osakkeiden määrä voi kasvaa enintään 3 133 209 osakkeella 31.3.2013 mennessä, mikä vastaa 4,23 %:a osakkeiden ja äänien laimennusvaikutuksella oikaistusta määrästä. Optiotodistusten yleiset ehdot:

	Uusien osakkeiden enimmäismäärä	Kumulatiivinen osakemäärä kaikkien optioiden toteutuessa	% osakkeista, laimennusvaikutuksen jälkeen	Merkintäaika	Toteutus hinta, euroa
Osakeoptio 2002 A/B	1 333 209	73 356 382	1,82	-30.6.2009	21,68
Osakeoptio 2006 A	459 250	73 815 632	0,62	-31.3.2011	28,02
Osakeoptio 2006 B	587 300	74 402 932	0,79	-31.3.2012	19,79
Osakeoptio 2006 C	753 450	75 156 382	1,00	-31.3.2013	13,36
Yhteensä	3 133 209		4,23		

Kaikissa voimassa olevissa optio-ohjelmissa ohjelman piiriin kuuluvat henkilöt saavat optiot itselleen, jos he työskentelevät yhtiön palveluksessa optioiden käyttäjän alkaessa.

Sekä vuoden 2002 että vuoden 2006 optio-ohjelmien ehtojen mukaan merkintähintaa alennetaan vuosittain osakekohtaisen osingon määrällä.

2002 B -optioiden merkintäaika alkoi 1.12.2006 ja päättyi 30.6.2009. Koska 2002 A ja 2002 B -optioilla on samat ehdot merkintäajan alkamisen jälkeen, optiosarjat yhdistettiin joulukuussa 2006. Optiot merkitään 2002 A/B-optioina. Osakkeiden merkintähinta on osakkeiden volyymin painotettu keskihinta 1.2.–28.2.2002, kyseiset päivät mukaan lukien. 2002 A/B-optiot on listattu ainoastaan NASDAQ OMX:ssä Helsingissä. TietoEnatorin osakkeen korkein noteeraus vuonna 2008 oli 17,20 euroa Helsingin Pörssissä, mikä oli alempi kuin 2002 A/B-optio-ohjelman merkintähinta 21,68 euroa. Vuoden aikana ei merkitty optioita.

Varsinainen yhtiökokous päätti 23.3.2006 tarjota enintään 1 800 000 osake-optiota yhtiön avainhenkilöstölle vastikkeetta. 2006 optiotodistukset koostuvat kolmesta sarjasta: A, B ja C. Näiden optioiden merkintäaika alkaa 1.3.2009 jälkeen ja päättyy 31.3.2013. Yksityiskohtaisempia tietoja vuoden 2006 optio-oikeuksista löytyy Tiedon verkkosivuilta osoitteesta www.tieto.com.

Yhtiöllä on kaksi osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Joulukuussa 2005 yhtiön hallitus hyväksyi avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän. Kannustinpalkkio voidaan maksaa joko yhtiön osakkeina tai rahana vuosina 2007–2009. Rahasuorituksesta katetaan verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän osakeosuuden koko on enimmillään 200 000 osaketta kolmen vuoden aikana. Palkkioiden kunakin vuonna jaettava määrä riippuu yhtiön hallituksen vuosittain asettamien, osakekohtaisen tulokseen perustuvien tavoitteiden saavuttamisesta. Vuonna 2008 tavoite saavutettiin, ja palkkioon oikeutetuille yhtiön työntekijöille jaetaan yhteensä 77 560 osaketta huhtikuun 2009 loppuun mennessä.

Joulukuussa 2008 yhtiön hallitus hyväksyi osakepalkkiojärjestelmän 2009–2011, joka suunnataan yhtiön toimitusjohtajalle sekä muille johtoryhmän jäsenille. Osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden ansaintakausi, joka alkaa 1.1.2009 ja päättyy 31.12.2011. Järjestelmän perusteella saatavissa olevat palkkiot perustuvat Tiedon vuoden 2011 osakekohtaiseen tulokseen. Palkkioiden suuruus määritetään ja palkkiot maksetaan järjestelmän piirissä oleville henkilöille osakekohtaisen tulostavoitteen saavuttamisen perusteella sen jälkeen, kun tilinpäätös on tehty ennen huhtikuun loppua 2012. Palkkiot maksetaan TietoEnatorin osakkeina. Järjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat korkeintaan 540 000 osaketta. Tämän lisäksi jaettavaan osakkeisiin liittyvät vuosien 2009–2011 aikana kertyneet osingot korvataan järjestelmän piirissä oleville rahana. Osakepalkkiojärjestelmän vuoksi ei lasketa liikkeelle uusia osakkeita, joten palkkiojärjestelmällä ei ole laimentavaa vaikutusta.

Joulukuussa 2008 hallitus jatkoi yhtiön avainhenkilöitä koskevan optiosuunnitelman valmistelua. Suunnitelma esitetään yhtiön seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Hallituksen valtuudet

Vuoden 2008 varsinainen yhtiökokous valtuutti yhtiön hallituksen hankkimaan yhtiön omia osakkeita siten, että osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä on enintään 10 % yhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta lukumäärästä. Yhtiön omia osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi.

Hallitus valtuutettiin myös osakeantoihin sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien antamiseen. Valtuutus on voimassa seuraavan yhtiökokouksen loppuun, kuitenkin enintään 27.9.2009 saakka. Tämän valtuutuksen pohjalta yhtiön osakepääoma voi kasvaa enintään 14 404 634 eurolla. Valtuutuksen tarkoituksena on rahoittamalla yritys- ja liiketoimintaosastoja sekä muita yritysjärjestelyitä turvata yhtiön mahdollisuudet kehittää toimintaansa sekä kotimaassa että ulkomailla. Valtuutuksia ei ole käytetty.

Osakkeenomistajat

Vuoden 2008 lopussa yhtiöllä oli 24 732 rekisteröitynyttä osakkeenomistajaa. Suomen ja Ruotsin arvopaperikeskusten omistajarekisterien mukaan suomalaisten sijoittajien omistus TietoEnatorin osakkeista oli 38 % ja ruotsalaisten 13 %. Suomessa ja Ruotsissa oli yhteensä 22 889 yksityissijoittajaa, jotka omistivat 13 % TietoEnatorin osakkeista.

Vuoden 2008 aikana tehtiin yhteensä 15 ilmoitusta yhtiön omistuksessa tapahtuneista muutoksista. Goldman Sachs Group, Inc. liputti omistuksensa kuusi kertaa, ja viimeisimmän, 21.11. tehdyn ilmoituksen mukaan sen omistus oli laskenut 4,67 %:iin. OP Pohjola-ryhmä liputti omistuksensa kolme kertaa, ja viimeisimmän, 10.11. tehdyn ilmoituksen mukaan sen omistus yhtiöstä oli noussut 5,24 %:iin. JPMorgan Chase & Co

liputti omistuksensa kaksi kertaa. Viimeisimmän, 19.11. tehdyn ilmoituksen mukaan sen omistus oli laskenut 3,67 %:iin. UBS AG liputti omistuksensa neljä kertaa, ja viimeisimmän, 8.5. tehdyn ilmoituksen mukaan sen omistus oli laskenut 3,11 %:iin. Yksityiskohtaisempaa tietoa yhtiön omistuksessa vuoden 2008 aikana tapahtuneista muutoksista löytyy yhtiön verkkosivuilta www.tieto.com.

Hallituksen jäsenet ja yhtiön toimitusjohtaja sekä heidän lähipiirinsä omistivat yhteensä 0,06 % osakkeista ja äänistä ja 3,67 % optio-oikeuksista 1.1.2009. Optiotodistuksilla he voivat kasvattaa osuuttaan enintään 0,15 %:iin.

TietoEnatorilla ei ole merkittäviä strategisia osakkeenomistajia, osakassopimuksia tai ristiinomistuksia, jotka rajoittaisivat kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden määrää. Koska olemassa olevien optio-ohjelmien ja yhtiön johdolle tai työntekijöille suunnattujen optio-ohjelmien laimennusvaikutus on rajallinen, osakkeiden voidaan katsoa olevan sataprosenttisesti kaupankäynnin kohteena lukuun ottamatta yhtiön omistamia omia osakkeita.

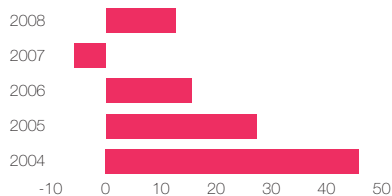
Kurssikehitys ja vaihto

Vuoden 2008 aikana TietoEnatorin osakkeita vaihdettiin 3 493,8 milj. eurolla (257 653 127 osaketta) Helsingissä ja 3 419,6 milj. kruunulla (26 279 993 osaketta) Tukholmassa. Vaihdetujen osakkeiden määrä vastasi 396 %:a vuoden aikana keskimäärin liikkeeseenlasketuista osakkeista.

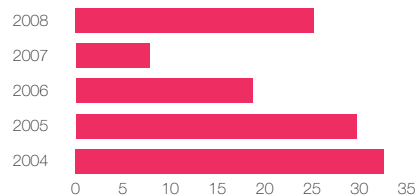
NASDAQ OMX:ssä Helsingissä osakkeen keskipurssi oli 13,47 euroa vuonna 2008. Vuoden lopussa kurssi oli 7,77 euroa. Ylin kaupantekokurssi oli 17,20 euroa ja alin 6,98 euroa. Osakekannan markkina-arvo vuoden lopussa oli 559,6 milj. euroa.

Yhtiön osakekurssi laski vuoden aikana 49,7 % Helsingissä ja 38,9 % Tukholmassa. Samaan aikaan OMX Helsinki -indeksi laski 52,9 % ja OMX Helsinki Cap -indeksi 51,1 %. OMX Stockholm -indeksi laski 40,9 % vuonna 2008.

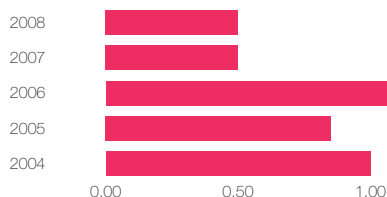
OMAN PÄÄOMAN TUOTTO, %

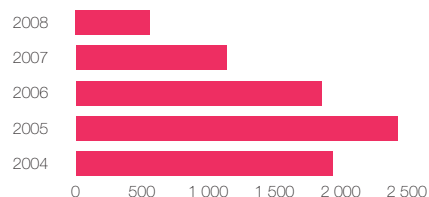
SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO, %

OSINKO, EUROA

OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO, MILJ. EUROA

2008 2007 2006 2005 2004

OSAKETIETOA

Osakepääoman kehitys

Osakepääoma tilikauden lopussa, euroa	75 841 523	75 841 523	75 841 462	78 743 322	82 886 444
Osakkeiden lukumäärä	72 023 173	73 958 173	75 841 462	78 743 322	82 886 444
Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	72 023 173	73 958 173	75 841 462	78 743 322	82 886 444
Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä, vuosikeskiarvo	71 661 523	72 941 089	74 963 658	78 063 022	81 977 804

Osakekohtaisia tunnuslukuja

Voitto/osake, euroa					
-laimentamaton	0,83	-0,44	3,25	1,75	2,71
-laimennusvaikutuksella oikaistu	0,83	-0,44	3,25	1,75	2,71
Voitto/osake, euroa ¹⁾	1,21	0,77	1,01	1,51	
Oma pääoma/osake, euroa	6,75	6,67	8,51	6,60	6,49

¹⁾ Ilman kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja, liikearvojen arvonalentumisia, badwill-arvoja, myyntivoittoja ja -tappioita.

Kurssikehitys ja vaihto

NASDAQ OMX Helsinki

Ylin vaihtokurssi, euroa	17,20	25,20	32,88	31,16	27,70
Alin vaihtokurssi, euroa	6,98	13,70	17,48	22,30	19,90
Tilikauden keskipurssi, euroa	13,47	19,97	23,98	26,02	23,58
Pörssivaihto, kpl	257 653 127	310 031 655	217 734 156	149 733 710	127 507 163
Pörssivaihto, %	359,5	425,0	290,5	191,8	155,5

NASDAQ OMX Tukholma

Ylin vaihtokurssi, kruunua	161,50	231,00	307,00	292,00	254,00
Alin vaihtokurssi, kruunua	70,75	128,25	160,50	202,00	184,00
Tilikauden keskipurssi, kruunua	129,66	186,42	218,30	241,20	216,71
Pörssivaihto, kpl	26 279 993	57 572 330	41 054 225	26 454 896	11 205 872
Pörssivaihto, %	36,7	78,9	54,8	33,9	13,7

Markkina-arvo, milj. euroa	559,6	1 136,0	1 853,6	2 429,2	1 939,5
----------------------------	--------------	---------	---------	---------	---------

Osingonjako

Osingonjako, 1 000 euroa	35 831	35 831	88 316	64 464	78 742
Osinko, nimellinen, euroa	0,50	0,50	1,20	0,85	1,00
Ylimääräinen osinko maksettu 2004, 1 000 euroa					39 371
Ylimääräinen osinko, nimellinen, euroa					0,50
Osinko, % tuloksesta	60,2	-113,6	36,9	48,6	47,0

Osakekurssiin suhteutettuja tunnuslukuja

NASDAQ OMX Helsinki

Hinta/voitto -suhde (P/E)	9	-35	8	18	9
Osinko suhteessa ostokurssiin tilikauden päättyessä, %	6,4	3,3	4,9	2,8	6,4

NASDAQ OMX Tukholma

Hinta/voitto -suhde (P/E)	10	-35	8	17	9
Osinko suhteessa ostokurssiin tilikauden päättyessä, %	6,1	3,3	4,8	2,8	6,5

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2008

	Osakkeet	%
1 OP Pohjola-ryhmä	3 772 000	5,2
2 Didner & Gerge Equity -rahasto	2 525 899	3,5
3 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 122 400	2,9
4 Swedbank Robur -rahastot	1 987 195	2,8
5 Valtion eläkerahasto	1 600 000	2,2
6 Svenska Litteratursällskapet i Finland	1 504 000	2,1
7 Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma	1 349 749	1,9
8 Eläke-Tapiola	910 000	1,3
9 Pekka Viljakainen	649 447	0,9
10 FIM-konserni	593 567	0,8
Hallintarekisteröidyt	44 260 931	61,5
Muut	10 747 985	14,9
Yhteensä	72 023 173	100,0

Perustuu Suomen ja Ruotsin arvopaperikeskusten omistajarekistereihin.

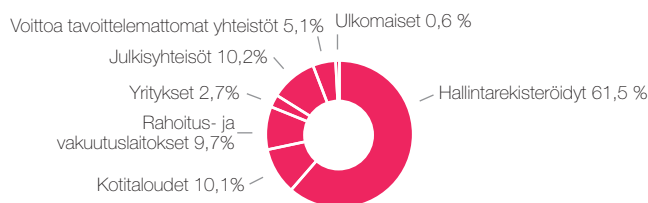
Omistusmääräjakauma 31.12.2008

Osakkeiden määrä	Osakkeenomistajat		Osakemäärä	
	Lkm	%	Lkm	%
1-100	4 344	35,5	264 349	0,4
101-500	4 683	38,3	1 279 900	1,8
501-1 000	1 441	11,8	1 120 912	1,6
1 001-5 000	1 464	12,0	3 191 295	4,4
5 001-10 000	146	1,2	1 041 274	1,4
10 001-50 000	96	0,8	2 097 087	2,9
50 001-100 000	29	0,2	2 114 211	2,9
100 001-500 000	27	0,2	5 732 692	8,0
500 001-	12	0,1	55 162 293	76,6
Yhteistilillä			19 160	
Yhteensä	12 242	100,0	72 023 173	100,0
Hallintarekisteröidyt	14		44 260 931	61,5

Perustuu Suomen arvopaperikeskuksen omistajarekistereihin.

OSAKKEENOMISTAJAT, SEKTORIJAUKAUMA 31.12.2008

% osakkeista

Perustuu Suomen arvopaperikeskuksen omistajarekisteriin.

TietoEnator, kaupankäyntitunnuksia

NASDAQ OMX Helsinki	TIE1V
NASDAQ OMX Tukholma	TIEN
Reuters, Helsinki	TIE1V.HE
Reuters, Tukholma	TIEN.ST
Bloomberg, Helsinki	TIE1V.FH
Bloomberg, Tukholma	TIEN.SS
ISIN-koodi	FI0009000277

Osakepääoman muutokset

(1 osake = 1 ääni)	Osakkeet	Osakepääoma, euroa
Yhteensä 31.12.2004	82 886 444	82 886 444
Omien osakkeiden mitätöinti, 7.4.2005	4 144 322	4 144 322
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 16.12.2005	1 200	1 200
Yhteensä 31.12.2005	78 743 322	78 743 322
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 12.1.2006	750	750
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 5.4.2006	50	50
Omien osakkeiden mitätöinti, 10.4.2006	2 903 860	2 903 860
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 13.6.2006	1 200	1 200
Yhteensä 31.12.2006	75 841 462	75 841 462
Omien osakkeiden mitätöinti, 19.12.2006, rekisteröity 25.1.2007	1 745 000	0
Omien osakkeiden mitätöinti, 26.6.2007, rekisteröity 30.7.2007	138 350	0
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 8.8.2007	61	61
Omien osakkeiden mitätöinti, 20.12.2007, rekisteröity 9.1.2008	1 935 000	0
Yhteensä 9.1.2008	72 023 173	75 841 523

OSAKEKURSSIN JA VAIHDON KEHITYS

NASDAQ OMX Helsinki

Lähde: Bloomberg

OSAKEKURSSIN JA VAIHDON KEHITYS

NASDAQ OMX Tukholma

Lähde: Bloomberg

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

TietoEnator Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 26.3.2009 kello 17.00 Scandic Continentalissa, Mannerheimintie 46, 00260 Helsinki.

Osallistumisoikeus ja ilmoittautuminen

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on maanantaina 16.3.2009 rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on merkitty hänen henkilökohtaiselle suomalaiselle arvo-osuustililleen, on rekisteröity yhtiön osakasluetteloon. Hallintarekisteröity osakkeenomistaja voidaan tilapäisesti merkitä yhtiön osakasluetteloon 16.3.2009 yhtiökokoukseen osallistumista varten. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään 20.3.2009 klo 16.00, johon mennessä ilmoittautumisen on oltava perillä yhtiössä.

Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua:

- internetissä www.tieto.com/agm
- sähköpostitse agm@tieto.com
- puhelimitse 02072 68723
- telefaxitse 02060 20232 or
- kirjeitse Tieto, Legal/AGM, PL 38, 00441 Helsinki

Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajat

Osakkeenomistajan, jonka osakkeet on hallintarekisteröity ja joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, tulee olla yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä maanantaina 16.3.2009 merkittynä yhtiön osakasluetteloon. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa kehoitetaan pyytämään omaisuudenhoidaltaan tarvittavat ohjeet koskien rekisteröitymistä osakasluetteloon, valtakirjojen antamista ja ilmoittautumista yhtiökokoukseen. Lisätietoa asioista on saatavilla myös yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.tieto.com/agm.

Asiamiehen käyttäminen ja valtakirjat

Osakkeenomistaja saa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä oikeuksiaan asiamiehen välityksellä. Osakkeenomistajan asiamiehen on esitettävä päivätty valtakirja tai hänen on muuten luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakkeenomistajaa. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ennen ilmoittautumisaikojen päättymistä alkuperäisinä osoitteeseen Tieto, Legal/AGM, PL 38, 00441 Helsinki.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2008 jaetaan osinkoa 0,50 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 31.3.2009

on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon tai Euroclear Sweden AB:n rekisteriin. Mikäli ehdotus hyväksytään, osinko maksetaan 15.4.2009.

Osakkeenomistajan aikataulu 2009

- 10.2. Neljännen vuosineljänneksen tulos ja Tilinpäätöstiedote 2008
- Viikko 10 Tilinpäätös 2008, Vuosikatsaus 2008 (pdf internetsivuilla)
- Viikko 11 Tilinpäätös 2008, Vuosikatsaus 2008 (painettu)
- 16.3. Yhtiökokouksen täsmäytyspäivä
- 26.3. Yhtiökokous
- 31.3. Osingonmaksun täsmäytyspäivä
- 15.4. Osingonmaksu
- 24.4. Ensimmäinen vuosineljännes 2009
- 17.7. Toinen vuosineljännes 2009
- 21.10. Kolmas vuosineljännes 2009

Katsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ja ne ovat tilattavissa Tiedon internetsivuilta www.tieto.com.

Vuosikatsaus 2008 ja Tilinpäätös 2008 -julkaisujen tilaukset:

- sähköposti: reports@121.fi
- puh. 020 72 010, fax 020 72 68898
- puh. +46 10 481 00 00, fax +46 10 481 34 44

Vuosikooste Tiedon vuonna 2008 julkaisemista pörssitiedotteista ja -ilmoituksista on luettavissa yhtiön internetsivuilla www.tieto.com/Press room.

Sijoittajasuhteet

Reeta Kaukiainen, viestintä ja sijoittajasuhteet
 puh. 020 72 68711, 050 522 0924
 fax 020 72 68898
reeta.kaukiainen@tieto.com

Pasi Hiedanpää, sijoittajasuhteet
 puh. 020 72 68088, 050 378 2228
 fax 020 72 68898
pasi.hiedanpaa@tieto.com

Sirpa Salo, sijoittajatapaamiset
 puh. 020 72 68714, 040 556 1281
 fax 020 72 68898
sirpa.salo@tieto.com

Tietoa seuraavat analytiikat

Tiedot Tietoa seuraavista analytiikoista löytyvät yhtiön internetsivuilta www.tieto.com.

Yhteystiedot

Täydelliset toimipaikkatiedot löytyvät Tiedon internetsivuilta www.tieto.com

TietoEnator Oyj

Aku Korhosen tie 2-6, PL 38
00441 HELSINKI
Puhelin 020 72 010
Faksi 020 72 68898

Kronborgsgränd 1
SE-164 87 KISTA, SWEDEN
Puhelin +46 10 481 00 00
Faksi +46 10 481 34 44

Sähköposti: info@tieto.com
www.tieto.com
Y-tunnus: 0101138-5
Kotipaikka: Espoo, Finland

TietoEnator Oyj

Aku Korhosen tie 2-6, PL 38
00441 HELSINKI
Puhelin 020 72 010
Faksi 020 72 68898

Kronborgsgränd 1
SE-164 87 KISTA, SWEDEN
Puhelin +46 10 481 00 00
Faksi +46 10 481 34 44

Sähköposti: info@tieto.com
www.tieto.com

Knowledge. Passion. Results.

Tilinpäätös 2008

telia

Sisältö

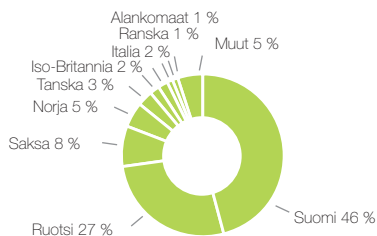
Tieto lyhyesti	1
Tunnusluvut	2
Hallituksen toimintakertomus	3
Taloudellista kehitystä kuvaavat luvut	11
Konsernin tilinpäätös	
Tuloslaskelma	12
Tase	14
Kassavirtalaskelma	16
Oman pääoman muutokset	17
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	18
Tytäryhtiöosakkeet	51
Tunnuslukujen laskentakaavat	53
Rahoitusriskien hallinta	54
Emoyhtiön tilinpäätös	
Tuloslaskelma	56
Tase	57
Kassavirtalaskelma	58
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	59
Osakkeet ja osakkeenomistajat	68
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä	72
Tilintarkastuskertomus	73
Tietoa osakkeenomistajille	74
Yhteystiedot	75

Tieto

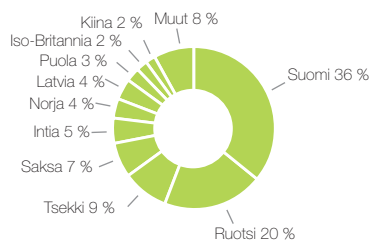
- Tieto on palveluyhtiö, joka tarjoaa tietotekniikka-, tuotekehitys- ja konsultointipalveluja. Noin 16 000 asiantuntijaamme tekevät meistä yhden johtavista tietotekniikan palveluyrityksistä Pohjoismaissa ja tietyillä segmenteillä globaalin markkinajohtajan.
- Olemme erikoistuneet alueisiin, joilla asiakkaiden liiketoiminnan ja tarpeiden tuntemuksemme on syvintä. Vahva asiakaskeskeisyys ja pohjoismainen asiantuntemus erottavat meidät kilpailijoistamme.
- Keskitymme suuriin ja keskisuuriin organisaatioihin päämarkkinoillamme Pohjois-Euroopassa, Saksassa ja Venäjällä. Tietoliikennealalla, metsä-, öljy- ja kaasuteollisuudessa sekä sähköisissä palveluissa palvelemme asiakkaitamme maailmanlaajuisesti. Teemme tiivistä yhteistyötä maailman johtavien yhtiöiden sekä organisaatioiden kanssa ja kasvamme yhdessä niiden kanssa.
- Tieto on uusi brändinimemme 1.12.2008 alkaen. Yhtiön virallinen nimi on TietoEnator Oyj. Yhtiön hallitus ehdottaa 2009 yhtiökokoukselle nimenmuutosta.
- Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX:ssä Helsingissä ja Tukholmassa.

Tunnusluvut

	2008	2007
Liikevaihto, milj. euroa	1 865,7	1 772,4
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, jotka liittyvät pääasiassa kannattavuuden kehittämisselmaan, milj. euroa	149,9	107,6
Osuus liikevaihdosta, %	8,0	6,1
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa	111,6	1,3
Osuus liikevaihdosta, %	6,0	0,1
Voitto ennen veroja, milj. euroa	82,4	-8,6
Voitto/osake, euroa	0,83	-0,44
Oma pääoma/osake, euroa	6,75	6,67
Osinko/osake, euroa	0,50	0,50
Investoinnit, milj. euroa	97,9	87,7
Oman pääoman tuotto, %	12,6	-5,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	25,2	7,8
Nettovelkaantumisaste, %	21,0	34,4
Omavaraisuusaste, %	41,1	40,2
Henkilöstö keskimäärin	16 397	15 588
Henkilöstö 31.12.	16 618	16 324

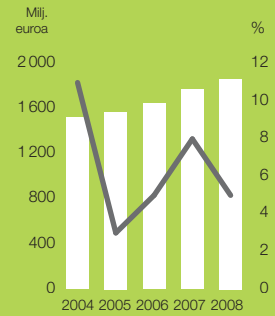
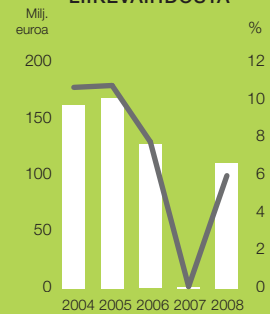
LIIKEVAIHTO
MAITTAIN

HENKILÖSTÖ MAITTAIN

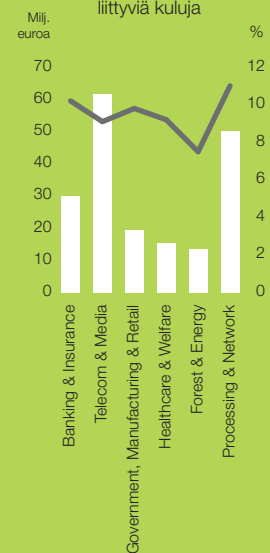

Huomautus: Tieto on brändinimemme 1.12.2008 alkaen. Yhtiön virallinen nimi on TietoEnator Oyj.

LIIKEVAIHTO JA KASVU

LIIKEVOITTO JA OSUUS
LIIKEVAIHDOSTALIIKEVAIHTO JA KASVU
LIIKETOIMINTA-ALUEITTAINLIIKEVOITTO JA OSUUS LIIKEVAIHDOSTA
TOIMIALOITTAIN

ilman myyntivoittoja ja tappioita, arvonalentumisia, badwill-arvoja ja kannattavuuden kehittämisselmaan liittyviä kuluja

Hallituksen toimintakertomus

Uudistettu strategia ja uusi liiketoimintamalli

Tieto toteutti kattavan strategiaprosessin vuoden 2008 keväällä. Yhtiön hallitus on hyväksynyt uuden strategian, jonka mukaan yhtiössä painotetaan entistä enemmän kasvua ja tehokkuutta. Tiedon tavoitteena on olla vuoteen 2011 mennessä johtava tietotekniikkapalvelujen tarjoaja Pohjois-Euroopassa ja lisäksi saavuttaa merkittävä asema Venäjällä.

Vuosina 2009–2011 kasvua tavoitellaan erityisesti Telecom-alalla, Ruotsissa ja Venäjällä. Tietoliikennesektorilla Tiedon tavoitteena on olla maailman johtava tietoliikenteen tuotekehityskumppani ja arvostettu asiantuntija tietoliikenteen arvoketjussa. Tällä sektorilla yhtiö pyrkii kasvamaan merkittävästi ja kasvattamaan liikevaihtoaan nykyisestä 650 milj. eurosta lähes miljardiin euroon.

Tiedolla on erityisiä kasvutavoitteita Ruotsissa ja Venäjällä. Ruotsissa tavoitteena on kasvattaa liikevaihtoa orgaanisesti yli 100 milj. eurolla. Tähän pyritään tarjoamalla nykyisten palvelujen lisäksi uusia palveluja ja laajentamalla toimintaa uusille aloille. Venäjällä Tiedon tavoitteena on kasvattaa liikevaihtoaan yli 100 milj. euroon palvelemalla eurooppalaisia avainasiakkaitaan sekä lisäämällä asiakaskuntaansa uusia venäläisiä asiakkaita, jotka toimivat Tiedon osaamisalueilla. Parantaakseen asiakaspalveluaan Venäjällä Tieto avasi konesalin Pietariin vuoden 2008 loppupuolella ja otti käyttöön uuden jatkuvien palvelujen konseptin, joka perustuu yhteistyöhön maailman johtavien teknologiakumppaneiden kanssa.

Tiedon kilpailuetu perustuu toiminnan asiakaskeskeisyyteen. Sitä tukee uusi toimintatapa, joka korostaa osaamisen ja resurssien jakamista toimialojen, maiden ja globaalien osamiskeskusten kesken. Tiedon uusi rakenne ja toimintamalli perustuvat kolmeen osa-alueeseen: maatoiminnot, toimialat ja palvelualueet. Uuden rakenteensa ja toimintamallinsa ansiosta Tiedosta tulee horisontaalisesti integroitu yhtiö, jossa yksiköiden määrä vähenee, ja yhtiönlaajuisia toimintaa kasvatetaan. Uusi malli tarjoaa Tiedon henkilöstölle enemmän mahdollisuuksia ammatilliseen kehittymiseen ja kasvuun.

Yhtiön pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet säilyvät ennallaan:

- Kasvaa orgaanisesti nopeammin kuin yhtiön keskeiset markkinat. Kasvustrategiaa tuetaan yritysostoilla.
- Liikevoitto (EBIT) yli 10 % liikevaihdosta.

Pääomarakenteeseen ja osingonmaksuun liittyvät tavoitteet:

- Pitkän aikavälin nettovelkaantumisaste 40 %.
- Osingonmaksu noin 50 % tilikauden tuloksesta mukaan lukien kertaluonteiset erät. Vuotuinen osingonmaksu riippuu kuitenkin taloudellisesta tilanteesta ja yhtiön investointitarpeista.

Markkinat

Tietotekniikkapalvelujen kysyntä hidastui vuoden loppua kohden maailmantalouden nopeasti heikkenevän tilanteen vuoksi.

Taloudellinen laskusuhdanne vaikutti eri asiakastoimialojen tietotekniikkainvestointeihin eri tavoin. Tietotekniikkapalvelujen kysyntä oli hyvällä tasolla etenkin julkisella sektorilla eli julkisessa hallinnossa, terveydenhuollossa ja hyvinvointipalveluissa. Kysyntä

oli hyvällä tasolla myös sähköteollisuudessa. Finanssitoimialaan tilanne sen sijaan vaikutti rajusti. Hinnat olivat useimmilla alueilla melko vakaalla tasolla. Hintapaine kuitenkin kasvoi neljännen vuosineljänneksen aikana, etenkin uusissa sopimuksissa. Työmarkkinoilla tilanne on rauhoittunut, ja henkilöstövaihtuvuus on laskussa, mikä vähentää palkankorotuspaineita. Pohjoismaisten tietotekniikkapalvelumarkkinoiden arvioidaan kasvaneen noin 6 % vuoden 2008 aikana.

Jatkossa varovaisuus uusiin ratkaisuihin kohdistuvien tietotekniikkainvestointien suhteen lisääntyy, ja asiakkaiden odotetaan muuttavan tietotekniikkainvestointiensä painopistettä. Uusia laajoja investointeja lykätään, elleivät ne tarjoa selkeitä lyhyen tähtäimen tuottavuusetuja. Toisaalta yritysten investoinnit nykyisten tietojärjestelmien elinkaaren pidentämiseksi sekä kustannussäästöjen löytämiseksi toimintaa rationalisoimalla saattavat avata uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja näin tasapainottaa kysynnässä tapahtuvia muutoksia.

Pankki, vakuutus

Rahoitussektorilla yleinen markkinatilanne on muuttunut nopeasti. Luottokriisistä johtuen asiakkaat suhtautuvat varovaisesti tietotekniikkainvestointeihin, ja niiden odotetaan lykkäävän joitain investointipäätöksiään. Erityisesti Iso-Britanniassa tietotekniikkainvestointien määrä on laskenut merkittävästi, ja tällä hetkellä pankit keskittyvät harvoihin, tarkasti valittuihin hankkeisiin, jotka perustuvat pääasiassa säädosmuutosten asettamiin vaatimuksiin.

Tietoliikenne, media

Tietotekniikkapalvelujen yleinen kysyntä heikentyi vuoden 2008 toisella puoliskolla tietoliikenne- ja mediasektorilla, etenkin verkkoalueen tuotekehitystoiminnassa. Toimiala on tehnyt pitkän ja vahvan kasvuyhtälönsä aikana suuria investointeja uusiin teknologioihin, kuten 3G:en ja langattomiin verkkopalveluihin. Tästä johtuen operaattoreiden ja tietoliikenteen laitevalmistajien investoinnit pysyttelevät alhaisemmalla tasolla jonkin aikaa. Asiakkaiden käynnistämien kustannussäästöhankkeiden johdosta hintapaine kasvoi, ja hinnat olivat keskimäärin hieman aiempaa alhaisemmalla tasolla.

Tietoliikenteen laitevalmistajat jatkavat palvelujen hankinnan keskittämistä tietyille avaintoimittajille, minkä johdosta valittujen toimittajien liikevaihdon odotetaan kasvavan. Koska Tieto on alansa johtava tuotekehityspalvelujen toimittaja, monet asiakkaat ovat valinneet sen avaintoimittajakseen. Tieto odottaa tämän suuntauksen suosivan yhtiötä myös jatkossa ja näin tasapainotavan heikkoa markkinatilannetta.

Julkinen hallinto, valmistava teollisuus, kauppa ja logistiikka

Kysyntä on yleisesti säilynyt vakaana kaikilla alueilla asiakkaiden pyrkessä kehittämään toimintaansa ja tuottavuuttaan. Esimerkiksi Suomessa julkinen hallinto järjestää uudelleen aluehallintoon, mikä tarjoaa uusia mahdollisuuksia.

Myönteinen kehitys valmistavassa teollisuudessa jatkui koko vuoden. Epävarmuuden lisääntyä kansainvälisillä markkinoilla teollisuusyritykset saattavat jatkossa supistaa tietotekniikkainvestointejaan. Kaupan alueella asiakkaat panostavat tie-

töjärjestelmiin, joiden avulla ne voivat kehittää uusia ja parempia tapoja hallita asiakkaiden kysyntää. Talouden laskusuhdanne ei ole vielä vaikuttanut vähittäiskauppatoimintaan.

Terveydenhuolto, hyvinvointi

Tietyillä alueilla, kuten julkisella sektorilla, terveydenhuollossa ja hyvinvointipalveluissa, toiminnan tehostaminen on jatkunut jo pitkään. Tieto uskoo kysynnän jatkuvan vakaana. Tätä tukevat eri maissa käynnissä olevat hankkeet, joissa tavoitteena on yhdistää ja yhdenmukaistaa potilastietojärjestelmiä.

Metsäteollisuus, energia

Toiminnan uudelleenjärjestelyt, asiakkaiden kustannussäästö-hankkeet ja rahoitusmarkkinoiden tiukentuminen saattavat lisätä epävarmuutta lyhyellä aikavälillä metsäteollisuudessa, mutta uudelleenjärjestelyt tarjoavat myös uusia mahdollisuuksia. Pohjoismaiset asiakkaat sulkevat ylimääräistä kapasiteettia Pohjoismaissa, mutta laajentavat samalla liiketoimintaansa Venäjällä ja Aasiassa, etenkin Kiinassa.

Sähkötoimialalla markkinatilanne oli edelleen hyvä. Sekä energian kasvava kysyntä että alan säätelyn purkaminen Euroopassa varmistavat tietotekniikkainvestoinnit tulevina vuosina. Öljy- ja kaasuteollisuudessa öljyn hinnan lasku vaikuttaa markkinoihin, ja merkkejä kasvavasta varovaisuudesta uusien tietotekniikkahankkeiden suhteen on näkyvissä. Pitkällä aikavälillä maailman energian kysyntä kasvaa kuitenkin nopeasti, etenkin Kiinassa, Intiassa, Venäjällä ja Brasiliassa. Tämän kehityksen odotetaan pitävän tietotekniikkainvestoinnit hyvällä tasolla pitkällä aikavälillä.

ICT-infrastruktuurin ulkoistus

ICT-infrastruktuurin ulkoistuspalvelujen pohjoismaiset markkinat ovat edelleen kohtuullisen hyvällä tasolla. Tarve tehostaa toimintaa ja saavuttaa nopeita kustannussäästöjä saattaa nopeuttaa asiakkaiden päätöksiä toiminnan ulkoistamisesta myös jatkossa. Toisaalta asiakkaiden kustannussäästöohjelmat aiheuttavat hintapainetta uusissa ulkoistussopimuksissa sekä vanhoja sopimuksia uusittaessa.

Yrityskaupat ja merkittävimmät sopimukset

Sampo Pankin ja Danske Bankin yhdistymisen seurauksena Tiedon liiketoiminta näiden asiakkaiden kanssa on vähentynyt. Tämä on johtanut muutoksiin yhteisyritys Primasoft Oy:n toiminnassa ja omistuksessa. Tieto osti Primasoft Oy:n koko osakepääoman huhtikuussa. Aiemmin Tieto omisti Primasoftin 60 % ja muut osapuolet 40 %. Järjestelyn yhteydessä osa Primasoftin sovellushallinnan liiketoiminnasta myytiin. Nämä järjestelyt supistivat Banking & Insurance ja Processing & Network -liiketoiminta-alueiden koko vuoden liikevaihtoa 9 milj. euroa.

Tammikuussa Tieto laajensi toimintaansa Kiinassa perustamalla uuden yksikön Chengduun. Tuotekehitysyksikkö palvelee Tiedon tietoliikennesektorin asiakkaita ja tarjoaa palvelujaan mobiililaitte- ja verkkovalmistajille sekä operaattoreille.

Maaliskuussa ruotsalainen terveydenhuollon neuvontaorganisaatio Sjukvårdsrådgivningen SVR AB valitsi Tiedon kansallisen potilaskertomusratkaisun toimittajaksi. Sopimuskausi on viisi vuotta, ja sopimuksen arvo on yhteensä vähintään 12 milj. euroa.

Toukokuussa Tieto, OP-Keskus (OPK) ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen solmivat sopimuksen OP-Pohjola-ryhmän ja Ilmarisen käyttöpalvelujen toimittamisesta seuraavaksi seitsemäksi vuodeksi 1.6.2008 alkaen. Käyttöpalvelut tuottaa

yhteisyritys FD Finanssidata, josta Tieto omistaa 60 %, OPK 36 % ja Ilmarinen 4 %. Tämä on yksi Tiedon suurimmista sopimuksista viime vuosien aikana. Kesäkuussa Tieto solmi toisen merkittävän sopimuksen, kun TeliaSonera uusi IT- ja sovelluspalvelusopimuksensa.

Syyskuussa Tukholman kaupunki ja Tieto jatkoivat tietotekniikan ja puhelinliikenteen kokonaistoimitusta koskevaa sopimusta. Jatkosopimus on voimassa 1.8.2010–31.7.2012. Toimitukset Tukholman kaupungille tehdään yhteistyössä SYSteamin, SiriusIT:n, Aditron ja TeliaSoneran kanssa. Sopimuksen arvo on noin 41 milj. euroa, josta Tiedon osuus on noin 26 milj. euroa.

Liikevaihto

Tiedon koko vuoden liikevaihto kasvoi 5 % ja oli 1 865,7 (1 772,4) milj. euroa. Paikallisissa valuutoissa kasvu oli 7 %. Orgaaninen kasvu oli 6 %, mikä vastaa markkinoiden kasvua.

Tietotekniikkapalvelujen kysyntä hidastui vuoden loppua kohden maailmantalouden nopeasti heikkenevän tilanteen johdosta. Tilanne vaikutti kuitenkin hyvin eri tavoin eri liiketoiminta-alueisiin. Voimakkaimmin vaikutukset näkyivät Banking & Insurance ja Telecom & Media -liiketoiminta-alueilla. Telecom & Media -liiketoiminta-alueen liikevaihto laski vuonna 2008 markkinoiden heikennyttyä pitkän vahvan kehityksen jakson jälkeen. Toisaalta julkista sektoria palvelevat liiketoiminta-alueet eli Government, Manufacturing & Retail sekä Healthcare & Welfare pitivät pintansa.

Healthcare & Welfare -liiketoiminta-alueen kasvu on ollut erinomaista koko vuoden johtuen tietotekniikkaratkaisujen hyvästä kysynnästä sekä liiketoiminnan kehitystoimenpiteistä. Liiketoiminta-alue solmi useita keskisuuria ja suuria uusia sopimuksia vuoden 2007 toisen puoliskon ja vuoden 2008 aikana. Kasvu oli hyvää kaikissa yksiköissä, ja markkina-asema parani kaikilla markkina-alueilla. Ruotsi oli Healthcare & Welfare -liiketoiminta-alueen vahvimmin kasvanut markkina.

Processing & Network -liiketoiminta-alueella kasvu oli vahvaa ja ylitti selvästi markkinoiden kasvun. Liiketoiminta-alue solmi useita suuria sopimuksia vuoden 2008 aikana. Tärkeimpiä näistä olivat TeliaSoneran, OP-Pohjola-ryhmän ja Ilmarisen kanssa solmitut sopimukset. Primasoftiin liittyvät järjestelyt alensivat Processing & Network -liiketoiminta-alueen liikevaihtoa noin 5 milj. eurolla vuonna 2008 aiemmin tässä katsauksessa kuvatulla tavalla.

Banking & Insurance -liiketoiminta-alueella Primasoftiin liittyvät järjestelyt alensivat liikevaihtoa noin 4 milj. eurolla vuonna 2008. Lisäksi Banking & Insurance -liiketoiminta-alueen Saksan toiminnan lopettamisella lokakuussa 2007 oli lähes 3 prosenttiyksikön liikevaihdon kasvua heikentävä vaikutus. Liikevaihto kehittyi myönteisesti tietyillä tuotealueilla, kuten Cards ja Capital Markets.

Government, Manufacturing & Retail -liiketoiminta-alueella kysyntä oli vahvaa kaikilla sektoreilla. Forest & Energy -liiketoiminta-alueen liikevaihdon kasvu oli vaatimatonta. Sekä sähkö- että kaasu- ja öljytoimialan markkinat olivat aktiiviset vuoden lopulle saakka, mutta liikevaihto laski hieman, mikä johtui pääasiassa aiempaa alhaisemmasta myynnistä yhdelle tärkeimmistä sähkötoimialan asiakkaista. Vaikka metsäteollisuuden markkinaolosuhteet olivat heikot, yksikön liikevaihto kasvoi.

Liikevaihto kasvoi Suomessa 6 % ja Ruotsissa 2 %. Kaikki liiketoiminta-alueet kasvoivat Suomessa. Ruotsissa vaatimaton kasvu johtui lähinnä Telecom & Media -liiketoiminta-alueen ja Ruotsin kruunun heikosta kehityksestä. Tanskassa kaikki liiketoiminta-alueet kehittivät myönteisesti ja liikevaihdon kasvu oli

85 %. Norjassa liikevaihto kasvoi 5 %, mikä johtui pitkälti Healthcare & Welfare -liiketoiminta-alueen vahvasta kehityksestä. Saksassa liikevaihto laski 4 %, mikä johtui lähinnä Banking & Insurance -liiketoiminta-alueen toiminnan lopettamisesta vuonna 2007.

Tietoliikenne- ja mediatoimialan osuus konsernin liikevaihdosta oli 35 % (37). Pankki- ja vakuutussektorin osuus liikevaihdosta oli 22 % (22), ja julkisen sektorin osuus oli 16 % (15).

Tilaukanta

Kauden lopussa tilaukanta oli 1 124,1 (1 058,1) milj. euroa. Luku sisältää vain sitovasti tilattuja palveluja. Processing & Network -liiketoiminta-alueen osuus tilaukannasta on 39 %. Vuoden 2009 aikana tilaukannasta arvioidaan laskutettavan 54 % (61).

Kannattavuuden kehittämisohjelma

Kannattavuuden kehittämisohjelman odotetaan tuovan 130 milj. euron vuotuiset kustannussäästöt vuoden 2009 lopusta alkaen. Suurin osa ohjelmaan liittyvistä toimenpiteistä tehtiin vuoden 2008 aikana. Ohjelman ansiosta on mm. parannettu käyttöastetta, nopeutettu tuotannon siirtämistä globaaleihin toimituskeskuksiin, kehitetty hankintasopimusten ehtoja ja parannettu toimitusten hallintaa.

Ohjelma on edennyt alkuperäistä aikataulua nopeammin. Joulukuun loppuun mennessä toteutettujen toimenpiteiden avulla saavutetaan 120 milj. euron vuotuiset kustannussäästöt, josta lähes 43 milj. euroa on jo vaikuttanut taloudelliseen kehitykseen vuonna 2008. Nyt saavutetut säästöt vaikuttavat täysimääräisesti vuoden 2009 lopusta alkaen. Noin kaksi kolmasosaa näistä säästöistä liittyy henkilöstöön.

Näihin toimenpiteisiin liittyvät kulut ovat rasittaneet Tiedon kannattavuutta vuonna 2008 ja rasittavat sitä edelleen vuonna 2009. Ohjelmaan liittyvien uudelleenjärjestelykulujen, varausten ja arvonalentumisten arvioidaan olevan yhteensä noin 160 milj. euroa. Näistä kertaluonteisista eristä 104,7 milj. euroa kirjattiin vuonna 2007 ja 39,6 milj. euroa vuonna 2008.

Kannattavuus

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, jotka liittyvät pääasiassa kannattavuuden kehittämisohjelmaan, oli 149,9 (107,6) milj. euroa eli 8,0 % (6,1) liikevaihdosta. Kaikki liiketoiminta-alueet paransivat kannattavuuttaan. Liikevoittoprosentin paraneminen johtuu ennen kaikkea kannattavuuden kehittämisohjelmaan liittyvistä toimenpiteistä.

Tieto kirjasi koko vuoden aikana 39,6 milj. euroa kannattavuuden kehittämisohjelmaan liittyviä kertaluonteisia eriä. Henkilöstöjärjestelyjen kustannukset olivat näistä eristä 24,8 milj. euroa. Koko vuoden liikevoitto sisältäen kertaluonteiset erät oli 111,6 (1,3) milj. euroa. Julkiseen ostotarjoukseen liittyvät kulut olivat yhteensä 12,2 milj. euroa vuonna 2008.

Banking & Insurance -liiketoiminta-alueen varsinaisen liiketoiminnan liikevoittoprosentti parani 10,2 %:iin (0,6). Vuonna 2007 liiketoiminta-alueen tulosta rasittivat muutamat tappiolliset projektit. Liikevoittoprosentin paraneminen johtuu myös alihankkijoiden vähentämisestä sekä alentuneista henkilö- ja muista kustannuksista.

Telecom & Media -liiketoiminta-alueen liikevoittoprosentti nousi 9,1 %:iin (8,9), mikä johtuu pääosin kannattavuuden kehittämisohjelmaan liittyvistä toimenpiteistä. Vähentääkseen hintapaineen kielteisiä vaikutuksia liiketoiminta-alue on viime vuosien aikana siirtänyt kapasiteettiaan yhtiön globaaleihin toimituskeskuksiin.

Processing & Network -liiketoiminta-alueen liikevoitto oli 11,0 % (9,5) liikevaihdosta. Liikevoittoprosentin nousu johtuu pääasiassa käyttöasteen paranemisesta. Korkeampi käyttöaste ja kannattavuuden kehittämisohjelmaan liittyvät kustannussäästöt vaikuttivat myönteisesti Government, Manufacturing & Retail -liiketoiminta-alueen kannattavuuteen.

Myönteinen suuntaus jatkui koko vuoden Healthcare & Welfare -liiketoiminta-alueella. Kehitykseen vaikuttivat merkittävimmin toimitusten parempi hallinta ratkaisuliiketoiminnassa, laadun parantuminen ja korkeampi käyttöaste. Pohjoismaiden ja Keski-Euroopan terveydenhuoltoaliiketoiminnan epätydyttävä kannattavuus heikensi kuitenkin hieman kannattavuuden myönteistä kehitystä. Forest & Energy -liiketoiminta-alueen kannattavuus oli hyvällä tasolla, etenkin öljy- ja kaasu- sekä metsäteollisuudessa. Myynnin väheneminen yhdelle suurelle sähkötoimialan asiakkaalle heikensi kuitenkin liikevoittoprosenttia.

Suomessa koko vuoden liikevoittoprosentti oli 14 % (14). Ruotsissa kaikki liiketoiminta-alueet paransivat kannattavuuttaan, ja liikevoittoprosentti oli 8 % (3). Liikevoittoprosentti kohosi edellisvuodesta myös kaikilla muilla päämarkkinoilla. Tämä johtui projektitappioiden vähenemisestä sekä kannattavuuden kehittämisohjelmaan liittyvistä toimenpiteistä.

Nettorahoituskustannukset olivat 29,2 (9,9) milj. euroa. Nettokorkokustannukset olivat 9,3 (7,1) milj. euroa ja kertaluonteiset valuuttakurssitappiot 21,2 (0,7) milj. euroa, joista 23,4 milj. euroa oli realisoitumattomia tappioita. Muut rahoitustuotot ja -kulut olivat 1,3 (- 2,1) milj. euroa.

Koko vuoden osakekohtainen tulos oli 0,83 (-0,44) euroa.

Koko vuoden liikevoittoon (EBIT) sisältyy allokoitujen aineettomien hyödykkeiden poistoja 10,0 (9,8) milj. euroa. Osakeperusteiset maksut 5,3 (2,9) milj. euroa sisältyvät työsuhde-etuuksien kustannuksiin.

Liukuva 12 kuukauden sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) oli 25,2 % ja oman pääoman tuotto (ROE) 12,6 %.

Rahoitus

Nettorahavirta oli 191,0 (119,0) milj. euroa. Liikevoiton vaikutus tähän oli 180,7 (121,8) milj. euroa ja nettokäyttöpääoman laskun 30,3 (8,4) milj. euroa.

Veronmaksut olivat 14,0 (9,9) milj. euroa.

Yritysostoista maksettiin 8,0 (28,3) milj. euroa koko vuonna.

Huhtikuussa maksettiin osinkoja 35,8 milj. euroa.

Vuoden 2008 lopussa taseen loppusumma oli 1 254,5 (1 282,7) milj. euroa eli 2,2 % vähemmän kuin vuoden 2007 lopussa. Omavaraisuusaste oli 41,1 % (40,2). Nettovelkaantumisaste laski 21,0 %:iin (34,4). Nettovelka oli yhteensä 101,4 (164,5) milj. euroa, johon sisältyy 216,7 milj. euroa korollista velkaa, 14,5 milj. euroa rahoitusleasingvelkaa, 9,6 milj. euroa rahoitusleasingosaatavia ja 120,2 milj. euroa rahavaroja.

Korollinen velka koostuu seitsemänvuotisesta 100 milj. euron joukkovelkakirjalainasta (erääntyy joulukuussa 2013) ja seitsemänvuotisesta 50 milj. euron erillislainasta (erääntyy heinäkuussa 2012) sekä lyhytaikaisen yritystodistusohjelman 3,0 milj. euron käytöstä. Yritystodistusohjelma on kokonaisuudessaan 250 milj. euroa. Lisäksi käytettiin 57,5 milj. euroa viisivuotisesta 250 milj. euron syndikoidusta lainasta (erääntyy joulukuussa 2011).

Investoinnit

Suoriteperusteiset investoinnit kaudella olivat 97,9 (87,7) milj. euroa. Käyttöomaisuusinvestoinnit mukaan lukien rahoitusleasingosopimukset olivat 83,2 (52,9) milj. euroa. Tytär- ja osakkuusyrytösosakkeisiin investoitiin 14,5 (34,8) milj. euroa.

Henkilöstö

Kokopäiväisen henkilöstön määrä joulukuun lopussa oli 16 618 (16 324). Vuonna 2008 palkattiin yhteensä 2 841 (3 066) henkilöä. Poikkeuksellisen korkean henkilöstövaihtuvuuden johdosta uusia henkilöitä palkattiin runsaasti sekä yhtiön päämarkkinoilla, 1 220, että suotuisan kustannustason maissa, 1 621. Koska konsernin palveluksesta eronneiden henkilöiden määrä oli korkea, uusien henkilöiden nettomäärä ei kasvanut vastaavasti. Nettomäärä kasvoi 1 094:llä suotuisan kustannustason maissa ja laski 443:lla yhtiön päämarkkinoilla.

Joulukuun lopussa globaaleissa toimituskeskuksissa työskentelevän henkilöstön määrä oli noussut lähes 30 % edelliseen vuoteen verrattuna ja oli yhteensä noin 4 280 (3 270) eli 25 % (19) koko konsernin henkilömäärästä. Yhtiön strategian mukaisesti globaali liiketoiminta kasvoi nopeasti etenkin Intiassa ja Kiinassa.

Liukuva 12 kuukauden henkilöstövaihtuvuus oli 12,8 % (11,2) joulukuun lopussa. Vaihtuvuus väheni kuitenkin merkittävästi vuoden 2008 loppupuolella. Koko vuoden keskimääräinen kokopäiväisen henkilöstön määrä oli 16 397 (15 588).

Vuonna 2008 maksettiin palkkoja 793,7 (763,5) milj. euroa.

Tiedon uusi strategia ja liiketoimintamalli keskittyvät asiakaslähtöisyyteen, eri toimialojen ja maiden läheiseen yhteistyöhön sekä avoimuuteen. Strategiaprosessin yhteydessä Tieto uudisti yhtiön arvot, jotka muodostavat pohjan yhtiön liiketoiminnalle ja työskentelytavalle. Yrityksessä noudatetaan arvoperusteista johtamiskulttuuria, jonka tavoitteena on motivoida ja sitouttaa henkilöstö työskentelemään yhteisten tavoitteiden hyväksi. Strategiansa mukaisesti Tieto kasvattaa liiketoimintaansa markkinoilla, joilla se on hiljattain käynnistänyt toimintansa. Tämä kattava muutosprosessi asettaa haasteita myös yhtiön henkilöstöhallinnolle ja henkilöstön kehittämiseksi. Painopistealueita ovat mm. osaamisen kehittäminen sekä toimintatavat, joilla kehitetään asiakaslähtöisyyttä, yhteistyötä ja avoimuutta koko yrityksessä. Tieto jatkaa myös työtään ollakseen alan suosituin työnantaja kehittämällä mm. palkitsemisjärjestelmäänsä.

Tieto toteuttaa vuosittain henkilöstötyytyväisyystutkimuksen. Vuonna 2008 henkilöstön tyytyväisyys parani hieman usean vuoden negatiivisen kehityksen jälkeen. Yritys on tulosten pohjalta määritellyt vuoden 2009 tärkeimmät kehittämisalueet, joiden avulla varmistetaan, että myönteinen suuntaus jatkuu, ja että uuden strategian ja tiiviiseen yhteistyöhön pohjautuvan asiakaskeskeisen toimintamallin jalkauttaminen onnistuu. Nämä alueet ovat avoimuus, johtamistaitojen kehittäminen ja uudistumisen kulttuurin sisäistäminen koko organisaatiossa. Yritys pyrkii myös hyödyntämään paremmin kehityskeskusteluja, joiden tavoitteena on parantaa työntekijöiden tavoitteellisuutta ja suorituskykyä sekä kartoittaa uratoiveita ja tarjota uusia uramahdollisuuksia.

Tiedon tavoitteena on saavuttaa vahva asema haluttuna työnantajana niin kotimarkkinoillaan kuin uusilla markkinoilla, joilla yhtiön tunnettuus on vielä alhainen. Yhtiö haluaa vahvistaa mielikuvaa vastuullisena työnantajana, joka tarjoaa haasteellisia ja mielenkiintoisia työtehtäviä ja panostaa henkilöstönsä henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kasvuun. Vuonna 2008 keskityttiin tunnettuuden luomiseen sekä aseman vahvistamiseen Intiassa, Tšekissä, Liettuassa, Latviassa, Puolassa, Norjassa ja Kiinassa, sekä käynnistettiin toimenpiteet Suomessa ja Ruotsissa.

Käänteinen henkilöstön tyytyväisyystutkimuksen tuloksissa kertoo yhtiön onnistuneen työnantajakuvansa vahvistamisessa. Hyviä tuloksia saavutettiin esimerkiksi Intiassa ja Tšekissä. Intiassa henkilöstön vaihtuvuus on noin puolet verrattuna alan keskiarvoon. Tšekissä yritys on Ostravan alueella halutuin työnantaja.

Yhtiön palkitsemisjärjestelmän uudistamiseen tähtäävä valmistelutyö käynnistettiin kuluneena vuonna. Kehitteillä olevan palkitsemisjärjestelmän tarkoituksena on tukea liiketoimintatavoitteiden saavuttamista ja uuden strategian toteuttamista sitomalla palkitseminen aiempaa paremmin sekä työntekijän henkilökohtaiseen suoritukseen että yhtiön taloudelliseen kehitykseen. Uudessa järjestelmässä keskeisinä elementteinä ovat selkeä tavoiteasetanta ja palkitsemisen kannustavuus.

Kilpailukyisellä palkitsemisella yhtiö tukee tavoitettaan olla suosituin työnantaja, varmistaa ammattitaitoisten osaajien pysymisen yhtiössä ja houkuttelee yhtiöön uusia osaajia. Järjestelmän perustana on kokonaisvaltainen palkitseminen, joka palkan lisäksi kattaa etuisuuksia sekä suorituspohjaisia kannustimia. Uudet palkitsemisperiaatteet otetaan käyttöön vaiheittain vuosien 2009 ja 2010 aikana.

Tieto aloitti kuluneena vuonna henkilöstösuunnittelua koskevan tietojärjestelmänsä uudistamisen. Järjestelmä helpottaa muun muassa osaamisen hallintaa. Yhtiö pystyy seuraamaan, millä alueilla sillä on riittävästi osaamista ja missä puolestaan tarvitaan kehittämistä. Lisäksi järjestelmä tukee tehtävien täyttämistä, projektien miehitystä ja työntekijöiden urasuunnittelua. Järjestelmän kehittäminen nivoutuu myös palkitsemiseen liittyvään uudistukseen. Tavoitteena on muun muassa helpottaa työntekijöiden suoritusten seuranta. Uudistus käynnistyi vuoden 2008 aikana, mutta painottuu vuodelle 2009.

Tieto panostaa voimakkaasti uraohjauspalveluihin, joiden avulla lisätään henkilöstön sisäistä liikkuvuutta. Career CHOICE -palvelun tavoitteena on lisätä sellaisten henkilöiden määrää, jotka ovat sopivia johto- ja asiantuntijatehtäviin, nopeuttaa projektien resursointia ja tehostaa henkilöstön käyttöastetta. Tiedolla on myös erityisiä tavoitteita kehittää suunnitelmallisesti henkilöjohtamista, jonka avulla yhtiö houkuttelee palvelukseensa parhaat asiantuntijat.

Tieto rakensi vuoden 2008 aikana maailmanlaajuisen urapolkuvuoksen, jonka avulla se pyrkii entistä tehokkaammin edistämään työntekijöidensä osaamis- ja urakehitystä. Toiminnan tavoitteena on antaa työntekijöille yleiskuva uramahdollisuuksista Tiedossa. Urapolku kuvaa eri uratasojen vastuualueet sekä niiden edellyttämän kokemuksen, koulutuksen ja osaamisen. Tiedon tärkeimpiä urapolkuja ovat tietotekniikan ammattilainen, projektijohtaja, linjajohtaja, myyntityön ammattilainen, liiketoimintakonsultti ja tukitoiminnan asiantuntija.

Lisätietoja Tiedon henkilöstörakenteesta löytyy Vuosikatsauksen sivulta 34.

Ympäristö

Tieto suhtautuu ympäristöhaasteisiin ennakoivasti ja harjoittaa omaa liiketoimintaansa vastuuntuntoisesti. Yrityksen ympäristökuormitus liittyy lähinnä toimistotiloihin ja konesaleihin sekä matkustamiseen ja on näin alhaisempi kuin sellaisilla yrityksillä, joilla on fyysisiä tuotantolaitoksia. Tieto on sisällyttänyt ympäristöindikaattoreiden seurannan konsernin raportointijärjestelmään.

Tieto pyrkii pitämään toimitilojensa käyttöasteen mahdollisimman korkealla tasolla. Yritys toimii vuokratiloissa, ja vuokrasopimusten teko perustuu ennakoitun tilan tarpeeseen. Yritys seuraa toimitilainvestointejaan keskitetysti voidakseen maksimoida erilaisten toimitilaratkaisujen tehokkuuden. Tieto mittaa toimitilojensa energiatehokkuutta koko konsernin kattavilla otoksilla. Tuloksia seurataan yksikkötasolla kuukausittain ja konsernitason vuosittain.

Tiedon matkustusohjeen mukaan työhön liittyvä matkustaminen perustuu aina välttämättömyyteen ja tapahtuu mahdollisimman edullisella tavalla. Yrityksen tavoitteena on vähentää matkustuskustannuksia ja matkojen ympäristövaikutuksia.

Matkustuskustannuksia ja säästötavoitteita seurataan konsernitason tasolla. Vähentääkseen tarvetta matkustamiseen Tieto on investoinut tekniikkaan, laitteisiin ja ohjelmistoihin, joiden avulla voidaan järjestää video- ja puhelinkonferensseja.

Riskienhallinta

Tiedon riskienhallinnan periaatteet on kuvattu vuosikatsauksen riskienhallintaosiossa.

Yrityksen tärkeimmät strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit sekä toimenpiteet niiden vähentämiseksi on kuvattu alla.

Globaalin talouden muutosten vaikutukset

Asiakastoimialojen yleiset markkinaolosuhteet ja maailmantalouden kehitys vaikuttavat tietotekniikkapalvelujen ja -ratkaisujen kysyntään. Taloudellinen laskusuhdanne voi supistaa liiketoiminnan määrää, koska asiakkaat saattavat peruuttaa tai lykätä suunniteltuja hankkeita tai suhtautua epäroivasti uusiin tietotekniikkainvestointeihin. Lisäksi kysynnän heikkeneminen usein johtaa hintapaineisiin sekä yhtiön ja sen asiakkaiden rahoitusmahdollisuuksien heikkenemiseen. Toisaalta vaikeamat ajat saattavat myös luoda uusia ulkoistusmahdollisuuksia asiakkaitten karsiessa omia toimintojaan.

Markkinamuutosten vaikutuksia voidaan osin vähentää monivuotisilla sopimuksilla jatkuvista infrastruktuuripalveluista. Tieto pyrkii solmimaan pitkäaikaisia liikesuhteita ja olemaan suosituin toimittaja avainasiakkaittensa keskuudessa.

Riippuvuus harvoista markkinoista ja toimialoista

Noin 46 % Tiedon liikevaihdosta ja suurin osa sen liikevoitosta tulee Suomesta, ja noin puolet konsernin liikevaihdosta syntyy Telecom & Media ja Financial Services -toimialoilla. Nopeat muutokset näiden alueiden markkinaympäristössä, asiakaskysynnässä sekä asiakkaiden strategioissa tai kilpailutilanteessa saattavat vaikuttaa kielteisesti konsernin toimintaan ja kannattavuuteen.

Liiketoiminnan laajentaminen Suomen ulkopuolella on jatkossa yksi yhtiön tärkeimmistä tavoitteista. Ruotsin ja Venäjän markkinoille on laadittu erityiset kasvusuunnitelmat, mutta yhtiön tavoitteena on kasvaa myös muilla päämarkkinoillaan Pohjois-Euroopassa. Tieto tarjoaa palvelujaan useille eri toimialoille, ja yhtiön aseman vahvistaminen näillä toimialoilla vähentää yhdestä tai kahdesta toimialasta tai asiakkaasta riippuvuuden aiheuttamaa riskiä.

Hintakilpailu ja globaalin toimintamallin toteutus

Palvelujen globaali toimitus on ehdoton toimintaedellytys tietotekniikka-alalla. Tämä johtuu asiakkaiden kasvavista kustannustehokkuusvaatimuksista ja toiminnan kansainvälistymisestä. Myös kansainvälinen kilpailu tietotekniikka-alalla sekä kova hintakilpailu edellyttävät globaalia toimitusmallia. Menestyäkseen yhtiön on pysyttävä löytämään tasapaino kotimarkkinoiden ja edullisen kustannustason markkinoiden resurssien välillä. Kykenemättömyys vastata näihin haasteisiin tarpeeksi nopeasti saattaa johtaa kasvun ja asiakaskysynnän heikkenemiseen.

Tiedon tavoitteena on, että 40 % sen henkilöstöstä työskentelee kansainvälisissä osaamiskeskuksissa. Varmistaakseen toimintansa mittakaavaadut ja kustannustehokkuuden Tieto

aikoo keskittää toimintojaan entistä harvempiin ja suurempiin osaamiskeskuksiin lisäämällä resurssejaan erityisesti Kiinassa ja Intiassa. Myös osaamisen kehittämiseen panostetaan erityisesti, jotta asiakkaat saisivat korkeatasoisia palveluja maailmanlaajuisesti. Globaalin toimintamallin uusi palvelualueisiin pohjautuva toteutus takaa tarvittavien resurssien nopeamman ja tehokkaamman kokoamisen kansainvälisissä osaamiskeskuksissa.

Projektiriskit

Asiakasprojektit, joita ei saada päätökseen ajallaan, palvelujen epätydyttävä laatutaso tai kykenemättömyys täyttää asiakassopimukset saattavat johtaa projektien aikataulujen venymiseen, sopimussakkoihin tai asiakassopimusten irtisanomiseen, mikä puolestaan voi vaikuttaa kielteisesti yhtiön kasvuun ja kannattavuuteen. Myös yrityksen brändi saattaa kärsiä.

Laadun parantaminen on ollut yksi lokakuussa 2007 käynnistetyn kannattavuuden kehittämissuunnitelman tavoitteista. Erityisesti on painotettu riskienhallinnan kehittämistä myynnissä ja toimituksissa. Yhtiössä on otettu käyttöön uusi Sales and Delivery Portfolio Management -prosessi, jonka avulla voidaan paremmin hallita toimituksia aina myyntivaiheesta toimituksen lopulliseen hyväksymiseen. Tieto on myös tehostanut myyntihenkilöstönsä koulutusta. Keskiyttyminen asiakaslähtöisyyteen ja asiakkaan vaatimusten syvälliseen ymmärtämiseen ovat merkittäviä tekijöitä projektien ja palvelujen toimitusten laadun varmistamisessa.

Henkilöstön vaihtuvuus

Tiedon menestys perustuu sen työntekijöiden, tärkeimpien esimiesten ja ylimmän johdon osaamiseen, kokemukseen ja toimintaan. Yhtiön strategian toteuttaminen sekä myynti- ja toimituskyky saattavat heikentyä merkittävästi, jos yhtiö ei pysty pitämään palveluksessaan tarvittavia avainhenkilöitä ja palkkaamaan uutta, osaavaa henkilöstöä. Henkilöstön korkea vaihtuvuus saattaa viivästyttää asiakasprojekteja ja johtaa sopimussakkoihin tai asiakkaiden menettämiseen.

Vähentääkseen näitä riskejä Tieto tarjoaa työntekijöilleen haastavia tehtäviä, monipuolisia kehitymis- ja koulutusmahdollisuuksia sekä mielenkiintoisia urapolkuja työkierron avulla. Yhtiö tarjoaa henkilöstölle kilpailukykyisiä palkitsemispaketteja, joihin sisältyy koko konsernin kattavia bonus- ja kannustusjärjestelmiä. Osaamisen johtamisella ja kehittämisellä on myös keskeinen asema Tiedon uudessa strategianssa. Lisäksi yhtiö on käynnistänyt ns. Employer Branding -ohjelman, jonka avulla motivoitetaan työntekijöitä ja rakennetaan ja vahvistetaan Tiedon imagoa houkuttelevana työnantajana.

Luottoriskit

Yleisten markkinaolosuhteiden ja maailmantalouden muutokset saattavat lisätä taloudellisia riskejä. Luottoriskejä saattaa syntyä, jos asiakkaat tai yhteistyökumppanit eivät pysty täyttämään velvoitteitaan Tietoa kohtaan.

Tiedon luottopolitiikan mukaan talousosasto yhdessä liiketoimintojen kanssa vastaa asiakkaiden luottokelpoisuuden arvioinnista. Arvioissa otetaan huomioon asiakkaan taloudellinen tilanne, aiemmat kokemukset ja muut oleelliset tekijät.

Lisätäkseen organisaation tietoisuutta luottoriskien merkityksestä Tieto järjesti vuonna 2008 tähän liittyvää koulutusta ja otti käyttöön uusia raportointimalleja. Yhtiö on myös muuttanut perintäprosessiaan ollakseen paremmin varautunut mahdollisiin luottoriskeihin.

Likviditeettiriskit

Finanssikiiri saattaa heikentää yhtiön likviditeettiä, jos pankit eivät pysty tai halua tarjota riittävää rahoitusta. Tämä riski koskee sekä Tietoa että sen asiakkaita. Oman tilanteensa suhteen Tieto analysoi jatkuvasti vaihtoehtoisia rahoituslähteitä ja niiden kustannuksia. Yhtiö on myös ryhtynyt toimenpiteisiin tehostaakseen kassan- ja käyttöpääomanhallintaa ja varmistaakseen vakaan pitkäaikaisista lainoista koostuvan lainakannan.

Kehittäminen

Tiedon kehittämiskulut vuonna 2008 olivat 56,5 (53,7 vuonna 2007 ja 70,3 vuonna 2006) milj. euroa eli 3,0 % (3,0 vuonna 2007 ja 4,3 vuonna 2006) liikevaihdosta. Kulut liittyvät lähinnä Tiedon tarjoomien, omien ohjelmistotuotteiden, moduulien ja komponenttien sekä prosessien ja globaalien palvelutuotannon kehittämiseen. Merkittävien uusien liiketoimintakonseptien ja ohjelmistotuotteiden kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomana omaisuutena, jos ne täyttävät tilinpäätösperiaatteiden edellytykset. Vuoden 2008 taseeseen aktivoidut kehittämismenot olivat 1,4 (2,6 vuonna 2007 ja 2,2 vuonna 2006) milj. euroa.

Hallitus ja johto

Hallituksen palkitsemis- ja nimitysvaliokunta valmistelee ehdotuksen hallituksen kokoonpanoksi, joka esitetään päätettäväksi yhtiön varsinaiselle yhtiökokoukselle. Myös osakkeenomistajat voivat tehdä esityksiä yhtiökokoukselle hallituksen jäseniksi.

Yhtiökokouksen 2008 päätöksen mukaisesti hallituksen vanhoina jäseninä jatkoivat Bruno Bonati, Mariana Burenstam Linder, Bengt Halse, Kalevi Kontinen, Matti Lehti, Olli Riikkala ja Anders Ullberg. Uudeksi jäseneksi valittiin Risto Perttunen. Henkilöstöedustajina jatkoivat Anders Eriksson ja Jari Länsivuori. Toukokuussa hallituksen puheenjohtaja Matti Lehti ilmoitti eroavansa hallituksesta terveydellisistä syistä. Hallituksen varapuheenjohtaja Anders Ullberg valittiin hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi ja hallituksen jäsen Olli Riikkala varapuheenjohtajaksi 8.5.2008 alkaen.

Hallituksella on kaksi valiokuntaa. Palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan jäsenet ovat Anders Ullberg (puheenjohtaja), Bruno Bonati, Mariana Burenstam Linder ja Bengt Halse. Tarkastus- ja riskivaliokunnan jäsenet ovat Olli Riikkala (puheenjohtaja), Risto Perttunen ja Anders Ullberg.

Hannu Syrjälä aloitti Tiedon toimitusjohtajana 15.2.2008. Helmikuussa yhtiön talousjohtaja Timo Salmela sekä Banking & Insurance -liiketoiminta-alueen johtaja Matti Viljo jättivät Tiedon yhteisymmäryksessä yhtiön kanssa. Monica Ek-Lindblom nimitettiin Tieto-konsernin väliaikaiseksi talousjohtajaksi ja Seppo Haapalainen Banking & Insurance -liiketoiminta-alueen väliaikaiseksi johtajaksi 18.2.2008 alkaen. Monica Ek-Lindblom ja Seppo Haapalainen hoitivat näitä tehtäviä vuoden 2008 loppuun saakka.

Toukokuussa Arto Ryymin nimitettiin Tiedon Healthcare & Welfare -liiketoiminta-alueen johtajaksi ja tiedon johtoryhmän jäseneksi 1.6.2008 alkaen. Kesäkuussa Johanna Pyykönen-Walker nimitettiin konsernin henkilöstöjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi 1.8.2008 alkaen. Heinäkuussa Eva Gidlöf nimitettiin Tiedon Banking & Insurance -liiketoiminta-alueen johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi.

Syyskuussa Tieto julkisti uuden toimintamallin ja nimitti uuden johtoryhmän jäsenet 1.1.2009 alkaen. Johtoryhmään kuuluvat seuraavat henkilöt: toimitusjohtaja Hannu Syrjälä, Ruotsin

maajohtaja Eva Gidlöf, palvelualueista vastaava johtaja Kavilesh Gupta, talousjohtaja Seppo Haapalainen, Suomen maajohtaja Ari Karppinen, Telecom & Media -alueesta vastaava toimialajohtaja Bengt Möller, henkilöstöjohtaja Johanna Pyykönen-Walker, Teollisuusryhmästä vastaava toimialajohtaja Ari Vanhanen ja kansainvälisistä toiminnoista sekä asiakas- ja markkinatoiminnoista vastaava johtaja Pekka Viljakainen.

Toimitusjohtajan varamies Åke Plyhm jätti yrityksen vuoden 2008 lopussa.

Toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten nimittämis- ja erottamiskäytäntö on kuvattu Vuosikatsauksen hallinnointiosiossa.

Liiketoimet lähipiirin kanssa

Tiedon lähipiiriin kuuluvat sen hallitus, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmä (Leadership Team) ja konsernin osakkuusyrietykset. Edellisen johtoryhmän (Corporate Management Team) katsotaan kuuluneen lähipiiriin vuonna 2008.

Toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän (Corporate Management Team) jäsenten bonuksia tarkistettiin vuoden 2008 alussa. Toimitusjohtajan bonus on enintään 100 % hänen vuotuisesta peruspalkastaan. Bonus perustuu konsernin liikevaihtoon ja liikevoittoon. Konsernin johtoryhmän jäsenten palkitseminen perustuu konsernin sekä heidän omien yksiköjensä taloudelliseen tulokseen. Lisäksi toimitusjohtaja sekä johtoryhmän jäsenet ovat oikeutettuja erilliseen korvaukseen, joka liittyy vuoden 2008 toisella neljänneksellä käynnissä olleeseen julkiseen ostotarjoukseen.

Osakkuusyhtiöiden kanssa ei ollut merkittäviä liiketoimia.

Osakkeet ja optiot

TietoEnator Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2008 oli 75 841 523 euroa ja osakkeiden määrä 72 023 173. Elo- ja syyskuussa 2007 hankittujen 1 935 000 oman osakkeen mitätöinti rekisteröitiin 9.1.2008. Yhtiön hallitus päätti näiden osakkeiden mitätöinnistä joulukuussa 2007. Rekisteröinnin jälkeen yhtiö omistaa yhteensä 361 650 omaa osaketta eli 0,5 % osakkeista ja äänivallasta. Nämä osakkeet hankittiin osakepohjaiseen kannustinohjelmaan 2006–2008. Liikkeeseenlaskettujen osakkeiden lukumäärä pois lukien yhtiön omistamat omat osakkeet oli siten 71 661 523 vuoden 2008 lopussa.

TietoEnatorin osakkeilla ei ole nimellisarvoa, ja niiden kirjainpidollinen vasta-arvo on yksi euro. Yhtiöllä on yksi osakesarja, ja jokainen osake oikeuttaa yhtä suureen osinkoon ja yhteen ääneen. TietoEnatorin yhtiöjärjestys sisältää yhtiökokousta koskevan äänestysrajoituksen, jonka mukaan kukaan ei ole oikeutettu äänestämään enemmällä kuin yhdellä viidesosalla yhtiökokouksessa edustettuina olevista äänistä.

TietoEnatorin varsinainen yhtiökokous päätti 23.3.2006 tarjota enintään 1 800 000 optiota konsernin ja sen kokonaan omistamien tytäryhtiöiden avainhenkilöille. Liikkeeseen lasketut optiot oikeuttavat enintään 1 800 000 TietoEnator Oyj:n osakkeen merkintään. Tämä määrä on jaettu kolmeen optiosarjaan: 2006 A, 2006 B ja 2006 C. Hallitus päätti 23.4.2008 muuttaa näiden optio-oikeuksien ehtoja siten, että vuoden 2006 optio-oikeudet eivät ole vapaasti siirrettävissä ennen kuin niiden nojalla merkittävien optio-oikeuksien merkintäaika alkaa muutoin kuin tilanteessa, jossa ostotarjous, joka on tehty yhtiön kaikista osakkeista ja optio-oikeuksista, toteutetaan. Vuosien 2002 ja 2006 optio-ohjelmat ja niiden mahdolliset vaikutukset osak-

keiden ja äänien määrää on kuvattu yksityiskohtaisesti osiossa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

Kaikissa voimassa olevissa optio-ohjelmissa ohjelman piiriin kuuluvat henkilöt ovat oikeutettuja optioihin, jos he työskentelevät yhtiön palveluksessa optioiden toteuttamisajan alkaessa. Sekä vuoden 2002 että vuoden 2006 optio-ohjelmien ehtojen mukaan merkintähintaa alennetaan vuosittain osakekohtaisen osingon määrällä.

Yhtiöllä on kaksi osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Joulukuussa 2005 yhtiön hallitus hyväksyi avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän 2006–2008. Kannustinpalkkio voidaan maksaa joko yhtiön osakkeina tai rahana vuosina 2007–2009. Rahasuorituksesta katetaan verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän osakeosuuden koko on enimmillään 200 000 osaketta kolmen vuoden aikana. Palkkioiden kunakin vuonna jaettava määrä riippuu yhtiön hallituksen vuosittain asettamien, osakekohtaiseen tulokseen perustuvien tavoitteiden saavuttamisesta. Vuonna 2008 tavoite saavutettiin, ja palkkioon oikeutetuille yhtiön työntekijöille jaetaan yhteensä 77 560 osaketta huhtikuun 2009 loppuun mennessä.

Yhtiön hallitus hyväksyi 18.12.2008 uuden osakepalkkiojärjestelmän 2009–2011, joka suunnataan yhtiön toimitusjohtajalle sekä muille johtoryhmän jäsenille. Osakepalkkiojärjestelmä 2009–2011 on osa yrityksen johdon palkkio- ja sitouttamisohjelmaa, ja sen tarkoituksena on kasvattaa yrityksen arvoa yhdistämällä yrityksen osakkeenomistajien ja ylimmän johdon tavoitteet. Lisäksi sen tarkoituksena on taata avainjohtajien sitoutuminen yritykseen tarjoamalla heille kilpailukykyinen omistajuuteen perustuva palkitsemisjärjestelmä. Järjestelmässä on yksi kolmen vuoden ansaintakausi, joka alkoi 1.1.2009 ja päättyy 31.12.2011. Järjestelmän perusteella saatavissa olevat palkkiot perustuvat Tiedon vuoden 2011 osakekohtaiseen tulokseen. Palkkioiden suuruus määritetään ja palkkiot maksetaan järjestelmän piirissä oleville henkilöille osakekohtaisen tulostavoitteen saavuttamisen perusteella sen jälkeen, kun tilinpäätös on tehty ennen huhtikuun loppua 2012. Palkkiot maksetaan yhtiön osakkeina. Hallituksen päätöksen mukaisesti järjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat korkeintaan 540 000 osaketta. Tämän lisäksi jaettaviin osakkeisiin liittyvät vuosien 2009–2011 aikana kertyneet osingot korvataan järjestelmän piirissä oleville rahana. Osakepalkkiojärjestelmän vuoksi ei lasketa liikkeelle uusia osakkeita, joten palkkiojärjestelmällä ei ole laimentavaa vaikutusta.

Hallitus hyväksyi joulukuussa toimitusjohtajaa ja muita johtoryhmän jäseniä koskevat osakeomistusohjeet ja päätti jatkaa Tiedon avainhenkilöitä koskevan optiosuunnitelman valmistelua. Suunnitelma esitetään yhtiön seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Vuoden 2008 varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 27.3.2008, valtuutti yhtiön hallituksen hankkimaan enintään 7 202 317 yhtiön omaa osaketta eli enintään 10 % yhtiön kaikkien osakkeiden ja äänien yhteenlasketusta määrästä. Yhtiön omia osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi. Hallitus valtuutettiin myös osakeantoihin sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien antamiseen. Valtuutus on voimassa seuraavan yhtiökokouksen loppuun, kuitenkin enintään 27.9.2009 saakka. Tämän valtuutuksen pohjalta yhtiön osakepääoma voi kasvaa enintään 14 404 634 osakkeella eli 20 %:lla osakkeiden kokonaismäärästä. Valtuutuksen tarkoituksena on rahoittamalla yritys-

liiketoimintaostoja sekä muita yritysjärjestelyitä turvata yhtiön mahdollisuudet kehittää toimintaansa sekä kotimaassa että ulkomailla. Valtuutuksia ei ole käytetty.

Hallituksen jäsenet ja yhtiön toimitusjohtaja sekä heidän lähipiirinsä omistivat yhteensä 0,06 % osakkeista ja äänistä ja 3,67 % optio-oikeuksista 1.1.2009. Optiotodistuksilla he voivat kasvattaa osuuttaan enintään 0,21 %:iin.

Lisätietoja yhtiön osakkeenomistuksesta löytyy tilinpäätöksen Osakkeet ja osakkeenomistajat -osiesta.

Osinkoehdotus

Emoyhtiön jakokelpoiset varat ovat 801 791 803,78 euroa. Vuoden 2008 tuloksen osuus tästä on 19 541 399,60. Hallitus ehdottaa 0,50 (0,50) euron osakekohtaista osinkoa vuodelta 2008.

Ehdotettu osinko ei vaaranna yhtiön maksuvalmiutta.

Julkinen ostotarjous

Cidron Services Oy teki julkisen ostotarjouksen Tiedon liikkeen laskemista osakkeista ja optio-oikeuksista 20.3.2008. Cidron Services ilmoitti 26.5.2008 julkisen ostotarjouksen raukeavan, koska ostotarjouksen toteuttamisedellytykset eivät täytyneet tarjousajan kuluessa.

Yhtiön hallitus neuvotteli tarjousajan aikana ja sen jälkeen useiden strategisten ja sijoittajatahojen kanssa, jotka olivat ilmaisseet mahdollisen kiinnostuksensa tehdä ostotarjous yhtiöstä. Koska nämä keskustelut eivät johtaneet sitoviin ja toteuttamiskelpoisiin yhtiön osakkeita koskeviin ostotarjouksiin, Tieto ilmoitti 19.6.2008, että keskustelut mahdollisten ostotarjousten tekijöiden kanssa ovat päättyneet.

Suomessa ja Ruotsissa sulautetut tytäryhtiöt

Tieto on sulauttanut suurimman osan tytäryhtiöistään Suomessa ja Ruotsissa vuoden 2008 lopussa. Sulautumisten tavoitteena on yksinkertaistaa konsernin rakennetta ja hallintoa, lisätä toiminnan tehokkuutta ja vähentää kustannuksia.

Seuraavat TietoEnator Oyj:n suomalaiset tytäryhtiöt

- Oy Abaris Financial Systems Ab
 - Primasoft Oy
 - TietoEnator Banking & Insurance Oy
 - TietoEnator Digital Innovations Oy
 - TietoEnator Forest & Energy Oy
 - TietoEnator GMR Oy
 - TietoEnator Retail & Distribution Services Oy
- sulautuivat TietoEnator Finland Oy:hyn (aiemmin TietoEnator Telecom & Media Oy). Lisäksi TietoEnator Processing & Network Oy jakautui TietoEnator Finland Oy:ksi ja TietoEnator PN Oy -nimiseksi uudeksi yritykseksi.

Seuraavat TietoEnator Sverige AB:n tytäryhtiöt

- TietoEnator Business Support Sweden AB
 - TietoEnator Digital Innovations AB
 - TietoEnator Financial Solutions AB
 - TietoEnator Forest & Energy AB
 - TietoEnator Processing & Network AB
 - TietoEnator R&D Services AB
 - TietoEnator Telecom & Media AB
- sulautuivat TietoEnator Sverige AB:hen (nykyisin Tieto Sweden AB).

Muut sulautumiset 2008

Norjassa Abaris AS ja TietoEnator Financial Solutions ASA sulautuivat TietoEnator AS:ään. Saksassa Cymed AG sulautui TietoEnator Deutschland GmbH:hon.

Konsernille uusi brändi

Joulukuussa yhtiö otti käyttöön uuden Tieto-brändin. Yhtiön virallinen nimi on kuitenkin toistaiseksi TietoEnator Oyj, koska yrityksen kaupparekisteriin merkityn nimen muuttamiseen tarvitaan yhtiökokouksen päätös.

Vuoden 2009 näkymät

Tieto arvioi, että tietotekniikkapalvelujen markkinat eivät kasva vuonna 2009 taloudellisen laskusuhdanteen johdosta. Pohjoismaissa ulkoistusliiketoiminnan odotetaan olevan parhaiten kehittyvä alue vuonna 2009 sovellus- ja ICT-infrastruktuurihallinnan sekä ylläpidon kysynnän pysytellessä melko hyvänä useimmilla sektoreilla. Yli puolet Tiedon liikevaihdosta tulee näistä palveluista.

Markkinoiden ennustettavuus on erittäin heikko tietotekniikkamarkkinoiden tulevaan kehitykseen liittyvän epävarmuuden vuoksi. Tieto odottaa sen palvelujen myyntivolyymin kasvavan uusien ulkoistussopimusten ansiosta, mutta alemman hintatason ja heikon Ruotsin kruunun odotetaan vaikuttavan kielteisesti liikevaihtoon. Hintapainetta esiintyy ennen kaikkea uusissa sopimuksissa ja vanhoja sopimuksia uusittaessa sekä aloilla, joissa kokonaiskysyntä laskee.

Suurin osa Tiedon kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyvistä toimenpiteistä tehtiin vuoden 2008 aikana ja myös suurin osa kuluista kirjattiin vuosina 2007 ja 2008. Yhtiö kirjaa loput kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyvät kulut eli noin 20 milj. euroa vuoden 2009 ensimmäisellä puoliskolla. Tähän mennessä saavutetut säästöt ovat jo vaikuttaneet myönteisesti Tiedon taloudelliseen tulokseen, ja myönteinen kehitys jatkuu vuonna 2009.

Tieto uskoo työmarkkinoiden rauhoittuvan edelleen vuoden 2009 aikana, mikä vähentää palkankorotuspaineita. Suomessa ja Ruotsissa palkkojen arvioidaan nousevan keskimäärin noin 2–3 % vuonna 2009.

Taloudellista kehitystä kuvaavat luvut

VIIDEN VUODEN LUVUT	2008	2007	2006 ⁽¹⁾	2005	2004
Liikevaihto, milj. euroa	1 865,7	1 772,4	1 646,5	1 570,4 ⁽¹⁾	1 525,1
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa	111,6	1,3	127,7	169,1 ⁽¹⁾	162,7
Liikevoitto, % liikevaihdosta	6,0	0,1	7,8	10,8 ⁽¹⁾	10,7
Voitto ennen veroja, milj. euroa	82,4	-8,6	124,5	171,2 ⁽¹⁾	158,1
Voitto ennen veroja, % liikevaihdosta	4,4	-0,5	7,6	10,9 ⁽¹⁾	10,4
Taseen loppusumma, milj. euroa	1 254,5	1 282,7	1 374,7	1 312,0	1 087,7
Oman pääoman tuotto, %	12,6	-5,7	15,5	27,3	45,9 ⁽²⁾
Sijoitetun pääoman tuotto, %	25,2	7,8	18,7	29,7	32,6 ⁽²⁾
Omavaraisuusaste, %	41,1	40,2	48,4	39,8	48,8
Nettovelkaantumisaste, %	21,0	34,4	14,9	39,1	6,1
Investoinnit, milj. euroa	97,9	87,7	77,9	267,3 ⁽¹⁾	166,4
% liikevaihdosta	5,2	5,0	4,7	17,0 ⁽¹⁾	10,9
Henkilöstö keskimäärin	16 397	15 588	14 414	13 213	12 527

¹⁾ Jatkuvat toiminnot.

²⁾ Vuoden 2004 oman pääoman tuoton ja sijoitetun pääoman tuoton laskennassa käytetyssä 12 kuukauden keskimääräisessä nimittäjässä olevat tase-erät, jotka koskevat vuotta 2003, ovat FAS:n mukaisia ja niitä ei ole mukautettu IFRS:n mukaisiksi.

Osakekohtaiset luvut 2004–2008 ovat sivulla 70.

TUNNUSLUVUT KATSAUSJAKSOITTAIN	2008	2008	2008	2008	2008 ⁽²⁾	2007	2007	2007	2007	2007 ⁽²⁾
Tilintarkastamaton	1–3	4–6	7–9	10–12	1–12	1–3	4–6	7–9	10–12	1–12
Liikevaihto, milj. euroa	468,3	480,1	425,3	492,0	1 865,7	442,2	434,2	404,7	491,3	1 772,4
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, jotka liittyvät pääasiassa kannattavuuden kehittämissohjelmaan	37,6	33,2	36,7	42,4	149,9	32,8	14,8	20,9	39,1	107,6
Voitto ennen veroja, milj. euroa	21,7	23,8	30,3	6,6	82,4	32,4	8,9	17,8	-67,7	-8,6
Voitto/osake, euroa										
- laimentamaton osakekohtainen tulos	0,23	0,26	0,33	0,02	0,83	0,33	0,07	0,15	-1,00	-0,44
- laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	0,23	0,26	0,33	0,02	0,83	0,33	0,07	0,15	-1,00	-0,44
Voitto/osake, euroa ¹⁾	0,36	0,29	0,36	0,21	1,21	0,34	0,18	0,20	0,05	0,77
Oma pääoma/osake, euroa	6,29	6,58	6,90	6,75	6,75	7,70	7,75	7,66	6,67	6,67
Omavaraisuusaste, %	38,0	38,8	42,0	41,1	41,1	44,5	44,4	43,0	40,2	40,2
Korollinen nettovelka, milj. euroa	139,7	138,1	169,7	101,4	101,4	72,6	177,7	215,4	164,5	164,5
Nettovelkaantumisaste, %	31,0	29,3	34,3	21,0	21,0	12,9	31,2	39,2	34,4	34,4
Investoinnit, milj. euroa	36,2	23,2	25,7	12,8	97,9	27,3	12,9	25,2	22,3	87,7
Henkilöstö										
Henkilöstön määrä jakson lopussa	16 351	16 301	16 392	16 618	16 618	15 182	15 408	15 823	16 324	16 324
Henkilöstö keskimäärin, kumulatiivinen	16 391	16 361	16 355	16 397	16 397	15 026	15 178	15 359	15 588	15 588

¹⁾ Ilman kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja, liikearvojen arvonalentumisia, badwill-arvoja, myyntivoittoja ja -tappiota.

²⁾ Tilintarkastettu.

Tunnuslukujen laskentakaavat s. 53.

Tuloslaskelma (IFRS)

Milj. euroa	Liite	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
Liikevaihto	1	1 865,7	1 772,4
Liiketoiminnan muut tuotot	2	10,8	13,3
Palvelut ja tavarat		292,7	276,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	5, 6	1 056,0	1 021,3
Poistot	10, 11	66,1	77,0
Liiketoiminnan arvonalentumiset	10	-	40,0
Liiketoiminnan muut kulut	3	350,1	369,5
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista		0,0	0,1
Liikevoitto		111,6	1,3
Nettokorkokulut	7	-9,3	-7,1
Nettokurssitappiot	7	-21,2	-0,7
Muut rahoitustuotot ja -kulut	7	1,3	-2,1
Voitto ennen veroja		82,4	-8,6
Tuloverot	8	-21,9	-22,6
Tilikauden voitto		60,5	-31,2
Tilikauden voitto jakautuu			
Emoyhtiön omistajille		59,9	-32,3
Vähemmistöille		0,6	1,1
		60,5	-31,2
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos (euroa)	9		
Laimentamaton		0,83	-0,44
Laimennusvaikutuksella oikaistu		0,83	-0,44
Osakkeiden määrä keskimäärin (1 000 osaketta)			
Laimentamaton		71 662	72 941
Laimennusvaikutuksella oikaistu		71 739	72 941

Tulosvertailu

Tiedon liikevaihto kasvoi 5 % ja oli 1 865,7 (1 772,4) milj. euroa. Paikallisissa valuutoissa kasvu oli 7%. Orgaaninen kasvu oli 6 %.

Tieto kirjasi kertaluonteisia eriä, jotka liittyvät pääasiassa kannattavuuden kehittämisselmaan, 39,6 milj. euroa. Henkilöstökulut sisältävät henkilöstöjärjestelystä aiheutuvia kuluja 24,8 milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot sisältää 1,3 milj. euron suuruisen tuoton badwill-kirjauksesta.

Henkilöstökulut kasvoivat 3 %, ja niiden osuus liikevaihdosta oli 57 % (58). Tulosperusteiset palkkiot olivat 31,9 (23,6) milj. euroa. Yhtiön palveluksessa oli keskimäärin 16 397 (15 588) henkeä. Palkat nousivat toimialalla keskimäärin 3–4% Suomessa ja Ruotsissa. Henkilöstökuluihin sisältyy 5,3 (2,9) milj. euron osakeoptiokulut (osakeperusteiset maksut).

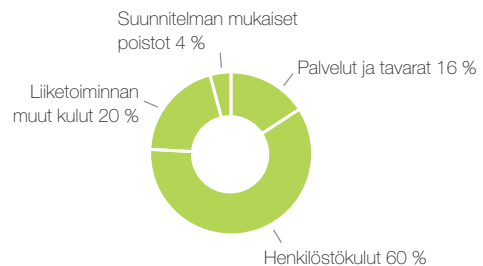
Liikevoitto (EBIT) oli 111,6 (1,3) milj. euroa eli 6,0 % (0,1) liikevaihdosta. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, jotka liittyvät pääasiassa kannattavuuden kehittämisselmaan, oli 149,9 (107,6) milj. euroa eli 8,0 % (6,1) liikevaihdosta.

Allokoitujen aineettomien hyödykkeiden kokonaispoistot olivat 10,0 (9,8) milj. euroa. Nettorahoituskustannukset olivat 29,2 (9,9) milj. euroa. Nettokorkokustannukset olivat 9,3 (7,1) milj. euroa ja nettovaluuttakurssitappiot 21,2 (0,7) milj. euroa, josta toteutumattomia tappioita 23,4 milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja -kulut olivat 1,3 (-2,1) milj. euroa.

Tuloslaskelman välittömiin veroihin sisältyy 14,4 milj. euroa kuluneelta vuodelta maksettavaa tuloveroa sekä 9,4 milj. euroa laskennallisen veron muutosta. Verokanta oli Suomessa 26 % ja Ruotsissa 28 %. Nettotulos oli 60,5 (-31,2) milj. euroa.

Kulurakenne	2008	2007
Palvelut ja tavarat	16,6 %	15,5 %
Henkilöstökulut	59,8 %	57,2 %
Liiketoiminnan muut kulut	19,8 %	20,7 %
Suunnitelman mukaiset poistot	3,8 %	4,3 %
Liikearvojen arvonalentumiset	0,0 %	2,2 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

KULURAKENNE 2008, %

Tase (IFRS)

Milj. euroa Liite **31.12.2008** 31.12.2007

VASTAAVA**Pitkäaikaiset varat**

Liikearvot	10, 14, 15	389,3	415,7
Aineettomat hyödykkeet	10	53,1	66,4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11	100,5	76,8
Laskennalliset verosaamiset	17	67,8	66,4
Osuudet osakkuusyhteisöissä	12	0,0	1,6
Muut pitkäaikaiset varat	13	1,5	1,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä		612,2	628,4

Lyhytaikaiset varat

Myyntisaamiset ja muut saamiset	18	498,5	560,2
Verosaamiset		13,9	9,9
Korolliset		9,7	11,3
Rahavarat	19	120,2	72,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä		642,3	654,3

Varat yhteensä **1 254,5** 1 282,7

OMAT PÄÄOMAT JA VELAT**Oma pääoma**

Osakepääoma	20	75,8	75,8
Ylikurssirahasto ja muut rahastot	20	33,2	39,6
Kertyneet voittovarot		373,0	358,2
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		482,0	473,6
Vähemmistöosuus		1,6	4,0
Oma pääoma yhteensä		483,6	477,6

Pitkäaikaiset velat

Rahoitusleasingsopimukset	24	14,5	1,4
Muut korolliset velat	25	150,0	150,5
Laskennalliset verovelat	17	29,2	23,4
Eläkevelvoitteet	22	17,2	22,0
Varaukset	23	28,6	35,9
Muut pitkäaikaiset velat		1,6	1,7
Pitkäaikaiset velat yhteensä		241,1	234,9

Lyhytaikaiset velat

Ostovelat ja muut velat	26	447,5	461,7
Verovelat		15,6	11,6
Korolliset velat	25	66,7	96,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä		529,8	570,2

Oma pääoma ja velat yhteensä **1 254,5** 1 282,7

Tasevertailu

Varat

Taseen loppusumma pieneni 2,2 % ja oli 1 254,5 (1 282,7) milj. euroa.

Liikearvo pieneni 389,3 (415,7) milj. euroon. Pieneneminen johtui lähinnä valuuttakursseista. Aineellisten hyödykkeiden kasvu johtui lähinnä uusista rahoitusleasingsopimuksista. Käyttöomaisuuteen investoitiin 83,2 (52,9) milj. euroa, mukaan lukien uudet rahoitusleasingsopimukset.

Varat tase-erittäin 31.12.	2008	2007
Liikearvo	31,0 %	32,4 %
Muut aineettomat hyödykkeet	4,2 %	5,2 %
Aineellinen omaisuus	8,0 %	6,0 %
Muut varat	47,2 %	50,7 %
Rahavarat	9,6 %	5,7 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Oma pääoma ja velat

Oma pääoma oli 483,6 (477,6) milj. euroa. Tilikauden nettotulos kasvatti omaa pääomaa 59,9 milj. euroa ja maksetut osingot vähensivät omaa pääomaa 35,8 milj. euroa. Omavaraisuusaste oli 41,4 (40,2) %.

Nettovelka oli 101,4 (164,5) milj. euroa ja se sisälsi 216,7 milj. euroa korollista velkaa, 14,5 milj. euroa rahoitusleasingvastuita, 9,6 milj. euroa rahoitusleasingsaatavia ja 120,2 milj. euroa rahavaroja. Nettovelkaantumisaste laski 21,0 %:iin (34,4).

Korollinen velka koostuu seitsemänvuotisesta 100 milj. euron joukkovelkakirjalainasta (erääntyy joulukuussa 2013) ja seitsemänvuotisesta 50 milj. euron erillislainasta (erääntyy heinäkuussa 2012) sekä lyhytaikaisen yritystodistusohjelman 3,0 milj. euron käytöstä. Yritystodistusohjelma on kokonaisuudessaan 250 milj. euroa. Lisäksi käytettiin 57,5 milj. euroa viisivuotisesta 250 milj. euron syndikoidusta lainasta (erääntyy joulukuussa 2011).

Oma pääoma ja velat tase-erittäin 31.12.	2008	2007
Osakepääoma	6,1 %	5,9 %
Muu oma pääoma	32,4 %	31,0 %
Vähemmistöosuus	0,1 %	0,3 %
Korollinen vieras pääoma	18,4 %	19,4 %
Korottomat velat	43,0 %	43,4 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Kassavirtalaskelma (IFRS)

	Liite	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto		60,5	-31,2
Olkaisut			
Poistot ja arvonalentumiset		66,1	117,0
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista		0,0	-0,1
Osakeperusteiset maksut		4,1	2,3
Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot		0,2	0,0
Muut oikaisut		-1,3	1,3
Rahoituskulut, netto		29,2	9,9
Tuloverot		21,9	22,6
Nettokäyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten saamisten muutos		63,8	-49,5
Varastojen muutos		0,1	0,3
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos		-33,6	57,5
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		211,0	130,2
Saadut leasing-sopimuksiin liittyvät korkotuotot		0,7	0,7
Saadut korot		2,5	6,5
Maksetut korot		-12,6	-13,9
Muut rahoitustuotot		40,9	46,4
Muut rahoituskulut		-37,5	-41,0
Maksetut välittömät verot		-14,0	-9,9
Liiketoiminnan rahavirta		191,0	119,0
Investointien rahavirta			
Konserniyritysten ja liiketoimintojen hankinnasta johtuva nettorahavirta	14	-8,0	-28,3
Muut käyttöomaisuusinvestoinnit		-68,5	-48,6
Liiketoimintojen ja osakkuusyhtiöiden myynnit		0,0	4,6
Lainasaamisten muutos		-1,4	-1,2
Käyttöomaisuusmyynnit		3,0	8,0
Investointien rahavirta		-74,9	-65,5
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut osingot		-36,0	-88,5
Omien osakkeiden hankinta		-	-32,1
Rahoitusleasingvelkojen maksut		-2,6	-12,1
Lyhytaikaisten lainojen nostot		522,0	603,0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-549,1	-583,0
Pitkäaikaisten lainojen nostot		57,1	-
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-57,5	-2,9
Muun rahoituksen rahavirta		0,0	0,5
Rahoituksen rahavirta		-66,1	-115,1
Rahavarojen muutos			
Rahavarat kauden alussa		-72,9	-138,9
Kurssierojen vaikutukset rahavaroihin		2,7	4,4
Rahavarat kauden lopussa	19	120,2	72,9
		50,0	-61,6

Lainasaamisten (IFRIC 4) muutos on siirretty rahoituksen rahavirrasta investointien rahavirtaan.
Rahavarojen kurssierojen vaikutukset on uudelleenryhmitelty nettokäyttöpääoman muutos -erästä.
Vastaavat korjaukset on tehty vuoden 2007 lukuihin.

Oman pääoman muutokset

Milj. euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma					Vähem- mistö- osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto ja muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kertyneet voittovarot		
Oma pääoma 31.12.2006	75,8	68,8	-52,3	-6,6	536,7	4,0	626,4
Muuntoerot		-2,7		-5,9	10,2		1,6
Omien osakkeiden mitätöinti			43,3		-43,3		0,0
Siirrot sidotun ja vapaan oman pääoman välillä		-26,5			26,5		0,0
Omaan pääomaan kirjatut osakeperusteiset maksut					2,3		2,3
Osingonjako					-88,3		-88,3
Omien osakkeiden hankinta			-32,1				-32,1
Osakeoptioiden käyttö	0,0	0,0					0,0
Tilikauden voitto					-32,3		-32,3
Oma pääoma 31.12.2007	75,8	39,6	-41,1	-12,5	411,8	4,0	477,6
Oma pääoma 31.12.2007	75,8	39,6	-41,1	-12,5	411,8	4,0	477,6
Muuntoerot		-4,2		-63,6	46,3		-21,5
Vähemmistöosuus					0,3	-3,0	-2,7
Omien osakkeiden mitätöinti			32,1		-32,1		0,0
Siirrot sidotun ja vapaan oman pääoman välillä		-2,2			2,2		0,0
Omaan pääomaan kirjatut osakeperusteiset maksut					3,8		3,8
Osingonjako					-35,8		-35,8
Muut muutokset ¹⁾					1,7		1,7
Tilikauden voitto					59,9	0,6	60,5
Oma pääoma 31.12.2008	75,8	33,2	-9,0	-76,1	458,1	1,6	483,6

1) Katso laadintaperiaatteet.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Yhtiö

TietoEnator Oyj on Suomen lainsäädännön mukaisesti perustettu julkinen suomalainen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo. Yhtiö on listattu NASDAQ OMX:ssä Helsingissä ja Tukholmassa.

Laadintaperusteet

TietoEnator Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Konsernitilinpäätös on esitetty miljoonina euroina ja se perustuu alkuperäisiin hankintahintoihin, ellei näissä laadintaperiaatteissa ole toisin ilmoitettu.

Uusia ja uudistettuja standardeja sekä tulkintoja, jotka tulivat voimaan 2008, mutta joilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen

- IAS 39 (muutos) ja IFRS 7 (muutos), Reclassification of Financial assets. Muutos mahdollistaa tiettyjen rahoitusvarojen luokittelun pois kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista tai myytävissä olevista rahoitusvaroista tiettyjen ehtojen täytyessä. Tällaisessa tapauksessa on annettava tilinpäätöksessä lisätietoja. Muutos on ollut sovellettavissa 1.7.2008 alkaen.

Uusien ja muutettujen IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

IASB on julkistanut alla luetellut standardit ja tulkinnat, jotka tulevat voimaan vuonna 2009 tai myöhemmin. Konserni on päättänyt olla soveltamatta näitä standardeja ja tulkintoja ennenaikaisesti ja ottaa ne käyttöön tulevana tilikausina.

Konserni ryhtyy soveltamaan seuraavia standardeja ja tulkintoja vuonna 2009 ⁽¹⁾:

- IAS 1 (uudistettu), Tilinpäätöksen esittäminen. Standardin muutoksen tarkoituksena on parantaa tilinpäätöksen käyttäjien mahdollisuuksia analysoida ja vertailla tilinpäätöslaskelmissa annettavia tietoja muun muassa erottamalla yrityksen omassa pääomassa tapahtuvat muutokset, jotka liittyvät liiketoimiin yrityksen omistajien kanssa, muista oman pääoman muutoksista. Omistajiin liittymättömät muutokset esitetään laajassa tuloslaskelmassa. Uudistetulla standardilla on vähäisiä vaikutuksia esitettäviin liitetietoihin.
- IAS 23 (uudistettu), Vieraan pääoman menot. Standardin muutos edellyttää ehdot täyttäviin asiakasprojekteihin liittyvien vieraan pääoman menojen aktivoimista osaksi hankintamenoa, sillä menojen kirjaaminen suoraan kuluksi ei ole sallittua. Koska konsernilla on osatuloutettavissa asiakasprojekteissa keskimäärin nettovelka-asema, uudistuksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 8, Toiminnalliset segmentit. Standardi korvaa IAS 14 -standardin. Uusi standardi edellyttää "johdon lähestymistapaa", mikä tarkoittaa että segmenttiedot esitetään samalla tavalla kuin sisäisessä raportoinnissa. Raportoitavien segmenttien määrä sekä tapa, jolla segmentit raportoidaan, muuttuu sisäisen raportoinnin mukaiseksi. Koska Tiedon uusi rakenne ja toimintamalli edellyttävät uudenlaista

raportointia, liiketoiminta-alueisiin pohjautuvasta rakenteesta luovutaan ja raportointi perustetaan sen sijaan maasegmentteihin: Suomi, Ruotsi ja Muut maat. Uusi standardi edellyttää aikaisempia laajempia liitetietoja.

- IAS 32 (muutos), Rahoitusinstrumentit: esittämistapa ja IAS 1 (muutos), Tilinpäätöksen esittäminen – Lunastusvelvoitteiset rahoitusinstrumentit ja yhteisön purkauksessa syntyvät velvoitteet. Standardien muutokset edellyttävät eräiden lunastusvelvoitteisten instrumenttien sekä eräiden rahoitusinstrumenttien, joiden perusteella yhteisön tulee ainoastaan selvitystilan yhteydessä luovuttaa tasasuhteinen osuus yhteisön nettovarallisuudesta, luokittelemista omaksi pääomaksi. Standardin muutoksella ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. ⁽²⁾
- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutos selventää, että ainoastaan palvelun suorittamista koskevat ehdot ja tulokseen perustuvat ehdot ovat oikeuden syntymisehtoja. Kaikki muut piirteet tulee sisällyttää myöntämispäivän käypään arvoon eivätkä ne vaikuta siihen myönnettujen etuuksien määrään, johon odotetaan syntyvän oikeus, tai arvostukseen myöntämispäivän jälkeen. Muutos määrittelee myös sen, että kaikki peruutukset käsitellään samalla tavalla riippumatta siitä, onko tekijä yhtiö itse vai muu taho. Standardin muutoksella ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 11, IFRS 2 – Konsernin ja omia osakkeita koskevat liiketoimet. Tulkinta selventää omia osakkeita tai konserni-yhtiöitä koskevien liiketoimien käsittelyä emoyhtiön ja konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä ohjeistamalla näiden luokittelua omana pääomana maksettaviin tai käteisvaroina maksettaviin osakeperusteisiin liiketoimiin. Tällä tulkinnalla ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 13, Kanta-asiakasohjelmat. Tulkinta määrittelee liiketoimet, joissa tavaroita tai palveluita myydään asiakas-kollisuutta kannustavalla tavalla myyntisopimuksiksi, joissa on erotettavia osia. Asiakkaalta saatava suoritus kohdistetaan myyntisopimuksen eri komponenteille niiden käypiin arvoihin perustuen. Tällä tulkinnalla ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 14, IAS 19 – Etuus pohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys. Tulkintaa sovelletaan IAS 19 -standardin mukaisiin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuus pohjaisiin järjestelyihin ja muihin pitkäaikaisiin etuus pohjaisiin työsuhte-etuuksiin silloin, kun järjestelyyn liittyy vähimmäisrahastointivaatimus. Tulkinta myös tarkentaa tulevien palautusten tai vastaisten järjestelyyn suoritettavien maksujen vähennysten kautta taseeseen merkittävän omaisuuserän kirjausedellytyksiä. Tällä tulkinnalla ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 15, Kiinteistöjen rakentamissopimukset. Tulkinta selventää käsitelläänkö kiinteistöjen rakentamissopimuksia IAS 11 "Pitkäaikaishankkeet" vai IAS 18 "Tuotot" -standardin mukaisesti ja milloin tällaisia rakennusprojekteja voidaan osatulouttaa. Tällä tulkinnalla ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. ⁽²⁾

- IFRIC 16, Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation. IFRIC 16 selventää ulkomaisen nettoinvestoinnin suojauksen kirjanpitokäsittelyä. Tämä tarkoittaa, että ulkomaisen nettoinvestoinnin suojaus liittyy eroihin toimintavaihtotilassa eikä esittämistilassa. Lisäksi suojausinstrumentin haltija voi olla mikä tahansa konserniyhtiö. IAS 21, "Valuuttakurssien muutosten vaikutukset" -standardin määräykset soveltuvat suojattavaan erään. Tällä tulkinnalla ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. ⁽²⁾

IASB julkaisi toukokuussa 2008 useampia parannuksia standardiin osana vuosittaisia parannuksia standardeihin, mutta näillä ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 1 (muutos) Tilinpäätöksen esittäminen. Muutoksella selvennetään, että vain osa IAS 39:n mukaisesti kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä luokiteltavista rahoitusvaroista kuuluu lyhytaikaisiin varoihin. ⁽²⁾
- IAS 16 (muutos) Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (ja siitä johtuva muutos IAS 7:ään "Rahavirtalaskelmat"). Yhtiöt, joiden tavanomaiseen toimintaan kuuluu omaisuuserien antamista vuokralle ja niiden myöhemmin tapahtuvaa myyntiä, esittävät näistä omaisuuseristä saadut myyntituotot liikevaihtona ja siirtävät omaisuuserän kirjanpitoarvon vaihto-omaisuuteen, kun omaisuuserä tulee myytäväksi. Tästä aiheutuu IAS 7:ään muutos, jonka mukaan tällaisten omaisuuserien ostamisesta, vuokralle antamisesta ja myynnistä johtuvat rahavirrat luokitellaan liiketoiminnan rahavirroiksi. ⁽²⁾
- IAS 19 (muutos) Työsuhde-etuudet. Järjestelyn muutos, joka muuttaa tulevien palkankorotusten vaikutusta luvattuihin etuuksiin, on järjestelyn supistaminen. Takautuvaan työsuorituksen kohdistuvien etuuskien muutos aiheuttaa negatiivisen, takautuvaan työsuorituksen perustuvan menon, jos se pienentää etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan veloitteen nykyarvoa. ⁽²⁾
- IAS 20 (muutos) Julkisten avustusten kirjanpidollinen käsittely ja julkisesta tuesta tilinpäätöksessä esitettävät tiedot. Hyöty, joka koituu markkinakorkoa pienemmällä korolla julkiselta vallalta saadusta lainasta, määritetään IAS 39:n mukaisen kirjanpitoarvon ja saatujen maksujen erotuksena, ja hyöty käsitellään IAS 20:n mukaisesti. ⁽²⁾
- IAS 23 (muutos) Vieraan pääoman menot. Vieraan pääoman menojen määritelmää on muutettu siten, että korkokulut lasketaan käyttäen IAS 39:ssä määriteltyä efektiivisen koron menetelmää. ⁽²⁾
- IAS 27 (muutos) Konsernitiilinpäätös ja erillistilinpäätös. Kun IAS 39:n mukaisesti kirjanpidossa käsitelty tytäryhtiösjointu luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5:n mukaisesti, IAS 39:n soveltamista jatketaan. ⁽²⁾
- IAS 28 (muutos) Sijoitukset osakkuusyrityksiin (ja siitä aiheutuvat muutokset IAS 32:een "Rahoitusinstrumentit: esittämistapa" ja IFRS 7:ään "Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot"). Jos sijoitusta osakkuusyritykseen käsitellään kirjanpidossa IAS 39:n mukaisesti, siitä tarvitsee esittää vain osa IAS 28:n edellyttämistä tiedoista IAS 32:n ja IFRS 7:n edellyttämien tietojen lisäksi. ⁽²⁾
- IAS 28 (muutos) Sijoitukset osakkuusyrityksiin (ja siitä aiheutuvat muutokset IAS 32:een "Rahoitusinstrumentit: esittämistapa" ja IFRS 7:ään "Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot"). Sijoitusta osakkuusyritykseen käsitellään arvonalentumistestauksessa yhtenä omaisuuseränä, eikä arvonalentumistappiota kohdisteta sijoitukseen sisältyviin yksittäisiin omaisuuseriin, esimerkiksi liikearvoon. Arvonalentumisten peruutukset kirjataan sijoituksen kirjanpitoarvon oikaisuiksi siihen määrään asti kuin osakkuusyrityksestä kerrytettävissä oleva rahamäärä kasvaa. ⁽²⁾
- IAS 31 (muutos) Osuudet yhteisyrityksissä (ja siihen liittyvät muutokset IAS 32:een ja IFRS 7:ään). Jos sijoitusta yhteisyritykseen käsitellään kirjanpidossa IAS 39:n mukaisesti, siitä vaaditaan esitettäväksi vain osa IAS 31:n edellyttämistä tiedoista IAS 32:n ja IFRS 7:n edellyttämien tietojen lisäksi. ⁽²⁾
- IAS 36 (muutos) Omaisuuserien arvonalentuminen. Jos käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla on laskettu diskontattujen rahavirtojen perusteella, tilinpäätöksessä esitetään samat tiedot kuin käyttöarvolaskelmia käytettäessä. ⁽²⁾
- IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet. Ennakkomaksu saadaan merkitä taseeseen vain silloin, kun maksu on suoritettu ennen kuin tavaroihin on saatu oikeus tai palvelut on vastaanotettu. Tämä tarkoittaa sitä, että postimyyntiluettelosta johtuva kulu kirjataan silloin, kun luettelot ovat konsernin käytettävissä, eikä vasta silloin, kun luettelot toimitetaan asiakkaille. ⁽²⁾
- IAS 38 (muutos) Aineettomat hyödykkeet. Muutoksella poistetaan sanamuoto, jonka mukaan menetelmä, joka johtaa tasapoistoja pienempään poistoon, on perusteltu "vain harvoin jos koskaan". ⁽²⁾
- IAS 39 (muutos) Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen. Muutokset muun muassa selventävät johdannaisten luokittelua suojauslaskennan muutostilanteissa, kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien instrumenttien määritelmää sekä edellyttävät tarkistetun efektiivisen koron käyttöä vieraan pääoman ehtoisen instrumentin uuden kirjanpitoarvon määrittämiseen, kun käyvän arvon suojauslaskenta lopetetaan. ⁽²⁾
- IAS 40 (muutos) Sijoituskiinteistöt (ja siitä johtuvat muutokset IAS 16:een). Kiinteistö, jota parhaillaan rakennetaan tai kunnostetaan käytettäväksi sijoituskiinteistöksi tulevaisuudessa, kuuluu IAS 40:n soveltamisalaan. Näin ollen tällainen kiinteistö arvostetaan käypään arvoon, jos sovelletaan käyvän arvon mallia. Jos rakenteilla olevan sijoituskiinteistön käypä arvo ei kuitenkaan ole luotettavasti määritettävissä, kiinteistö arvostetaan hankintamenuun, kunnes rakennustyö valmistuu tai käyvän arvon luotettava määrittäminen tulee mahdolliseksi. ⁽²⁾
- IAS 41 (muutos) Maatalous. Muutetun standardin mukaan diskontattuihin rahavirtoihin perustuvissa käypää arvoa koskevissa laskelmissa on käytettävä markkinoilla määräytyvää diskonttauskorkoa, ja standardista poistetaan kieltö, jonka mukaan biologista muuttamista ei saanut ottaa huomioon käypää arvoa laskettaessa. ⁽²⁾

Seuraavilla vuonna 2009 voimaan tulevilla uusilla standardeilla ja tulkinnolla ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen ⁽¹⁾:

- IFRS 1 (muutos), Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto ja IAS 27 (muutos), Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös. IFRS-tilinpäätöksen ensilaatijat saavat muutetun standardin mukaan käyttää erillistilinpäätöksissään joko käypää arvoa tai aiemman tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa oletushankintamenona määritellään tytäryrityksiin, yhteisessä määräysvallassa oleviin yksikköihin ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen sijoitusten alkuperäistä hankintamenoa. Muutoksen seurauksena IAS 27:stä myös poistetaan ”hankintameno perustuvan kirjaamisen” määritelmä, ja siihen lisätään vaatimus osinkojen esittämisestä tuottoina sijoittajayrityksen erillistilinpäätöksessä. ⁽²⁾

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2009 seuraavat IASB:n julkistamat standardit ja tulkinnat. Johto on selvittämässä muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

- IAS 27 (uudistettu), Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös. Uudistettu standardi edellyttää kaikkien vähemmistötransaktioiden kirjaamista omaan pääomaan, jos määräysvalta ei muutu. Näin ollen vähemmistötransaktiot eivät enää johda liikearvon eivätkä tulosvaikutteisen voiton tai tappion kirjaamiseen. Standardi määrittelee transaktioiden käsittelyn myös silloin, kun määräysvalta siirtyy. Mahdollisesti jäljelle jäävä osuus hankinnan kohteessa arvostetaan käypään arvoon ja syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. ⁽²⁾
- IAS 39 (muutos), Financial Instruments: Recognition and Measurement – Eligible Hedged Items. Muuttuneen standardin mukaan inflaatiota ei voida erikseen määrittää suojattavaksi komponentiksi kiinteäkorkeissa velassa. Lisäksi silloin, kun optioihin sovelletaan suojauslaskentaa, ei option aika-arvoa voida enää sisällyttää suojaussuhteeseen. ⁽²⁾
- IFRS 5 (muutos) Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuus-erät ja lopetetut toiminnot (ja siihen liittyvä muutos IFRS 1:een ”Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto”). Muutos kuuluu IASB:n toukokuussa 2008 julkaisemiin vuosittaisiin paramuksiin. Siinä selvennetään, että jos osittaista luovutusta koskeva suunnitelma johtaa määräysvallan menettämiseen, tytäryrityksen kaikki varat ja velat luokitellaan myytävänä oleviksi, ja lopetetun toiminnon määritelmän mukaisten kriteerien täytyessä esitetään asiaankuuluvat tiedot. Tästä aiheutuu IFRS 1:een muutos, jonka mukaan näitä muutoksia sovelletaan IFRS-standardeihin siirtymispäivästä alkaen. ⁽²⁾
- IFRIC 17, Distributions of Non-cash Assets to Owners. Tulkinta selvittää kuinka varojen jakaminen arvostetaan tilanteessa, jossa yhtiö jakaa muuta varallisuutta kuin rahaa osinkoina omistajilleen. ⁽²⁾

Konserni ottaa käyttöön vuonna 2010 seuraavat IASB:n julkistamat standardit ja tulkinnat:

- IFRS 3 (uudistettu), Liiketoimintojen yhdistäminen. Uudistettu standardi edellyttää edelleen hankintameno menetelmän käyttöä yritysten yhteenliittymien käsittelyssä. Standardissa on kuitenkin eräitä merkittäviä muutoksia. Esimerkiksi kaikki yritysten hankkimiseen liittyvät maksut tulee kirjata käypään arvoon hankinta-ajankohtana, ja eräät ehdolliset vastikkeet

arvostetaan hankinnan jälkeen käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Liikearvo voidaan laskea perustuen emoyhtiön osuuteen nettovarallisuudesta tai se voi sisältää vähemmistöosuudelle kohdistetun liikearvon. Kaikki transaktiomenot kirjataan kuluksi. Konsernin johto on selvittämässä standardin muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. ⁽²⁾

Seuraavilla vuonna 2010 voimaan tulevilla uusilla standardeilla ja tulkinnolla ei tule olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen ⁽¹⁾:

- IFRIC 12, Service Concession Arrangements. Tulkinta koskee sopimusjärjestelyjä, joissa yksityinen taho osallistuu julkisten palveluiden kehittämiseen, rahoittamiseen, toteuttamiseen tai infrastruktuurin ylläpitoon. ⁽²⁾

1) Ne standardien ja tulkintojen nimet, joista ei ole olemassa virallista käännöstä, esitetään englanninkielisinä.

2) Kyseistä standardia/tulkintaa ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen sisältyy emoyhtiö TietoEnator Oyj ja kaikki emoyhtiön välittömässä tai välillisessä määräysvallassa olevat tytäryhtiöt.

Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintapäivästä myyntipäivään asti.

Ennen 1.1.2004 hankitut tytäryhtiöt on IFRS 1 -siirtymästandardin helpotussäännösten perusteella yhdistelty alkuperäisen kirjanpito- ja konsernitilinpäätöskäytännön mukaisesti. Kaikkien tytäryhtiöiden hankintaan sovelletaan hankintameno menetelmää lukuun ottamatta yhtä tapausta, jossa on käytetty yhdistelmämenetelmää. 1.1.2004 tai sen jälkeen hankitut tytäryhtiöt yhdistellään standardin IFRS 3 – Liiketoimintojen yhdistäminen mukaisesti.

TietoEnator Oyj omistaa osuuksia yhtiöissä, joissa sillä on hallintovastuu ja yhteinen määräysvalta. Tällaisten yhtiöiden yhdistely perustuu standardiin IAS 31 – Osuudet yhteisyhtiöissä. TietoEnator Oyj:n osuus näiden varoista, veloista, tulosta ja kuluista sisältyy konsernitilinpäätökseen.

Tieto-konserni omistaa osuuksia osakkuusyhtiöissä, joissa se käyttää merkittävää vaikutusvaltaa. Omistukset osakkuusyhtiöissä yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Pääomaosuusmenetelmän mukaisesti nämä osuudet arvostetaan hankintamenoon lisätyn hankinnan jälkeisillä muutoksilla konsernin osuudessa yhtiön nettovarallisuudesta. Hankinnasta johtuva liikearvo sisältyy sijoitusten kirjanpitoarvoon ja sen arvostus testataan osana koko sijoituksen arvon testausta. Liikearvoa ei poisteta.

Konsernin osuus osakkuusyhtiöiden toiminnan tuloksesta ilmoitetaan liikevoiton erillisenä osana. Konsernin sisäiset saamiset, velat ja liiketapahtumat, mukaan lukien osingot ja sisäiset katteet, eliminoidaan yhdistelyssä. Vähemmistöosuudet ilmoitetaan erillisenä eränä konsernin omassa pääomassa.

Segmenttiraportointi

Tieto-konsernin liiketoiminnan rakenne on jaettu liiketoimintaluokkiin, jotka koostuvat määritellyistä asiakassegmenteistä. Processing & Network -liiketoiminta-alue tarjoaa tietojenkäsit-

tely- ja verkkopalveluita muiden liiketoiminta-alueiden asiakassegmenteille. Digital Innovations -liiketoiminta-alueita ei yhdistellä erillisenä segmenttinä vaan se on jaettu tasan viiden liiketoiminta-alueen kesken. Liiketoiminta-alueet on määritelty standardin IAS 14 – Segmenttiraportointi mukaisiksi ensisijaisiksi raportointisegmenteiksi. Maantieteelliset alueet on määritelty toissijaisiksi segmenteiksi. Raportoitavien segmenttien määrä sekä tapa, jolla segmentit raportoidaan, muuttuu 2009 sisäisen raportoinnin mukaiseksi. Koska Tiedon uusi rakenne ja toimintamalli edellyttävät uudenlaista raportointia, liiketoiminta-alueisiin pohjautuvasta rakenteesta luovutaan ja raportointi perustetaan sen sijaan maasegmentteihin: Suomi, Ruotsi ja Muut maat.

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat kirjataan tapahtumapäivän vaihtokurssin mukaisesti. Ulkomaan rahan määräisten tase-erien arvostuksessa käytetään tilikauden viimeisen päivän päätöskurssia. Liiketoimintaan liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot sisältyvät liikevoittoon, ja rahoitukseen liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Muuta toimintavaluuttaa kuin euroa käyttävien tytäryhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan konsernitilinpäätöksessä euroiksi käyttäen tilikauden keskikursseja. Yhtiöiden taseet muunnetaan käyttäen tilikauden viimeisen päivän päätöskurssia.

Yhdistelystä johtuvat kurssierot esitetään konsernin omassa pääomassa. Kun tytäryhtiö myydään, mahdolliset kurssierot tuloutetaan tuloslaskelmassa osana luovutusvoittoa tai -tappiota.

Myyntituottojen tulouttaminen

Myyntituotot kirjataan IAS 11- ja 18-standardien mukaisesti. Myyntituotoiksi kirjataan IT-palvelujen ja -tuotteiden arvonnaisvero- ja annetuilla alennuksilla sekä vaihtokurssieroilla oikaistu myynti käyvästä arvostaan. Palvelut koostuvat pääasiassa räätälöidyistä ohjelmistoratkaisuista, ohjelmistoratkaisujen ylläpidosta sekä tietojenkäsittely- ja verkkopalveluista. Myydyt tuotteet ovat pääasiassa ohjelmistolisenssejä.

Palvelujen myyntituotto jaksetaan sille tilikaudelle, jonka aikana palvelu toimitetaan. Kiinteähintaisista projekteista ja vastaavanlaisista asiakassopimuksista saatava tulo jaksetaan valmistusasteen perusteella. Valmistusaste lasketaan kuukausittain vertaamalla toteutuneita työtunteja arvioon koko projektiin tarvittavien työtuntien määrästä. Valmistusastemene- telmää käytetään edellyttäen, että valmistusaste ja palvelusopimukseen liittyvät tulot ja menot voidaan arvioida luotettavasti. Elleivät nämä ehdot täyty, ainoastaan menoja vastaava osuus tuloutetaan, jos tulojen odotetaan kattavan kyseiset menot. Pitkäaikaisiin sopimuksiin liittyvistä tappioista kirjataan varaus, kun tappioiden syntyminen havaitaan ja niiden määrä voidaan luotettavasti arvioida.

Tuotteen myynti tuloutetaan, kun sen omistukseen liittyvät oleelliset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet ostajalle eikä myyjällä ole enää oikeutta luovuttaa tuotetta edelleen tai tosiasiallista määräysvaltaa tuotteeseen nähden.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat pääosin liiketoiminnan myynnistä ja muista luovutusvoitosta, vuokratuloista ja valtion

avustuksista. Lopetettujen toimintojen tuotot sisältyvät lopetettujen toimintojen nettotulokseen.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluiksi toteutumishetkellä. Merkittävien uusien liiketoimintakonseptien ja ohjelmistotuotteiden kehitysmenot aktivoidaan taseeseen aineettomana omaisuutena, jos niihin liittyvien tulojen voidaan kohtuudella odottaa kattavan kyseiset menot, ja muut standardin IAS 38 vaatimukset täyttyvät. Aineeton omaisuus arvostetaan poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintamenuon.

Tuloverot

Tuloverot sisältävät konserniyhtiöiden tilikauden verotettavasta tulosta maksettavat tuloverot sekä oikaisut aiemmilta vuosilta ja laskennallisen verovelan tai -saamisten muutokset. Omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvät tuloverot kirjataan myös omaan pääomaan.

Varojen ja velkojen vero- ja kirjanpitoarvojen väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verovelat tai -saamiset on määritetty tulevien tilikausien verokannan mukaan. Tärkeimmät väliaikaiset erot liittyvät vahvistettuihin tappioihin, poistoeroihin ja aineettomiin oikeuksiin. Seuraavia laskennallisia eriä ei ole huomioitu: verotuksessa vähennyskelvoton liikearvo, kirjanpidolliseen ja verotukselliseen tulokseen vaikuttamattomien varojen ja velkojen kirjaukset, kun kyseessä ei ole liiketoiminnan yhdistäminen, sekä tytäryhtiösijoituksiin liittyvät erot, jotka eivät todennäköisesti tule muuttumaan.

Laskennalliset verosaamiset kirjataan ainoastaan, jos on todennäköistä, että ne voidaan käyttää tulevien verotettavien tulojen kattamiseen. Yhdistelystä johtuvat laskennalliset verovelat ja -saamiset kirjataan konsernitaseeseen, jos niiden veroseuraamusten realisointuminen on todennäköistä.

Liikearvo

Ennen 1.1.2004 tehdyistä yritysostoista johtuva liikearvo on kirjattu hankintahetken kirjanpito- ja konsernitilinpäätösperiaatteiden mukaisesti. Liikearvon 1.1.2004 kirjanpitoarvo on poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennetty hankintamenuon. Kyseinen kirjanpitoarvo on testattu standardin IFRS 1 vaatimusten mukaisesti. 1.1.2004 tai sen jälkeen tehdyistä yritysostoista johtuva liikearvo on kirjattu ja käsitelty standardin IFRS 3 – Liiketoimintojen yhdistäminen mukaisesti.

Liikearvo arvostetaan aluksi hankintamenuon. Hankittua omistusosuutta vastaavien yhtiön varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän arvon ylittävä osa omistusosuuden hankintamenuosta kirjataan liikearvon hankintamenuoksi. Tämän jälkeen liikearvo arvostetaan mahdollisilla arvonalennuksilla vähennettyyn hankintamenuon.

Liikearvon 1.1.2004 tasearvosta tai myöhemmin hankitusta liikearvosta ei tehdä poistoja. Liikearvon arvonalentumistestaus tehdään vuosittain ja aina, kun jokin tapahtuma tai olosuhteiden muutos osoittaa, että kirjattu arvo ei ehkä ole kerrytettävissä.

Aineeton omaisuus

Aineettoman omaisuuden hankintamenuon aktivoidaan taseeseen. Liiketoimintojen yhdistämisen kautta hankittu aineeton

omaisuus aktivoidaan hankintahetken käyvästä arvostaan. Aineettoman omaisuuden vaikutusaika määritetään joko rajalliseksi tai rajoittamattomaksi. Aineeton omaisuus, jonka vaikutusaika on rajallinen, poistetaan kyseisenä vaikutusaikana. Jos aineettoman omaisuuden vaikutusaika on rajoittamaton, suoritetaan vuosittain arvonalentumistesti. Tieto-konsernin liike-toimintojen yhdistämisen yhteydessä kirjattu aineeton omaisuus liittyy yleensä asiakkaisiin tai teknologioihin, joiden vaikutusaika tunnetaan. Tieto ei yleensä kirjaa markkinointiin liittyvää aineetonta omaisuutta taseeseen, koska hankitun liiketoiminnan arvo koostuu normaalisti asiakassuhteista, teknologiasta ja henkilöstöstä (joka sisältyy liikearvoon), minkä johdosta markkinointiin liittyvällä aineettomalla omaisuudella ei yleensä ole erillistä kirjattavissa olevaa arvoa.

Liikearvon alentumisen testaus

Yritysostojen yhteydessä hankittu liikearvo testataan vuosittain ja aina, kun jokin tapahtuma tai olosuhteiden muutos osoittaa, että kirjattu arvo ei ehkä ole kerrytettävissä. Arvonalentumistestaukselta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka perustuvat liiketoiminnan seurannassa käytettävään konsernin raportointirakenteeseen.

Jos rahavirtaa tuottavalle yksikölle kirjatus liikearvon määrä ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän, erotus kirjataan arvonalennukseksi.

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä määritellään sen käyttöarvona, so. tulevien kassavirtojen nettonykyarvona.

Käyttöomaisuus

Maa-alueista ei tehdä poistoja. Muu käyttöomaisuus arvostetaan suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuun. Poistosuunnitelma perustuu kunkin omaisuuserän arvioituun taloudelliseen vaikutusaikaan ja tasaeräpoistoihin. Tarvittaessa käyttöomaisuuden jäljellä oleva vaikutusaika arvioidaan uudestaan kunkin tilikauden lopussa.

Konserni soveltaa seuraavia taloudellisia vaikutusaikoja:

	Vuotta
Rakennukset	25–40
Tietojenkäsittelylaitteet ¹⁾	1–4
Muut koneet ja laitteet	5–8
Muu aineellinen omaisuus	10

¹⁾ PC-tietokoneiden hankintamenu kirjataan kuluksi hankintahetkellä.

Leasingsopimukset

Konserni vuokralleottajana

Leasingsopimukset on luokiteltu rahoitus- ja käyttöleasingso-
pimuksiksi. Rahoitusleasingso-
pimuksilla hankittu omaisuus
aktivoidaan käyttöomaisuuteen ja poistetaan taloudellisen
vaikutusaikansa kuluessa. Vuosivuokrat kirjataan rahoituslea-
singsopimusten lyhennyksiksi sekä korkokuluiksi. Käyttöleasing-
sopimusten vuokrat kirjataan kuluksi toteutumishetkellä.

Konserni vuokralleantajana

IFRIC 4:ssä esitettyjen kriteerien mukaisesti tietty käyttöomai-
suus, lähinnä tekniset laitteet, luokitellaan yksilöidyksi rahoitus-

leasinghyödykkeiksi. Näihin perustuva myynti tuloutetaan sopi-
muskauden alussa. Asiakkaan maksut kirjataan lainasaatavan
lyhennykseksi sekä korkotuotoksi.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat jaetaan lainoihin ja saamisiin, eräpäivään asti
pidettäviin, kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin ja myytävissä
oleviin.

Rahoitusinstrumentit arvostetaan aluksi käypään arvoon
pois lukien palkkiot. Yleensä käypä arvo vastaa saatua tai
maksettua summaa. Lainat sisältyvät pitkä- tai lyhytaikaisiin
velkoihin. Korkokulut ja palkkiot jaksotetaan tuloslaskelmassa
laina-aikana käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Rahoitus-
instrumenttien myöhempi arvostus perustuu niiden käyttötarkoi-
tukseen seuraavasti:

- Pitkäaikaiset talletukset, jotka koostuvat pääasiassa
pankkeihin ja muihin rahoituslaitoksiin talletetuista varoista, ja
lyhytaikaiset lainat, luotolliset tilit ja pitkäaikaiset lainat
luokitellaan lainoiksi ja saamisiksi ja arvostetaan kertyneillä
poistoilla vähennettyyn hankintamenuun. Rahamarkkinasijoi-
tukset esitetään lyhytaikaisina talletuksina likvideissä
varoissa. Ruotsin tytäryhtiöille annetuista lainoista 50 %
luokitellaan IAS 21 mukaiseksi nettosijoitukseksi ulkomai-
seen yksikköön. Nettosijoituksesta aiheutuneet realisoitu-
mattomat valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan suoraan
omaan pääomaan.
- Johdannaiset, joihin sisältyvät valuuttatermiinit, valuuttaoptiot
ja koronvaihtosopimukset (sekä kytketyt johdannaiset)
luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi ja
arvostetaan käypään arvoonsa. Valuuttatermiinisopimukset
arvostetaan markkinakurssiin, jota verrataan sopimuskurs-
siin. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan markkina-
hintojen pohjalta. Johdannaisten arvomuutokset kirjataan
rahoitustuottoihin ja -kuluihin tuloslaskelmassa sekä muihin
lyhytaikaisiin velkoihin ja saamisiin taseessa. Johdannaista
käytetään ainoastaan suojaustarkoituksessa. Vuonna 2008
ei käytetty standardin IAS 39 mukaista johdannaissopimus-
ten suojauslaskentaa.
- Sijoitukset osakeinstrumentteihin, lukuun ottamatta sijoituksia
osakkuusyhtiöihin ja yhteisyrityksiin, luokitellaan myytävissä
oleviksi varoiksi. Nämä sijoitukset arvostetaan käypään
arvoon, jos käyvän arvon luotettava määrittäminen on mahdollista,
ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan suoraan
omaan pääomaan. Kun sijoitus myydään, kertynyt käyvän
arvon muutos kirjataan tuloksi.
- Tällä hetkellä yhtiöllä ei ole rahoitusvaroja, jotka kuuluvat
eräpäivään asti pidettäviin.

Konserni arvioi kunkin tilikauden lopussa, onko olemas-
sa objektiivista näyttöä siitä, että joidenkin rahoitusvarojen
arvo olisi alentunut. Mahdollinen arvonalentuminen kirjataan
tuloslaskelmaan.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset ja muut saamiset arvostetaan aluksi nimellisar-
voonsa. Epävarmoista saamisista tehdään tapauskohtaiseen riski-
arvioon perustuva varaus, joka kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä ja nostettavissa olevista pankkitalletuksista sekä muista likvideistä alle kolmen kuukauden sijoituksista. Luotolliset tilit on käsitelty lyhytaikaisina lainoina lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa.

Varaukset

Varaukset kirjataan standardin IAS 37 mukaisesti. Ajoitukseltaan ja suuruudeltaan epävarmoista menneisiin tapahtumiin perustuvista yhtiön oikeudellisista tai tosiasiallisista velvoitteista kirjataan taseeseen varaus, jos on todennäköistä, että kyseisen velvoitteen täyttäminen vaatii yhtiötä tulevaisuudessa luopumaan taloudellisista hyödykkeistä. Yrityksen tulee myös pystyä arvioimaan velvoite luotettavasti.

Työsuhde-etuudet

Tieto-konsernin yhtiöt ylläpitävät erilaisia kansallisten vaatimusten ja käytäntöjen mukaisia eläkejärjestelyjä. Suurin osa järjestelyistä luokitellaan maksupohjaisiksi. Maksut maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, johon ne liittyvät. Maksun jälkeen Tieto-konsernilla ei ole muita kyseisiin järjestelyihin liittyviä velvoitteita.

Etuusperusteisiin järjestelyihin liittyvä vastuu on velvoitteen nykyarvo vähennettynä järjestelyyn liittyvien varojen käyvällä arvolla, jota oikaistaan kirjaamattomilla vakuutusmatemaattisilla voitoilla ja tappioilla sekä kirjaamattomilla takautuvaan työsuorituksen perustuvilla menoilla. Eläkejärjestelyihin liittyvät kustannukset määritetään ja kirjataan tuloslaskelmaan standardin IAS 19 – Työsuhde-etuudet mukaisesti. Vakuutusmatemaattisiin voittoihin ja tappioihin sovelletaan IAS 19:n mukaista nk. putkimenetelmää.

Osakeperusteiset maksut

Tieto käyttää kannustinohjelmissaan osakeoptioita ja palkkioita, jotka voidaan maksaa joko osakkeina tai käteissuorituksena. Standardin IFRS 2 mukaisesti vastikkeena suoritettavat palvelut jaksotetaan optioiden ansainta-ajalle. Näiden palvelujen arvoksi katsotaan optioiden käypä arvo niiden myöntämishetkellä. Henkilöstölle käteisenä maksettavan, osakeoptioihin liittyvän summan käypä arvo kirjataan kuluksi, ja vastaava summa lisätään velkoihin sillä kaudella, jonka aikana työntekijöillä on oikeus saada kyseinen käteissuoritus. Velka lasketaan aina tilikauden päättyessä sekä maksun suorituspäivänä. Velan käyvässä arvossa tapahtuneet muutokset kirjataan henkilöstökuluihin tuloslaskelmassa.

Osakkeet, osingot ja omat osakkeet

Hallituksen ehdottamia osinkoja ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

TietoEnator Oyj:n omien osakkeiden hankintameno ja omien osakkeiden hankintaan liittyvät välittömät kustannukset kirjataan oman pääoman vähennyksiksi.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla osakkeenomistajille kuuluva tulos yhtiön tilikauden aikana liikkeessä olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla, lukuun ottamatta TietoEnator Oyj:n hankkimia osakkeita. Laimennettu

osakekohtainen tulos lasketaan olettaen, että kaikki merkintäoikeudet ja optiot on käytetty tilikauden alussa. Liikkeessä olevien osakkeiden painotetun keskiarvon lisäksi nimittäjä sisältää myös merkintäoikeuksien ja optioiden oletetusta käytöstä saadut osakkeet. Merkintäoikeuksien ja optioiden oletettua käyttöä ei huomioida osakekohtaisessa tuloksessa, jos niiden toteutushinta ylittää osakkeiden tilikauden aikaisen keskimääräisen markkinahinnan. Merkintäoikeuksilla ja optioilla on laimentava vaikutus ainoastaan, kun osakkeiden tilikauden aikainen keskimääräinen markkinahinta ylittää merkintäoikeuksien ja optioiden toteutushinnan.

Laadintaperiaatteiden muutokset

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita on vuoden 2008 aikana muutettu siten, että Ruotsissa Skandian eläkejärjestelyihin liittyviin eläkevelvoitteisiin sisällytetään vain aktiiviset jäsenet. Kertaluonteinen vaikutus eläkevelvoitteiden avaavaan taseeseen on 1,7 milj. euroa ja se on kirjattu omaa pääomaa vastaan.

Arviot

IFRS-käytännön mukaisen tilinpäätöksen laatiminen vaatii yrityksen johdolta arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat yrityksen varojen, velkojen, tulojen ja kulujen tilinpäätöksen kirjattavaan määrään sekä ehdollisten varojen ja velkojen liitetiedoissa esitettävään määrään. Vaikka nämä arviot pohjautuvat johdon parhaaseen käsitykseen nykyhetken tapahtumista ja toimenpiteistä, toteutuneet tulokset saattavat poiketa arvioituista.

Keskeiset tilinpäätökseen liittyvät arviot ja oletukset esitetään liitetiedoissa seuraavasti:

	Liite
Myyntituottojen tulouttaminen	1
Liikearvon alentuminen	15
Tuloverot	17
Osakeperusteiset maksut	21
Työsuhde-etuudet	22
Johdannaisien ja muiden rahoitusinstrumenttien käypä arvo	27

1. SEGMENTTITIEDOT

**Liikevaihto liiketoiminta-alueittain, milj. euroa
(ensisijainen segmentti)**

	2008	2007	Muutos
	1-12	1-12	%
Banking & Insurance	293	293	0
Telecom & Media	677	664	2
Government, Manufacturing & Retail	198	184	7
Healthcare & Welfare	167	141	19
Forest & Energy	180	177	2
Processing & Network	458	409	12
Konsernin sisäiset eliminoinnit sis. muut	-107	-96	12
Konserni yhteensä	1 866	1 772	5

**Sisäinen myynti liiketoiminta-alueittain,
milj. euroa**

	2008	2007	Muutos
	1-12	1-12	%
Banking & Insurance	12	9	37
Telecom & Media	19	12	63
Government, Manufacturing & Retail	14	12	16
Healthcare & Welfare	12	10	22
Forest & Energy	6	5	19
Processing & Network	59	56	6
Konsernin sisäiset eliminoinnit sis. muut	-15	-7	110
Konserni yhteensä	107	96	12

**Liikevaihto maittain, milj. euroa
(toissijainen segmentti)**

	2008	Muutos	Osuus	2007	Muutos	Osuus
	1-12	%	%	1-12	%	%
Suomi	853	6	46	802	7	45
Ruotsi	506	2	27	495	9	28
Saksa	146	-4	8	152	23	9
Norja	92	5	5	88	8	5
Tanska	48	85	3	26	-49	1
Iso-Britannia	42	-24	2	55	15	3
Italia	34	10	2	31	84	2
Ranska	28	15	1	24	32	1
Alankomaat	23	-3	1	23	-7	1
Muut	95	22	5	78	1	4
Konserni yhteensä	1 866	5	100	1 772	8	100

Liikevaihto toimialoittain, milj. euroa

	2008	Muutos	Osuus	2007	Muutos	Osuus
	1-12	%	%	1-12	%	%
Finanssi	402	3	22	390	4	22
Julkisen sektori	303	11	16	273	-7	15
Tietoliikenne ja media	648	0	35	650	26	37
Metsäteollisuus	91	7	5	84	-4	5
Energia	110	10	6	100	27	6
Valmistava teollisuus	105	7	6	99	11	6
Kauppa ja logistiikka	121	36	6	89	1	5
Muut	86	-2	5	87	-29	5
Konserni yhteensä	1 866	5	100	1 772	8	100

Liikevoitto (EBIT) milj. euroa	2008	2007	Muutos
	1–12	1–12	%
Banking & Insurance	27,1	-53,3	Pos
Telecom & Media	51,9	53,2	-2,5
Government, Manufacturing & Retail	15,5	-6,1	Pos
Healthcare & Welfare	14,2	-5,2	Pos
Forest & Energy	12,0	8,5	40,9
Processing & Network	45,5	32,8	38,9
Liiketoiminta-alueet	166,2	29,9	456,6
Konsernitoiminnot sis. muut	-54,6	-31,5	-73,6
Kertaluoneiset myyntivoitot	0,0	2,9	-99,9
Liikevoitto (EBIT)	111,6	1,3	8 314,4

Liikevoitto (EBIT), milj. euroa ilman myyntivoittoa ja -tappioita, arvonalentumisia, badwill-arvoja ja kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja

	2008	2007	Muutos
	1–12	1–12	%
Banking & Insurance	29,9	1,7	1 686,4
Telecom & Media	61,5	58,9	4,3
Government, Manufacturing & Retail	19,3	11,2	72,5
Healthcare & Welfare	15,3	3,2	383,0
Forest & Energy	13,4	13,2	1,8
Processing & Network	50,2	38,8	29,6
Liiketoiminta-alueet	189,7	126,9	49,5
Konsernitoiminnot sis. muut	-39,8	-19,3	-106,4
Liikevoitto (EBIT) ilman myyntivoittoa ja -tappioita, arvonalentumisia, badwill-arvoja ja kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja	149,9	107,6	39,3

Liikevoitto (EBIT), %

	2008	2007	Muutos
	1–12	1–12	%
Banking & Insurance	9,2	-18,2	27,4
Telecom & Media	7,7	8,0	-0,3
Government, Manufacturing & Retail	7,9	-3,3	11,2
Healthcare & Welfare	8,5	-3,7	12,2
Forest & Energy	6,6	4,8	1,9
Processing & Network	9,9	8,0	1,9
Liiketoiminta-alueet	8,9	1,7	7,2
Liikevoitto (EBIT)	6,0	0,1	5,9

Liikevoitto (EBIT),% ilman myyntivoittoa ja -tappioita, arvonalentumisia, badwill-arvoja ja kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja

	2008	2007	Muutos
	1–12	1–12	%
Banking & Insurance	10,2	0,6	9,6
Telecom & Media	9,1	8,9	0,2
Government, Manufacturing & Retail	9,8	6,1	3,7
Healthcare & Welfare	9,2	2,3	6,9
Forest & Energy	7,5	7,4	0,0
Processing & Network	11,0	9,5	1,5
Liiketoiminta-alueet	10,2	7,2	3,0

Liikevoitto (EBIT), ilman myyntivoittoa ja -tappioita, arvonalentumisia, badwill-arvoja ja kannattavuuden kehittämissohjelmaan liittyviä kuluja

	8,0	6,1	2,0
--	------------	------------	------------

Henkilöstö liiketoiminta-alueittain (ensisijainen segmentti)	Kauden lopussa				Keskimäärin	
	2008	Muutos	Osuus	2007	2008	2007
	1-12	%	%	1-12	1-12	1-12
Banking & Insurance	2 040	- 6	12	2 180	2 104	2 229
Telecom & Media	5 791	- 3	35	5 990	5 871	5 563
Government, Manufacturing & Retail	1 449	- 6	9	1 542	1 478	1 579
Healthcare & Welfare	1 154	4	7	1 114	1 121	1 095
Forest & Energy	1 217	- 4	7	1 274	1 245	1 272
Processing & Network	2 211	4	13	2 124	2 159	2 086
Software Centres	2 112	36	13	1 548	1 822	1 211
Muut konsermitoiminnot	645	17	4	553	598	555
Konserni yhteensä	16 618	2	100	16 324	16 397	15 588

Tammikuun 2008 alussa siirrettiin 12 henkilöä Forest & Energy -liiketoiminta-alueelta Government, Manufacturing & Retail -liiketoiminta-alueelle. Vuoden 2007 luvut on muutettu vertailukelpoisiksi. Muutoksella on vähäinen vaikutus liiketoiminta-alueiden liikevaihtoon ja liikevoittoon.

Henkilöstö maittain (toissijainen segmentti)	Kauden lopussa				Keskimäärin	
	2008	Muutos	Osuus	2007	2008	2007
	1-12	%	%	1-12	1-12	1-12
Suomi	6 021	- 5	36	6 357	6 136	6 292
Ruotsi	3 291	- 3	20	3 381	3 323	3 351
Tsekki	1 501	27	9	1 186	1 358	968
Saksa	1 143	- 14	7	1 325	1 226	1 346
Intia	784	32	5	594	652	348
Norja	655	- 9	4	720	668	744
Latvia	628	14	4	551	595	551
Puola	558	42	3	393	492	326
Iso-Britannia	347	6	2	327	344	321
Kiina	290	134	2	124	205	93
Tanska	289	- 16	2	344	308	318
Italia	251	8	2	233	247	226
Liettua	186	49	1	125	156	108
Ranska	143	11	1	129	133	123
Alankomaat	138	1	1	137	135	109
Viro	119	0	1	119	120	113
Muut	274	- 2	2	280	299	253
Konserni yhteensä	16 618	2	100	16 324	16 397	15 588

Konsernin liikkeenjohtovastuulla olevien osakkuusyritysten henkilöstöluvut on ilmoitettu omistussuhteiden mukaan. Konsernin henkilömäärä, sisältäen liikkeenjohtovastuulla olevien osakkuusyritysten koko henkilöstön, oli 16 886 (16 701) kauden lopussa.

Varat liiketoiminta-alueittain, milj.euroa (ensisijainen segmentti)	2008	2007	Muutos
	31.12.	31.12.	%
Banking & Insurance	178,7	215,8	-17
Telecom & Media	445,2 ⁽¹⁾	485,6 ⁽¹⁾	-8
Government, Manufacturing & Retail	50,1	51,2	-2
Healthcare & Welfare	83,9	96,0	-13
Forest & Energy	104,9	116,8	-10
Processing & Network	218,6	178,1	23
Konsernin sisäiset eliminoinnit	-22,8 ⁽¹⁾	-21,9 ⁽¹⁾	4
Liiketoiminta-alueet	1 058,6	1 121,6	-6
Konsermitoiminnot	195,9 ⁽¹⁾	161,1 ⁽¹⁾	22
Varat yhteensä	1 254,5	1 282,7	-2

¹⁾ Katso seuraava sivu.

Velat liiketoiminta-alueittain, milj.euroa (ensisijainen segmentti)	2008	2007	Muutos
	31.12.	31.12.	%
Banking & Insurance	120,5	127,6	-6
Telecom & Media	169,2 ⁽¹⁾	194,3 ⁽¹⁾	-13
Government, Manufacturing & Retail	39,3	49,4	-21
Healthcare & Welfare	40,1	44,3	-9
Forest & Energy	66,8	72,2	-7
Processing & Network	102,6	64,4	59
Konsernin sisälliset eliminoinnit	- 15,5	-17,3	-10
Liiketoiminta-alueet	523,1	535,0	-2
Konsernitoiminnot	247,8 ⁽¹⁾	270,1 ⁽¹⁾	-8
Velat yhteensä	770,9	805,1	-4

¹⁾ Ranskan varat, 10,5 milj. euroa, ja velat, 5,7 milj. euroa, on ryhmitelty Group Operations -yksiköltä Telecom & Media -liiketoiminta-alueelle. Vastaava korjaus on tehty 2007 lukuihin (varat 10,8 milj. euroa ja velat 6,9 milj euroa).

Varat jaoteltuina maantieteellisiin segmentteihin, milj.euroa (toissijainen segmentti)	2008	2007	Muutos
	31.12.	31.12	%
Suomi	348,2	348,4	0
Ruotsi	287,4	333,8	-14
Norja	62,7	94,7	-34
Saksa	178,9	160,9	11
Iso-Britannia	35,1	45,7	-23
Muut	146,3	138,1	6
Segmentit yhteensä	1 058,6	1 121,6	-6

Poistot, milj. euroa	2008	2007	Muutos
	1-12	1-12	%
Processing & Network	41,8	40,0	5
josta Suomi	34,3	34,1	0
Ruotsi	6,7	4,9	35
Muut maat	0,8	0,9	-10
Muut	14,3	27,2	-48
Konserni yhteensä	56,0	67,2	-17

Yritys- ja liiketoimintahankinnoista tulevien allokoitujen aineettomien hyödykkeiden poistot, milj. euroa	2008	2007	Muutos
	1-12	1-12	%
Telecom & Media	5,8	5,3	10
Muut	4,2	4,5	-7
Konserni yhteensä	10,0	9,8	2

Liikearvojen alentumiset, milj. euroa	2008	2007	Muutos
	1-12	1-12	%
Banking & Insurance	0,0	40,0	-100
Konserni yhteensä	0,0	40,0	-100

Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	2008	2007	Muutos
	1-12	1-12	%
Processing & Network	63,7	36,1	76
josta Suomi	54,8	29,7	85
Ruotsi	8,9	6,4	39
Muut maat	0,0	0,0	-
Muut	19,5	16,8	16
Konserni yhteensä	83,2	52,9	57

Milj. euroa 31.12.2008 31.12.2007

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit	0,2	5,2
Badwill-tuloutus	1,3	-
Vuokratuotot	1,6	0,8
Julkiset avustukset	2,3	2,4
Muut tuotot	5,4	4,9
	10,8	13,3

3. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Kiinteistöjen vuokratulot	65,2	64,9
Muut liiketoiminnan kulut	284,9	304,6
	350,1	369,5

4. KEHITTÄMISKULUT

Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja kehittämismenoja 56,5 milj. euroa vuonna 2008 vastaten 3,0 % liikevaihdosta (2007: 53,7 milj. euroa vastaten 3,0 % liikevaihdosta). Vuoden 2007 kehittämismenot on korjattu täsmennetyn kehittämiskulujen määritelmän mukaisiksi.

5. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

Palkat	793,7	763,5
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	79,2	81,4
Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt	11,3	7,2
Muut lakisääteiset sosiaalikulut	131,0	127,5
Henkilöstöoptioihin liittyvät sosiaalikulut	0,2	0,6
Osakeperusteiset maksut	5,1	2,3
Muut henkilöstökulut	35,5	38,8
	1 056,0	1 021,3

Työsuhde-etuudet sisältävät uudelleenjärjestelykuluja ja muita työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuja 24,8 (18,0) milj. euroa. Tuloslaskelmaan kirjattavat omana pääomana maksettavat kulut perustuvat myönnetyn instrumentin käypään arvoon, joka arvioidaan Black & Scholes -menetelmällä. Tuloslaskelman kulukirjauksen vastaeränä on oma pääoma, jolloin kulukirjauksella ei ole vaikutusta oman pääoman kokonaisuuteen. Osakeperusteiset maksut sisältävät osakepohjaisen kannustusohjelman kuluja 1,4 milj. euroa. Kuluista 0,3 milj. euroa on kirjattu omaan pääomaan ja 1,1 milj. euroa siirtovelkoihin.

6. JOHDON PALKKIOT VUONNA 2008

Hallitus

Yhtiökokouksen päätöksen mukaan johdon palkkiot ovat rahamääräisiä.

Palkkiot	Puheenjohtaja 5 700 euroa/kk, varapuheenjohtaja 3 800 euroa/kk, muut jäsenet 2 500 euroa/kk, valiokunnan puheenjohtaja 3 800 euroa/kk. Lisäksi 800 euroa/kokous.
Hallituksen kokonaispalkkio	Käteiskorvauksena 482 301 euroa
Hallituksen puheenjohtaja	109 571 euroa (sisältää entisen hallituksen puheenjohtajan palkkion 34 929 euroa)
Hallituksen varapuheenjohtaja	85 134 euroa
Jäsenet	287 595 euroa
Erituspalkkiot	66 000 euroa (erityispalkkio kahdelle hallituksen jäsenelle liittyen julkiseen ostotarjoukseen)

Toimitusjohtaja

Palkka- ja muut edut	1 830 738 euroa (sisältää maksetut palkka- ja muut edut entiselle toimitusjohtajalle 877 378 euroa)
Tulospalkkio	371 548 (2007: 0) euroa
Tulospalkkion perusteet	Vuotuinen tulospalkkio perustuu konsernin liikevaihtoon sekä tulokseen ja on enimmillään 100 % peruspalkasta.
Optiojärjestelyt	2006 B optio-ohjelma: oikeuttaa 35 000 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 165 200 euroa. ⁽³⁾ 2006 C optio-ohjelma: oikeuttaa 80 000 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 610 400 euroa. ⁽⁴⁾ Osakepohjainen kannustinohjelma oikeuttaa 6 000 osakkeeseen.
Osakepohjaisten maksujen kustannukset	300 403 euroa (sisältää optio- ja osakeohjelmien kulut)
Eläkeikä	60
Eläke	23 % vuosittaisesta peruspalkasta, maksupohjainen järjestely
Irtisanomisaika	12 kuukautta
Irtisanomiskorvaus	12 kuukauden palkkaa vastaava summa

Varatoimitusjohtaja

Palkka- ja muut edut	742 438 euroa (sisältää irtisanomiskorvauksen)
Tulospalkkio	181 531 (2007: 0) euroa
Tulospalkkion perusteet	Vuotuinen tulospalkkio perustuu konsernin liikevaihtoon sekä tulokseen ja on enimmillään 60 % peruspalkasta.
Optiojärjestelyt	2002 A/B optio-ohjelma: oikeuttaa 16 185 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 162 euroa. ⁽¹⁾ 2006 A optio-ohjelma: oikeuttaa 8 000 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 53 040 euroa. ⁽²⁾ 2006 B optio-ohjelma: oikeuttaa 8 000 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 72 240 euroa. ⁽³⁾ 2006 C optio-ohjelma: oikeuttaa 15 000 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 114 450 euroa. ⁽⁴⁾ Osakepohjainen kannustusohjelma 2008: oikeuttaa 3 600 osakkeen merkintään.
Osakepohjaisten maksujen kustannukset	221 350 euroa
Eläkeikä	60
Eläke	Maksupohjainen järjestely
Irtisanomisaika	24 kuukautta

Johtoryhmä

Ilman konsernijohtajaa ja varatoimitusjohtajaa	
Palkka- ja muut edut kokonaisuudessaan	4 068 488 euroa
Tulospalkkio kokonaisuudessaan	730 490 (2007: 157 870) euroa
Tulospalkkion perusteet	Palkkiotekijät perustuvat pääosin konsernin liikevaihtoon sekä tulokseen. Palkkiotekijöiden suhteellinen paino päätetään vuosittain. Ainoastaan parannukset palkitaan.
Optiojärjestelyt	2002 A/B optio-ohjelma: oikeuttaa 89 450 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 895 euroa. ⁽¹⁾ 2006 A optio-ohjelma: oikeuttaa 37 200 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 246 636 euroa. ⁽²⁾ 2006 B optio-ohjelma: oikeuttaa 42 800 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 369 244 euroa. ⁽³⁾ 2006 C optio-ohjelma: oikeuttaa 133 280 osakkeen merkintään. Optioiden laskennallinen käypä arvo on 1 016 926 euroa. ⁽⁴⁾ Osakepohjainen kannustusohjelma 2008: oikeuttaa 23 160 osakkeen merkintään.
Osakepohjaisten maksujen kustannukset	955 518 euroa
Eläkeikä	Kansallisten standardien mukaisesti
Eläke	Maksupohjaisia ja etuusperusteisia eläkejärjestelyjä
Irtisanomisaika	Vaihtelee 2 ja 12 kuukauden välillä
Irtisanomiskorvaus	0 kuukautta yhdellätoista konsernin johtoryhmän jäsenellä. Yhdellä konsernin johtoryhmän jäsenellä 18 kuukauden palkka ja eläkejärjestely vastaten 1,5 vuoden eläkettä.

Yhtiöllä ei ollut lainasaamia konsernin johtohenkilöiltä 31.12.2007 eikä 31.12.2008.

Yhtiöllä ei ole takauksia konsernin johtohenkilöiden vastuista.

¹⁾ Laskettu käyttäen TietoEnatorin 2002 A/B-option käypää arvoa 30.12.2008. Kurssi NASDAQ OMX:ssä Helsingissä 30.12.2008 oli 0,01 euroa.

²⁾ TietoEnatorin 2006 A-option myöntöpäivän arvo on laskettu Black & Scholes -menetelmällä. Arvo oli 27.6.2006 myöntöpäivänä 6,63 euroa optiolta.

³⁾ TietoEnatorin 2006 B-option myöntöpäivän arvo on laskettu Black & Scholes -menetelmällä. Arvo oli 26.3.2007 myöntöpäivänä 9,03 euroa optiolta ja 23.4.2008 myöntöpäivänä 4,72 euroa optiolta.

⁴⁾ TietoEnatorin 2006 C-option myöntöpäivän arvo on laskettu Black & Scholes -menetelmällä. Arvo oli 23.4.2008 myöntöpäivänä 7,63 euroa optiolta.

7. RAHOITUSTUOTOT JA KULUT IAS 39:N MUKAAN RYHMITELTYINÄ

Milj. euroa	Korko- tuotot ⁽¹⁾	Korko- kulut ⁽¹⁾	Kurssivoitot ja -tappiot	Muut rahoitus- tuotot/kulut	Yhteensä
31.12.2008					
Käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat/velat	2,1	0,0	-9,5	0,3	-7,1
Lainat ja muut saamiset	3,3	0,0	-15,1	0,3	-11,6
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat	0,0	-12,6	3,4	-1,4	-10,6
Yhteensä	5,4	-12,6	-21,2	-0,8	-29,2

Milj. euroa
31.12.2007

Käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat/velat	0,0	-1,6	9,7	0,0	8,1
Lainat ja muut saamiset	4,0	0,0	-10,4	0,8	-5,6
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat	0,0	-11,4	0,0	-1,0	-12,4
Yhteensä	4,0	-13,0	-0,7	-0,2	-9,9

¹⁾ Sisältävät korkoriskin suojaukseen käytetyn koronvaihtosopimuksen rahoitustuotot ja -kulut.
Koska IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ei käytetä, käyvän arvon muutokset sekä korkotuotot ja -kulut kirjataan tuloslaskelmaan.

Liikevoittoon sisältyneet kurssivoitot ja -tappiot olivat 1,4 milj. euroa vuonna 2008 (-1,3 milj. euroa vuonna 2007).

Vuoden 2007 vertailuluvut on uudelleenryhmitelty.

Milj. euroa **1.1.–31.1.2008** 1.1.–31.1.2007

8. TULOVEROT

Tilikauden verot	14,4	10,0
Laskennallisten verojen muutokset	9,4	9,6
Edellisten tilikausien verot	-1,9	3,0
Yhteensä tuloverot tuloslaskelmassa	21,9	22,6

Tuloverojen täsmäytyslaskelma

Tulos ennen veroja	82,4	-8,6
Verot laskettuna kotimaan verokannalla 26 %	21,4	-2,2
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	-0,5	6,6
Edellisten tilikausien verot	-1,9	3,0
Verovapaat tulot	2,2	-0,6
Vähennyskelvottomat kulut	2,4	3,0
Liiketoiminnan arvonalentumiset	-	10,4
Kauden kirjaamattomat verotukselliset tappiot	1,7	8,1
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	-1,3	-0,1
Tuloutetut aiemmin kirjaamattomat verotukselliset tappiot	-1,3	-
Verokannan muutoksesta aiheutunut laskennallisen veron muutos	0,1	1,3
Muut erät	-0,9	1,7
Tuloverot konsernin tuloslaskelmassa	21,9	22,6
Efekttiivinen veroprosentti	26,6	ei mielekäs

Vuonna 2004 syntyi laskennallista verosaamista emoyhtiössä kirjattuna tappiosta liittyen konsernin sisäiseen kauppaan huhtikuussa 2004. Tästä oli vuoden 2008 lopussa jäljellä laskennallista verosaamista 20,9 milj. euroa (2007: 23,8 milj. euroa). Loput tästä laskennallisesta verosaamisesta oletetaan hyödynnettävän vuoden 2010 loppuun mennessä.

Milj. euroa 1.1.–31.1.2008 1.1.–31.1.2007

9. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	60,5	-32,3
Osaakekohtainen tulos (euroa)		
Laimentamaton	0,83	-0,44
Laimennusvaikutuksella oikaistu	0,83	-0,44
Osakkeiden määrä keskimäärin (1 000 osaketta)		
Laimentamaton		
Painotettu keskiarvo	71 662	72 941
Osakeoptioiden ja osakkeiden laimennusvaikutus	77	0
Laimennusvaikutuksella oikaistu		
Laimennusvaikutuksella oikaistut osakkeet, painotettu keskiarvo	71 739	72 941

IAS 33:n mukaan laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu käyttämällä keskimääräistä osakemäärää kauden aikana. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu käyttämällä keskimääräistä osakemäärää kauden aikana huomioiden osakeoptioiden ja osakkeiden laimennusvaikutus.

Milj. euroa Liite **31.12.2008** 31.12.2007

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET**Liikearvo**

Kirjanpitoarvo 1.1.	415,7	448,4
Lisäykset	7,3	-
Vähennykset	-	-7,6
Lisäykset yritysten yhteenliittymien kautta	-	24,8
Arvon alentuminen	-	-40,0
Kurssierot	-33,7	-9,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	389,3	415,7
1.1.		
Hankintamenot	455,7	448,4
Kertyneet arvonalentumiset	-40,0	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	415,7	448,4
1.1.		
Hankintamenot	389,3	455,7
Kertyneet arvonalentumiset	-	-40,0
Kirjanpitoarvo	389,3	415,7

Aktivoidut kehittämismenot

Kirjanpitoarvo 1.1.	2,7	5,1
Lisäykset	1,4	2,6
Kurssierot	0,0	-0,4
Kauden poistot	-1,0	-4,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,1	2,7
1.1.		
Hankintamenot	2,8	5,6
Kertyneet poistot	-0,1	-0,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,7	5,1
1.1.		
Hankintamenot	3,7	2,8
Kertyneet poistot	-0,6	-0,1
Kirjanpitoarvo	3,1	2,7

Milj. euroa	Liite	31.12.2008	31.12.2007
Muut pitkävaikutteiset menot			
Kirjanpitoarvo 1.1.		3,9	5,0
Lisäykset		2,5	0,7
Vähennykset		-0,3	-0,2
Kurssierot		0,0	0,0
Kauden poistot		-1,6	-1,6
Kirjanpitoarvo 31.12.		4,5	3,9
1.1.			
Hankintamenot		13,8	13,2
Kertyneet poistot		-9,9	-8,2
Kirjanpitoarvo		3,9	5,0
31.12.			
Hankintamenot		14,5	13,8
Kertyneet poistot		-10,0	-9,9
Kirjanpitoarvo		4,5	3,9
Aineettomat oikeudet			
Kirjanpitoarvo 1.1.		59,8	72,5
Lisäykset		8,2	8,4
Vähennykset		-1,4	-2,1
Lisäykset yritysten yhteenliittymien kautta	14	0,6	9,3
Kurssierot		-4,7	-1,8
Kauden poistot		-18,2	-26,5
Kirjanpitoarvo 31.12.		44,3	59,8
1.1.			
Hankintamenot		136,8	140,8
Kertyneet poistot		-77,0	-68,3
Kirjanpitoarvo		59,8	72,5
31.12.			
Hankintamenot		134,0	136,8
Kertyneet poistot		-89,7	-77,0
Kirjanpitoarvo		44,3	59,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Kirjanpitoarvo 1.1.		0,0	0,0
Lisäykset		1,6	-
Siirrot		-0,4	-
Kirjanpitoarvo 31.12.		1,2	0,0
Aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo 31.12.		442,4	482,1

Aktivoitujen kehittämismenojen poistot vuonna 2007 ovat arvonalentumisia. Aineettomien oikeuksien poistoihin vuonna 2007 sisältyy 3,1 miljoonaa euroa arvonalentumista, joka aiheutuu IT-ostosopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä.

Milj. euroa

Liite

31.12.2008

31.12.2007

11. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET**Maa-alueet**

Kirjanpitoarvo 1.1.	0,1	0,8
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-	-0,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,1

1.1.

Hankintamenot	0,1	0,8
Kirjanpitoarvo	0,1	0,8

31.12.

Hankintamenot	0,1	0,1
Kirjanpitoarvo	0,1	0,1

Rakennukset ja rakennelmat

Kirjanpitoarvo 1.1.	0,3	5,7
Lisäykset	0,2	0,0
Lisäykset yritysten yhteenliittymien kautta	-	-5,4
Kauden poistot	-0,1	0,0
Kurssierot	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,4	0,3

1.1.

Hankintamenot	2,8	8,6
Kertyneet poistot	-2,5	-2,9
Kirjanpitoarvo	0,3	5,7

31.12.

Hankintamenot	1,9	2,8
Kertyneet poistot	-1,5	-2,5
Kirjanpitoarvo	0,4	0,3

Koneet ja kalusto

Kirjanpitoarvo 1.1.	67,5	60,2
Lisäykset	50,2	43,2
Vähennykset	-4,6	-2,5
Lisäykset yritysten yhteenliittymien kautta	14	1,8
Kauden poistot	-38,0	-32,9
Kurssierot	-0,5	-1,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	76,4	67,5

1.1.

Hankintamenot	261,4	249,4
Kertyneet poistot	-193,9	-189,2
Kirjanpitoarvo	67,5	60,2

31.12.

Hankintamenot	298,5	261,4
Kertyneet poistot	-222,1	-193,9
Kirjanpitoarvo	76,4	67,5

Milj. euroa	Liite	31.12.2008	31.12.2007
Aktivoidut rahoitusleasingit			
Kirjanpitoarvo 1.1.		4,9	16,7
Lisäykset		16,7	0,6
Vähennykset		-	-1,3
Kauden poistot		-6,5	-11,1
Kurssierot		-	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.		15,1	4,9
1.1.			
Hankintamenot		36,6	37,4
Kertyneet poistot		-31,7	-20,7
Kirjanpitoarvo		4,9	16,7
31.12.			
Hankintamenot		51,5	36,6
Kertyneet poistot		-36,4	-31,7
Kirjanpitoarvo		15,1	4,9
Muut aineelliset hyödykkeet			
Kirjanpitoarvo 1.1.		1,9	0,9
Lisäykset		4,5	0,8
Vähennykset		-0,3	-0,1
Lisäykset yritysten yhteenliittymien kautta		-	0,6
Kauden poistot		-0,7	-0,3
Kurssierot		-0,4	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.		5,0	1,9
1.1.			
Hankintamenot		3,4	2,2
Kertyneet poistot		-1,5	-1,3
Kirjanpitoarvo		1,9	0,9
31.12.			
Hankintamenot		7,3	3,4
Kertyneet poistot		-2,3	-1,5
Kirjanpitoarvo		5,0	1,9
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Kirjanpitoarvo 1.1.		2,1	3,6
Lisäykset		3,4	1,8
Siirrot		-2,0	-3,3
Kirjanpitoarvo 31.12.		3,5	2,1
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvo 31.12.		100,5	76,8

Vuonna 2007 koneiden ja kaluston poistoihin sisältyy 4,2 miljoonaa euroa arvonalentumista, joka aiheutuu IT-ostosopimuksen ennakaisesta päättämisestä. Ostosopimuksen päättämisen vuoksi rahoitusleasingvelkoja on peruttu 0,9 miljoonaa euroa. Tämän nettovaikutus liikevoittoon on 3,3 miljoonaa euroa.

Milj. euroa Liite **31.12.2008** 31.12.2007

12. OSUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

1.1.	1,6	2,3
Osuus kauden tuloksesta	0,0	0,1
Saadut osingot	-0,4	-0,5
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-1,2	-0,3
Muuntoerot	-	-
31.12.	0,0	1,6

Vuonna 2008 TietoEnator Oyj osti 30 % FD Finanssidata Oy:n osakkeista.

FD Finanssidata Oy on nyt yhteisyritys. Ks. liitetieto 16.

Yhteenlaskettu taloudellinen informaatio TietoEnatorin osakkuusyhtiöistä, jotka kaikki ovat listaamattomia, oli seuraava:

	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/(tappio)
2008	-	-	-	-
2007	10,2	4,7	35,6	0,4
			Kotipaikka	Omistusosuus %
2008				
-			-	-
2007				
FD Finanssidata Oy			Suomi	30%

31.12.2008
Milj. euroa **Kirjanpitoarvo**

13. MUUT PITKÄAIKAISET VARAT**Emoyhtiön omistamat muut osakkeet ja osuudet**

LifeIT Oyj	0,1
Asumisoikeus, Almen 10, Solna	0,1
Tapiolan Monitoimiareena Oy	0,1
Muut osakkeet ja osuudet	0,1
	0,4

Tytäryritysten omistamat muut osakkeet ja osuudet

Fimecc Oy	0,1
Huoneisto Ranskassa	0,2
Asumisoikeuksia Tukholmassa	0,4
Asumisoikeuksia Åressa	0,1
Vierumäen Kuntorinne Oy	0,1
Muut osakkeet ja osuudet	0,2
	1,1

14. LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN**Yritysosot vuonna 2008**

Tieto suoritti vuoden 2008 aikana seuraavat yritysostot, joista mitään ei yksinään katsota merkittäväksi.

- Primasoft Oy:n koko osakekanta huhtikuussa 2008. Primasoft Oy toimi aiemmin yhteisyrityksenä, josta Tiedon omistus oli 60 % ja muiden osakkaiden 40 %.
- 30 % FD Finanssidata Oy:n osakekannasta kesäkuussa 2008. Tiedon aiempi omistusosuus FD Finanssidata Oy:stä oli 30 %.

Yritysosojen kokonaiskustannukset olivat 6,0 milj. euroa. Kokonaiskassavaikutus oli 3,9 milj. euroa, koska kaupoissa saadut käteisvarat olivat 7,7 milj. euroa ja maksetut käteissuoritukset 3,8 milj. euroa.

Primasoft Oy:n hankinnasta johtuva badwill, 1,3 milj. euroa, on tuloutettu tuloslaskelmaan.

15. LIIKEARVON ALENTUMISEN TESTAUS**Yleiset periaatteet**

Liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvä liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka perustuvat liiketoiminnan seurannassa käytettävään konsernin raportointirakenteeseen. Rahavirtaa tuottavat yksiköt kohdennetaan edelleen standardin IAS 14 mukaisesti määritellyille ja raportoiduille ensisijaisille segmenteille. Kukin segmentti sisältää yhden tai useamman rahavirtaa tuottavan yksikön.

Kustakin rahavirtaa tuottavasta yksiköstä kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu kyseisen omaisuuden käyttöarvoon. Kolmen ensimmäisen vuoden kassavirtaodotukset pohjautuvat ylimmän johdon hyväksymiin ja ulkopuolisista lähteistä saatujen alan kasvuennusteiden tukemiin yhtiön talousennusteisiin. Tämän jälkeisten kahden vuoden kassavirtojen kasvuksi on oletettu 2–10 %, joka heijastaa johdon arviota alan pitkän aikavälin keskimääräisestä kasvusta. Kassavirtaennuste ei sisällä reaalikasvua kyseisen viiden vuoden ennustejakson jälkeen.

Ennustetut katteet perustuvat odotetuilla tehokkuusparannuksilla oikaistuihin aiempien vuosien tuloksiin.

Kassavirtaennusteet diskontataan pääomakustannusten painotetulla keskiarvolla ennen veroja. Diskonttokorko perustuu 10 vuoden valtionobligatioiden keskikorkoon maissa, joissa rahavirtaa tuottavat yksiköt toimivat. Obligaatiokorkoa oikaistaan yleisten markkinariskien ja rahavirtaa tuottavien yksiköiden liiketoimintariskien mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden verottomat diskonttokorot vaihtelevat välillä 8–15 %.

Rahavirtaa tuottaville yksiköille ja raportointisegmenteille kohdennetun liikearvon kirjanpitoarvo

Liikearvon kirjanpitoarvo oli 31.12.2008 yhteensä 389,3 milj. euroa. Verrattuna 31.12.2007 kirjanpitoarvoon liikearvo väheni 26,4 milj. euroa.

Rahavirtaa tuottavista yksiköistä Banking & Insurance Solutions -yksikön sisältämä liikearvo voidaan katsoa merkittäväksi suhteessa koko konsernin liikearvoon.

Banking & Insurance Solutions, consulting and system integration -liiketoiminta tarjoaa tietotekniikkaratkaisuja ja -palveluita rahoitus- ja pankkialan valikoidulle asiakaskunnalle. Tälle rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdennettu liikearvo oli 58,3 milj. euroa 31.12.2008. Yksiköstä kerrytettävissä oleva rahamäärä on laskettu edellä esitettyjen yleisten periaatteiden mukaisesti. Kolmen ensimmäisen vuoden kasvuvauhti vaihtelee välillä 2–5 %, ja liikevoittoprosentti ilman poistoja, arvonalentumisia ja veroja (EBITDA) välillä 7–8 %. Kyseisten kolmen vuoden jälkeisessä kassavirtaennusteessa käytetty kasvu on 8 %. Kassavirtaennusteeseen sovellettu diskonttokorko on 13,3 %.

Liikearvon testaus ei osoittanut arvon alentumista. Jos arvioidut kasvu- tai liikevoittoluvut Banking & Insurancen ylläolevassa rahavirtaa tuottavassa yksikössä olisivat kolmen ensimmäisen vuoden aikana 10 % alaisemmat kuin käytetyt ylimmän johdon hyväksymiin talousennusteisiin pohjautuvat luvut, liikearvon testaus ei olisi osoittanut arvon alentumista vuonna 2008. Testaus ei olisi osoittanut arvon alentumista myöskään, jos laskelmissa käytetty diskonttokorko olisi 10 % korkeampi.

Rahavirtaa tuottaville yksiköille kohdennettu liikearvo on esitetty alla segmenteittäin (milj. euroa).

Poistamaton liikearvo	Milj. euroa
Banking & Insurance	74,0
Telecom & Media	191,7
Muut segmentit	123,6
Yhteensä	389,3

Milj. euroa

31.12.2008

31.12.2007

16. OSUDET YHTEISYRITYKSISSÄ

Osuudet yhteisyritysten omaisuuseristä, veloista, liikevaihdosta ja kuluista olivat seuraavat 31.12.

Lyhytaikaiset varat	45,8	65,2
Pitkäaikaiset varat	4,6	2,9
	50,4	68,1
Lyhytaikaiset velat	25,9	41,4
Pitkäaikaiset velat	0,9	0,9
	26,8	42,3
Tuotot	140,6	140,2
Kulut	-123,3	-123,9
Rahoitustuotot ja -kulut	0,7	0,7
Tulos ennen veroja	18,0	17,0
Tuloverot	-4,7	-4,4
Tilikauden voitto	13,3	12,6

Yhteisyritykset 31.12.2008

	Lukumäärä	Osuus %	Ääni- valta %	Liiketoiminta-alue	Kirjanpitoarvo milj. euroa
Fidentia Oy	8 000	80,0	40,0	Banking & Insurance	1,1
FD Finanssidata Oy	60 000	60,0	42,9	Processing & Network	2,0
TietoEnator Esy Oy	7 300	80,0	34,0	Banking & Insurance	2,6
Tietollmarinen Oy	3 570	70,0	30,0	Banking & Insurance	1,8
Tietokarhu Oy	8 000	80,0	20,0	Government, Manufacturing & Retail	0,3
TietoSaab Systems Oy	60 000	60,0	60,0	Government, Manufacturing & Retail	0,9
TKP Tieto Oy	1 200	80,0	47,1	Banking & Insurance	4,1
					12,8

TietoEnator Oyj:llä on äänivaltaa yhteisyrityksissä, joissa sillä on johtamisvastuu ja jaettu hallintaoikeus.

17. LASKENNALLISET VEROT

Laskennallisten verosaamisten ja velvelkojen muutokset vuoden 2008 aikana:

	1.1.2008	Muutos tuloslas- kelmassa	Muutos omassa pääomassa	Yrityssostot ja myynnit	Muut muutokset	31.12.2008
--	----------	------------------------------	-------------------------------	----------------------------	-------------------	------------

Laskennalliset verosaamiset

Uudelleenjärjestelystä johtuvat menot	2,5	-0,7	-	0,1	-	1,9
Muut varaukset	1,0	-0,1	-	-	-	0,9
Työsuhde-etuudet	7,0	-1,3	-0,7	-	-	5,0
Poistoero	18,0	-0,8	-	0,4	-0,4	17,2
Rahoitusleasing	0,3	-	-	-	-0,3	0,0
Muut tilapäiset erot	4,1	6,2	-	-	-0,1	10,2
Tilikausien tappiot	33,5	-4,8	3,1	-	0,8	32,6
Yhteensä	66,4	-1,5	2,4	0,5	0,0	67,8

Laskennalliset verovelat

Aineettomat hyödykkeet	20,9	0,3	-	-	-1,0	20,2
Rahoitusleasing	1,0	-0,6	-	-	-	0,4
Muut erät	1,5	8,2	-	-	-1,1	8,6
Yhteensä	23,4	7,9	0,0	0,0	-2,1	29,2

Laskennalliset verosaamiset, netto	43,0	-9,4	2,4	0,5	2,1	38,6
------------------------------------	------	------	-----	-----	-----	-------------

Laskennallisten verosaamisten ja velvelkojen muutokset vuoden 2007 aikana:

	1.1.2007	Muutos tuloslas- kelmassa	Muutos omassa pääomassa	Yrityssostot ja myynnit	Muut muutokset	31.12.2007
--	----------	------------------------------	-------------------------------	----------------------------	-------------------	------------

Laskennalliset verosaamiset

Uudelleenjärjestelystä johtuvat menot	-	2,5	-	-	-	2,5
Muut varaukset	0,3	0,7	-	-	-	1,0
Työsuhde-etuudet	6,3	0,1	-	-	0,6	7,0
Poistoero	22,1	-4,3	-	-	0,2	18,0
Rahoitusleasing	1,1	-0,8	-	-	-	0,3
Muut tilapäiset erot	5,3	-3,0	-	-	1,8	4,1
Tilikausien tappiot	40,1	-5,5	-	-	-1,1	33,5
Yhteensä	75,2	-10,3	-	-	1,5	66,4

Laskennalliset verovelat

Poistoero	1,4	-1,2	-	-	-0,2	-
Aineettomat hyödykkeet	18,1	-0,7	-	2,3	1,2	20,9
Työsuhde-etuudet	-	1,0	-	-	-	1,0
Varaukset	0,5	-	-	-	-0,5	-
Muut erät	-	0,1	-	-	1,4	1,5
Yhteensä	20,0	-0,8	-	2,3	1,9	23,4

Laskennalliset verosaamiset, netto	55,2	-9,5	-	-2,3	-0,4	43,0
------------------------------------	------	------	---	------	------	-------------

Konsemilla oli 31.12.2008 vahvistetuista tappioista laskennallisia verosaamisia 32,6 milj. euroa (33,5 milj. euroa vuonna 2007), joista noin 8,0 milj. eurolla ei ollut erääntymisaikakohtaa. 0,3 milj. euroa erääntyy vuosien 2009–2013 aikana ja loput myöhemmin.

Konsemilla oli 31.12.2008 vahvistetuista tappioista laskennallisia verosaamisia 11,7 milj. euroa (12,6 milj. euroa vuonna 2007), joita ei ole kirjattu, koska niiden hyödyntäminen on epävarmaa.

Konsemi ei kirjaa tytäryhtiöiden jakamattomista voitoista laskennallista verovelkaa, jos kyseiset varat on tarkoitus investoida pysyvästi uudelleen kyseisiin tytäryhtiöihin tai jos tällaiset varat voidaan siirtää emoyhtiöön ilman veroseuraamuksia. Tytär- ja yhteisyritysinvestointeihin liittyvät väliaikaiset erot, joista laskennallista verovelkaa ei ole tuloutettu, eivät ole merkittäviä.

Milj. euroa

31.12.2008

31.12.2007

18. MYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

Myyntisaamiset	357,7	391,2
Siirtosaamiset		
Liikevaihto	69,4	86,3
Lisenssimaksut	22,6	17,5
Vuokrat	3,1	4,4
Sosiaalkulut	5,0	2,7
Korkosaamiset	0,0	0,1
Keskustietokonekulut	-	3,3
Arvonlisäveroennakot	0,0	20,3
Muut siirtosaamiset	12,9	13,5
Eläkesaamiset	1,2	1,4
Muut	26,6	19,5
	498,5	560,2

Ikääntyneiden myyntisaamisten erittely ja epävarmojen saatavien varaukset

Erääntymättömät	278,3	290,9
Erääntyneet 1–30 päivää	61,4	74,1
Erääntyneet 31–60 päivää	13,7	14,9
Erääntyneet 61–90 päivää	5,1	7,3
Erääntyneet 91–180 päivää	3,3	6,7
Erääntyneet 180– päivää	2,7	3,5
Epävarmojen saatavien varaukset	-6,8	-6,2
	357,7	391,2

19. RAHAVARAT

Pankkitilit	34,6	31,8
Lyhytaikaiset talletukset	85,7	41,1
Rahavarat	120,2	72,9

Lyhytaikaiset talletukset enintään kolmen kuukauden pituisia.
Rahavarat esitetään nimellisarvoisina, mikä vastaa niiden käypää arvoa.

Milj. euroa	Osakkeiden lukumäärä	Osake- pääoma	Ylikurssirahasto ja muut rahastot	Yhteensä
-------------	-------------------------	------------------	--------------------------------------	----------

20. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1.2007	75 841 462	75,8	68,8	144,6
Muuntoerot			-2,7	-2,7
Osakeoptioiden käyttö	61	0,0	0,0	0,0
Omien osakkeiden mitätöinti	-1 883 350		0,0	0,0
Siirto kertyneisiin voittovaroihin			-26,5	-26,5
31.12.2007	73 958 173	75,8	39,6	115,4
Muuntoerot			-4,2	-4,2
Omien osakkeiden mitätöinti	-1 935 000		0,0	0,0
Siirto kertyneisiin voittovaroihin			-2,2	-2,2
31.12.2008	72 023 173	75,8	33,2	109,0

21. OPTIO-OIKEUDET JA OSAKEKANNUSTIMET**TietoEnator 2002 optio-oikeudet****2002 A/B optio-oikeudet**

Optioiden alkuperäinen määrä		1 410 270 ⁽¹⁾
Optioiden määrä	31.12.2007	1 333 209
Menetettyt optiot vuoden aikana		0
Käytetyt optiot vuoden aikana		0
Erääntyneet optiot		0
Optioiden määrä	31.12.2008	1 333 209
TietoEnator Oyj:n hallussa olevat optiot	31.12.2008	0
Käytettävissä olevat optiot	31.12.2008	1 333 209
Merkintäaika	1.12.2006–30.6.2009	
Merkintäehdot	Yhdellä optio-oikeudella voi merkitä yhden osakkeen. Merkintähinta on 27,73 euroa. Merkintähintaa alennetaan 28.2.2002 jälkeen jaettaviksi päätettyjen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonmaksun täsmäytyspäivänä. Vuoden 2008 lopussa merkintähinta oli 21,68 euroa.	

¹⁾ TietoEnatorin 2002 A ja 2002 B optio-oikeudet yhdistettiin 2002 A/B optio-oikeuksiksi 12.12.2006.

TietoEnator 2006 optio-oikeudet**2006 A optio-oikeudet**

Optioiden alkuperäinen määrä		600 000
Optioiden määrä	31.12.2007	460 550
Myönnettyt optiot vuoden aikana		0
Menetettyt optiot vuoden aikana		45 700
Mitätöidyt optiot vuoden aikana		0
Käytetyt optiot vuoden aikana		0
Erääntyneet optiot vuoden aikana		0
Konvertoidut optiot vuoden aikana		140 750 ⁽²⁾
Optioiden määrä	31.12.2008	414 850
TietoEnator Oyj:n hallussa olevat optiot	31.12.2008	44 400
Käytettävissä olevat optiot	31.12.2008	0
Merkintäaika	1.3.2009–31.3.2011	
Merkintäehdot	Yhdellä optio-oikeudella voi merkitä yhden osakkeen. Merkintähinta on 29,72 euroa. ⁽¹⁾ Merkintähintaa alennetaan merkintähinnan määrittelyajan jälkeen jaettavaksi päätettyjen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonmaksun täsmäytyspäivänä. Vuoden 2008 lopussa merkintähinta oli 28,02 euroa.	

¹⁾ 2006 A optio-oikeuden merkintähinta on TietoEnatorin osakkeen kaupankäyntivolyymilla painotettu keskihinta, pyöristettynä lähimpään senttiin, NASDAQ OMX:ssä Helsingissä vuoden 2005 tilinpäätöksen julkistamista välittömästi seuraavien kahden kuukauden aikana.

²⁾ TietoEnator Oyj:n hallitus päätti 5.2.2008 kokouksessaan TietoEnatorin vuoden 2006 A-optio-oikeuksien konvertoimisesta C-optio-oikeuksiksi.

2006 B optio-oikeudet

Optioiden alkuperäinen määrä		600 000
Optioiden määrä	31.12.2007	546 800
Myönnettyt optiot vuoden aikana		39 000
Menetettyt optiot vuoden aikana		46 450
Mitätöidyt optiot vuoden aikana		0
Käytetyt optiot vuoden aikana		0
Erääntyneet optiot vuoden aikana		0
Konvertoidut optiot vuoden aikana		12 700 ⁽²⁾
Optioiden määrä	31.12.2008	539 350
TietoEnator Oyj:n hallussa olevat optiot	31.12.2008	47 950
Käytettävissä olevat optiot	31.12.2008	0

Merkintäaika	1.3.2010–31.3.2012
Merkintäehdot	Yhdellä optio-oikeudella voi merkitä yhden osakkeen. Merkintähinta on 21,49 euroa. ¹⁾ Merkintähintaa alennetaan merkintähinnan määrittelyajan jälkeen jaettaviksi päätettyjen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonmaksun täsmäytyspäivänä. Vuoden 2008 lopussa merkintähinta oli 19,79 euroa.

- ¹⁾ 2006 B optio-oikeuden merkintähinta on TietoEnatorin osakkeen kaupankäyntivolyymilla painotettu keskihinta, pyöristettynä lähimpään senttiin, NASDAQ OMX:ssä Helsingissä vuoden 2006 tilinpäätöksen julkistamista välittömästi seuraavien kahden kuukauden aikana.
- ²⁾ TietoEnator Oyj:n hallitus päätti 5.2.2008 kokouksessaan TietoEnatorin vuoden 2006 B-optio-oikeuksien konvertoimisesta C-optio-oikeuksiksi.

2006 C optio-oikeudet

Optioiden alkuperäinen määrä		600 000
Optioiden määrä	31.12.2007	0
Myönnetyt optiot vuoden aikana		718 300
Menetettyt optiot vuoden aikana		11 800
Mitätöidyt optiot vuoden aikana		0
Käytetyt optiot vuoden aikana		0
Erääntyneet optiot vuoden aikana		0
Konvertoidut optiot vuoden aikana		153 450 ²⁾
Optioiden määrä	31.12.2008	706 500
TietoEnator Oyj:n hallussa olevat optiot	31.12.2008	46 950
Käytettävissä olevat optiot	31.12.2008	0

Merkintäaika	1.3.2011–31.3.2013
Merkintäehdot	Yhdellä optio-oikeudella voi merkitä yhden osakkeen. Merkintähinta on 13,36 euroa. ¹⁾ Merkintähintaa alennetaan merkintähinnan määrittelyajan jälkeen jaettaviksi päätettyjen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonmaksun täsmäytyspäivänä. Vuoden 2008 lopussa merkintähinta oli 13,36 euroa.

- ¹⁾ 2006 C optio-oikeuden merkintähinta on TietoEnatorin osakkeen kaupankäyntivolyymilla painotettu keskihinta, pyöristettynä lähimpään senttiin, NASDAQ OMX:ssä Helsingissä vuoden 2007 tilinpäätöksen julkistamista välittömästi seuraavien kahden kuukauden aikana.
- ²⁾ TietoEnator Oyj:n hallitus päätti 5.2.2008 kokouksessaan TietoEnatorin vuoden 2006 A- ja B-optio-oikeuksien konvertoimisesta C-optio-oikeuksiksi.

Vuosien 2003–2008 osakeoptiotiedot

		Osakkeita	Painottu toteutushinta
Osakeoptiot	31.12.2003	5 605 509	45,0
Myönnetyt		491 400	25,2
Toteutetut		0	0,0
Menetettyt		9 260	25,2
Rauenneet		175 874	29,5
Osakeoptiot	31.12.2004	5 911 775	43,8
Myönnetyt		476 700	24,2
Toteutetut		1 950	24,2
Menetettyt		15 320	24,2
Rauenneet		1 958 440	36,3
Osakeoptiot	31.12.2005	4 412 765	44,8
Myönnetyt		487 900	29,7
Toteutetut		1 250	23,4
Menetettyt		78 300	23,5
Rauenneet		3 028 245	54,5
Osakeoptiot	31.12.2006	1 817 870	25,1
Myönnetyt		564 800	20,3
Toteutetut		61	22,2
Menetettyt		42 050	25,0
Rauenneet		0	0,0
Osakeoptiot	31.12.2007	2 340 559	23,0
Myönnetyt		757 300	13,7
Toteutetut		0	0,0
Menetettyt		103 950	22,7
Rauenneet		0	0,0
Osakeoptiot	31.12.2008	2 993 909	20,3

Optiot toteutushinnoittain 31.12.2008

Liikkeeseenlasketut optiot				Ansaitut optiot	
Option toteutushinta, euroa	Osakkeita	Painotettu jäljellä oleva voimassaoloaika vuosina	Painotettu toteutus- hinta, euroa	Osakkeita	Painotettu toteutushinta, euroa
13,36–28,02	2 993 909	2,1	20,25	1 333 209	21,68

Osakeoptioiden käyvän arvon määrittämisessä käytetyt oletukset

Henkilöstöoptioiden käypä arvo on määritetty Black & Scholes -menetelmällä. Arvonmäärittämisessä käytetty volatiliiteetti perustuu vuoden 2006 optioiden osalta toteutuneeseen volatiliiteettiin optioiden myöntämistä edeltävältä ajanjaksolta, joka vastaa optioiden voimassaoloaikaa. Vuoden 2002 optioiden osalta volatiliiteetti on 12 kuukauden keskimääräinen volatiliiteetti välittömästi ennen optioiden myöntämistä. Riskittömänä korkona on käytetty valtion 10 vuoden obligaation yhdistettyä tuottoa.

Vuosien 2002 ja 2006 osakeoptioiden käyvät arvot perustuvat seuraaviin painotettuihin keskiarvoihin:

	2008	2008 ⁽¹⁾	2007	2006	2005	2004	2003
Osakkeen merkintähinta	13,36	19,79	20,29	29,72	24,23	25,73	26,23
Osakkeen käypä arvo	16,74	16,74	21,72	22,60	24,67	24,89	14,63
Oletettu volatiliiteetti %	34,8	36,7	37,2	38,4	30,0	30,0	30,0
Riskitön korko %	4,0	4,1	4,0	3,8	3,0	3,0	3,0
Oletettu voimassaoloaika vuosina	4,9	3,9	5,0	4,8	4,0	5,2	6,2
Oletetut osingot %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Osakeoptioiden painotettu käypä arvo myöntämishetkellä oli 7,63 euroa ja lisäallokaatiolle 4,72 euroa vuonna 2008, 9,03 euroa vuonna 2007, 6,63 euroa vuonna 2006, 8,48 euroa vuonna 2005, 7,73 euroa vuonna 2004 ja 2,11 euroa vuonna 2003.

¹⁾ Lisäallokaatio 2006B.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

Osakkeiden enimmäismäärä 31.12. 2008	77 560
Osakkeiden käypä arvo	15,14 euroa

Odotettavissa olevat osingot on otettu huomioon käyvän arvon määrittämisessä myöntämispäivänä perustuen analyytikoiden ennusteisiin.

Osakepohjaiset kannustinjärjestemät

TietoEnatorin osakepohjainen kannustinohjelma 2006–2008

Joulukuussa 2005 TietoEnatorin hallitus päätti Tieto-konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinpalkkio voidaan maksaa joko yhtiön osakkeina tai rahana vuosina 2007–2009. Rahasuorituksesta katetaan verot ja veroluonteiset maksut. Järjestelmän osakeosuuden koko on enimmillään 200 000 osaketta kolmen vuoden aikana. Palkkioiden kunakin vuonna jaettava määrä riippuu yhtiön hallituksen vuosittain asetettavien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta. Taloudellinen tavoite ansaintajaksolle 2008 oli Tieto-konsernin osakekohtainen tulos (earning per share, EPS).

TietoEnatorin osakepohjainen kannustinohjelma 2009–2011

TietoEnator Oyj:n hallitus hyväksyi 18.12.2008 uuden osakepalkkiojärjestelmän (Osakepalkkiojärjestelmä 2009–2011), jota tarjotaan yhtiön toimitusjohtajalle sekä muille johtoryhmän jäsenille. Järjestelmässä on yksi kolmen vuoden ansainta-

kausi, joka alkaa 1.1.2009 ja päättyy 31.12.2011. Palkkion suuruus määräytyy Tieto-konsernin vuoden 2011 osakekohtaisen tulostavoitteen (earning per share, EPS) saavuttamisen perusteella. Järjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat enintään 540 000 TietoEnatorin osaketta. Tämän lisäksi jaettaviin osakkeisiin liittyvät vuosien 2009–2011 aikana kertyneet osingot korvataan järjestelmän piirissä oleville rahana. Palkkioiden suuruus määritellään ja maksetaan osakekohtaisen tulostavoitteen saavuttamisen perusteella sen jälkeen, kun tilinpäätös on valmistunut vuodelta 2011 ennen huhtikuun loppua 2012. Osakepalkkiojärjestelmän vuoksi ei lasketa liikkeelle uusia osakkeita, joten palkkiojärjestelmällä ei ole laimennusvaiikutusta.

TietoEnator Oyj:n hallitus päätti 18.12.2008 jatkaa yhtiön avainhenkilöille suunnatun uuden optio-ohjelman valmistelua. Ohjelma esitellään seuraavassa yhtiökokouksessa.

Vuonna 2008 TietoEnatorin osakekurssi NASDAQ OMX:ssä Helsingissä oli keskimäärin 13,47 euroa eli alhaisempi kuin vuoden 2002 A/B osakeoptio-oikeuksien merkintähinta 21,68 euroa.

Milj. euroa

31.12.2008

31.12.2007

22. ELÄKEJÄRJESTELYT**Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt**

Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuva velvoite	123,7	156,4
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-87,6	-132,9
Eläkevelvoitteet vähennettynä järjestelyyn kuuluvilla varoilla	36,1	23,5
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0,0	0,0
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot	-21,7	-6,2
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden varaus	14,4	17,3

Maksupohjaiset eläkejärjestelyt

Muut eläkevastuut		
Ruotsi	0,7	0,9
Suomi	2,1	3,8
Maksupohjaisten eläkejärjestelyiden varaus	2,8	4,7

Eläkevelvoitteiden varaus yhteensä	17,2	22,0
---	-------------	-------------

Tuloslaskelmassa huomioitua erä etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä

Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	7,6	7,2
Korkokulut	5,5	6,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-4,0	-6,1
Järjestelyyn supistamisesta ja velvoitteen täyttämisestä johtuvat voitot/tappiot	0,3	0,0
Vakuutusmatemaattiset voittojen/tappioiden poisto	1,9	-0,1
Eläkekulut	11,3	7,2

Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto	-8,5	-3,5
--	-------------	-------------

Taseessa huomioitua erä**Eläkevelvoitteiden nykyarvo**

Avaava tase	156,4	147,1
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	7,6	7,2
Korkokulut	5,5	6,2
Maksetut edut	-1,2	-1,1
Hankitut/lopetetut toiminnot	0,0	0,0
Järjestelyjen supistaminen ja velvoitteen täyttäminen	-5,1	2,1
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot	1,9	-3,3
Muutos alkavan taseen arvostuksessa	-26,7	0,0
Kurssierot	-14,7	-1,8
Yhteensä	123,7	156,4

Järjestelyyn kuuluvat varat

Avaava tase	132,9	106,1
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	4,0	6,1
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	10,8	28,4
Järjestelyjen supistaminen ja velvoitteen täyttäminen	-3,8	4,0
Hankitut/lopetetut toiminnot	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot	-12,5	-9,6
Muutos alkavan taseen arvostuksessa	-25,7	0,0
Muut	-4,6	0,0
Kurssierot	-13,5	-2,1
Yhteensä	87,6	132,9

Milj. euroa 31.12.2008 31.12.2007

Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot

Avaava tase, vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot	-6,2	1,3
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot	-14,7	-7,0
Muutos alkavan taseen arvostuksessa	-1,1	0,0
Kurssierot	0,3	-0,5
Yhteensä	-21,7	-6,2

Vakuutusmatemaattisten laskelmien oletukset:

Diskonntauskorko	3,9–5,8	4,0–5,4
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	4,0–6,3	4,5–5,8
Palkkojen nousu	1,0–4,5	1,0–4,3
Perusnousu	2,0–4,3	2,0–4,3
Inflaatio	1,8–2,0	1,8–2,0

Ruotsin Alectan ITP-eläkejärjestelyt ovat monen työnantajan määrittelemiä etuusperusteisia järjestelyjä. Alectasta ei ole ollut mahdollista saada riittäviä tietoja työnantajan vastuiden ja etujen laskennasta, joten eläkejärjestelyjä on käsitelty tilinpäätöksessä maksupohjaisena järjestelyinä.

Milj. euroa 31.12.2008 31.12.2007

23. VARAUKSET**Uudelleenjärjestelyvaraukset**

1.1.	19,1	1,7
Uudet varaukset	25,0	19,5
Varausten käyttö	-25,1	-2,1
Varausten purku	0,0	0,0
31.12.	19,0	19,1

Tappiollisten sopimusten varaukset

1.1.	16,1	0,2
Uudet varaukset	11,2	16,1
Varausten käyttö	-14,6	-0,2
Varausten purku	-4,3	0,0
31.12.	8,4	16,1

Muut varaukset

1.1.	0,7	1,5
Uudet varaukset	0,6	0,1
Varausten käyttö	-0,1	-0,9
Varausten purku	0,0	0,0
31.12.	1,2	0,7

Milj. euroa

31.12.2008

31.12.2007

24. RAHOITUSLEASING**Rahoitusleasingsaamiset**

Bruttomääräisten rahoitusleasingsaamisten takaisinmaksuajat

Alle vuoden kuluessa	3,8	6,8
1–5 vuoden kuluttua	3,4	6,4
Yli viiden vuoden kuluttua	0,0	-
Bruttoinvestointi	7,2	13,2
Kertymätön tuleva rahoitustuotto	0,2	2,0
Nettoinvestointi	7,0	11,2

Vähimmäisleasingmaksusaatavien nykyarvo

Alle vuoden kuluessa	5,2	6,5
1–5 vuoden kuluttua	4,4	4,7
Yli viiden vuoden kuluttua	-	-
Nettoinvestointi	9,6	11,2

Rahoitusleasingvelat

Rahoitusleasingvelat ja niiden nykyarvot olivat seuraavat:

Rahoitusleasingvelat eräänntyvät seuraavasti

Alle vuoden kuluessa	5,9	0,4
1–5 vuoden kuluttua	9,9	0,8
Yli viiden vuoden kuluttua	0,2	0,3
	16,0	1,5

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

Alle vuoden kuluessa	5,2	0,4
1–5 vuoden kuluttua	9,1	0,7
Yli viiden vuoden kuluttua	0,2	0,3
	14,5	1,4

Kertymättömät rahoituskulut

	1,5	0,1
--	------------	-----

Konsernilla on rahoitusleasingsopimuksia tietokoneista ja muista IT-varusteista. Jotkut sopimukset sisältävät osto-optioita. Uusinnat vaativat erillisiä neuvotteluita. Rahoitusleasingvelkojen korkoprosentit 31.12.2008 olivat välillä 4,4–7,2.

Milj. euroa

31.12.2008

31.12.2007

25. KOROLLISET VELAT**Pitkäaikaiset**

Pankkilainat	0,0	0,4
Joukkovelkakirjalainat	149,9	149,8
Muut velat	0,1	0,2
Rahoitusleasingvelat	9,3	1,0
	159,3	151,4

Lyhytaikaiset

Pankkilainat	58,7	0,2
Rahoitusleasingvelat	5,2	0,4
Yritystodistukset	3,0	96,1
Muut velat	5,0	0,6
	72,0	97,3

26. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Ostovelat	91,7	66,9
Saadut ennakot ja liikevaihtojaksotukset	86,5	108,4
Siirtovelat		
Lomapalkka ja siihen liittyvät henkilösivukulut	90,8	94,6
Muut palkat ja niihin liittyvät henkilösivukulut	54,3	46,1
Korot	1,8	1,9
Kertynyt arvonnisäverovelka	-	20,3
Muut siirtovelat	51,1	57,1
Arvonnisäverovelka	45,1	44,5
Ennakkonpidätysvelka	26,0	21,9
	447,5	461,7

**27. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KIRJANPITOARVOT JA KÄYVÄT ARVOT
IAS 39:N MUKAISESTI RYHMITELTYINÄ**

Milj. euroa	31.12.2008		31.12.2007	
	Kirjanpito- arvot	Käyvät arvot	Kirjanpito- arvot	Käyvät arvot
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Johdannaiset	3,9	3,9	3,2	3,2
Lainat ja muut saamiset				
Rahavarat	120,2	120,2	72,9	72,9
Pitkäaikaiset rahoitussaamiset	4,4	4,4	4,8	4,8
Lyhytaikaiset rahoitussaamiset	5,2	5,2	6,5	6,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	494,6	494,6	556,9	556,9
Myytavissä olevat rahoitusvarat	1,5	1,5	1,4	1,4
Rahoitusvarat yhteensä	629,9	629,9	645,8	645,8
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Johdannaiset	9,9	9,9	0,4	0,4
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat				
Pitkäaikaiset korolliset velat	159,3	159,3	151,5	151,5
Muut pitkäaikaiset velat	1,6	1,6	1,8	1,8
Lyhytaikaiset korolliset velat	72,0	72,0	97,3	97,4
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	453,1	453,1	468,6	468,6
Rahoitusvelat yhteensä	695,9	695,9	719,5	719,6

Valuuttajohdannaisten käyvät arvot on laskettu käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja ja korkonoteerauksia.

Koronvaihtosopimukset on arvostettu kassavirtojen nykyarvoon ja käyttäen muuta asianmukaista markkinainformaatiota.

Lainojen ja muiden saamisten ja jaksotettuun hankintamenoön arvostettujen rahoitusvelkojen kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen arvioidaan vastaavan toisiaan.

Myytavissä olevat rahoitusvarat on arvostettu hankintamenoön, koska niiden arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista.

Yhtiöllä ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia.

IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ei käytetty vuonna 2008.

Milj. euroa 31.12.2008 31.12.2007

28. VAKUUKSET JA VASTUUSITOUKSET

Omasta velasta		
Pantit	0,0	0,0
Yhteisyritysten puolesta		
Takaukset	0,0	1,8
Muut omat vastuut		
Yhden vuoden kuluessa maksettavat vuokravastuut	54,4	56,0
1–5 vuoden kuluttua maksettavat vuokravastuut	102,2	129,4
5 vuoden jälkeen maksettavat vuokravastuut	19,5	25,6
Yhden vuoden kuluessa maksettavat leasingvastuut	8,2	9,3
1–5 vuoden kuluttua maksettavat leasingvastuut	7,9	15,0
5 vuoden jälkeen maksettavat leasingvastuut	0,0	0,0
Muut vastuusitoumukset ⁽¹⁾	13,9	53,7

Leasingvastuut ovat pääsääntöisesti kolmivuotisia, joihin ei liity lunastusehtoja.

¹⁾ Vuoden 2007 luku sisältää vastuun ostaa pääsääntöisesti atk-laitteistoja ja -ohjelmistoja. Vuonna 2008 vastuu esitetään taseen rahoitusleasingsopimuksissa ja käyttöleasingvastuissa.

Milj. euroa 31.12.2008 31.12.2007

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Valuuttatermiinisopimukset	252,0	249,1
Koronvaihtosopimukset	100,0	100,0

Sisältää bruttomääräiset nimellisarvot kaikista sopimuksista, jotka eivät ole vielä erääntyneet tai joita ei ole suljettu.

Avoimena oleva nimellisarvo ei välttämättä mittaa tai osoita markkinariskiä, sillä joidenkin sopimusten riski voi olla tasapainotettu toisilla sopimuksilla.

Johdannaisten käyvät arvot

Johdannaissopimusten nettomääräiset käyvät arvot olivat:

Valuuttatermiinisopimukset	-6,1	2,8
Koronvaihtosopimukset	0,6	-2,0

Johdannaissopimukset on tehty vain suojaustarkoituksessa.

Johdannaissopimusten käyvät positiiviset arvot, brutto	Positiiviset	Positiiviset
	31.12.2008	31.12.2007

Valuuttatermiinisopimukset	3,9	3,2
Koronvaihtosopimukset	0,6	0,0

Johdannaissopimusten käyvät negatiiviset arvot, brutto	Negatiiviset	Negatiiviset
	31.12.2008	31.12.2007

Valuuttatermiinisopimukset	-9,9	-0,4
Koronvaihtosopimukset	0,0	-2,0

Ehdolliset varat

Suomen veroviranomaiset ovat vahvistaneet 41,0 milj. euron tappion (josta voi tulouttaa 10,7 milj. euron laskennallisen verosaamisen), joka aiheutuu huhtikuussa 2004 toteutetusta konsernin sisäisestä kaupasta syntyneestä emoyhtiön tappiosta, mutta päätöksestä on valitettu.

Milj. euroa 31.12.2008 31.12.2007

29. TULEVAT VUOKRATULOT

Yhden vuoden kuluessa	0,7	1,4
1–5 vuoden kuluttua	2,0	2,3
Yli viiden vuoden kuluttua	0,0	0,0

Tulevat vuokratuotot sisältävät ulkoiset vuokratuotot edelleen vuokratuista kiinteistöistä.

Milj. euroa

31.12.2008

31.12.2007

30. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiiriin kuuluvat hallitus, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmä (Leadership Team) ja konsernin osakkuusyhtiöt. Edellisen johtoryhmän (Corporate Management Team) katsotaan kuuluneen lähipiiriin vuonna 2008.

Tapahtumat sekä saamiset ja velat osakkuusyhtiöiden kanssa:

Myynti	3,6	8,6
Ostot	0,1	0,0
Saatavat	0,0	0,0
Velat	0,0	0,0

Myyntit ja ostot lähipiiriin kanssa tehdään normaaliin markkinahintaan.

Yliimmän johdon saamat korvaukset:

Hallitus, toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä.

Katso liite 6 konsernin tilinpäätösliitteistä.

Tytäryhtiöosakkeet

Milj. euroa Omistussuus % **31.12.2008**
Kirjanpitoarvo

TYTÄRYHTIÖOSAKKEET

Emoyhtiön omistamat tytäryhtiöosakkeet

C and SAA Oy, Suomi	100,0	0,0
Pentec Ltd, Iso-Britannia	100,0	3,0
PT TietoEnator Indonesia, Indonesia	100,0	0,8
TietoEnator Alise, SIA, Latvia	88,8	5,0
TietoEnator A/S, Tanska	100,0	24,7
TietoEnator AS, Norja	100,0	105,9
TietoEnator Austria GmbH, Itävalta	100,0	0,0
TietoEnator Broadcasting IT Oy, Suomi	80,0	0,8
TietoEnator Canada Inc., Kanada	100,0	0,1
TietoEnator Consulting a.s., Tsekin tasavalta	86,0	0,9
TietoEnator Consulting B.V., Alankomaat	100,0	1,8
TietoEnator Czech s.r.o., Tsekin tasavalta	100,0	7,0
TietoEnator Deutschland GmbH, Saksa	100,0	110,7
TietoEnator Eesti AS, Viro	100,0	0,1
TietoEnator Financial Solutions UK Ltd, Iso-Britannia	100,0	29,4
TietoEnator Finland Oy, Suomi	100,0	118,2
TietoEnator France S.A, Ranska	100,0	5,8
TietoEnator Healthcare B.V., Alankomaat	100,0	1,4
TietoEnator Healthcare & Welfare Oy, Suomi	100,0	2,6
TietoEnator Inc., Yhdysvallat	100,0	17,2
TietoEnator Information Technology (Beijing) Co., Ltd., Kiina	100,0	0,7
TietoEnator Italia S.p.A, Italia	95,5	12,1
TietoEnator N.V., Belgia	100,0	238,4
TietoEnator OOO, Venäjä	100,0	0,9
TietoEnator Polska Sp. z.o.o, Puola	100,0	3,3
TietoEnator Professional Services AB, Ruotsi	100,0	338,1
TietoEnator PN Oy, Suomi	94,0	46,5
TietoEnator Resource Management Holding AB, Ruotsi	100,0	12,6
TietoEnator Sdn Bhd, Malesia	100,0	0,2
TietoEnator SIA, Latvia	100,0	4,0
TietoEnator Spain S.A., Espanja	100,0	0,1
TietoEnator Support OÜ, Viro	60,0	0,2
TietoEnator Telecom R&D Services India Pvt. Ltd., Intia	100,0	20,1
TietoEnator UK Ltd, Iso-Britannia	100,0	0,4
UAB TietoEnator, Liettua	100,0	2,6
UAB TietoEnator Holding, Liettua	80,0	0,0
Lepäävät tytäryhtykset (4 kpl yhteensä)		0,0

1 115,6

		31.12.2008
Milj. euroa	Omistusosuus %	Kirjanpitoarvo
Tytäryritysten omistamat konserniyritysosakkeet		
Abaris AB, Ruotsi	100,0	6,1
Banxolutions (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,0	0,0
Baysoft Technologies S.r.l., Italia	100,0	0,1
COOO TietoEnator, Valko-Venäjä	99,0	0,0
Entra AB, Ruotsi	100,0	0,1
IT Alise Eesti Oü, Viro	100,0	0,3
Teledynamics B.V., Alankomaat	100,0	0,0
TietoEnator AttentiV Systems Ltd, Iso-Britannia	100,0	22,2
TietoEnator Energy Inc., Yhdysvallat	100,0	0,0
TietoEnator Finance Partner AB, Ruotsi	100,0	0,8
TietoEnator Financial Solutions B.V., Alankomaat	100,0	0,0
TietoEnator Healthcare & Welfare AB, Ruotsi	100,0	3,9
TietoEnator MAJIQ Inc., Yhdysvallat	100,0	15,9
TietoEnator PN Oy, Suomi	6,0	0,0
TietoEnator Software Technologies Pvt. Ltd, Intia	100,0	0,0
TietoEnator Sverige AB, Ruotsi	100,0	302,5
TietoEnator Topas GmbH, Saksa	100,0	5,5
TietoEnator (UK no. 1) Ltd, Iso-Britannia	100,0	5,1
Lepäävät tytäryritykset (5 kpl yhteensä)		0,0
		362,4

Tunnuslukujen laskentakaavat

Voitto/osake	=	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Osakkeiden lukumäärän osakeantikorjattu vuosikeskiarvo}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Oman pääoman tuotto %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta – välittömät verot}}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta + rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma – korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$
Korollinen nettovelka	=	$\text{Korolliset velat – korolliset saamiset – rahavarat – rahoitusarvopaperit}$
Nettovelkaantumisaste %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$

Rahoitusriskien hallinta

Tiedon rahoitusriskien hallinta on keskitetty Konsernirahoitukseen. Tavoitteena on konsernin kustannuntehokas rahoittaminen, rahoituksellisten riskien tunnistaminen ja niiltä suojautuminen. Rahoitusriskejä konsernille syntyy mm. ulkomaankaupasta sekä sisäisistä sopimuksista. Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään suojausperiaatteet niin rahoitus- ja likviditeettiriskille kuin korko-, valuutta- ja luottoriskille sekä annetaan ohjeet rahaja valuuttamarkkinainstrumenttien käytöstä. Rahoitusriskejä valvotaan säännöllisesti.

Valuuttariski

Ulkomaankauppa, likviditeetin hallinta euroalueen ulkopuolella olevissa maissa sekä mm. konsernin sisäiset rahoitustapahtumat aiheuttavat konsernin valuuttariskin. Valuuttapositio sisältää vain sitovat tapahtumat kuten osto- ja myyntisopimukset, konserniyhtiöiden myyntisaamiset ja ostovelat, valuuttatilien saldot sekä tytäryhtiörahoituksen tapahtumia. Yhdysvaltojen dollari, Norjan kruunu ja Tsekin korona ovat suurimmat valuutat positiossa. Rahoituspolitiikan mukaan merkittävät valuuttamääräiset sitoumukset suojataan. Positio ei ole herkkä kurssimuutoksille, koska suojausaste on lähes 100 % poislukien kahden miljardin Ruotsin kruunun ja 20 miljoonan Yhdysvaltojen dollarin määräiset sisäiset lainarahoitukset. Nämä lainat ovat sijoituksia tytäryhtiöiden omaan pääomaan ja niitä ei ole suojattu. Vuoden 2008 aikana valuuttatermiinejä, -swappeja ja -optioita on käytetty suojaukseen. Kyseiset instrumentit ovat myös ainoat rahoituspolitiikan sallimat suojausinstrumentit. Valuuttajohdannaisten maturiteetti on alle 12 kuukautta.

Milj. euroa	Ulkoiset valuutta-positio	Ulkoiset valuuttajaukset		Nettopositio yhteensä	Vaikutus Herkkyys ⁽¹⁾	Vaikutus tulokseen	Vaikutus taseeseen
		Positio	Jaukset				
SEK							
31.12.2008	-16,0	15,6	-0,4	0,04	0,04		
31.12.2007	78,4	-78,5	-0,1	-0,01	-0,01		

Konsernin sisäinen laina ruotsalaisen ja belgialaisen tytäryhtiön välillä

31.12.2008	184,0	0,0	184,0	-18,40	-9,20	-9,20
-------------------	--------------	------------	--------------	---------------	--------------	--------------

NOK

31.12.2008	-36,6	36,6	0,0	0,00	0,00
31.12.2007	-19,7	19,5	-0,3	-0,03	-0,03

USD

31.12.2008	-55,5	55,4	-0,1	0,01	0,01
31.12.2007	4,2	-4,3	-0,1	-0,01	-0,01

Konsernin sisäinen laina yhdysvaltalaisen ja belgialaisen tytäryhtiön välillä

31.12.2008	14,6	0,0	14,6	-1,46	-1,46
-------------------	-------------	------------	-------------	--------------	--------------

CZK

31.12.2008	-25,6	25,1	-0,5	0,05	0,05
31.12.2007	0,1	0,0	0,1	0,01	0,01

Muut

31.12.2008	-31,0	30,5	-0,5	0,05	0,05
31.12.2007	-18,8	19,0	0,2	0,02	0,02

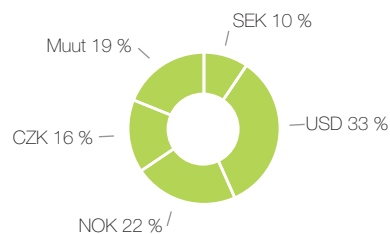
¹⁾ Valuuttakurssin 10 % negatiivisen muutoksen maksimivaikutus konsernin valuuttapositioon seuraavan vuoden aikana, milj. euroa.

Oman pääoman valuuttariski

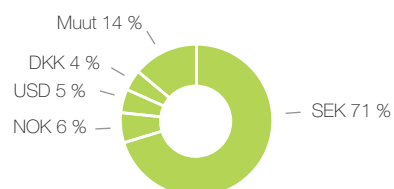
Vuoden 2008 lopussa oman pääoman valuuttamääräinen translaatiopositio oli noin 228,9 milj. euroa. Positioon on sisällytetty euromaiden ulkopuolisten tytäryhtiöiden hankintahinta, osakepääoma, sidotut ja vapaat pääomaerät sekä tilikauden tulos. Rahoituspolitiikan mukaisesti translaatiopositiota ei ole suojattu.

Milj. euroa	Positio
SEK	
31.12.2008	161,0
31.12.2007	111,6
NOK	
31.12.2008	14,6
31.12.2007	17,4
USD	
31.12.2008	11,8
31.12.2007	9,5
GBP	
31.12.2008	1,0
31.12.2007	-48,9
Muut	
31.12.2008	40,7
31.12.2007	28,4

VALUUTTAPOSITIO 31.12.2008

TRANSLAATIOPOSITIO 31.12.2008

Korkoriski

Korkoriski syntyy konsernin ulkopuolisesta lainarahoituksesta, sijoituksista sekä muista korollisista saatavista ja veloista. Tiedon korkoriskin hallintaa ohjaa nettovelkaantumisasestatavoite 40 % pitkällä aikavälillä. Tilikauden 2008 lopun nettovelkaantumisasaste oli 21,0 %. Korkoriskiltä oli osittain suojauduttu vuoden 2008 aikana 100 milj. euron korkoswapilla. Swapin arvostus on kirjattu tulosvaikutteisesti. Rahoituspolitiikan mukaisesti FRA (Forward rate agreement) ja IRS (Interest rate swap) -sopimuksia voidaan käyttää korkoriskiltä suojautumiseen.

Taulukoissa on esitetty korkoriski vain vastuiden osalta, koska saamiset eivät aiheuta konsernin kannalta merkittävää riskiä.

Milj. euroa	Määrä	Duraatio	Keski-korko, %	Korkoherkkyyks ²
31.12.2008				
Pääomamarkkinat	150,0	0,6	4,14	1,5
Rahamarkkinat	60,5	0,1	2,80	0,6

Pääomamarkkinoilla 100 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina on swapattu 12 kuukauden vaihtuvakorkoiseksi, korontarkistus joulukuussa. 50 miljoonan euron erillislaina on vaihtuvakorkoinen, korontarkistus 6 kuukauden välein.

Milj. euroa	Määrä	Duraatio	Keski-korko, %	Korkoherkkyyks ²
31.12.2007				
Pääomamarkkinat	149,8	0,6	4,69	1,5
Rahamarkkinat	96,1	0,1	4,91	1,0

²⁾ Yhden prosenttiyksikön koronnousun maksimivaikutus korkokuluihin seuraavan vuoden aikana, milj. euroa.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Riittävä varojen ylläpitäminen on yksi rahoitushallinnon päätehtäviä. Yhtiöllä on 250 miljoonan euron komitoitu luottolimiittisopimus, joka erääntyy joulukuussa 2011, sekä 100 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina ja 50 miljoonan euron erillislaina. Likviditeetin turvaamiseksi konsernilla on myös shekkilimiittejä sekä 250 miljoonan euron yritystodistusohjelma. Syksyn 2008 aikana yritystodistusmarkkina tyrehtyi, jonka takia luottolimiittisopimusta käytettiin lyhytaikaiseen rahoitukseen.

Luottoriski

Rahoitustoiminnon ulkoisten transaktioiden vastapuolina ovat suurimmat pohjoismaiset pankit sekä yritykset mikäli varoja sijoitetaan yritystodistusohjelmiin. Näiden transaktioiden osalta ei ole näköpiirissä luottoriskiä.

Velan rakenne

Milj. euroa		Käytössä	Käyttämättä	Erääntymis-ajankohta						
				2009	2010	2011	2012	2013	2014–	
31.12.2008										
Lainat	Joukkovelkakirjalaina	100,0							100,0	
	Erillislaina	50,0	0,0				50,0			
	Yritystodistusohjelma	3,0	247,0	3,0						
	Luottolimiittisopimus	57,5	192,5	57,5						
	Korot			6,8	6,2	6,2	5,4	4,3		
Johdannaisten velat/saamiset	Terminisopimukset, menovirta			245,5	1,0	0,8	0,8	0,8		
	Terminisopimukset, tulovirta			-239,7	-0,9	-0,7	-0,7	-0,7		
	Korkoswap			-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1		
Myyntivelat	Menovirta	91,7		91,7						
Muut velat	Rahoitusleasing vastuut	14,5		5,2	2,3	2,3	2,3	2,3		0,2
	Muut (velat)	5,1		5,0	0,1					

Milj. euroa		Käytössä	Käyttämättä	Erääntymis-ajankohta					
				2008	2009	2010	2011	2012	2013–
31.12.2008									
Lainat	Joukkovelkakirjalaina	100,0							100,0
	Erillislaina	50,0	0,0					50,0	
	Yritystodistusohjelma	96,1	153,9	96,1					
	Luottolimiittisopimus	0,0	250,0						
	Korot			7,8	6,9	6,9	6,9	5,6	4,1
Johdannaisten velat/saamiset	Terminisopimukset, menovirta			246,0					
	Terminisopimukset, tulovirta			-248,9					
	Korkoswap			0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Myyntivelat	Menovirta	66,9		66,9					
Muut velat	Rahoitusleasing vastuut	1,4		0,4	0,2	0,2	0,2		0,3
	Muut (velat)	1,3		0,8	0,5				

Tuloslaskelma (FAS)

Euroa	Liite	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
Liikevaihto		-	48 648,86
Liiketoiminnan muut tuotot	1	105 707 193,64	102 952 734,43
Materiaalit ja palvelut		8 831 640,27	3 217 150,85
Henkilöstökulut	2	18 006 160,30	15 638 882,89
Poistot ja arvonalentumiset	7, 8	4 116 107,48	8 846 802,63
Liiketoiminnan muut kulut		109 954 169,72	101 266 503,50
Liikevoitto		-35 200 884,13	-25 967 956,58
Rahoitustuotot ja -kulut	4	-31 657 716,27	-25 879 753,99
Voitto ennen satunnaiseriä		-66 858 600,40	-51 847 710,57
Satunnaiset erät	5	86 400 000,00	72 585 500,00
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		19 541 399,60	20 737 789,43
Välittömät verot	6	-	6 607,24
Tilikauden voitto		19 541 399,60	20 744 396,67

Tase (FAS)

Euroa	Liite	31.12.2008	31.12.2007
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	7	1 864 791,41	3 339 471,81
Aineelliset hyödykkeet	8	4 706 800,45	5 861 008,68
Sijoitukset	9	1 127 900 688,19	1 071 353 950,95
Pysyvät vastaavat yhteensä		1 134 472 280,05	1 080 554 431,44
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	10		
Lainasaamiset		11 722 500,55	12 711 350,71
		11 722 500,55	12 711 350,71
Lyhytaikaiset saamiset	11, 12		
Myyntisaamiset		-	47 496,09
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		178 505 845,94	235 044 087,98
Saamiset yhteisyrityksiltä		128 568,79	319 033,56
Muut saamiset		18 625 730,17	13 775 756,60
Siirtosaamiset		5 347 840,57	3 291 566,09
		202 607 985,47	252 477 940,32
Rahat ja pankkisaamiset		58 854 820,61	10 553 954,69
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		273 185 306,63	275 743 245,72
		1 407 657 586,68	1 356 297 677,16
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma	13	75 841 523,00	75 841 523,00
Ylikurssirahasto		7 122 789,98	7 122 789,98
Edellisten tilikausien voitto		782 250 404,18	797 336 769,01
Tilikauden voitto		19 541 399,60	20 744 396,67
Oma pääoma yhteensä		884 756 116,76	901 045 478,66
Pakolliset varaukset	14	4 017 509,28	4 932 840,00
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat	15	149 866 767,61	149 843 090,80
Velat saman konsernin yrityksille	16	5 538 214,22	32 504 347,09
		155 404 981,83	182 347 437,89
Lyhytaikainen vieras pääoma	17, 18		
Lainat rahoituslaitoksilta		57 483 653,09	-
Ostovelat		5 120 727,17	2 754 669,74
Velat saman konsernin yrityksille		258 948 012,87	155 225 903,57
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille		148 016,18	267 524,16
Muut velat		18 475 448,19	96 761 075,25
Siirtovelat		23 303 121,31	12 962 747,89
		363 478 978,81	267 971 920,61
Vieras pääoma yhteensä		518 883 960,64	450 319 358,50
		1 407 657 586,68	1 356 297 677,16

Kassavirtalaskelma (FAS)

1 000 euroa

1.1.–31.12.2008

1.1.–31.12.2007

Liiketoiminnan rahavirta

Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	-66 859	-51 848
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	4 116	8 847
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-1 058	-1 017
Rahoitustuotot ja -kulut	31 658	25 880
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-32 143	-18 138
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-6 092	19 486
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	13 276	-11 849
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-24 959	-10 501
Maksetut korot ja saadut korot, netto	-13 850	942
Saadut osingot	11 031	38 168
Maksetut välittömät verot	-	7
Liiketoiminnan rahavirta	-27 778	28 617

Investointien rahavirta:

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-4 254	-2 530
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	-	6 739
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-39 039	-24 760
Ostetut yhteisyritysosakkeet	-2 227	-
Pitkäaikaisten lainasaamisten muutos	989	-75 030
Lyhytaikaisten lainasaamisten muutos	-12 288	85 917
Investointien rahavirta	-56 818	-9 663

Rahoituksen rahavirta:

Maksetut osingot ja lahjoitukset	-35 831	-88 316
Omien osakkeiden hankkiminen	-	-32 136
Pitkäaikaisten velkojen nostot	-	32 347
Pitkäaikaisten velkojen takaisinmaksut	-26 966	-
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-43 241	23 482
Konsernitilisaamisten ja -velkojen muutos, netto	166 349	-98 374
Osakeoptioiden käyttö	-	1
Saatu konserniavustus	79 820	92 265
Maksettu konserniavustus	-7 235	-3 415
Rahoituksen rahavirta	132 897	-74 145

Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)

	48 301	-55 191
Rahavarat tilikauden alussa	10 554	65 745
Rahavarat tilikauden lopussa	58 855	10 554
	48 301	-55 191

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot (FAS)

Konsernin emoyhtiön, TietoEnator Oyj:n, tilinpäätös laaditaan Suomen tilinpäätössäännösten mukaisesti.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan valuutan määräiset tapahtumat kirjataan tapahtumapäivän vaihtokurssiin. Ulkomaan valuutan määräisten tase-erien arvostuksessa käytetään tilikauden viimeisen päivän keskimääräistä vaihtokurssia. Ulkomaan valuutan määräiset erät suojataan johdannaissopimusten avulla.

Nettovelkoihin liittyvät kurssivoitot ja -tappiot tuloutetaan tuloslaskelmassa rahoituserinä, kun taas muut kurssivoitot tai -tappiot sisältyvät liikevoittoon. Suojattujen erien kurssieroja oikaistaan suojaustarkoituksessa solmittujen johdannaissopimusten arvomuutoksilla.

Johdannaisia käytetään ainoastaan suojaustarkoituksessa. Johdannaisinstrumentit arvostetaan käypään arvoonsa. Johdannaisten arvomuutokset tuloutetaan tuloslaskelmassa.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat pääosin sisäisistä palvelumaksuista, vuokratuloista ja luovutusvoitoista.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön eläkevastuiden hallinnoinnista vastaavat eläkevakuutusyhtiöt. Kaikki yhtiön eläkevastuut on katettu täysimääräisesti.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat jaetaan lainoihin ja saamisiin, eräpäivään asti pidettäviin, kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin ja myytävissä oleviin.

Rahoitusinstrumentit arvostetaan aluksi käypään arvoon pois lukien palkkiot. Yleensä käypä arvo vastaa saatua tai maksettua summaa. Lainat sisältyvät pitkä- tai lyhytaikaisiin velkoihin. Korkokulut ja palkkiot kirjataan tuloslaskelmaan laina-aikana käyttäen sisäisen koron menetelmää. Rahoitusinstrumenttien myöhempi arvostus perustuu niiden käyttötarkoitukseen seuraavasti:

- Pitkäaikaiset talletukset, jotka koostuvat pääasiassa pankkeihin ja muihin rahoituslaitoksiin talletetuista varoista, ja lyhytaikaiset lainat, luotolliset tilit ja pitkäaikaiset lainat luokitellaan lainoiksi ja saamisiksi ja jaaksotetaan hankintamenoon. Rahamarkkinasijoitukset esitetään lyhytaikaisina talletuksina likvideissä varoissa.
- Johdannaiset, joihin sisältyvät valuuttatermiinit, valuuttaoptiot ja koronvaihtosopimukset (sekä kytketyt johdannaiset) luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi ja arvostetaan käypään arvoonsa. Valuuttatermiinit arvostetaan markkinakurssiin, jota verrataan sopimuskurssiin. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan markkinahintojen pohjalta. Johdannaisten arvomuutokset kirjataan rahoitus- tuottoihin ja -kuluihin tuloslaskelmassa sekä muihin lyhytaikaisiin velkoihin ja saamisiin taseessa. Johdannaisia käytetään ainoastaan suojaustarkoituksessa. Vuonna 2008 ei käytetty standardin IAS 39 mukaista johdannaissopimusten kirjausta.

- Sijoitukset osakeinstrumentteihin, lukuun ottamatta sijoituksia osakkuusyhtiöihin ja yhteisyrityksiin, luokitellaan myytävissä olevaksi omaisuudeksi. Nämä sijoitukset arvostetaan käypään arvoon, jos käyvän arvon luotettava määrittäminen on mahdollista, ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan suoraan omaan pääomaan. Kun sijoitus myydään, kertynyt käyvän arvon oikaisu kirjataan tuloksi.

Emoyhtiö arvioi kunkin tilikauden lopussa, onko olemassa objektiivista näyttöä siitä, että joidenkin rahoitusvarojen arvo olisi alentunut. Mahdollinen arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan.

Satunnaiset erät

Konsernin tavanomaiseen liiketoimintaan liittymättömät merkittävät erät, kuten konserniavustukset, esitetään satunnaisina erinä.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Käyttöomaisuus arvostetaan suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Poistosuunnitelma perustuu kunkin omaisuuserän arvioituun käyttöaikaan ja tasaeräpoistoihin.

Yhtiö soveltaa seuraavia käyttöaikoja:

	Vuotta
Aineeton omaisuus (ohjelmistot)	1–3
Poistettava liikearvo	3–5
Muut pitkävaikutteiset menot	5–10
Rakennukset	40
Tietojenkäsittelylaitteet ⁽¹⁾	1–4
Muut koneet ja laitteet	5–8
Muu aineellinen omaisuus	10

¹⁾ PC-tietokoneiden hankintameno kirjataan kuluksi toteutumishetkellä.

Laitteiden vuokrasopimukset luokitellaan käyttöleasingisopimuksiksi.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan sisältyvät tuloverot perustuvat tilikauden verotettavaan tulokseen, paikallisiin verosäännöksiin sekä aiempiin verovuosiin liittyviin oikaisuihin. Laskennalliset verovelat ja -saamiset on käsitelty erillisessä liitetiedossa.

1 000 euroa

31.12.2008

31.12.2007

1. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntivoitot	-	2 818
Vuokratuotot	44 460	40 293
Sisäiset palvelumaksut	58 923	59 052
Muut tuotot	2 324	790
	105 707	102 953

2. HENKILÖSTÖKULUT

Palkat	15 548	11 720
Eläkekulut	1 144	3 108
Muut lakisääteiset sosiaalikulut	1 314	811
	18 006	15 639

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät autoetujen vuokratustannukset sekä vapaaehtoiset sosiaalikulut kuten henkilöstöruokala, terveydenhoito ja harrastuskerhot.

Emoyhtiön henkilöstömäärä keskimäärin vuonna 2008 oli 165 ja edellisvuonna 171.

3. JOHDON PALKKIOT

Katso liite 6 konsernin tilinpäätöslitteistä.

4. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Tuotot oman pääoman ehtoisista osuuksista ja sijoituksista		
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	1 219	25 786
Osinkotuotot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	9 812	12 373
Osinkotuotot muilta	-	9
	11 031	38 168
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	9 773	18 068
Muilta	64 489	56 531
	74 262	74 599
Sijoitusten arvonalennukset	-	-59 402
Korko- ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-36 054	-19 666
Muille	-80 896	-59 579
	-116 950	-79 245
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-31 658	-25 880

1 000 euroa

31.12.2008

31.12.2007

5. SATUNNAISET TUOTOT

Saadut konserniavustukset	87 600	79 820
Annetut konserniavustukset	-1 200	-7 234
	86 400	72 586

6. VÄLITTÖMÄT VEROT

Aikaisemmilta tilikausilta	-	7
	-	7

7. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET**Aineettomat oikeudet**

Hankintameno 1.1.	12 506	11 397
Lisäykset	1 838	454
Siirrot	1 361	1 210
Vähennykset	-7 401	-555
Hankintameno 31.12.	8 304	12 506
Kertyneet poistot 1.1.	9 752	4 012
Muutosten kertyneet poistot	-3 972	-117
Tilikauden poisto	1 877	2 805
Arvonlennukset	-	3 052
Kertyneet poistot 31.12.	7 657	9 752
Kirjanpitoarvo 31.12.	647	2 754

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno 1.1.	3 502	3 581
Lisäykset	463	174
Vähennykset	-1 345	-253
Hankintameno 31.12.	2 620	3 502
Kertyneet poistot 1.1.	2 917	2 782
Muutosten kertyneet poistot	-1 120	-249
Tilikauden poisto	187	384
Kertyneet poistot 31.12.	1 984	2 917
Kirjanpitoarvo 31.12.	636	585

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Hankintameno 1.1.	-	-
Lisäykset	1 942	-
Siirrot	-1 361	-
Hankintameno 31.12.	581	-

Kirjanpitoarvo, aineettomat hyödykkeet 31.12.

1 865 3 339

1 000 euroa

31.12.2008

31.12.2007

8. KÄYTTÖMAISUUS, AINEELLISET HYÖDYKKEET**Maa-alueet**

Hankintameno 1.1.	60	60
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-	-
Hankintameno ja kirjanpitoarvo 31.12.	60	60

Rakennukset ja rakennelmat

Hankintameno 1.1.	861	887
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-	-26
Hankintameno 31.12.	861	861
Kertyneet poistot 1.1.	637	609
Muutosten kertyneet poistot	-	-1
Tilikauden poisto	27	29
Kertyneet poistot 31.12.	664	637
Kirjanpitoarvo 31.12.	197	224

Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.1.	21 207	21 656
Lisäykset	1 909	1 202
Siirrot ennakkomaksuista ja keskeneräisistä hankinnoista	-	531
Vähennykset	-3 567	-2 182
Hankintameno 31.12.	19 549	21 207
Kertyneet poistot 1.1.	16 672	16 217
Muutosten kertyneet poistot	-3 560	-2 122
Tilikauden poisto	2 024	2 577
Kertyneet poistot 31.12.	15 136	16 672
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 413	4 535

Muut aineelliset hyödykkeet

Hankintameno 1.1.	37	43
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-	-6
Hankintameno 31.12.	37	37
Kertyneet poistot 1.1.	-	3
Muutosten kertyneet poistot	-	-3
Tilikauden poisto	-	-
Kertyneet poistot 31.12.	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	37	37

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Hankintameno 1.1.	1 005	2 015
Lisäykset	-	731
Vähennykset	-	-
Siirrot	-1 005	-1 741
Hankintameno 31.12.	-	1 005

Kirjanpitoarvo, aineelliset hyödykkeet 31.12.

4 707

5 861

1 000 euroa

31.12.2008

31.12.2007

9. SJOITUKSET**Konserniyhtymäosakkeet**

Hankintameno 1.1.	1 047 257	815 829
Lisäykset	54 335	285 894
Vähennykset	-15	-5 120
Siirrot	13 978	-
Arvonlennukset	-	-49 346
Hankintameno 31.12.	1 115 555	1 096 603
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 115 555	1 047 257

Osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet

Hankintameno 1.1.	23 722	23 722
Lisäykset	2 227	-
Vähennykset	-	-
Siirrot	-13 978	-
Hankintameno 31.12.	11 971	23 722
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 971	23 722

Muut osakkeet

Hankintameno 1.1.	375	375
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-	-
Hankintameno 31.12.	375	375
Kirjanpitoarvo 31.12.	375	375

Sijoitukset yhteensä 31.12.

1 127 901

1 071 354

Tytäryhtiösakkeet

Katso sivu 51.

Osakkuusyritysosakkeet

Katso liite 12 konsernin tilinpäätösliitteistä.

Emoyhtiön omistamat liikkeenjohtovastuulla toimivat osakkuusyritykset eli yhteisyritykset

Katso liite 16 konsernin tilinpäätösliitteistä.

Muut osakkeet ja osuudet

Katso liite 13 konsernin tilinpäätösliitteistä.

1 000 euroa

31.12.2008

31.12.2007

10. PITKÄAIKAISET SAAMISET

Lainasaamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	11 723	12 711
--	---------------	--------

11. LYHYTAIKAISET SAAMISET

Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä

Myyntisaamiset	8 833	5 755
Lainasaamiset	72 631	143 406
Muut saamiset	2 962	5 320
Konserniavustussaadiset	87 600	79 820
Siirtosaamiset	6 479	743
	178 506	235 044
Saamiset yhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	59	310
Siirtosaamiset	69	9
	129	319

12. SIIRTOSAAMISET

Siirtosaamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä

Aineettomien hyödykkeiden myynti	4 343	-
Muut	2 136	743
Yhteensä	6 479	743
Siirtosaamiset yhteisyrityksiltä	69	9

Siirtosaamiset muilta yrityksiltä

Lisenssimaksut	2 141	1 615
Vuokrat	-	688
Sosiaalikulut	2 349	237
Muut	857	751
Yhteensä	5 348	3 292
Siirtosaamiset yhteensä	11 896	4 044

13. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Osakepääoma 1.1.	75 842	75 841
Hankittujen omien osakkeiden mitätöinti	-	-
Osakeoptioiden käyttö	-	1
Osakepääoma 31.12.	75 842	75 842
Ylikurssirahasto 1.1.	7 123	7 121
Hankittujen omien osakkeiden mitätöinti	-	-
Osakeoptioiden käyttö	-	2
Ylikurssirahasto 31.12.	7 123	7 123
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	818 081	917 790
Osingonjako ja lahjoitukset	-35 831	-88 316
Hankitut omat osakkeet	-	-32 137
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	782 250	797 337
Tilikauden voitto	19 541	20 744
	801 791	818 081
Oma pääoma yhteensä	884 756	901 045

1 000 euroa

31.12.2008

31.12.2007

14. PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevastuista	343	1 307
Uudelleenjärjestelyistä	1 651	-
Divestoinneista	320	320
Vuokravastuista	1 704	3 306
	4 018	4 933

15. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Joukkovelkakirjalainat	149 867	149 843
------------------------	---------	---------

Velat, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Joukkovelkakirjalainat	-	99 843
------------------------	---	--------

Optiolainat ja optio-oikeudet

Katso liite 21 konsernin tilinpäätösliitteistä.

Muut velat sisältää yritystodistuksia 3,0 milj. euroa (96,1 milj. euroa vuonna 2007).

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikaiset velat samaan konserniin kuuluville yrityksille	5 538	32 504
--	-------	--------

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille

Ostovelat	6 886	3 826
Muut velat sisältäen konsernitiilivelan	243 768	138 214
Siirtovelat	7 094	5 951
Konserniavustusvelat	1 200	7 235
	258 948	155 226

Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille

Ostovelat	45	2
Siirtovelat	103	266
	148	268

EUR 1 000

31.12.2008

31.12.2007

18. SIIRTOVELAT

Siirtovelat samaan konserniin kuuluville yrityksille

Henkilöstökulut	2 091	1 322
Palvelumaksut	3 357	2 670
Korot	1 641	15
Muut	5	1 961
Yhteensä	7 094	5 952

Siirtovelat yhteisyrityksille

103	266
------------	-----

Muut siirtovelat

Lomapalkka ja siihen liittyvät henkilösivukulut	1 804	1 744
Muut palkat ja niihin liittyvät henkilösivukulut	2 462	1 995
Korot	1 815	1 305
Johdannaiset	-	2 002
Muut sosiaalikulut	987	323
Osakkeiden hankintahinta	3 809	3 189
Verovelka	8 263	0
Muut	4 163	2 404
Yhteensä	23 303	12 963

Siirtovelat yhteensä

30 500	19 182
---------------	--------

19. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennalliset verosaamiset

Vahvistetuista tappioista	20 910	23 834
Jaksotuseroista	1 060	1 494
Tilinpäätössiiirroista	1 662	347
Yhteensä	23 632	25 675

Laskennallisia verosaamisia ja -velkoja ei ole kirjattu taseeseen.

1 000 euroa

31.12.2008

31.12.2007

20. VASTUUSITOUMUKSET

Omasta velasta		
Pantit	-	-
Konserniyritysten puolesta		
Takaukset	19 853	18 556 ⁽¹⁾
Yhteisyrityksen puolesta		
Takaukset	0	1 800
Muut omat vastuut		
Vuonna 2009 (2008) maksettavat vuokravastuut	24 963	24 775
Myöhemmin maksettavat vuokravastuut	70 582	85 659
Vuonna 2009 (2008) maksettavat leasingvastuut	403	792
Myöhemmin maksettavat leasingvastuut	291	311
Muut vastuut	-	-

Leasingsopimukset ovat pääsääntöisesti kolmivuotisia eikä niihin liity lunastusehtoja. Emo-yhtiön leasingsitoumuksiin sisältyvät rahoitusleasingsopimukset on konsernin tasolla aktivoitu käyttöomaisuuteen.

¹⁾ Ei sisällä emoyhtiön takaamia käyttämättä olevia luottolimiittejä, joiden määrä oli 13,0 (12,5) miljoonaa euroa 31.12.2008.

Johdannaisopimukset

Valuuttatermiinisopimukset	461 772	523 589
Käypä arvo, valuuttatermiinisopimukset	-35 450	-4 741
Koronvaihtosopimus	100 000	100 000
Käypä arvo, koronvaihtosopimus	566	-2 002

Johdannaisia käytetään vain suojaustarkoituksessa. IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ei käytetty vuonna 2008.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma ja osakkeet

TietoEnator Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2008 oli 75 841 523 euroa ja osakkeiden määrä 72 023 173.

Elo- ja syyskuussa 2007 hankittujen 1 935 000 oman osakkeen mitätöinti rekisteröitiin 9.1.2008. Yhtiön hallitus päätti näiden osakkeiden mitätöinnistä joulukuussa 2007. Mitätöinti ei vaikuttanut yhtiön osakepääomaan. Rekisteröinnin jälkeen yhtiö omistaa yhteensä 361 650 omaa osaketta eli 0,5 % osakkeista ja äänivallasta. Nämä osakkeet hankittiin osakepohjaiseen kannustinohjelmaan 2006–2008. Liikkeeseenlaskettujen osakkeiden lukumäärä pois lukien yhtiön omistamat omat osakkeet oli siten 71 661 523 vuoden 2008 lopussa.

TietoEnatorin osakkeilla ei ole nimellisarvoa, ja niiden kirjanpidollinen vasta-arvo on yksi euro. TietoEnatorin osakkeet noteerataan NASDAQ OMX:ssä Helsingissä ja Tukholmassa. Yhtiöllä on yksi osakesarja, ja jokainen osake oikeuttaa yhtä suureen osinkoon ja yhteen ääneen. TietoEnatorin yhtiöjärjestys sisältää yhtiökokousta koskevan äänestysrajoituksen, jonka mukaan kukaan ei ole oikeutettu äänestämään enemmällä kuin yhdellä viidesosalla yhtiökokouksessa edustettuina olevista äänistä. Yhtiöjärjestys löytyy yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.tieto.com.

Optiotodistukset, optio-ohjelmat ja osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

TietoEnatorilla on neljä optiotodistussarjaa, jotka on suunnattu yhtiön avainhenkilöstölle. Kukin optiotodistus oikeuttaa sen haltijan merkitsemään yhden osakkeen (1:1). 31.12.2008 liikkeellä olevien optiotodistusten ja optio-ohjelmien perusteella osakkeiden määrä voi kasvaa enintään 3 133 209 osakkeella 31.3.2013 mennessä, mikä vastaa 4,23 %:a osakkeiden ja äänien laimennusvaikutuksella oikaistusta määrästä. Optiotodistusten yleiset ehdot:

	Uusien osakkeiden enimmäismäärä	Kumulatiivinen osakemäärä kaikkien optioiden toteutuessa	% osakkeista, laimennuksen vaikutuksen jälkeen	Merkintäaika	Toteutus-hinta, euroa
Osakeoptio 2002 A/B	1 333 209	73 356 382	1,82	-30.6.2009	21,68
Osakeoptio 2006 A	459 250	73 815 632	0,62	1.3.2009 -31.3.2011	28,02
Osakeoptio 2006 B	587 300	74 402 932	0,79	1.3.2010 -31.3.2012	19,79
Osakeoptio 2006 C	753 450	75 156 382	1,00	1.3.2011 -31.3.2013	13,36
Yhteensä	3 133 209		4,23		

Kaikissa voimassa olevissa optio-ohjelmissa ohjelman piiriin kuuluvat henkilöt saavat optiot itselleen, jos he työskentelevät yhtiön palveluksessa optioiden käyttöajan alkaessa. Sekä vuoden 2002 että vuoden 2006 optio-ohjelmien ehtojen mukaan merkintähintaa alennetaan vuosittain osakekohtaisen osingon määrällä.

2002 B -optioiden merkintäaika alkoi 1.12.2006 ja päättyi 30.6.2009. Koska 2002 A ja 2002 B -optioilla on samat ehdot merkintäajan alkamisen jälkeen, optiosarjat yhdistettiin joulukuussa 2006. Optiot merkitään 2002 A/B-optioina. Osakkeiden merkintähinta on osakkeiden volyymilla painotettu keskihinta 1.2.–28.2.2002, kyseiset päivät mukaan lukien. 2002 A/B-optiot on listattu ainoastaan NASDAQ OMX:ssä Helsingissä. TietoEnatorin osakkeen korkein noteeraus vuonna 2008 oli 17,20 euroa Helsingin Pörssissä, mikä oli alempi kuin 2002 A/B-optio-ohjelman merkintähinta 21,68 euroa. Vuoden aikana ei merkitty optioita.

Varsinainen yhtiökokous päätti 23.3.2006 tarjota enintään 1 800 000 osake-optiota yhtiön avainhenkilöstölle vastikkeetta. 2006 optiotodistukset koostuvat kolmesta sarjasta: A, B ja C. Näiden optioiden merkintäaika alkaa 1.3.2009 jälkeen ja päättyi 31.3.2013. Yksityiskohtaisempia tietoja vuoden 2006 optio-oikeuksista löytyy Tiedon verkkosivuilta osoitteesta www.tieto.com.

Yhtiöllä on kaksi osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Joulukuussa 2005 yhtiön hallitus hyväksyi avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän. Kannustinpalkkio voidaan maksaa joko yhtiön osakkeina tai rahana vuosina 2007–2009. Rahasuorituksesta katetaan verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän osakeosuuden koko on enimmillään 200 000 osaketta kolmen vuoden aikana. Palkkioiden kunakin vuonna jaettava määrä riippuu yhtiön hallituksen vuosittain asettamien, osakekohtaiseen tulokseen perustuvien tavoitteiden saavuttamisesta. Vuonna 2008 tavoite saavutettiin, ja palkkioon oikeutetuille yhtiön työntekijöille jaetaan yhteensä 77 560 osaketta huhtikuun 2009 loppuun mennessä.

Joulukuussa 2008 yhtiön hallitus hyväksyi osakepalkkiojärjestelmän 2009–2011, joka suunnataan yhtiön toimitusjohtajalle sekä muille johtoryhmän jäsenille. Osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmen vuoden ansaintakausi, joka alkaa 1.1.2009 ja päättyy 31.12.2011. Järjestelmän perusteella saatavissa olevat palkkiot perustuvat Tiedon vuoden 2011 osakekohtaiseen tulokseen. Palkkioiden suuruus määritetään ja palkkiot maksetaan järjestelmän piirissä oleville henkilöille osakekohtaisen tulostavoitteen saavuttamisen perusteella sen jälkeen, kun tilinpäätös on tehty ennen huhtikuun loppua 2012. Palkkiot maksetaan TietoEnatorin osakkeina. Järjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat korkeintaan 540 000 osaketta. Tämän lisäksi jaettaviin osakkeisiin liittyvät vuosien 2009–2011 aikana kertyneet osingot korvataan järjestelmän piirissä oleville rahana. Osakepalkkiojärjestelmän vuoksi ei lasketa liikkeelle uusia osakkeita, joten palkkiojärjestelmällä ei ole laimentavaa vaikutusta.

Joulukuussa 2008 hallitus jatkoi yhtiön avainhenkilöitä koskevan optiosuunnitelman valmistelua. Suunnitelma esitetään yhtiön seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Hallituksen valtuudet

Vuoden 2008 varsinainen yhtiökokous valtuutti yhtiön hallituksen hankkimaan yhtiön omia osakkeita siten, että osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä on enintään 10 %

yhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta lukumäärästä. Yhtiön omia osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi.

Hallitus valtuutettiin myös osakeanteihin sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien antamiseen. Valtuutus on voimassa seuraavan yhtiökokouksen loppuun, kuitenkin enintään 27.9.2009 saakka. Tämän valtuutuksen pohjalta yhtiön osakepääoma voi kasvaa enintään 14 404 634 eurolla. Valtuutuksen tarkoituksena on rahoittamalla yritys- ja liiketoimintastoja sekä muita yritysjärjestelyitä turvata yhtiön mahdollisuudet kehittää toimintaansa sekä kotimaassa että ulkomailla. Valtuutuksia ei ole käytetty.

Osakkeenomistajat

Vuoden 2008 lopussa yhtiöllä oli 24 732 rekisteröitynyttä osakkeenomistajaa. Suomen ja Ruotsin arvopaperikeskusten omistajarekisterien mukaan suomalaisten sijoittajien omistus TietoEnatorin osakkeista oli 38 % ja ruotsalaisten 13 %. Suomessa ja Ruotsissa oli yhteensä 22 889 yksityissijoittajaa, jotka omistivat 13 % TietoEnatorin osakkeista.

Vuoden 2008 aikana tehtiin yhteensä 15 ilmoitusta yhtiön omistuksessa tapahtuneista muutoksista. Goldman Sachs Group, Inc. liputti omistuksensa kuusi kertaa, ja viimeisimmän, 21.11. tehdyn ilmoituksen mukaan sen omistus oli laskenut 4,67 %:iin. OP Pohjola-ryhmä liputti omistuksensa kolme kertaa, ja viimeisimmän, 10.11. tehdyn ilmoituksen mukaan sen omistus yhtiöstä oli noussut 5,24 %:iin. JPMorgan Chase & Co liputti omistuksensa kaksi kertaa. Viimeisimmän, 19.11. tehdyn ilmoituksen mukaan sen omistus oli laskenut 3,67 %:iin. UBS AG liputti omistuksensa neljä kertaa, ja viimeisimmän, 8.5. tehdyn ilmoituksen mukaan sen omistus oli laskenut 3,11 %:iin.

Yksityiskohtaisempaa tietoa yhtiön omistuksessa vuoden 2008 aikana tapahtuneista muutoksista löytyy yhtiön verkkosivuilta www.tieto.com.

Hallituksen jäsenet ja yhtiön toimitusjohtaja sekä heidän lähipiirinsä omistivat yhteensä 0,06 % osakkeista ja äänistä ja 3,67 % optio-oikeuksista 1.1.2009. Optiotodistuksilla he voivat kasvattaa osuuttaan enintään 0,15 %:iin.

TietoEnatorilla ei ole merkittäviä strategisia osakkeenomistajia, osakassopimuksia tai ristiinomistuksia, jotka rajoittaisivat kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden määrää. Koska olemassa olevien optio-ohjelmien ja yhtiön johdolle tai työntekijöille suunnattujen optio-ohjelmien laimennusvaikutus on rajallinen, osakkeiden voidaan katsoa olevan sataprosenttisesti kaupankäynnin kohteena lukuun ottamatta yhtiön omistamia omia osakkeita.

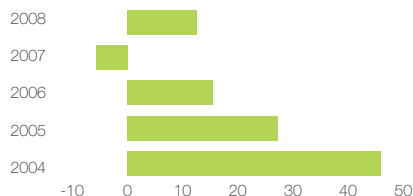
Kurssikehitys ja vaihto

Vuoden 2008 aikana TietoEnatorin osakkeita vaihdettiin 3 493,8 milj. eurolla (257 653 127 osaketta) Helsingissä ja 3 419,6 milj. kruunulla (26 279 993 osaketta) Tukholmassa. Vaihdetujen osakkeiden määrä vastasi 396 %:a vuoden aikana keskimäärin liikkeeseenlasketuista osakkeista.

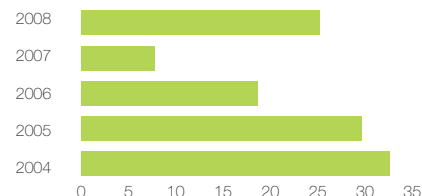
NASDAQ OMX:ssä Helsingissä osakkeen keskipurssi oli 13,47 euroa vuonna 2008. Vuoden lopussa kurssi oli 7,77 euroa. Ylin kaupantekokurssi oli 17,20 euroa ja alin 6,98 euroa. Osakkeen markkina-arvo vuoden lopussa oli 559,6 milj. euroa.

Yhtiön osakekurssi laski vuoden aikana 49,7 % Helsingissä ja 38,9 % Tukholmassa. Samaan aikaan OMX Helsinki -indeksi laski 52,9 % ja OMX Helsinki Cap -indeksi 51,1 %. OMX Stockholm -indeksi laski 40,9 % vuonna 2008.

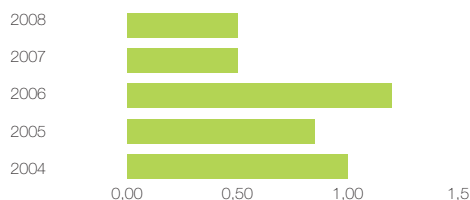
OMAN PÄÄOMAN TUOTTO, %

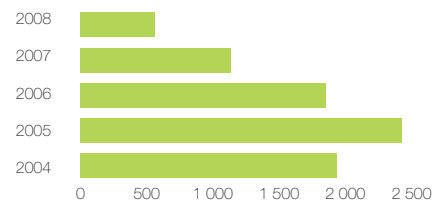
SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO, %

OSINKO, EUROA

OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO, MILJ. EUROA

	2008	2007	2006	2005	2004
OSAKETIETOA					
Osakepääoman kehitys					
Osakepääoma tilikauden lopussa, euroa	75 841 523	75 841 523	75 841 462	78 743 322	82 886 444
Osakkeiden lukumäärä	72 023 173	73 958 173	75 841 462	78 743 322	82 886 444
Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa	72 023 173	73 958 173	75 841 462	78 743 322	82 886 444
Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä, vuosikeskiarvo	71 661 523	72 941 089	74 963 658	78 063 022	81 977 804

Osakekohtaisia tunnuslukuja

Voitto/osake, euroa					
-laimentamaton	0,83	-0,44	3,25	1,75	2,71
-laimennusvaikutuksella oikaistu	0,83	-0,44	3,25	1,75	2,71
Voitto/osake, euroa ¹⁾	1,21	0,77	1,01	1,51	
Oma pääoma/osake, euroa	6,75	6,67	8,51	6,60	6,49

¹⁾ Ilman kannattavuuden kehittämisselmaan liittyviä kuluja, liikearvojen arvonalentumisia, badwillarvoja, myyntivoittoja ja -tappioita.

Kurssikehitys ja vaihtoNASDAQ OMX Helsinki

Ylin vaihtokurssi, euroa	17,20	25,20	32,88	31,16	27,70
Alin vaihtokurssi, euroa	6,98	13,70	17,48	22,30	19,90
Tilikauden keskipörssi, euroa	13,47	19,97	23,98	26,02	23,58
Pörssivaihto, kpl	257 653 127	310 031 655	217 734 156	149 733 710	127 507 163
Pörssivaihto, %	359,5	425,0	290,5	191,8	155,5

NASDAQ OMX Tukholma

Ylin vaihtokurssi, kruunua	161,50	231,00	307,00	292,00	254,00
Alin vaihtokurssi, kruunua	70,75	128,25	160,50	202,00	184,00
Tilikauden keskipörssi, kruunua	129,66	186,42	218,30	241,20	216,71
Pörssivaihto, kpl	26 279 993	57 572 330	41 054 225	26 454 896	11 205 872
Pörssivaihto, %	36,7	78,9	54,8	33,9	13,7

Markkina-arvo, milj. euroa	559,6	1 136,0	1 853,6	2 429,2	1 939,5
----------------------------	--------------	---------	---------	---------	---------

Osingonjako

Osingonjako, 1 000 euroa	35 831	35 831	88 316	64 464	78 742
Osinko, nimellinen, euroa	0,50	0,50	1,20	0,85	1,00
Ylimääräinen osinko maksettu 2004, 1 000 euroa					39 371
Ylimääräinen osinko, nimellinen, euroa					0,50
Osinko, % tuloksesta	60,2	-113,6	36,9	48,6	47,0

Osakekurssiin suhteutettuja tunnuslukujaNASDAQ OMX Helsinki

Hinta/voitto -suhde (P/E)	9	-35	8	18	9
Osinko suhteessa ostokurssiin tilikauden päättyessä, %	6,4	3,3	4,9	2,8	6,4

NASDAQ OMX Tukholma

Hinta/voitto -suhde (P/E)	10	-35	8	17	9
Osinko suhteessa ostokurssiin tilikauden päättyessä, %	6,1	3,3	4,8	2,8	6,5

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2008

	Osakkeet	%
1 OP Pohjola-ryhmä	3 772 000	5,2
2 Didner & Gerge Equity -rahasto	2 525 899	3,5
3 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 122 400	2,9
4 Swedbank Robur -rahastot	1 987 195	2,8
5 Valtion eläkerahasto	1 600 000	2,2
6 Svenska Litteratursällskapet i Finland	1 504 000	2,1
7 Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma	1 349 749	1,9
8 Eläke-Tapiola	910 000	1,3
9 Pekka Viljakainen	649 447	0,9
10 FIM-konserni	593 567	0,8
Hallintarekisteröidyt	44 260 931	61,5
Muut	10 747 985	14,9
Yhteensä	72 023 173	100,0

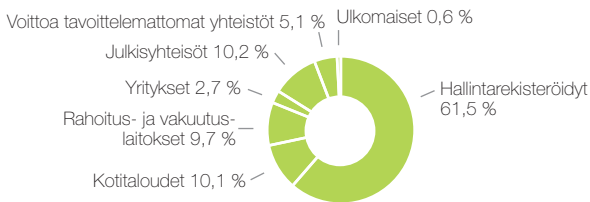
Perustuu Suomen ja Ruotsin arvopaperikeskusten omistajarekistereihin.

Omistusmääräjakauma 31.12.2008

Osakkeiden määrä	Osakkeenomistajat		Osakemäärä	
	Lkm	%	Lkm	%
1–100	4 344	35,5	264 349	0,4
101–500	4 683	38,3	1 279 900	1,8
501–1 000	1 441	11,8	1 120 912	1,6
1 001–5 000	1 464	12,0	3 191 295	4,4
5 001–10 000	146	1,2	1 041 274	1,4
10 001–50 000	96	0,8	2 097 087	2,9
50 001–100 000	29	0,2	2 114 211	2,9
100 001–500 000	27	0,2	5 732 692	8,0
500 001–	12	0,1	55 162 293	76,6
Yhteistilillä			19 160	
Yhteensä	12 242	100,0	72 023 173	100,0
Hallintarekisteröidyt	14		44 260 931	61,5

Perustuu Suomen arvopaperikeskuksen omistajarekistereihin.

OSAKKEENOMISTAJAT, SEKTORIJAUKAUMA 31.12.2008
% osakkeista

Perustuu Suomen arvopaperikeskuksen omistajarekisteriin.

TietoEnator, kaupankäyntitunnuksia

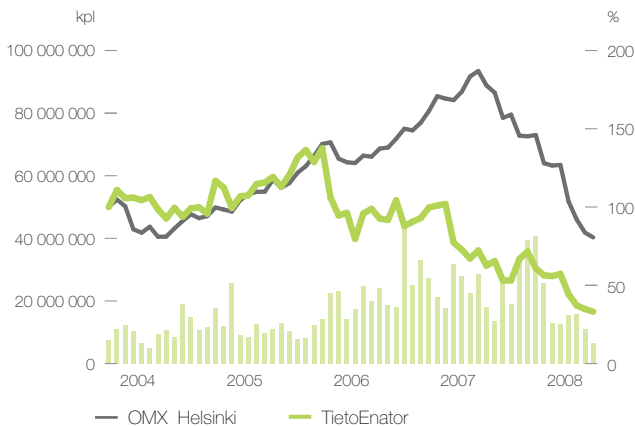
NASDAQ OMX Helsinki	TIE1V
NASDAQ OMX Tukholma	TIEN
Reuters, Helsinki	TIE1V.HE
Reuters, Tukholma	TIEN.ST
Bloomberg, Helsinki	TIE1V.FH
Bloomberg, Tukholma	TIEN.SS
ISIN-koodi	FI0009000277

Osakepääoman muutokset

	Osakkeet	Osakepääoma, euroa
Yhteensä 31.12.2004	82 886 444	82 886 444
Omien osakkeiden mitätöinti, 7.4.2005	4 144 322	4 144 322
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 16.12.2005	1 200	1 200
Yhteensä 31.12.2005	78 743 322	78 743 322
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 12.1.2006	750	750
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 5.4.2006	50	50
Omien osakkeiden mitätöinti, 10.4.2006	2 903 860	2 903 860
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 13.6.2006	1 200	1 200
Yhteensä 31.12.2006	75 841 462	75 841 462
Omien osakkeiden mitätöinti, 19.12.2006, rekisteröity 25.1.2007	1 745 000	0
Omien osakkeiden mitätöinti, 26.6.2007, rekisteröity 30.7.2007	138 350	0
Optiolla merkityt osakkeet, rekisteröity 8.8.2007	61	61
Omien osakkeiden mitätöinti, 20.12.2007, rekisteröity 9.1.2008	1 935 000	0
Yhteensä 9.1.2008	72 023 173	75 841 523

OSAKEKURSSIN JA VAIHDON KEHITYS

NASDAQ OMX Helsinki

Lähde: Bloomberg

OSAKEKURSSIN JA VAIHDON KEHITYS

NASDAQ OMX Tukholma

Lähde: Bloomberg

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

	EUR
Emoyhtiön käytettävissä olevat voittovarot	801 791 803,78
josta tilikauden voitto	19 541 399,60

Hallitus ehdottaa, että voittovarot käytetään seuraavasti:

- osakkeenomistajille jaetaan 0,50 euroa osakkeelta	35 830 761,50
- voittovarojen tilille jätetään	765 961 042,28

Hallituksen näkemyksen mukaan ehdotettu voitonjako ei vaaranna yhtiön maksukykyä.

Helsinki, 9 helmikuuta 2009

Anders Ullberg
puheenjohtaja

Olli Riikkala
varapuheenjohtaja

Bruno Bonati

Mariana Burenstam Linder

Anders Eriksson

Bengt Halse

Kalevi Kontinen

Jari Länsivuori

Risto Perttunen

Hannu Syrjälä
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

TietoEnator Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet TietoEnator Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2008. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 9. helmikuuta 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Kim Karhu, KHT

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

TietoEnator Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 26.3.2009 kello 17.00 Scandic Continentalissa, Mannerheimintie 46, 00260 Helsinki.

Osallistumisoikeus ja ilmoittautuminen

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on maanantaina 16.3.2009 rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on merkitty hänen henkilökohtaiselle suomalaiselle arvosuustililleen, on rekisteröity yhtiön osakasluetteloon. Hallintarekisteröity osakkeenomistaja voidaan tilapäisesti merkitä yhtiön osakasluetteloon 16.3.2009 yhtiökokoukseen osallistumista varten. Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään 20.3.2009 klo 16.00, johon mennessä ilmoittautumisen on oltava perillä yhtiössä.

Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua:

- internetissä www.tieto.com/agm
- sähköpostitse agm@tieto.com
- puhelimitse 02072 68723
- telefaxitse 02060 20232 or
- kirjeitse Tieto, Legal/AGM, PL 38, 00441 Helsinki

Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajat

Osakkeenomistajan, jonka osakkeet on hallintarekisteröity ja joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, tulee olla yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä maanantaina 16.3.2009 merkittynä yhtiön osakasluetteloon. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa kehoitetaan pyytämään omaisuudenhoidaltaan tarvittavat ohjeet koskien rekisteröitymistä osakasluetteloon, valtakirjojen antamista ja ilmoittautumista yhtiökokoukseen. Lisätietoa asioista on saatavilla myös yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.tieto.com/agm.

Asiamiehen käyttäminen ja valtakirjat

Osakkeenomistaja saa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä oikeuksiaan asiamiehen välityksellä. Osakkeenomistajan asiamiehen on esitettävä päivätty valtakirja tai hänen on muuten luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakkeenomistajaa. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ennen ilmoittautumisajan päättymistä alkuperäisinä osoitteeseen Tieto, Legal/AGM, PL 38, 00441 Helsinki.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2008 jaetaan osinkoa 0,50 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 31.3.2009 on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon tai Euroclear Sweden AB:n rekisteriin. Mikäli ehdotus hyväksytään, osinko maksetaan 15.4.2009.

Osakkeenomistajan aikataulu 2009

- 10.2. Neljännen vuosineljänneksen tulos ja Tilinpääöstiedote 2008
- Viikko 10 Tilinpääätös 2008, Vuosikatsaus 2008 (pdf internetsivuilla)
- Viikko 11 Tilinpääätös 2008, Vuosikatsaus 2008 (painettu)
- 16.3. Yhtiökokouksen täsmäytyspäivä
- 26.3. Yhtiökokous
- 31.3. Osingonmaksun täsmäytyspäivä
- 15.4. Osingonmaksu
- 24.4. Ensimmäinen vuosineljännes 2009
- 17.7. Toinen vuosineljännes 2009
- 21.10. Kolmas vuosineljännes 2009

Katsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ja ne ovat tilattavissa Tiedon internetsivuilta www.tieto.com.

Vuosikatsaus 2008 ja Tilinpääätös 2008 -julkaisujen tilaukset:

- sähköposti: treports@121.fi
- puh. 020 72 010, fax 020 72 68898
- puh. +46 10 481 00 00, fax +46 10 481 34 44

Vuosikooste Tiedon vuonna 2008 julkaisemista pörssitiedotteista ja -ilmoituksista on luettavissa yhtiön internetsivuilla www.tieto.com/Press room.

Sijoittajasuhteet

Reeta Kaukiainen, viestintä ja sijoittajasuhteet
 puh. 020 72 68711, 050 522 0924
 fax 020 72 68898
reeta.kaukiainen@tieto.com

Pasi Hiedanpää, sijoittajasuhteet
 puh. 020 72 68088, 050 378 2228
 fax 020 72 68898
pasi.hiedanpaa@tieto.com

Sirpa Salo, sijoittajatapaamiset
 puh. 020 72 68714, 040 556 1281
 fax 020 72 68898
sirpa.salo@tieto.com

Tietoa seuraavat analytiikat

Tiedot Tietoa seuraavista analytikoista löytyvät yhtiön internetsivuilta www.tieto.com.

Yhteystiedot

Täydelliset toimipaikkatiedot löytyvät Tiedon internetsivuilta www.tieto.com

TietoEnator Oyj

Aku Korhosen tie 2-6, PL 38
00441 HELSINKI
Puhelin 020 72 010
Faksi 020 72 68898

Kronborgsgränd 1
SE-164 87 KISTA, SWEDEN
Puhelin +46 10 481 00 00
Faksi +46 10 481 34 44

Sähköposti: info@tieto.com
www.tieto.com
Y-tunnus: 0101138-5
Kotipaikka: Espoo, Finland

Building leaders of the digital world – a world of better service, higher productivity and new opportunities.

TietoEnator Oyj

Aku Korhosen tie 2-6, PL 38
00441 HELSINKI
Puhelin 020 72 010
Faksi 020 72 68898

Kronborgsgränd 1
SE-164 87 KISTA, SWEDEN
Puhelin +46 10 481 00 00
Faksi +46 10 481 34 44

Sähköposti: info@tieto.com
www.tieto.com